

Projekt azonosító: ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002

NAGYKÁLLÓ VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

SZÉCHENYI **2020**

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

BELÜGYMINISZTERIUM

**NAGYKÁLLÓ VÁROS INTEGRÁLT
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ
VIZSGÁLATA**

**Helyzetfeltáró, Helyzetelemző és
Helyzetértékelő munkarészek**

2015

Készítette: ITS Konzorcium

TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.
(konzorciumvezető)

MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda Kft.
(konzorcium tagja)

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Projektvezető	Róka László
Régiós koordinátor	Dócsné Balogh Zsuzsanna
Megyei koordinátor	Kézy Béla
Felelős tervező	Barabás Eszter
Településtervező	Bak Gabriella, TT 15-0381
Településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági szakértő	Krajnyák Nóra, TK 01-5241
Településtervezési közlekedési szakági szakértő	Pogonyi Ádám, 01-14454 Molnár Zoltán
Társadalompolitikai szakértő	Markó András
Gazdaságfejlesztési szakértő	Dr. Törökné Nagy Rita Csilla
Antiszegregációs szakértő	Adorján Emese
Partnerségi szakértő	Barabás Eszter
Környezetvédelmi szakértő	Ádány Mihály
Műemlékvédelmi szakértő	Nagy Tibor, É 15-0085
Energiaközmű tervező	Dima András, TE 01-2130

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Nagykálló Város Önkormányzata

Tartalomjegyzék

1	HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ.....	11
1.1	TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK ÉS TÉRSÉGI KAPCSOLATOK, A VÁROS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN	11
1.1.1	<i>A település térségi szerepe</i>	11
1.1.2	<i>A település vonzáskörzetének és funkcionak bemutatása, elemzése</i>	15
1.2	TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	17
1.2.1	<i>Kapcsolódás az Országos Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)</i>	17
1.2.2	<i>Kapcsolódás Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához</i>	18
1.2.3	<i>Egyéb térségi fejlesztési konceptiókhoz, programokhoz való kapcsolódás</i>	19
1.2.3.1	<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szakképzési konceptió</i>	19
1.2.3.2	<i>Magyarország S3 Stratégia Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei háttérdokumentum</i>	19
1.3	A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	20
1.3.1	<i>Országos Területrendezési Terv (OTrT)</i>	20
1.3.2	<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve.....</i>	21
1.4	A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS SZERKEZETI TERVEINEK A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEOFYÁSOLÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI	23
1.5	HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK.....	24
1.5.1	<i>A hatályos településfejlesztési konceptió és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai.....</i>	24
1.5.2	<i>Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések</i>	38
1.6	TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEK	38
1.6.1	<i>Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei.....</i>	40
1.6.1.1	<i>A hatályos településszerkezeti terv megállapításai</i>	40
1.6.1.2	<i>A településszerkezeti terv megvalósult elemei</i>	44
1.7	A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA	46
1.7.1	<i>A népesség főbb jellemzői</i>	46
1.7.1.1	<i>Demográfia</i>	46
1.7.1.2	<i>Nemzetiségi összetétel</i>	49
1.7.1.3	<i>Képzettség</i>	49
1.7.1.4	<i>Foglalkoztatottság</i>	49
1.7.1.5	<i>Jövedelmi viszonyok</i>	51
1.7.1.6	<i>Életminőség</i>	52
1.7.2	<i>Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok</i>	53
1.7.3	<i>Települési identitást erősítő tényezők</i>	54
1.7.3.1	<i>Történeti és kulturális adottságok</i>	54
1.7.3.2	<i>Civil szerveződések</i>	55
1.8	A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA.....	55
1.8.1	<i>Humán közszolgáltatások</i>	55
1.8.1.1	<i>Oktatás</i>	55
1.8.1.2	<i>Egészségügy</i>	57
1.8.1.3	<i>Szociális közszolgáltatások</i>	58
1.8.1.4	<i>Közösségi művelődés, kultúra</i>	59
1.8.2	<i>Esélyegyenlőség biztosítása</i>	62
1.9	A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA.....	64
1.9.1	<i>A település gazdasági súlya, szerepköre</i>	64
1.9.2	<i>A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői.....</i>	64
1.9.2.1	<i>Mezőgazdaság</i>	64
1.9.2.2	<i>Ipar</i>	65
1.9.2.3	<i>Szolgáltatások.....</i>	66
1.9.3	<i>A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések</i>	67
1.9.4	<i>A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők</i>	69
1.9.5	<i>Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat).....</i>	69

1.10	AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	71
1.10.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	71
1.10.2	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	73
1.10.3	Gazdaságfejlesztési tevékenység	74
1.10.4	Foglalkoztatáspolitikai	74
1.10.5	Lakás és helyiséggazdálkodás	75
1.10.6	Intézményfenntartás	75
1.10.7	Energiagazdálkodás	77
1.11	TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	78
1.12	TÁJ ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	80
1.12.1	Természeti adottságok	80
1.12.2	Tájhasználat, tájszerkezet	82
1.12.2.1	Tájtörténeti vizsgálat	82
1.12.2.2	Tájhasználat értékelése	83
1.12.3	Védett, védendő táji és természeti értékek, területek	84
1.12.3.1	Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek	84
1.12.3.2	Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék	84
1.12.3.3	Ökológiai hálózat	86
1.12.4	Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése	86
1.13	ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	87
1.13.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei	87
1.13.1.1	Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek	88
1.13.1.2	Zöldfelületi ellátottság értékelése	89
1.13.2	A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái	91
1.14	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA	92
1.14.1	A területfelhasználás vizsgálata	92
1.14.1.1	Településszerkezet történeti kialakulása, a településszerkezet vizsgálata és helyi sajátosságok vizsgálata	92
1.14.1.2	Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek	98
1.14.1.3	Funkció vizsgálata	99
1.14.1.4	Alulhasznosított barnamezős területek	101
1.14.1.5	Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott területek)	102
1.14.2	A telekstruktúra vizsgálata	110
1.14.3	Önkormányzati tulajdonkataszter	111
1.14.4	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	111
1.14.5	Az építmények vizsgálata	111
1.14.6	Az épített környezet értékei	114
1.14.6.1	Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület	114
1.14.6.2	Védett épített környezet, a helyi egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők	115
1.14.6.3	Világörökség és világörökségi várományos terület	116
1.14.6.4	Műemlék, műemléki együttes	116
1.14.6.5	Nemzeti emlékhely	116
1.14.6.6	Helyi védelem	116
1.14.7	Az épített környezet konfliktusai, problémái	116
1.15	KÖZLEKEDÉS	117
1.15.1	Hálózatok és hálózati kapcsolatok	117
1.15.2	Közúti közlekedés	119
1.15.3	Parkolás	122
1.15.4	Áruszállítás	123
1.15.5	Közösségi közlekedés	123
1.15.5.1	Autóbuszos közösségi közlekedés	124
1.15.5.2	Vasúti közlekedés	125
1.15.6	Kerékpáros közlekedés	126
1.15.7	Gyalogos közlekedés	127
1.15.8	Egyéb, közlekedéssel kapcsolatos javaslatok	127

1.16	KÖZMŰVEK ÁLLAPOTA ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁG.....	128
1.16.1	Víziközművek	128
1.16.1.1	Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó, ipari, tűzoltó, öntözővíz és termálvíz hasznosítás) 128	
1.16.1.2	Szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés	130
1.16.2	Energia	133
1.16.2.1	Energiagazdálkodás és energiaellátás	133
1.16.2.2	Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiazdálkodás lehetőségei 134	
1.16.2.3	Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése.....	134
1.16.3	Elektronikus hírközlés.....	134
1.17	TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELEM	136
1.17.1	Talaj.....	136
1.17.2	Felszíni és felszín alatti vizek	136
1.17.3	Levegőtisztaság és védelme	138
1.17.4	Zaj, és rezgésterhelés	138
1.17.5	Sugárzás védelem.....	139
1.17.6	Hulladékkezelés	139
1.17.7	Vizuális környezetterhelés.....	140
1.17.8	Árvízvédelem.....	141
1.17.9	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	141
1.18	KATASZTRÓFAVÉDELEM	141
1.18.1	Építésföldtani korlátok	141
1.18.2	Vízrajzi veszélyeztetettség	142
1.18.2.1	Árvízveszélyes területek	142
1.18.2.2	Belvízveszélyes területek.....	142
1.18.2.3	Mély fekvésű területek.....	143
1.18.2.4	Árvíz és belvízvédelem	143
1.18.3	Egyéb katasztrófavédelmi tényezők.....	144
1.18.3.1	Kedvezőtlen morfológiai adottságok.....	144
1.18.3.2	Mélységi, magassági korlátozások és tevékenységből eredő korlátozások.....	144
1.18.3.3	Ipari veszélyforrások.....	144
1.19	ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY	144
1.20	VÁROSI KLÍMA	144
2	HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	146
2.1	A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE	146
2.1.1	Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák.....	146
2.1.2	Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	146
2.1.3	Intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés.....	146
2.1.4	Gazdaság szerkezet és dinamika	146
2.1.5	Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	147
2.1.6	Táji és természeti adottságok.....	147
2.1.7	Zöldfelületek.....	147
2.1.8	Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső).....	148
2.1.9	Közművek és elektronikus hírközlés	148
2.1.10	Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság.....	149
3	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	151
3.1	HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE	151
3.1.1	A folyamatok értékelése	151
3.1.2	A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése - SWOT elemzés.....	152
3.1.3	A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei	156
3.2	PROBLÉMATÉRKÉP / ÉRTÉKTÉRKÉP	157
3.3	ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRESZEK	163

3.3.1	<i>A településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a településrészek bemutatása</i>	163
3.3.1.1	Belváros (A zóna).....	167
3.3.1.2	Északi kertváros (B zóna).....	171
3.3.1.3	Nyugati kertváros (C zóna).....	173
3.3.1.4	Ipari, kereskedelmi övezet (D zóna).....	175
3.3.1.5	Déli kertváros (E zóna).....	177
3.3.1.6	Kiskállói turisztikai, rekreációs terület (F zóna).....	179
3.3.1.7	Ludastó belterület és Nagykálló külterületei (G zóna).....	181
3.3.2	<i>Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése</i>	182
3.3.3	<i>Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek</i>	190
4	MELLÉKLETEK	191

Táblázatjegyzék

1.	táblázat A Nagykállói járás települései, 2013.....	14
2.	táblázat Fő települési funkciók.....	15
3.	táblázat Ingázási adatok.....	16
4.	táblázat Országos Övezeti érintettség vizsgálata Nagykállóban.....	21
5.	táblázat A 19/2011. (XII. 1.) Önkormányzati Rendelet szerinti országos és megyei övezetek általi érintettség.....	22
6.	táblázat A 19/2011. (XII. 1.) Önkormányzati Rendelet szerinti országos és megyei övezetek általi érintettség.....	22
7.	táblázat A 147/2011. (XI. 30.) Önkormányzati Határozat szerinti települések sajátos megyei térségek általi érintettsége.....	23
8.	táblázat Szomszédos települések szerkezeti terveinek települést érintő elhatározásainak vizsgálata Nagykállóban.....	23
9.	táblázat Nagykálló népességének változása (2001, 2013).....	46
10.	táblázat Nagykálló népmozgalmi adatai.....	47
11.	táblázat A népesség korösszetétele 2001, 2011.....	48
12.	táblázat A 7 éves és idősebb népesség megoszlása a legmagasabb iskolai végzettség alapján.....	49
13.	táblázat A népesség gazdasági aktivitása (2011).....	50
14.	táblázat Segélyezettek ezer főre jutó száma (2013).....	51
15.	táblázat Szociális ellátások (2007-2014).....	51
16.	táblázat A lakások ellátottsága mint az életminőséget befolyásoló tényező (2011).....	52
17.	táblázat Civil szervezetek száma (2013).....	55
18.	táblázat Óvodai intézmények és azok legfontosabb adatai (2013/2014 tanév).....	56
19.	táblázat Általános iskolai intézmények és azok legfontosabb adatai (2013/2014 tanév).....	56
20.	táblázat Középfokú oktatási intézmények és azok jellemzői (2013/2014 tanév).....	57
21.	táblázat Tanulói létszám változása (2007-2013).....	57
22.	táblázat Egészségügyi ellátást biztosító ellátóhelyek főbb jellemzői.....	58
23.	táblázat Szociális intézmények.....	59
24.	táblázat Kulturális intézmények és látogatószámuk.....	59
25.	táblázat Kulturális rendezvények és résztvevők átlagos száma.....	60
26.	táblázat Sportlétesítmények megnevezése és leírása.....	60
27.	táblázat Sportegyesületek Nagykállón.....	61
28.	táblázat Esélyegyenlőségi Program Helyzetértékelés.....	62

29. táblázat A működő vállalkozások száma fő gazdasági ágazonként (2010)	64
30. táblázat A használt földterület művelési ágak szerint (2010)	64
31. táblázat A szolgáltatásban működő vállalkozások nemzetgazdasági áganként (2010)	66
32. táblázat Nagyikálló Iparüzési adóból származó bevételei (2007-2013)	67
33. táblázat A város legjelentősebb foglalkoztatói	68
34. táblázat A város legjelentősebb vállalkozásai	68
35. táblázat Nagyikálló Város Önkormányzat költségvetési bevételeinek alakulása (2013 – 2015) Ezer Ft.....	71
36. táblázat Nagyikálló Város Önkormányzat költségvetési kiadásainak alakulása (2013 – 2015)	71
37. táblázat Nagyikálló Város Önkormányzat vagyonának alakulása 2005 – 2014.....	71
38. táblázat az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok	72
39. táblázat a város bérlakás állományának bemutatása.....	75
40. táblázat Az önkormányzati fenntartású intézmények működtetési költségei Nagyikállóban 2015. év	75
41. táblázat Az önkormányzati köznevelési intézmények működtetési költségei Nagyikállóban 2015	76
42. táblázat Önkormányzati működtetésű intézmények (2015).....	76
43. táblázat Önkormányzati fenntartású intézmények jelentősebb fejlesztései (2007-2014)	77
44. táblázat az önkormányzat eddigi energiahatékonysági fejlesztései	77
45. táblázat Az önkormányzat/társulás által működtetett intézmények fejlesztési szükségletei... 78	78
46. táblázat Az önkormányzat által ellátott településüzemeltetési, és közszolgáltatási feladatok 78	78
47. táblázat: Nagyikálló művelési ág szerinti területaránya.....	83
48. táblázat Nagyikálló zöldfelületei.....	88
49. táblázat Nagyikálló közigazgatási területén található növénytakaró felülete.....	91
50. táblázat A település intézményi ellátottságának bemutatása	99
51. táblázat A közlekedők volumene és mód szerinti megoszlása (fő/nap)	117
52. táblázat: Közvilágítás adatai.....	133
53. táblázat: zajterhelési határértékek.....	138
54. táblázat: Nagyikálló városrészeinek lehatárolása	163
55. táblázat: A városrészek népességének társadalmi, szociális jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%).....	166
56. táblázat: A városrészek lakásállományának jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)	167
57. táblázat A Belváros SWOT elemzése	170
58. táblázat Az Északi kertváros városrész SWOT elemzése.....	172
59. táblázat A Nyugati kertváros városrész SWOT elemzése.....	175
60. táblázat Az Ipari, kereskedelmi övezet SWOT elemzése.....	176
61. táblázat A Déli kertváros városrész SWOT elemzése.....	178
62. táblázat A Kiskállói turisztikai, rekreációs terület városrész SWOT elemzése	180
63. táblázat A Ludastó belterület és Nagyikálló külterületei SWOT elemzése	182
64. táblázat: Nagyikálló - városrészi adatok, 2011.....	191
65. táblázat: Nagyikálló - városrészi adatok, 2001.....	192

Ábrajegyzék

1. ábra Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járási térképe	16
2. ábra Szabolcs-Szatmár-Bereg megye stratégiai céljainak és prioritásainak összefüggései	18
3. ábra 2003. évi XXVI. törvény települést érintő elhatározásai a településre vonatkozóan	20
4. ábra Nagyikálló a Térségi Szerkezeti Tervben	21

5. ábra Nagykálló város korábbi integrált városfejlesztési stratégiájának célrendszere (2008) ...	37
6. ábra Nagykálló népességszámának változása 2000-2013	46
7. ábra Nagykálló népmozgalmi adatai 2000-2013	47
8. ábra A népesség korösszetétele Nagykállóban 2001, 2011	48
9. ábra A munkaerő-piaci jellemzők változása 2000 és 2015 között (fő, minden év januárjában)	51
10. ábra A személygépkocsik ezer lakosra jutó száma (2000-2012)	53
11. ábra A hátrányos helyzetű gyermekek aránya az egyes oktatási-nevelési intézményekben (2014).....	54
12. ábra A civil szervezetek önkormányzati támogatása (2005-2014).....	55
13. ábra Ipari és építőipari vállalkozások megoszlása alágazatok szerint (összes működő vállalkozás) 2010	65
14. ábra A lakásállomány változása (2003-2012)	70
15. ábra A lakások megoszlása komfortfokozat és építési év szerint (2011).....	70
16. ábra Jellemző zöldfelületek Nagykállón	88
17. ábra Zöldfelületek mérete.....	89
18. ábra Zöldfelületek összehasonlító felülete a környező területekkel összefüggésben	90
19. ábra Egy lakosra jutó zöldfelület mérete	90
20. ábra Egy lakosra jutó zöldfelület összehasonlításban a környező településekkel.....	91
21. ábra Nagykálló műemléki környezete	115
22. ábra Ingázók mód szerinti megoszlása	118
23. ábra Nagykálló főbb útjainak forgalmi terhelése	120
24. ábra A lakossági motorizáció alakulása Nagykállóban (szgk/ezer fő).....	121
25. ábra Balesetek Nagykállóban és környékén 2011 és 2013 között, súlyosság szerint.....	122
26. ábra. ábra Nagykálló legfontosabb autóbusz és vasúti megállóhelyei.....	124
27. ábra: A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva	129
28. ábra: A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya a járási, a megyei és az országos átlaghoz viszonyítva	130
29. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva	131
30. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	131
31. ábra: A kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva	135
32. ábra: Nagykálló és környékének felszín alatti vízszint térképe	137
33. ábra: A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya	139
34. ábra A szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya	140
35. ábra A belváros és környezetét bemutató szerkezeti tervi kivágat.....	156
36. ábra Nagykálló értéktérképe	161
37. ábra Nagykálló problématerképe	162
38. ábra A lakónépesség számának megoszlása városrészenként, 2011	165
39. ábra A lakások számának megoszlása városrészenként, 2011	165
40. ábra A lakónépesség korcsoportos összetétel városrészenként, 2011.....	166
41. ábra Szegregátumok elhelyezkedése	182
42. ábra Szegregátumok adatai	183
43. ábra Szegregátumok adatai II.	185
44. ábra A szegregátumok élő lakosság létszáma (fő).....	187
45. ábra Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül.....	188
46. ábra Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	188
47. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	189

Térképjegyzék

1. térkép Nagykálló elhelyezkedése.....	11
2. térkép: Magyarország városhálózata	12
3. térkép: A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció földrajzi fókuszai	13
4. térkép: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye növekedési tengelyei, csomópontjai	13
5. térkép: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rekreációs körzetei és idegenforgalmi tengelyei	14
6. térkép Részlet a Kárpát-térség hegy- és vízrajza térképből.....	80
7. térkép Település és környékének vízrajza	81
8. térkép Település és környékének térképe 1806-1869 között	82
9. térkép Település és környékének tájhasználati térképe	84
10. térkép A település és környékének Natura2000-es területei	85
11. térkép Település és környékének természetvédelmi területei	86
12. térkép Nagykálló környezetének országos jelentőségű főútjai	118
13. térkép Nagykálló városi közúthálózata	119
14. térkép Nagykálló vízmű védőterületének felszíni vetülete	129
15. térkép Nagykálló és környékének talajtani térképe	136
16. térkép A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (456-1994), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009) mutatják.....	142
17. térkép Magyarország belvíz veszélyeztetettségi térképe	143
18. térkép: Nagykálló városrészei	164
19. térkép: Szegregátumok a Nyugati kertváros területén	173
20. térkép: Szegregátumok a Kiskállói turisztikai, rekreációs területen.....	180

1 Helyzetfeltáró munkarész

1.1 Településhálózati összefüggések és térségi kapcsolatok, a város helye a településhálózatban

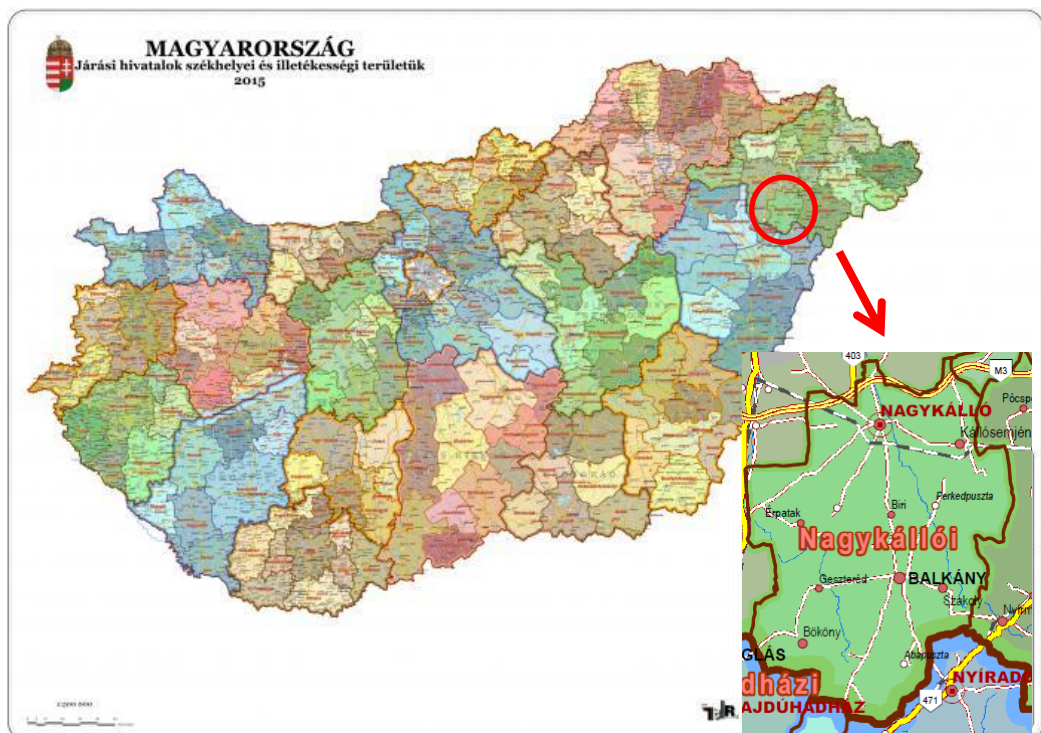
1.1.1 A település térségi szerepe

Nagykálló város Szabolcs-Szatmár-Bereg megye délkeleti, Magyarország északkeleti részén, a megyeszékhely Nyíregyházától 13 km-re, a román határtól 47 km-re, az ukrán határtól 70 km-re helyezkedik el. Nagykálló Szabolcs-Szatmár-Bereg megye hetedik legnagyobb lakónépességű városa.

A település Nyíregyháza és Nyírbátor felől a 4911-es számú úton, Újfehértó irányából pedig a 4912-es úton érhető el. A városon észak-déli irányban a 4102-es számú út vezet át, így biztosítva az összeköttetést Napkor és Balkány irányába. A település és a térség összeköttetésében jelentős szerepe van még a 4947-es számú, Érpatak irányába tartó útnak, amely a Ludastó nevű lakott külterületi településrész és a város közötti kapcsolatot is megteremti.

A város elérhetőségében kiemelt szerepe van az M3-as autópályának, amely közvetlen összeköttetést biztosít Nagykálló és a főváros között, valamint északkeleti irányba Vásárosnamény felé az ukrán határ irányába.

1. térkép Nagykálló elhelyezkedése

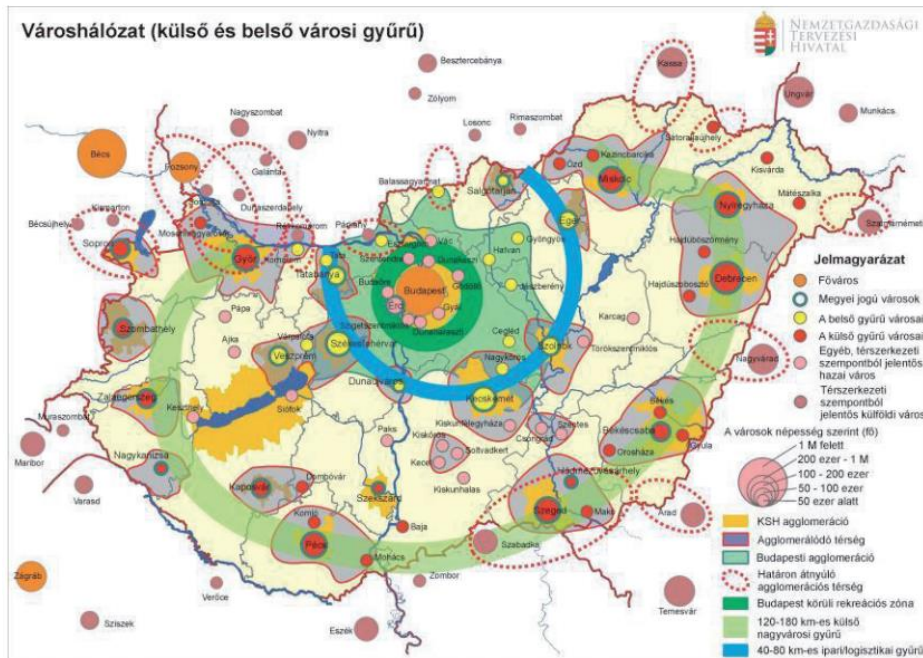
Forrás: TeIR, www.terport.hu

Országos szerepkör

Nagykálló területe az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) által meghatározott Debrecen-Nyíregyháza agglomerálódó térséghez tartozik, így színtere lehet a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat-fejlesztésnek, amit az OFTK területi specifikus célként definiál.

2. térkép: Magyarország városhálózata

Forrás: OFTK, 2014

Nagykálló országos szerepkörrel rendelkezik a pszichiátria területén, mivel a városban működő Sántha Kálmán Szakkórház jelenleg az ország egyedüli pszichiátriai gyógyintézménye. Területi ellátási kötelezettsége Szabolcs-Szatmár-Bereg megye nagy részére kiterjed, emellett a szomszédos megyékből, illetve az ország egész területéről fogad betegeket.

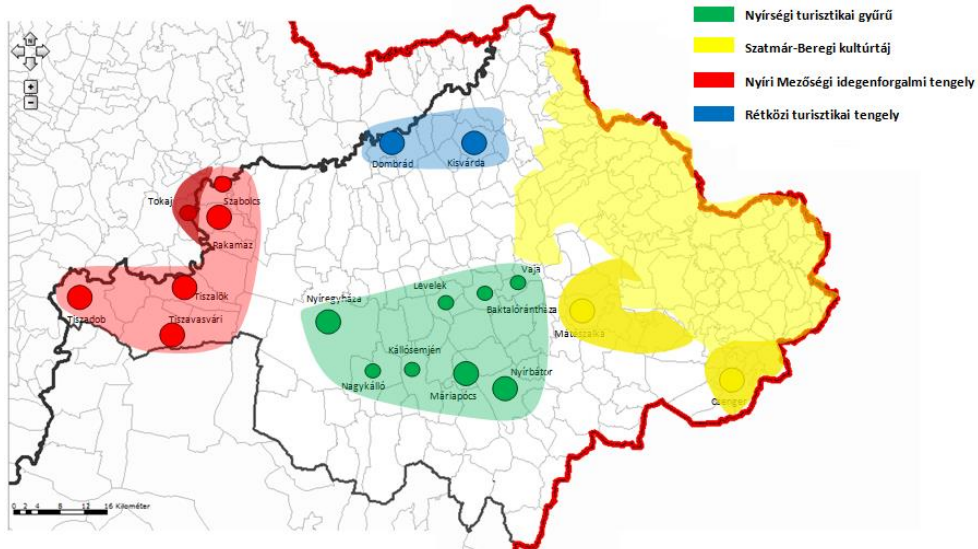
Megyei szerepkör

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Konceptiója (2013) meghatározza a megye stratégiai térszerkezetét – lehetővé téve a célok területi fókuszáltságát. A Konceptió három nagyobb csoportba, azokon belül pedig hat alkategóriába sorolja a településeket. Nagykálló a megye járásközpontjai közé tartozik.

A koncepció emellett rekreációs körzeteket, idegenforgalmi tengelyeket is kijelöl, ahol szintén megjelenik Nagykálló, mint a nyírségi turisztikai gyűrű része.

5. térkép: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rekreációs körzetei és idegenforgalmi tengelyei

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Koncepciója, 2014

Térségi szerepkör

Nagykálló város a Nagykállói járás székhelye. A járáshoz 8 település tartozik, ebből 2 város. A Nagykálló járás lakosságának közel egyharmadát a járásszékhely Nagykálló lakossága teszi ki. A járáson belül a városi népesség aránya 52,5%.

1. táblázat A Nagykállói járás települései, 2013

Település	Jogállás	Terület (km ²)	Lakónépesség az év végén (fő)
Balkány	város	90	6 431
Biri	község	23	1 434
Bököny	község	35	3 171
Érpatak	község	31	1 681
Geszteréd	község	34	1 718
Kállósemjén	község	55	3 568
Nagykálló	város	69	9 402
Szakoly	község	41	2 771
Nagykálló	város	14	12 846
Járási összesen	-	377	43 022

Forrás: KSH, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye statisztikai évkönyve, (2014.01.01-i állapot)

A Nagykálló járást a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet a komplex fejlettségi mutató alapján a fejlesztendő járások közé sorolta.

A Nagykállói járás és a Nagykálló kistérség települései eltérnek egymástól, a kistérségbe a járás 8 településén kívül Újfehértó város is hozzátartozott.

1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkciónak bemutatása, elemzése

Nagykálló az azonos nevű kistérség központja, térségi központ szerepkörét érzékelteti, hogy korábban megyeszékhely is volt. A település természetes módon kialakult központi szerepköre jelenleg is érzékelhető. Nagykálló több területen rendelkezik olyan sajátosságokkal – elsősorban infrastruktúra, természeti értékek, illetve a helyi közösség aktivitása tekintetében – amelyek a településhálózat központi egységévé teszik.

Kiemelkednek ezek közül a megyei önkormányzat tulajdonában álló Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház, a termálvizes strandfürdő, a nagy hagyományokkal rendelkező és specifikus szakképzést biztosító középiskolák, a Kállai Kettős Nemzetközi Néptánc-fesztiválok, valamint a Harangodi üdülőterület. A város hagyományos térszervezési szerepkörén túl, kistérségi és mikrotérségi szinten mutatja a legnagyobb funkcionális koncentrációt.

A vizsgált területeken – gazdaság, kereskedelem, közlekedés, távközlés, államigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, turizmus, rekreáció – főként a Nagykovácsi kistérség településeinek élők számára érhetőek el szolgáltatások a városban.

A település a kötelező funkciókon felül több önként vállalt térségi feladatot, illetve a természetes vonzáskörzetéből adódó funkciót is ellát.

Az egyes funkciók közül kiemelkedik a pszichiátriai szakellátásban betöltött szerep. A Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház az ország legnagyobb pszichiátriai szakkórháza. Ellátási területe megyei szintű, azaz több mint félmillió fő pszichiátriai szakellátását végzik itt, valamint labor és diagnosztikai szolgáltatásokat nyújtanak a térség alap- és járóbeteg szakellátása számára.

Szintén jelentős Nagykovácsi közoktatási szerepe. A hagyományos iskolavárosi jelleg a közel 140 éves múltra visszatekintő középiskolai képzésnek köszönhetően alakult ki. A városban a közoktatás minden szegmense megtalálható. A más településekről nagy számban érkező diákok számára a kollégiumi ellátás is biztosított. A város oktatási intézményeinek vonzáskörzete jellemzően térségi.

A város idegenforgalmi és rekreációs funkcióiban kiemelt helyet foglal el a Harangodi üdülőterület és az ott zajló programok – köztük a közel három évtizedes múltra visszatekintő Téka Népművészeti Tábor –, valamint a több, mint három évtizede megrendezésre kerülő Kállai Kettős Néptáncfesztivál. Ez utóbbi eseményre külföldi résztvevők és fellépők is rendszeresen érkeznek.

A város, és az itt működő cégek fontos szerepet töltenek be a térség munkaerő piacán.

A település legnagyobb ipari foglalkoztatója és legtöbb iparüzési adót fizető vállalkozása a Tecnica Ungheria Kft. A sícipőbetéteket gyártással foglalkozó cég 130 főt alkalmaz. Emellett kiemelkedő cégek még az acélszerkezet gyártásra specializálódott Kallófém Kft., illetve a Teszová Kft., amelynek fő tevékenysége nem veszélyes hulladék gyűjtése. A legfontosabb mezőgazdasági kereskedelmi cégek a KITE Mg Zrt. A kis- és középvállalkozások versenyképessége korlátozott, amit tovább súlyosbítanak a műszaki infrastruktúra hiányosságai. A közlekedési adottságok megváltozása várhatóan dinamizáló hatással lesz a város gazdaságára és ezáltal a térségi munkaerő-piacra is. Az ún. foglalkoztatási szerepkörök szerint a város elsősorban az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, és szállítmányozási szerepkörök kombinációjának felel meg.

2. táblázat Fő települési funkciók

	Nemzetközi	Járási	Megyei	Mikroregionális
Gazdaság	ipari park		építőipari és gazdasági szolgáltatók	pénzügyintézetek, nagykereskedelmi egységek
Közlekedés-távközlés				postahivatal közösségi közlekedés benzinkutak iskolabusz járat
Kereskedelem				kiskereskedelem,

	Nemzetközi	Járási	Megyei	Mikroregionális
				vendéglátás piac
Államigazgatás		járási hivatal kormányablak		polgárőrség tűzoltóság rendőrség
Oktatás			középfiskolák	óvoda általános iskola
Egészségügy			pszichiátriai járó beteg szakellátás	alapszintű járó beteg szakellátás egészségügyi diagnosztika és labor fogászat orvosi ügyelet gyógyszertár
Szociális ellátás				családsegítő szolgálat bölcsőde idősek klubja
Kultúra	nemzetközi rendezvények, táborok			könyvtár művelődési központ kiállító tér egyházi kulturális örökség
Turizmus, rekreáció				strandfürdő szálláshely vendéglátás sportolási lehetőségek játzóterek

1. ábra Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járási térképe

Forrás: TeIR

3. táblázat Ingázási adatok

Terület	A helyben lakó és helyben dolgozó foglalkoztatottak száma (fő)	A más településre dolgozni járó foglalkoztatottak száma (fő)	A naponta bejáró foglalkoztatottak száma (fő)	A helyben foglalkoztatottak száma (fő)
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	122 637	63 413	53 704	176 341
Nagykállói járás	5 636	4 169	1 652	7 288
Nagykálló	2 275	1 177	984	3 259

Forrás: KSH, 2011. évi népszámlálás

A térség településeinek tervezett fejlesztései esetében célszerű különbséget tenni a szűken értelmezett járás és a tágabb térség – főként városi jogállású – települései között. A közeli járásszékhelyek saját vonzáskörzetük kibővítésére és megerősítésére törekednek. Ennek eléréséhez több olyan projekt megvalósítása is várható, amelyek jellegükben hasonlóak a tervezett hajdúnánási beavatkozásokhoz. Mindazonáltal a városnak nem érdeke a pontszerű, elszigetelt fejlődés, hiszen ha nagy a fejlettségbeli kontraszt a központ és környéke között, az negatívan befolyásolhatja a város egészének gazdasági-társadalmi fejlődését. Az alábbi összehasonlítás a fennálló munkamegosztást mutatja Nagykovács és a vonzáskörzetébe tartozó települések között. A kapcsolatrendszer jól ábrázolja a város és a környező települések közötti szoros és részleteiben is pontosan meghatározható egymásrautaltságot, amelynek alapja az erősségeket építeni és a gyengeségeket megszüntetni kívánó gondolkodásmód és a funkciók ésszerű megosztása.

Nagykovács, mint járási központ által nyújtott tényleges és lehetséges szolgáltatások	A környező települések által nyújtott tényleges és lehetséges szolgáltatások
<ul style="list-style-type: none"> ■ Munkahely ■ Közigazgatás ■ Egészségügy, szakellátás ■ Középfokú oktatás ■ Kiskereskedelmi szolgáltatások ■ Üzleti és pénzügyi szolgáltatások ■ Kommunális szolgáltatások ■ Gyógy- és termáلتurizmus ■ Kulturális lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Munkaerő ■ Rekreációs tevékenység ■ Lakóterület ■ Mezőgazdasági termékek ■ Alternatív ipari területek ■ Közszolgáltatások

1.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót 2014. január 3-án fogadták el Nemzeti Fejlesztés 2030 címmel. Ez a dokumentum alapvetően nem tartalmaz település-specifikus megállapításokat, azonban meghatároz olyan térségeket, kategóriákat, amelyek esetében sajátos beavatkozások lehetnek szükségesek. Nagykovács szempontjából a következő kategóriák a leginkább relevánsak:

- vidékies térségek (<120 fő/km²),
- védendő kulturális örökségek,
- romák által magas arányban lakott térségek,
- környezeti meghatározottságú, természeti gazdálkodás területe,
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület,
- nap-, szél- és geotermikus energia hasznosítására legjobban javasolt térségek,

- aszály és hőhullámok szempontjából legsérülékenyebb térségek.

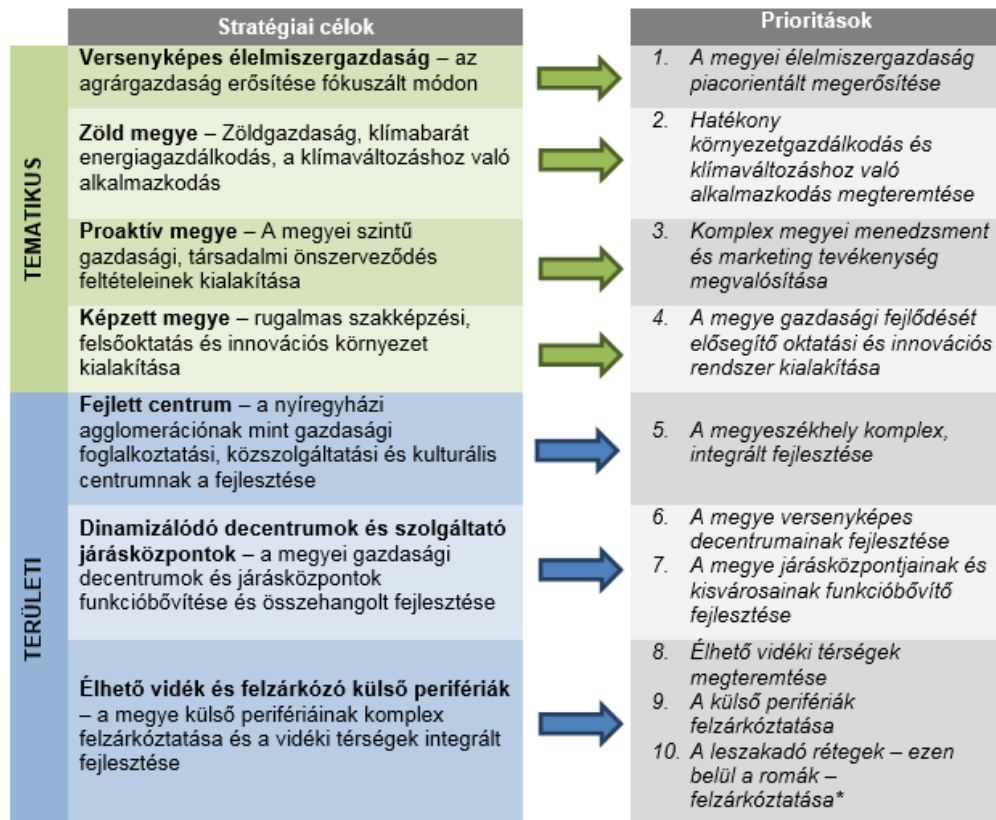
1.2.2 Kapcsolódás Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területfejlesztési Koncepciója az alábbi átfogó célokat fogalmazta meg a helyzetértékelésre alapozva:

1. Az aktív megye - Értékkeremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése,
2. A szolidáris megye - A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása,
3. A vonzó megye - Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése.

Ezek megvalósítását 7 stratégiai cél szolgálja, amelyekhez a 2014-2020-as időszakra vonatkozó Operatív Program 10 fejlesztési prioritást rendelt (2. ábra). Nagykálló vonatkozásában a 6. prioritás bír a legnagyobb jelentőséggel, amelynek vonatkozásában nevesítésre került a megyei dokumentumokban (további részleteket az 1.1.1 fejezet tartalmaz). A város adottságainál és lehetőségeinél fogva több megyei szintű cél eléréséhez is hozzá tud járulni (mindhárom átfogó cél, valamint az 1., 2., 6., 7., 8., 9. és 10. stratégiai célok).

2. ábra Szabolcs-Szatmár-Bereg megye stratégiai céljainak és prioritásainak összefüggései

* horizontális jellegű prioritás

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Operatív Programja

1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás

1.2.3.1 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szakképzési koncepció

2013-ban készült el Szabolcs-Szatmár-Bereg megye szakképzési koncepciója azzal a céllal, hogy olyan szakképzés fejlesztési célokat és elveket határozzon meg, amelyek alkalmasak a munkaerőpiac igényeinek megfelelő szakmaszerkezet és képzési rendszer kialakítására. A szakképzési koncepcióban megfogalmazott stratégiai és speciális célok a következők:

1. A szakképzés eredményességének növelése
2. A szakképzési intézményrendszer rugalmasságának növelése
3. Finanszírozhatóság biztosítása
4. A gazdasági kamarák, érdekképviseltek részvétele a szakképzési feladatok megvalósításában
5. Az esélyegyenlőség biztosítása

A koncepció megfogalmazza, hogy a megye hagyományaira, sajátosságaira, lehetőségeire alapozva szükséges a képzések átalakítása, többek között a mezőgazdasági és élelmiszeripari szakképesítések tekintetében, valamint a hiányszakmákra fókuszálás új képzések kialakításával.

Tekintettel arra, hogy a Nagykállóban működő középiskolák széleskörű szakképzési lehetőségeket biztosítanak, működésük során figyelembe kell venni a megyei szakképzési koncepcióban megfogalmazott célokat és a hozzájuk rendelt feladatokat. Mivel az önkormányzat fenntartói funkcióját elvesztette, így leginkább csak koordinációs, ösztönző és közvetítő szerepkört tud betölteni ebben a folyamatban.

1.2.3.2 Magyarország S3 Stratégia Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei háttérdokumentum

A 2014-ben készült dokumentum Szabolcs-Szatmár-Bereg megye intelligens szakosodási lehetőségeit vizsgálja, a kidolgozandó megyei intelligens szakosodási stratégiához adott prioritások háttérdokumentumaként. A helyzetfeltárás és a SWOT analízis eredményeként az alábbi **jövőkép**et fogalmazta meg: „Szabolcs-Szatmár-Bereg megye elindul a növekedés és a felzárkózás útján, építve a térség kedvező belső és geopolitikai adottságaira, a megye innovációs rendszerének és kutatás - fejlesztési tevékenységének dinamizálásával”.

A dokumentumban megfogalmazott **átfogó cél**: A megye innovációs rendszerének erősítésén keresztül a megye tudásbázisának, innovációs tevékenységének növelése, melynek célja a kiemelt stratégiai ágazatok nemzetközi versenyképességének javítása és a társadalmi jólét növelése. A célok elérését segítő **fejlesztési területek** az alábbiak:

F1. A megye innovációs tevékenységének fejlesztése

- F1.1. A megyei kutatás-fejlesztési infrastruktúra fejlesztése, bővítése
- F1.2. Az innovációs tevékenységhez szükséges humán erőforrás fejlesztése
- F1.3. A vállalatok innovációs tevékenységének támogatása
- F1.4. Az innovációt támogató intézményrendszer fejlesztése

F2. Az innovációs szeplok közötti együttműködések ösztönzése

- F2.1. Kutatóhelyek és vállalatok közötti együttműködések erősítése, a technológia transzfer erősítése
- F2.2. Klaszterfejlesztés, innovációs klaszterek létrehozása
- F2.3. Hazai és nemzetközi együttműködések támogatása

Ágazati fejlesztési terület: F3. A zöldség-és gyümölcsstermesztésre épülő élelmiszeripari vertikum innovációs teljesítményének és versenyképességének fejlesztése

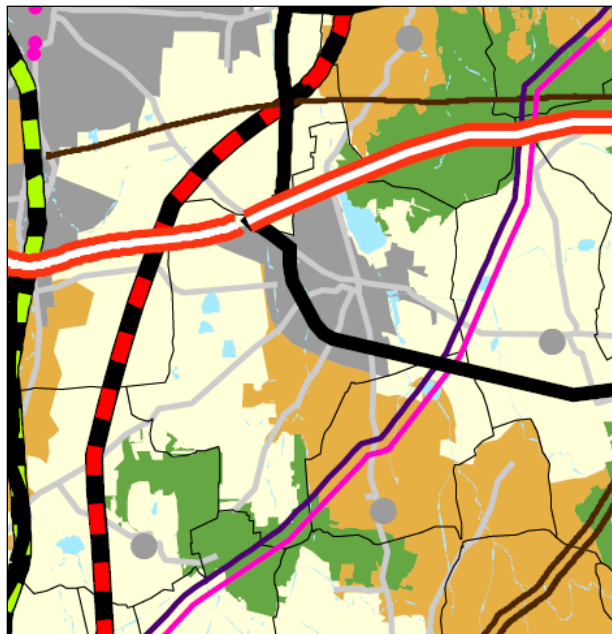
- F3.1. Élelmiszeripari innovációs intézmények tevékenységének fejlesztése
- P.3.2. A technológia transzfer segítése az élelmiszeripari innovációk piacosításában
- P.3.3. A megújuló energiák hasznosítása a mezőgazdasági termelésben

Nagykálló város adottságai egyrészt a mezőgazdaság és élelmiszeripar területén illeszkednek a stratégia céljaihoz, másrészt a jelenlévő nemzetközi vállalatok egy része folyamatosan végez bizonyos típusú fejlesztő tevékenységet. Nagykálló elsősorban úgy tud hozzájárulni a megyei innovációs célok eléréséhez, ha a kutatás-fejlesztési tevékenységek a jövőben formalizáltabban és szélesebb körű együttműködésben zajlanak.

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT)

3. ábra 2003. évi XXVI. törvény települést érintő elhatározásai a településre vonatkozóan

Forrás: OTrT

A települést érintő országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és elemek:

- Gyorsforgalmi út (M3)
- Főút (403.sz.)
- Nagysebességű vasútvonal
- 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték
- 750 kV-os átviteli hálózat távvezeték

Országos területfelhasználási kategóriák közül a települést az alábbiak érintik:

- vegyes területfelhasználású térség
- mezőgazdasági térség
- erdőgazdálkodási térség
- vízgazdálkodási térség
- települési térség

Övezeti érintettség vizsgálata:

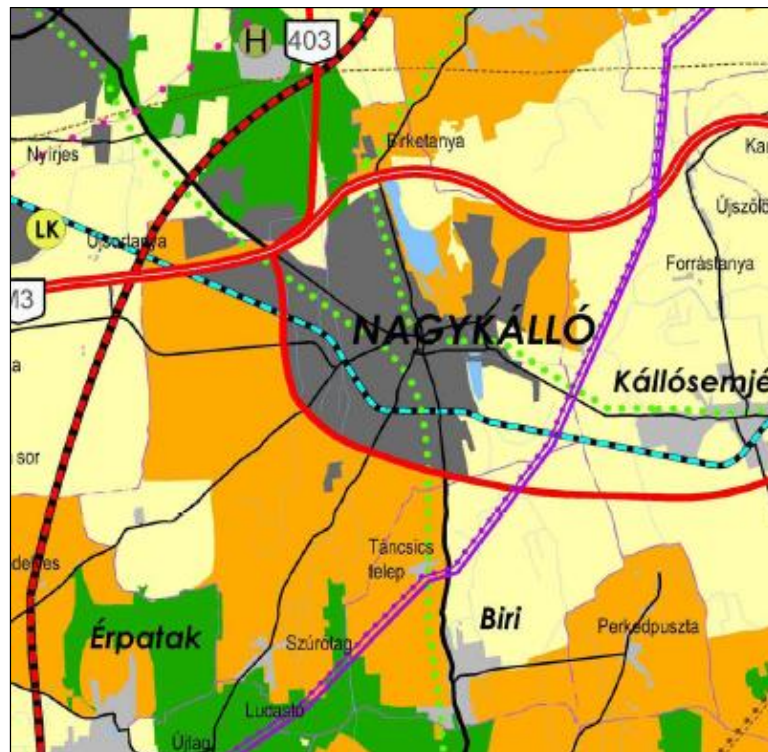
4. táblázat Országos Övezeti érintettség vizsgálata Nagykállóban

Ssz.	Övezetek megnevezése	Település érintettsége
1.	Országos ökológiai hálózat övezete	Érinti
2.	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete:	Nem érinti
3.	Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete:	Érinti
4.	Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete:	Érinti
5.	Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete:	Nem érinti
6.	Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete:	Nem érinti
7.	Országos vízminőség-védelmi terület övezete:	Érinti
8.	Nagyvízi meder területének övezete, Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szűkségtározók területének övezete:	Nem érinti
9.	Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete:	Nem érinti

1.3.2 Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv települést érintő elhatározásai:

4. ábra Nagykálló a Térségi Szerkezeti Tervben

Forrás: SZSZBMTT

A települést érintő műszaki infrastruktúra hálózatok és elemek:

- gyorsforgalmi út (M3)
- főút (403 sz.)
- térségi mellékút
- 750 kV-os átviteli hálózat távvezeték
- 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték
- nagysebességű vasútvonal
- egyéb országos törzshálózati vasútvonal, az országos vasúti törzshálózat tervezett eleme
- térségi kerékpárút-hálózat

5. táblázat A 19/2011. (XII. 1.) Önkormányzati Rendelet szerinti országos és megyei övezetek általi érintettség

Ssz.	Övezetek megnevezése	Övezeti érintettség
1.	Térségi Szerkezeti Terv szerinti erdőgazdálkodási térség	Érinti
2.	Térségi Szerkezeti Terv szerinti mezőgazdasági térség	Érinti
3.	Térségi Szerkezeti Terv szerinti vegyes területfelhasználású térség	Érinti
4.	Térségi Szerkezeti Terv szerinti települési térség	Érinti
5.	Térségi Szerkezeti Terv szerinti vízgazdálkodási térség	Érinti
6.	Térségi Szerkezeti Terv szerinti építmények által igénybevett térség	Érinti

Forrás: SZSZBMTT

6. táblázat A 19/2011. (XII. 1.) Önkormányzati Rendelet szerinti országos és megyei övezetek általi érintettség

Ssz.	Övezetek megnevezése	Övezeti érintettség
7.	Országos ökológiai hálózat – magterület övezete	Érinti
8.	Országos ökológiai hálózat – puffer-terület	Nem érinti
9.	Országos ökológiai hálózat – ökológiai folyosó	Érinti
10.	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete	Érinti
11.	Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete	Érinti
12.	Erdőtelepítésre alkalmas terület	Érinti
13.	Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete	Nem érinti
14.	Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete	Nem érinti
15.	Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete	Érinti
16.	Kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület	Érinti
17.	Történeti települési terület övezete	Érinti
18.	Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete	Érinti
19.	Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete	Nem érinti
20.	Együtt tervezhető térségek övezete	Nem érinti
21.	Rendszeresen belvízjárta terület övezete	Nem érinti
22.	Nagyvízi meder övezete	Nem érinti
23.	Földtani veszélyforrás területe által érintett települések övezete	Nem érinti
24.	Vízeroszióknak kitett terület által érintett települések övezete	Érinti
25.	Széleroszióknak kitett terület által érintett települések övezete	Érinti
26.	Honvédelmi terület övezete	Nem érinti

Forrás: SZSZBMTT

7. táblázat A 147/2011. (XI. 30.) Önkormányzati Határozat szerinti települések sajátos megyei térségek általi érintettsége

Ssz.	Sajátos megyei térség	Település érintettsége
1.	Gazdaságfejlesztés térségei és térségi jelentőségű központjai	Érinti
2.	Turizmusfejlesztés térségei és térségi jelentőségű központjai	Érinti
3.	Érzékeny települési térségek	Érinti
4.	NATURA 2000 természetmegőrzési területek	Érinti
5.	NATURA 2000 madárvédelmi területek	Nem érinti
6.	Magas természeti értékű területek	Nem érinti
7.	Komplex tájgazdálkodás térségei	Nem érinti
8.	Nitrátérzékeny területek	Érinti
9.	Térségi jelentőségű szántóföldi árutermelő mezőgazdaság területe	Nem érinti
10.	Országos Gyümölcs Termőhely Kataszter által érintett település	Érinti
11.	Szélérőmű telepítés szempontjából vizsgálat alá vonható terület	Érinti

Forrás: SZSZBMTT

1.4 A szomszédos települések hatályos szerkezeti terveinek a település fejlesztését befolyásoló megállapításai

8. táblázat Szomszédos települések szerkezeti terveinek települést érintő elhatározásainak vizsgálata Nagykállóban

Település neve	
Napkor	<ul style="list-style-type: none"> ■ Közlekedés és infrastruktúra fejlesztése...Út,kerékpárút) ■ Kerékpárút a Birketanyától Napkorig ■ valamint ezen szakaszon útfelújítás
Újfehértó	<ul style="list-style-type: none"> ■ Közlekedés és infrastruktúra fejlesztése...Út,s,kerékpárút) 2015-ben Elkezdődik a Nagykálló –Újfehértó közötti út fejlesztése
Biri	<ul style="list-style-type: none"> ■ 2015- ben Elkezdődik a Nagykálló-Biri közötti szakaszon a kerékpárút építése
Nyíregyháza	<ul style="list-style-type: none"> ■ Közlekedés és infrastruktúra fejlesztése...kerékpárút) ■ Kerékpárút építése elkezdődött az ipari parkig. A további cél ennek folytatása,ehhez azonban szükséges az M3-as autópálya fölött kerékpárhíd építse
Kállósemjén	<ul style="list-style-type: none"> ■ Közös turisztikai látványosság létrehozása pl.Kállay családhoz tartozó műemlékek feltárása

Forrás: Települési adatszolgáltatás

1.5 Hatályos településfejlesztési döntések

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai

Településfejlesztési
Koncepció

Nagykálló Hosszútávú Településfejlesztési Koncepciója 2006-ban készült el, a 231/2006. (VII.18.) KT számú határozattal került elfogadásra. A dokumentum elsősorban a város településszerkezeti tervéhez ad inputokat.

A Koncepcióban megfogalmazott „általános cél az, hogy a településen élők életkörülményei, így a megélhetési viszonyok, a települési komfortosság, az esztétikai minőség és az egészséges környezeti feltételek az erőforrások megőrzése mellett jelentősen és tartósan javuljanak.

A város egy élhető kisváros legyen, ahol a lakók települési komfort érzete magas szintű legyen, a kötődés szintje is emelkedjen, illetve kifelé és befelé egyaránt az imidzse és az ismertsége a városnak javuljon.”

A Koncepció az alábbi prioritásokat fogalmazza meg:

- A földrajzi pozíció, az elérhetőség javítása
- A népességmegtartó képesség javítása, munkahelyteremtés, a foglalkoztatottság és a humán erőforrások kihasználásának javítása
- A települési komfortosság és az esztétikai minőség javítása
- A települési vagyon fejlesztés-centrikus felhasználásának javítása

Nagykálló Hosszútávú Településfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata időszerű.

A településrendezési tervek („eszközök”) kisebb mértékben aktualizálандóak a stratégia megvalósítása érdekében. Ugyanakkor megállapítható, hogy a településrendezési tervekben rögzített lehetőségek várhatóan nem akadályozzák a stratégia fejlesztéspolitikai céljainak megvalósítását.

A terv készítése óta eltelt időt és a megváltozott fejlesztési szándékokat figyelembe véve a város rendezési terveinek aktualizálása szükséges lehet a stratégia megvalósíthatósága érdekében.

Integrált
Városfejlesztési
Stratégia

Nagykálló Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS, „Korányi Stratégia”) 2008-ban került kidolgozásra.

A 2007-2014 közötti időszak fejlesztései Nagykállóban:

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
TIOP-1.1.1.-09/1-2010-0077	Tanulói laptop program Nagykállóban	45068	45068	2010. 10.01-2011.02.28.
TIOP-1.1.1.-07/1-2008-0061	Eszközbeszerzés az interaktív oktatás bevezetés céljából Nagykállóban	49157	49157	2010.12.01. és 2011.06.30.
2077427447	Mezőgazdasági utak fejlesztése (László tanyasi út)	23628	39380	2011

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
ÉAOP-3.1.3/A-11-2011-0014	BiKe - Biztonságban két keréken - V. ütem Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése Nagykállóban	168186	213367	2011-2015
IKSZT-2008/1-0267	Integrált Közösségi Szolgáltató Tér Cím elnyerésére Ludastói Közösségi Ház	38116	44616	2011.03.31.-2012.05.01.
	Interreg IV C Program - Labour Plus (A foglalkoztatás, munkaerő-piac és oktatás terén jelentkező kihívások megoldásainak keresése 11 európai országgal (Hollandia, Belgium /2/, Lettország, Spanyolország /2/, Egyesül Királyság, Németország, Bulgária, Magyarország, Olaszország) együtt.)	30180 euró	30180 euró	
KEOP-4.2.0/B/11-2011-0014	Nagykállói Város Önkormányzat Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat fűtésének korszerűsítése	79103	93063	2012. november19-2014
KEOP-3.3.0/09-11-2011-0004	A Nagykállói Erdei Iskola infrastruktúrafejlesztése és környezettudatos átalakítása	75381	83757	2012.-2014.04.12.
ÉAOP-5.1.2/D2-11-2011-0034	Belterületi bel- és csapadékvíz-védelmi fejlesztések Nagykállóban II.ütem	338205	304385	2013. november 30.- 2014

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
2106634512	Harangodi étkező és mosogató felújítása	4757	10811	2013 – 2014
KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0058	Nagykálló szennyvíztisztító telep létesítése	737357	891278	2013.02.15.-2015.06.30
ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0020	Kálló Köz 2.0 (Funkcióbővítő a belvárosban)	245173	247727	2013.06.30-2015.05.31
KEOP-1.3.0/09-11-2012-0008	Nagykálló Város Ivóvízminőség-javító projekt	568533	631703	2013.01.01.-2015.04.30
ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0017	Kiskálló Szociális célú Városrehabilitációja	290899	290899	2013.07.01-2015.05.30.
	URBACT II Program - Jobtown (A Jobtown projekt keretében Nagyálló a fiatalok foglalkoztatásának elősegítéséért és esélyeinek növeléséért keresi a megoldást. A fiatalok munkanélküliségének problémája a társadalom egészét érinti, szociális, gazdasági és politikai utóhatásokkal bír, ezért szükséges strukturális és átfogó módon kezelni. A Jobtown hálózat igyekszik összehozni a közsféra szereplőit és a helyi gazdaság valamint szociális partnereket az ifjúsági foglalkoztatásnak elősegítése és	33254 euró	33 254 euró	2013.02.01.-2015.04.30.

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
	esélyeik növelése érdekében.)			

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
	URBACT II Program - Roma-Net II (Az URBACT Roma-Net II program hat európai várost tömörítő nemzetközi hálózat, amelynek tagjai Nagykálló mellett, Budapest (Magyarország), Almería, Torrent (Spanyolország), Bologna (Olaszország), Glasgow (Egyesült Királyság). A partnerek közös célja és együttes szándéka az, hogy tapasztalataik megosztásával és jó gyakorlatok átadásával fejlesszék és erősítsék a roma közösségeken belüli összetartást, a helyi közösségekbe való beépülésüket.)	66400 euro	66 400 euró	2013.12.01-2015.03.31
ÁROP-1.A.5-2013-2013-0114	„Teljesítmény, minőség, hatékonyság 2.0”	19977	19977	2014.01.01-2014.12.31
	Ratkó József teljes alakos bronz szobrának elkészítése Kő Pál szobrászművész által és elhelyezése Nagykállóban az újonnan kialakításra kerülő „Hőseink terén”	3000	3000	2014.05.10-2014.08.01

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
KEOP-4.10.0/N/14-2014-0019	„Fotovoltaikus rendszerek kialakítása Nagykálló Város Önkormányzat intézményein”	26542		2015.május 31-ig
	Gépjárműbeszerzés a tanyagondnoki feladatok ellátására	6185	9600	2007
	Tanyagondnoki busz beszerzése (VW)	10149	13100	2008
ÉAOP-3.1.3-2007-0004	Birke tanyára vezető kerékpárút építése pályázat	29646	32940	2008.09.16.-2008.12.31.
ÉAOP-3.1.3-2007-0031	„BiKe – Biztonságban két keréken” – Munkahelyek megközelítése Nagyállóban Nagyálló-Kállósemjén	81752	90835	2008. november 30-án
1CE065P4	UrbSpace (Nyitott városi terek, innovatív, szélesebb körű funkcióbővítése, tanácsadás)	54325	54325	2008.11.01. – 2011.10.31,
TÁMOP-5.2.5-8/1-2008-0008	Egy hely ami mindig nyitva áll...” – ifjúsági szolgáltató iroda kialakítása Nagyálló Városában	18936	18936	2009.01.12.-2010.01.12.
TÁMOP-3.2.9/B-08/2-2009-0038	Sorsfordító évek (audiovizuális emlékgyűjtés) (kis filmek elkészítése)	9887	9887	2009. 03. 16-2011.04.27
ÉAOP-3.1.4/B-2008-0021	Közösségi Közlekedési decentrum (buszállomás)	157404	174893	2009. augusztus 20.bef
TÁMOP-3.3.2.-08/2-2008-0080	„Give a chance!”- „Adj esélyt!” projekt	97333	97333	2009.07.01-2011.06.30.
TÁMOP-3.1.4.-08/2-2009-0241	Kompetencia alapú oktatás a Nagyállói	25000	25000	2009.06.01.-2010.08.31.

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
	Általános Iskolában			
TIOP-1.2.3./08/1	Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra fejlesztése Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében	8584	8584	2009.09.01.-2010.12.31.
EMVA	Falú megújítás (pihenőparkok kialakítása) Születendő gyermekek parkja és parkok kialakítása , Birketanyán, ill. Ludastón	13843	17304	2009.10.01.-2010.06.30.
ÉAOP-5.1.2/D-2-09-2009-0037	Belterületi bel- és csapadékvíz védelmi fejlesztések Nagykállóban	299925	333250	2009. 11. 02. - 2011. 08. 31.
ÁROP 1.A.2/A-2008-0081	Teljesítmény, minőség, hatékonyság a nagykállói polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése	8832	9600	2009. 01. 15. - 2010. 04. 30.
150001809U	Nagykálló – Simonyi út burkolatfelújítása	11462	22924	2009.11.-2010.06.
150002509U	Nagykálló – József Attila út burkolatfelújítása	2893	5824	2009.11. - 2010.06.
ÉAOP-5.1.3/2008-0033	Új technológiák, mint a szocio-laborális beilleszkedés eszközei-dokumentumok digitalizálása Nagykállóban	39767	47342	2009-04-16-2010.02.15.
ÉAOP-5.1.1/D-2F-2009-0007	Funkcióbővítő Városközpont fejlesztés Nagykállóban	967450	1377078	2009-2013

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
	Harangodi tánccsűr felújítása	16000	12557	2010
ÉAOP-...	BiKe - Biztonságban két keréken - II. ütem Nagyállói Ipari Park megközelítése kerékpáron	62231	69145	2010
EMVA	Nagykálló külterületi vízrendezése	58843	89722	2010
ÖM-1/2010.(I.19.)	Nagyállói Egyesített Óvoda és Bölcsőde Szivárvány Tagóvoda épület-felújítása	8600	10750	2010
ÉAOP-4.1.5-09-2009-0112	„Együtt a fogyatékossgal élőkért”-A Nagyállói Városi Önkormányzat Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat komplex akadálymentesítés e Nagyállóban	30000	35 178	2010. 03. 01. - 2011. 01. 15.
ÉAOP-4.1.5-09-2009-0128	„Együtt a fogyatékossgal élőkért”-A Nagyállói Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium komplex akadálymentesítés e Nagyállóban	30000	42389	2010. 03. 15.- 2011. 01. 29.
ÉAOP-4.1.5-2007-0160	„A Nagyállói Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium Budai Nagy Antal Szakközépiskola Intézményegysége épületének komplex akadálymentesítés e Nagyállóban”	24986	27761	2008.06.17-2008.09.30

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
KSZM-2010-10221/375	Közfoglalkoztatás-szervező és közfoglalkoztatás-szervező segítő foglalkoztatása	2057	2429	2010.04.01-2010.12.31.
KEOP-6.2.0/B/09-2009-0008	A fenntartható életmódot és környezettudatos magatartást népszerűsítő mintaprojekt megvalósítása a nagykállói Korányi Frigyes Gimnázium és Kollégium környezettudatos és energiatakarékos átalakításával	199107	210377	2010.05.26 -2011.10
ÉAOP-3.1.2/A-09-2009-0032	Nagykálló ellipszis építése, a Budai Nagy Antal és a Széchenyi utak fejlesztése	187525	236342	2010.07.20.-2011.03.31.
ÉAOP-5.1.1/A-2f-2009-0001	Nagykálló Város Integrált Szociális Jellegű Városrehabilitációja	553686	894131	2010. 05 – (2013. 10.31)-2015
	URBACT II Program - Roma-Net (A partnerek közös célja és együttes szándéka az, hogy tapasztalataik megosztásával és jó gyakorlatok átadásával fejlesszék és erősítsék a roma közösségeken belüli összetartást, a helyi közösségekbe való beépülésüket.)	11200 euró	11 200 euró	2010.07.19. - 2013.01.19.;

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
	URBACT II Pogram - Op-Act (a városfejlesztéshez kapcsolódó területeken ösztönözze az együttműködést, valamint elősegítse a tapasztalatcserét az európai városok között .A projekt mérföldkövei közé tartozik a stratégiák és munkaprogramok létrehozása, helyi akció terv kidolgozása, valamint tapasztalatcsere és jó gyakorlat átadása a munkahelyteremtés és gazdasági fejlődés érdekében.)	12600eur o	12 600 euró	2010.07.19. - 2013.01.19.
TÁMOP-3.1.7/2-2011-0341	"Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és fejlesztése"- Együttműködés az együttnevelésért- Brunszvik Teréz Óvoda	3000	3000	2012.05.07.-2013.03.07.
TÁMOP-3.1.7-11/2-2011-0345	"Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és fejlesztése"- Együttműködés az együttnevelésért- Szivárvány Óvoda	3000	3000	2012.05.07.-2013.03.07.
ÉAOP-3.1.3/A-11	"BIKE Biztonságban két keréken IV.ütem Nagykálló-Biri közötti kerékpárút	271000	301000	2014.02.01.-2015.04.30

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
	forgalmi hálózat fejlesztése"			
	Nyíregyháza-Nagykálló-Kállósemjén-Nyírbátor közötti kerékpárút+az M3 autópályát érintő híd tervezése és engedélyeztetése a 4911.j.ök út 0+777-35+392 km sz. között KKK	8820	17640	2008.09.03.-2008.12.20.
KEOP-1.2.0-1F-2008-0094	Nagykálló szennyvíztisztító telep létesítése című, EU-támogatással megvalósítani tervezett projekt elszámolható előkészítési költségeinek a kohéziós Alapból és hazai központi költségvetési előirányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában történő részleges finanszírozása KVVVMFI	37825	53400	2008.08.07.-2009.12.
	Nagykálló Fintortagi út burkolatának felújítása	11900	23900	2008.08.01.-2008.12.31.
SPO-SIF-08-08-06-47	Strandsportágak infrastrukturális fejlesztése	2000	4190	2008.09-2009.05
	Térségi Integrált Szakképző Központok szakképző intézményeinek tanműhelyeiben folyó gyakorlati	4946	5620	2006.08.18.-2006.12.31.

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
	képzés feltételeinek fejlesztése (Kállai Rudolf Szakiskola)			
HEFOP-2.2.1-06/1.-2006-10-0013/4.0	Szociális intézmények együttműködésének és hatékonyságának erősítése Nagykállón	11301	11301	2007.05.07.-2008.03.28.
TÁMOP-3.2.12.-12/1-2012-0039	Vásárosnaményi Balázs József Könyvtár - A könyvtári szaktudás fejlesztéséért-Sz-Sz-B megye Városi Könyvtárainkban-együttműködési partner-Nagykálló	749	749	2012.10.01.-2012.12.31.
TÁMOP-3.2.4-08/1-009-0037	Sz-Sz-B Megyei Könyvtár - Az esélyegyenlőség megteremtése hatékonysággal és minőséggel - Együttműködő partner Nagykálló	2329	2329	2010.07.01.-2012.02.28.
3505/02785	Ratkó József Városi Könyvtár - Szakmai eszközfejlesztés, korszerűsítés támogatására	2250	2250	2014.07.10-2015.05.31.
TRFC/EA/t/150021/2006	Városi Sportcsarnok felújítása	8000	10000	2006.07.-2006.08.
UNDP-2006 06/11/01	Megvalósíthatósági tanulmány	5000	6258	2007.09.13.-2007.09.19.
150004707L	Középiskolai tudáscentrum a kistérség jövőjéért	93478	117644	2007.08.23.-2007.10.30.
150002906U	Nagykálló 0205 hrsz. Út építése	17416	21770	2007.05.11.-2007.05.27.
P/5315	Térségi Roma Kulturális Nap rendezvény	500	550	2006-09-29

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)	Teljes költségvetés (eFt)	Megvalósítás ideje
1575-1/2006.	1956-os magyar forradalom és szabadságharc emlékmű	3700	9730	2006-10-23
	Európa Nap Majális	1530	2199	2005-05-01
TTFCEA/1500019/2003	Nagykálló Bocskai út építése	19985	32650	2013.12.-2014.05.
SZTP-2004-TU-21-04-10-1	Strandfürdő gyermekmedencéjének vízviszaforgató berendezése	5000	6700	2005.03.-2005.04.
150000905U	Útburkolat felújítás a Mártírok útján Nagykállóban	18372	36842	2005.09.-2005.09.
150000805U	Nagykállói utak burkolatának felújítása(Jókai, Ady, Szabadságharcos, Vasvári P.)	18030	36393	2005.08.-2006.04.
TRFC/EA/sz/1500007/2005	Porosládányi úton szilárd útburkolat építése	10357	11523	2005.08.-2005.10.
150006306L	Temető úton szilárd útburkolat építése	31241	44631	2005.08.-2005.09.30.
SZTP-2003-ÉAL-4-07-008	Nagykálló főterének parkosítása	5000	6666	2003.09.01-2004.12.31
NET/282/2006	Nagykállói Hírmondó 1956-os emlékszám	200	600	2006-10-01
165/33/2005	Fűkasza vásárlás, üzemeltetés	250	287	2006.06.28-2005.07.07.

A következő ábra összefoglalóan mutatja be az IVS célrendszerét.

5. ábra Nagykálló város korábbi integrált városfejlesztési stratégiájának célrendszere (2008)

Jövőkép	<p><i>A hagyományosan központi szerepkörrel rendelkező Nagykálló kihasználja a megyeszékhely dinamizáló hatását, és a szomszédos országok közelsége és a fő közlekedési útvonalak kiépítése révén fokozatosan felértékelődő térszerkezeti helyzetét. A város nemzeti szinten is versenyképes gazdasági és logisztikai, valamint pszichiátriai centrummá fejlődik. A fejlődés hatására kialakuló komfortos, esztétikus és egészséges környezet, a biztonságos társadalmi háttér és megélhetési viszonyok, a fejlett egészségügyi, üzleti és közszolgáltatások a minőségi élet alapját jelentik a város, valamint a kistérség lakosai számára.</i></p>						
Átfogó cél	<p>A város elhelyezkedését kihasználva versenyképes gazdasági és logisztikai, valamint pszichiátriai centrummá válni, modern kisvárosi lakókörnyezet, valamint fejlett köz- és közösségi és szociális és munkaerő-piaci szolgáltatásokkal is biztosítani a lakosság életminőségének javulását.</p>						
Középtávú tematikus célok	A. A város belső közlekedési feltételeinek javítása	B. A város külső elérhetőségének fejlesztése	C. Fejlett és innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához	D. A térségi munkaerő-piaci keresletre rugalmasan reagáló oktatási, képzési és átképzési rendszer kialakítása	E. A térségi szerepkör erősítése	F. Harangod és környékének a régió idegenforgalmi kínálatában integrálható turisztikai célterületévé fejlesztése	
		G. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi település szerkezet kialakítása	H. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	I. A magas szintű kultúra, hagyományörzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása	J. A szociális biztonság megteremtése		
Városrészi célok	Belváros	Északi kertváros	Nyugati kertváros	Ipari, kereskedelmi övezet	Déli kertváros	Kiskállói turisztikai, rekreációs terület	Városkörnyéki tanyák
	<p>V1. Modern kistérségi központ kialakítása a közösségi, közigazgatási, humáninfrastruktúra és gazdasági funkciók és szolgáltatások fejlesztésével, hatékonyságuk biztosításával, illetve a városi és kistérségi közösségformálás eszközeivel.</p>	<p>V2. Fejlett lakókörnyezet kialakítása a város népességvonzó és megtartó képességének növelése érdekében.</p>	<p>V3. A városrész önfenntartó fejlődési pályára állítása érdekében, a társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével és a lakókörnyezet fejlesztésével a Nyugati kertváros lakosságának nagyobb mértékű integrálása Nagykálló társadalmi-gazdasági folyamataiba.</p>	<p>V4. Fejlett, modern vállalkozási környezet kialakítása a város tökevonó képességének növelése és a helyi vállalkozások fejlődési lehetőségének biztosítása érdekében.</p>	<p>V5. Fejlett lakókörnyezet kialakítása és a lakosság szociális helyzetének javítása az élhető lakókörnyezet, illetve város népességvonzó és megtartó képességének növelése érdekében.</p>	<p>V6. Vonzó természeti környezet és kikapcsolódási lehetőségek biztosításával Harangod turisztikai termékévé fejlesztése és a lakosság nagyobb mértékű integrálása Nagykálló társadalmi-gazdasági folyamataiba.</p>	<p>V7. A településrendezés és közszolgáltatások eszközeivel elősegíteni a városkörnyéki tanyákon élők esélyegyenlőségének javulását, és biztosítani számukra mindazon lakókörnyezeti feltételeket és közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, mint a hagyományosan belterületen lakóknak.</p>
Beavatkozási területek (a város anélkül)	I. Munkahelyteremtés	II. Lakónépesség számának növelése	III. Funkciómegújító városközpont fejlesztés	IV. A falusias jellegű belterületeken a beépítettség arányának növelése	V. Turizmus és rekreáció feltételeinek fejlesztése	VI. Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése	VII. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
	VIII. Vállalkozási környezet és tökevonó képesség fejlesztése	IX. Egészségügyi ellátó rendszer fejlesztése	X. Kulturális, szabadidős és közösségi szolgáltatások fejlesztése	XI. Szociális ellátó rendszer fejlesztése	XII. Oktatás, képzés, humán erőforrás fejlesztés	XIII. Közigazgatás korszerűsítése	XIV. Agrárium versenyképességének javítása, agrárinnováció elősegítése

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

A településrendezési szerződések (továbbiakban: szerződés) jogi háttérét az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény adja. Ennek értelmében a szerződés a településrendezési feladatok megvalósulását biztosító sajátos jogintézmény. A 30/A. § értelmében a települési önkormányzat egyes településfejlesztési célok megvalósítására településrendezési szerződést köthet az érintett telek tulajdonosával, illetve a telken beruházni szándékozóval. Utóbbi átvállalhat olyan beruházási elemeket, amelyek kivitelezése egyébként az önkormányzatot terhelné. Ellentételezéseként az önkormányzat a szükséges településrendezési módosításokat végrehajtja.

Nagykálló Város Önkormányzata egyelőre nem alkalmazta a településrendezési szerződés eszközt, de településfejlesztési céljainak megvalósítása során mérlegeli ennek lehetőségét.

1.6 Településrendezési Tervi előzmények

Nagykálló Város településrendezési terve:

- Településszerkezeti Terv leírása egységes szerkezetben a módosításokkal – Elfogadva a 150/2010. (X.14.) Kt. számú határozattal
- Szabályozási Terv és Helyi Építési Szabályzat – Jóváhagyva a 39/2007. (X.05.) ÖK. rendelettel, módosítva a 26/2009. (VI.19.) ÖK. rendelettel egységes szerkezetben, módosítva még a 3/2010. (II.08.) ÖK. rendelettel, a 7/2010. (II.18.) ÖK. rendelettel és a 26/2010. (VIII.13.) ÖK. rendelettel

A Településszerkezeti Terv elfogadásának körülményei:

2006 év júliusában Nagykálló Város Képviselő-testülete megtárgyalta és kisebb módosításokkal 231/2006(VII.18.) Kt. sz. határozattal jóváhagyta a város Településfejlesztési Konceptióját.

A koncepció alapján készült el a város Településszerkezeti terve.

A területhasználatban bekövetkezett változások az Országos Területrendezési Terv előírásainak és a település adottságainak figyelembe vételével kerültek kijelölésre.

Helyi Építési Szabályzat és a mellékleteként hozzá tartozó szabályozási terv a település területére vonatkozóan az alábbi területeket különíti el:

Beépítésre szánt területek:

Lakóterületek:

- Lk-Lakóterület (Kisvárosias)
- Lke-Lakóterület (Kertvárosias)
- Lf-Lakóterület (Falusias)

Vegyes területek:

- Vk-Vegyes terület (Központi)
- Vt-Vegyes terület (Településközponti)

Gazdasági területek :

- Gk-Gazdasági terület (Kereskedelmi- szolgáltató)
- Ge-Gazdasági terület (Nem zavaró ipari)
- Gmg-Gazdasági terület (Mezőgazdasági üzemi terület)

Üdülő területek :

- Üh-Üdülőterület (Hétvégiházás)

Különleges területek:

- Klo-sz- Különleges terület (Szabadidős terület)
- KI-t- Különleges terület (Temetők területe)
- KI-kep- Különleges terület (Kegyeleti park)
- Klo-str- Különleges terület (Strand területe)
- Klo-sp- Különleges terület (Szabadidő, turisztikai, sportolási célú terület)
- Kh- Különleges terület (Hulladékelhelyezés, tisztítás)

Beépítésre nem szánt területek:

Közlekedési területek:

- Köv-Közlekedési terület (Vasútterület)
- Kö-aut - Közlekedési terület (Elsőrendű-autópálya)
- Kö-of - Közlekedési terület (Elsőrendű-országos főút)
- Kö-om - Közlekedési terület (Elsőrendű-országos mellékút)
- Kö-gy - Közlekedési terület (Elsőrendű-gyűjtőút)
- Kö-k - Közlekedési terület (Másodrendű-kiszolgálóút)
- Kö-gy - Közlekedési terület (Másodrendű-gyalogút)
- Kö-k - Közlekedési terület (Másodrendű-mezőgazdasági út)

Zöldterületek:

- Zkp-Zöldterület (Közpark)
- Zdt-Zöldterület (Díszter)

Erdőterület:

- Eg-Erdő (Gazdasági)
- Ev-Erdő (Védelmi)

Mezőgazdasági területek:

- Má-Mezőgazdasági terület (Általános)
- Mk-Mezőgazdasági terület (Kertes)
- Mkor-Mezőgazdasági terület (Korlátozott használatú mg területek)

Vízgazdálkodási területek:

- V-Vízgazdálkodási terület (közcélú nyílt csatornák medre és partja)

Nagykálló igazgatási területe az önkormányzat megalakulása óta változatlan, és a távlatban sem változik. A település közigazgatási területe 6855,3 ha, ebből a belterület 634,3 ha. A belterület az igazgatási terület északi részén helyezkedik el. A belterület a teljes igazgatási terület 9,3%-át teszi ki.

Terület-felhasználás	jelenlegi	Tervezett változás
Lakóterület	A jelenlegi „Jaza beépítéssel” Lk. és kertvárosias, elvétele falusias lakóterület	+ 35 ha
Központi vegyes terület	A Kórház, a középiskola és a kistérségi központi iroda, a szakorvosi rendelő, és annak környezete, a parkkal együtt.....	+1,0 ha
Vegyes terület	A jelenlegi nem tisztán vegyes ter., ezért jellemzően lakóként számított a nagyobb része	+10,0 ha
Gazdasági terület Gksz, Ge, Gmg	A meglévő, de még nem annak használt, esetleg a művelésből kivont területek nem tartoznak ide még	+120 ha
Különleges terület	A sportpályát körülölelő eddig nem hasznosított ingatlanok, a strand, a szennyvíztisztító területei, a temetők, a harangod melletti többcélú terület, az ínségdomb környezete	+2 ha
Üdülőterület	Még nem kialakult	10 ha
Vízgazdálkodási terület	A csatornák, a víztározó, a többi tó és környezete	változatlan
Közlekedési	Az M3-as autópálya, 4911.sz. fkl. A mellékutak és gyűjtőutak út tervezett korrekciója, illetve a szükséges szélesítések	+10 ha
Zöldterület	A közparkok és díszparkoló, a díszter, a Harangodi tó melletti zöldterület	+5,5ha
Erdőterület	A Harangodi erdő, a Ludastó környezetében lévő erdő	+20 ha fasorok nélkül
Mezőgazdasági terület	Az általános, a kertés és a korlátozott-védett mezőgazdasági területek	-130,5 ha

Forrás: Településszerkezeti terv

A településrendezési eszközök és fejlesztési dokumentumok összhangban vannak.

1.6.1 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei¹

1.6.1.1 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai

A településszerkezeti terv az alábbi követelményeket és általános alapelveket rögzíti:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §. szerint: „(1) A településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területszervek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.” Ennek megfelelően készült a város Településszerkezeti terve.

A lakóterületek alakításának alapelvei:

- Azok a területek, amelyek a korábbi tényleges vagy tervezett lakóterületi használatukat elvesztették, vagy a tendencia arra mutat, hogy az megszűnik, kapjanak új ösztönzést a megvalósulásukra. A féloldalas beépítésű, de építésre kedvezőbb utcák a szükséges terep és vízrendezés után válhatnak lakóterületté.

¹ Készült a Településszerkezeti terv és s Településfejlesztési koncepció felhasználásával

- Lakóterületfejlesztés a meglévő belterületi tartalék kihasználásával. A meglévő laza és nagy mélységű telkek megosztásával új utak, utcák nyitásával, tömbfeltárással új építési telkek kialakítása (pl. Korányi F. u., Móricz Zs. u.).
- Az utcák kétoldalas beépítését elősegítő felhasználás (pl. Korányi F. u.).
- A korábbi településszerkezet és a közlekedési fejlesztések miatt elszigetelt területek beépítése (a Harangodi tó felé eső területeken, Kiskállóban és az egyéb belterületeken)
- Lakóterületek továbbfejlesztése (pl. Nagyszőlőskert, vagy a keleti oldali területek)
- A belterület közvetlen szomszédságában lévő kisebb kert használatú területek beépíthetőségének biztosítása.
- A lakóterületek komfortossá tétele, fejlesztése, a közterületi szolgáltatásaik növelése / járda, kerékpárút, zöldfelületek stb./.
- A lakóterületekről a zavaró vállalkozások kitelepítése a gazdasági övezetbe.
- A közterületek rendezése, utak burkolása, fásítása.
- A külterületi lakott helyek (Birke-tanya, Ludas-tói rész) szintentartása, ill. fokozatos infrastruktúrális fejlesztése.

Központrendszer, intézményellátás fejlesztésének alapelvei:

- A vegyes funkciójú területek (lakó-és intézményi) szerkezeti indokolt növelése. Intenzitásnövelés.
- A telekstruktúrában és kínálatban a javasolt szerkezeti változások mellett létrejövő „új” lakóterületek közül a településközpont közelében kisebb méretű, és vegyes, valamint kis- és kertvárosias lakótelkek alakuljanak ki.
- Nagykálló városiasabb települési karakterét a meglévő utca és térszerkezet változtatása nélkül lehet elérni. A településközpont vizsgálatok feltárt elnyújtott és csak nyomaiban azonosítható szerkezetét a város tömöríteni kívánja.
- Zöldterületek és különleges intézményi területeknél a mélyfekvésű, településszerkezeti kedvező pozícióban elhelyezkedő területek rendezése (pl. a Báthori u. és Mártírok u. között)
- Egyes üresen álló ingatlanok hasznosítása.
- A vegyes területek beépítési feltételeinek kialakítása / közművesítés, megközelítés, szabályozás/.
- Az intézményhálózat fejlesztése, szükség szerinti átalakítása.
- A Nagykállót Nyírbátorral összekötő 4911-es számú út keresztülszeli Kállót, ezért a településen nagy az átmenő forgalom. A gépjárművekkel a gépjárművezetők nagy sebességgel közlekednek az utakon. A veszélyhelyzetet növeli, hogy a településen nincs minden oldalon, és minden út mellett kiépített járda a gyalogosok részére, ezért több helyen a gyalogosok kénytelenek az úttest szélén közlekedni. A gyalogosok úttesten való közlekedése még az alacsonyabb forgalmú utcákban is potenciális baleseti veszélyforrás.
- A belső közlekedési hálózat korszerűsítése, s ezzel csökkentse a településközpont forgalomterhelését, a környezetszennyezést, növelje a csillapított forgalmú zónát, javítsa a települési élet körülményeit, és a biztonságot.
- A településközpont felújítása az előzőekben említett közlekedésszerkezeti korszerűsítés révén, amelynek célja a műszaki korszerűsítésen túl a funkcionális felújítás, (az egysíkú lakórendeltetés oldása pl. kereskedelmi vagy munkahelyi funkcióval), az ellátási problémák (pl.

gépkocsi elhelyezés) korszerű megoldása, a környezet felújítása (parkosítás, igényes térburkolatok és térberendezés), és építészeti felújítás.

- A főtér és díszterek rendezésével a gyalogos zóna növelése, a gyalogos felületek díszburkolattal való ellátása, a főtér urbanus, de egyedi kialakítása, rendezvénytér létrehozása, a közösségi közterületi találkozóhelyek megvalósítása, ezzel az identitástudat és a települési kötődés növelése.
- A város védett épületeinek felújítása, esetlegesen szükséges rendeltetés változás szüksége.
- Az épített környezet terén a helyteleníthető településépítészeti gyakorlat „emlékei” (a településközpont karakterétől idegen lapos-tetős beépítések, a közterületek központon kívüli rendezetlensége).
- A Szabadság tér és a városközpont kereskedelem fejlesztése.
- A városközpontban a közúti, tömegközlekedési forgalomterhelés csökkentése (ezzel a zaj- és levegő-szennyezés csökkentése), de nem a teljes kikerülése ennek a forgalomnak.
- A belső területi tartalékok kihasználási lehetőségeinek megteremtése a terv, míg az erre való ösztönzés a településpolitika egyik fontos feladata.

A gazdasági területek alakításának alapelvei:

- Az M3-as autópálya a város igazgatási területén is keresztül halad. Igen kedvező, hogy ráadásul lecsatlakozása is van a városnak az autópályáról ezzel Nagykálló felértékelődik a befektetők számára is. A régi 4911-es út, a várost D-ről elkerülni javasolt új nyomvonalú szakasza és az M3-as autópálya összekötése egyben a település elkerülő szakasza is a Ny-i irányban, valamint a D-i iparterületek jó kiszolgálását biztosítja.
- A gazdasági területek fejlesztésénél fontos, hogy azok jó közlekedési kapcsolatokkal és kiszolgálással rendelkeznek, és ne zavarják a lakóterületeket.
- A település szerkezetben jelentősebb szerkezetváltás nem indokolt, azonban a nyugati elkerülő és a vasút közötti területek használata funkciójában a gazdasági hasznosítás kiemelt szerepet kap.
- A belterületen a kereskedelmi, szolgáltató, településgazdálkodási tevékenységek továbbra is megmaradnak, azok területi, vagy kapacitás-fejlesztése nem indokolt, a fejlődést inkább a technológiai korszerűsítés vagy minőségi változások révén kell elérni.
- A belterület és a 4911.sz. út elkerülő szakasza között, valamint északon a vasút-autópálya-elkerülő út által határolt területen összefüggő gazdasági zóna jön létre.
- Új gazdasági területek jönnek létre a meglévő gazdasági területek bővítéseként a 4911.sz. út Nyírbátor felőli szakasza mentén.

Zöldfelület fejlesztés alapelvei, követelményei:

- Meglévő településközponti, lakóterületi központok zöldfelületeinek rekonstrukciója.
- A belterület mélyfekvésű, kihasználatlan részei településszerkezeti szempontból szerencsésen helyezkednek el ahhoz, hogy rendezésükkel a zöldterületi, illetőleg a zöldterületi jellegű intézményi ellátást javítani lehessen.

- Különleges intézményi területként (rendezvény-tér, városliget) célszerű felhasználni a Szabadság tér K-i oldalán lévő területeket. Ezeken a területeken sport- és szabadidős területi fejlesztése kínálkozik a mély-fekvésű területen.
- Zöldterületként célszerű kialakítani és felhasználni a 4911. számú főút melletti, a csatorna melletti területeket.
- A sportolási és a szabadidős területek rekonstrukciója, fejlesztése, kialakítása. Sportpálya bővítés.
- Harangod üdülő-rekreációs területének rehabilitációja.
- A Harangodi tó és a Kállói főfolyás partja menti területek szabadidős célú kihasználása.
- Az Inségdomb (szabadidős célú terület) és környezete teljes felújítása.
- Korszerű új játszóterek elhelyezése közterületen.
- Jelentős tájalkotó elemként jelennek meg az erdők. Az erőterületek esetében cél az erdőfoltok nagyobb összefüggő erdőterületté történő átalakítása. Erdősítés javasolt a belterület és szennyvíztelep közötti sávban, az igazgatási terület északi és déli részén a Natura 2000-es területekhez kötődően, az útpítésekhez kapcsolódóan és a gazdasági területek és a velük szomszédos mezőgazdasági területek között.

Közlekedés fejlesztés alapelvei:

- Az M3 autópálya, az elkerülő 4911-es számú főút, a Bökönyi, az Újfehértói, a Magyi, a Butykai és a Ludastói utak, és az innen a vállaji, valamint a csengersimai határátkelőkhöz vezető országos út mielőbbi megépítése, korszerűsítése a térségi fejlesztés eszközeinek a felzárkóztatási politika látókörébe kerülése, a vasúthálózat korszerűsítése.
- A belvárost és azon belül a városközpontot terhelő átmenő-forgalom elvezetése a „kiskörút” kialakításával.
- A településeket összekötő utak kiépítése, fejlesztése, az ehhez csatlakozó városi főutak, a gyűjtőút hálózat kiépítése.
- Az utak egyirányúsítása, forgalom-csillapítás, lakó-pihenő övezetek kialakítása, a díszterépítés folytatása
- Az úthálózat korszerűsítése. Szilárd burkolatú utak és járdák építése, csapadékvíz elvezető rendszer bővítése.
- Kerékpárút-hálózat kialakításának folytatása.

Üdülőtérlet fejlesztés alapelvei, idegenforgalom:

- A saját és a környezet természeti-táji adottságai az idegenforgalomban- és a gyógyításban, oktatásban, a rekreációban gazdaságilag is hasznosíthatók, nagyobb térségi összefogással
- Igen nagy táji beavatkozás jelentő fejlesztés az üdülőtérlet kialakítása a víztározó környezetében. A víztározó teljes területe és a tőle délre és keletre eső gyeprét zóna természet- és tájvédelmi szempontból is kiemelt figyelmet érdemel. A víztározó észak-nyugati partján üdülőtérlet kialakítása a cél.
- Az idegenforgalom fejlesztése, az úgynevezett falusi üdülés meghonosítása.

1.6.1.2 A településszerkezeti terv megvalósult elemei

■ Tervezett lakóterületek

A településszerkezeti terv által fejleszteni kívánt lakóterületeken megvalósult:

- Forrás tanya világítása
- Mártírok útján teljes közvilágítás
- Akácos úti közösségi ház kialakítása
- Járda burkolatfelújítás: Kossuth úton a Korányi úttól a Kisharangodi útig a ,Debreceni úton végig, Petőfi út végig Bajcsy Zs végig., Deák Fvégig., Ibolya végig, Táncsics M.út., Nagybalkányi Jókai ,Vasvári P., Széchenyi, Kisharangodi út, Ságvári út, Rákóczi út, Bátori út
- Kiskálló szociális célú városrehabilitáció során Római Katolikus Imaház felújítás, Karitás ház felújítása, Somogyi Béla úton a volt Polgármesteri Hivatal épületéből szociális bérlakások kialakítása.

■ Tervezett településközponti és vegyes területek

- A belváros infrastrukturális fejlesztése kapcsán elsődlegesen megvalósult az új városháza, ahol helyet kap a Járási Hivatal, Nagykálló polgármesteri Hivatal, illetve a földszinten bérüzletek kaptak helyet.
- A városháza alatt, ill. egy térszint alatti parkoló előtt egy burkolt, parkosított közösségi tér került kialakításra.
- A Szabadság kert új burkolattal és növényzettel lett ellátva. Itt került elhelyezésre II. Rákóczi Ferenc szobra, az 56-os emlékmű, Ratkó József szobra.
- A március 15-ei emlékmű felújítva, szökőkút lett kialakítva üveg fedlapot kapott a földalatti alagútszisztem.
- A park déli részén elhelyezkedő Református templom teljes homlokzata felújításra került, ill. körülötte lévő park lett kialakítva.(parkosítás, sétány készítés).
- A Hunyadi úton a Szilágyi emlékház külső, belső felújítása, múzeummá való alakítása, körülötte díszpark kialakítása.
- Bátori úton régi művelődési ház előtt Hőseink tere kialakítása (emlékpark, díszburkolat)
- Új autóbusz állomás váró épület, buszforduló kialakítása,
- Városi piac kialakítása.
- Korányi úti lakótelep lakásai külső homlokzat szigetelés, nyílászáró cseréje, felújítása, magastető kialakítása,
- Lakóházak környezetében burkolt járdák, utak, sétányok, padok, játszótér, kosárlabda pálya, biciklipálya, edzőpark, díszvilágítás kiépítése.
- Inkubátor ház építése, ahol működik Kálló étterem,
- Híd közösségi ház kialakítása a volt német lakásokból, 3 lakás kialakítása ugyanebből. Ezek most bérlakások.

- Általános Iskola, Korányi Frigyes Gimnázium intézmények homlokzatának felújítása. Zárt csapadékvíz rendszer kialakítása minden utcában.
- A fenntartható életmódot és környezettudatos magatartást népszerűsítő mintaprojekt megvalósítása a nagykállói Korányi Frigyes Gimnázium és Kollégium környezettudatos és energiatakarékos átalakításával.
- Az egész városban befejeződött a szennyvízberuházás
- Új bölcsőde kialakítás,

■ Tervezett gazdasági területek

- A tervezett gazdasági fejlesztések részben megvalósultak / megvalósításuk folyamatban van / még nem kezdődött meg.
- Befejeződött az Ipari park kialakítása, egy vállalkozás már üzemel.

■ Tervezett üdülőterületek

- A Harangodi üdülőterületen az Erdei iskola infrastrukturális fejlesztése és felújítása befejeződött.
- A csűr és az étkező épülete új faburkolatot kapott.

■ Tervezett különleges területek

- Szennyvíztelep biológiai teleppé alakítása.

■ Közlekedéshálózati fejlesztések

- Nyíregyháza Nagykálló belterületi összekötő út felújítása,
- Budai Nagy Antal, Korányi F. út Temető út találkozásánál körforgalom kialakítása.
- 19 utca szilárd útburkolat kapott.
- A vár utca, a Debreceni út eleje és a Zrinyi Miklós út forgalom csillapított övezetté lett alakítva, új térkő burkolatot kapott, ill, forgalom csillapító bordák, parkolók kialakítása történt.
- Megvalósult a belvárosi útburkolat felújítása: Somogyi, Hunyadi, Bajcsy Zsilinszki, Táncsics M.,
- Bajcsy Zs út parkolók kialakítása.

■ Zöldterületek

- Közhasználatú zöldfelületek, díszparkok közösségi parkok kialakítása: Kossuth út Táncsics találkozás, Dózsa György, Debreceni találkozási. Szakolyi út végén Születendő gyermekek parkja, Birketanyán, Ludastón közösségi parkok kialakítása.

■ Mezőgazdasági területek

- Szennyvíz projekt keretében energiafűz telepítése.

1.7 A település társadalma

1.7.1 A népesség főbb jellemzői

1.7.1.1 Demográfia

Népességszám alakulása

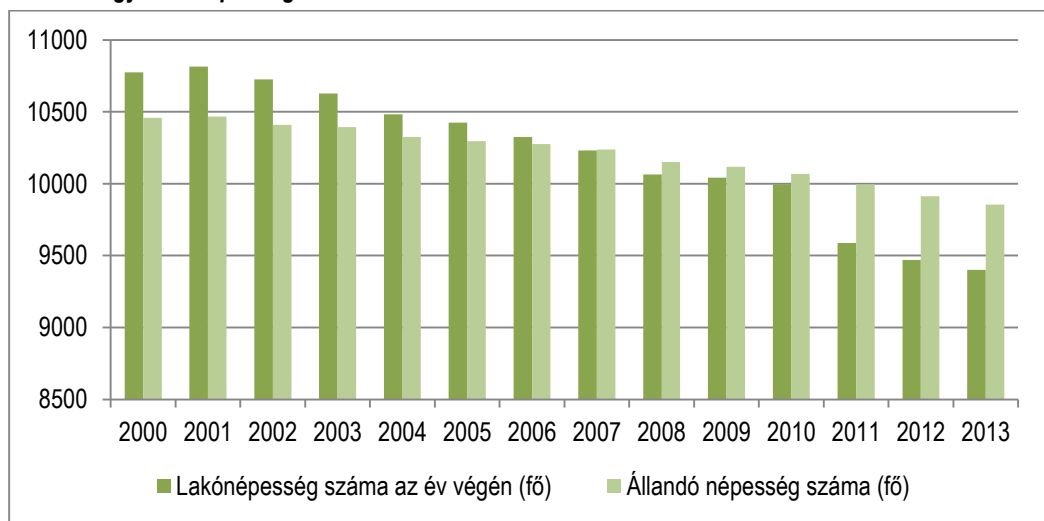
Nagykálló népességének alakulását vizsgálva megállapítható, hogy a város népessége az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkent, 2013-ban a város lakónépessége 9 402 fő volt, amely a 2001. évi 10 814 főnek csupán 86,9%-a. A népességszám csökkenése meghaladja a megyei és országos átlagot.

9. táblázat Nagykálló népességének változása (2001, 2013)

Adattípus	2001 (fő)	2013 (fő)	Népesség 2013/2001 (%)	Lakónépesség / állandó népesség 2001 (%)	Lakónépesség / állandó népesség 2013 (%)
Állandó népesség - Nagykálló	10 468	9 856	94,15	103,31	95,39
Lakónépesség - Nagykálló	10 814	9 402	86,94		
Állandó népesség - Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	597 582	578 004	96,72	98,40	97,12
Lakónépesség - Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	587 994	561 379	95,47		
Állandó népesség - Magyarország	10 270 425	10 051 837	97,87	99,07	98,26
Lakónépesség - Magyarország	10 174 853	9 877 365	97,08		

Forrás: KSH

6. ábra Nagykálló népességszámának változása 2000-2013

Forrás: KSH

Népsűrűség

A város népsűrűsége 2013-as adatok alapján 137,2 fő/km², ami 2000. évihez képest jelentősen csökkent (157,2 fő/km²). A csökkenés oka a lakónépesség számának csökkenése. Nagykálló népsűrűsége a megyei (94,6 fő/km²) és országos (106,2 fő/km²) átlagnál is magasabb.

Népmozgalom

2001 és 2013 között a lakónépesség 1412 fővel, az állandó népesség 602 fővel csökkent, amelyben részben a **természetes fogyás** (a halálozások száma meghaladja az élveszületések számát), részben az **elvándorlás** játszott szerepet. Az elvándorlások száma évek óta meghaladja az odavándorlások számát.

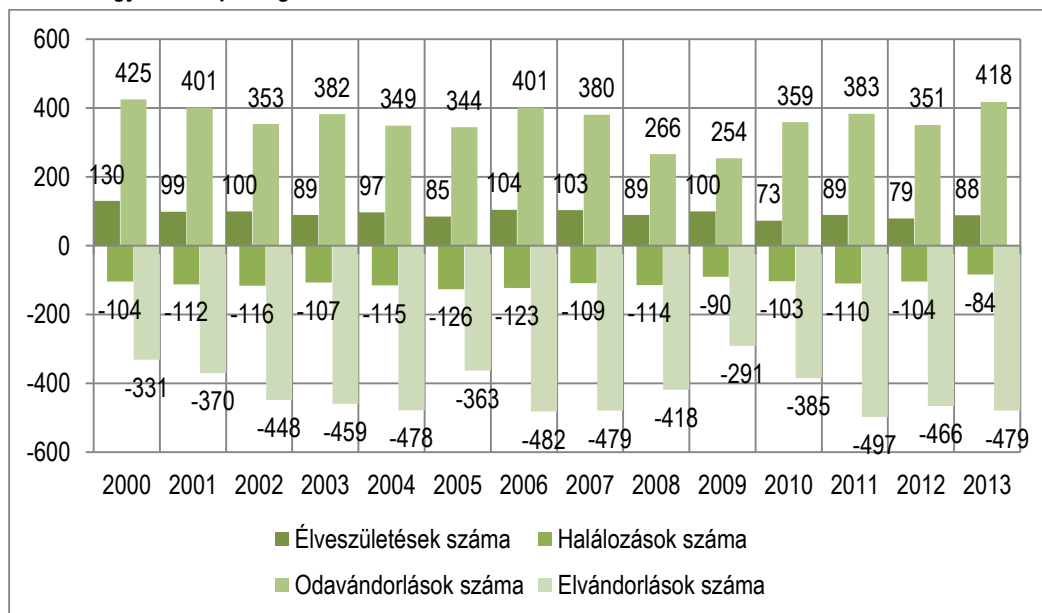
A szelektív migráció elsősorban a fiatal, képzettebb munkavállalói rétegekben jellemző. Ennek tényét a munkavállalói korú népesség számának és arányának folyamatos csökkenése is alátámasztja: a 15-59 évesek száma 2001-ben még 6833 fő volt, míg 2011-ben már csak 6268 fő.

10. táblázat Nagykálló népmozgalmi adatai

Adattípus	2001	2011
Élveszületések (előző népszámlálás óta, fő)	1461	997
Halálozások (előző népszámlálás óta, fő)	1248	1191
Természetes szaporodás (előző népszámlálás óta, fő)	213	-194
Vándorlási különbözet (előző népszámlálás óta, fő)	384	-692
Teljes népmozgalom (tényleges szaporodás) (előző népszámlálás óta, fő)	597	-886

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001, 2011

7. ábra Nagykálló népmozgalmi adatai 2000-2013

Forrás: KSH

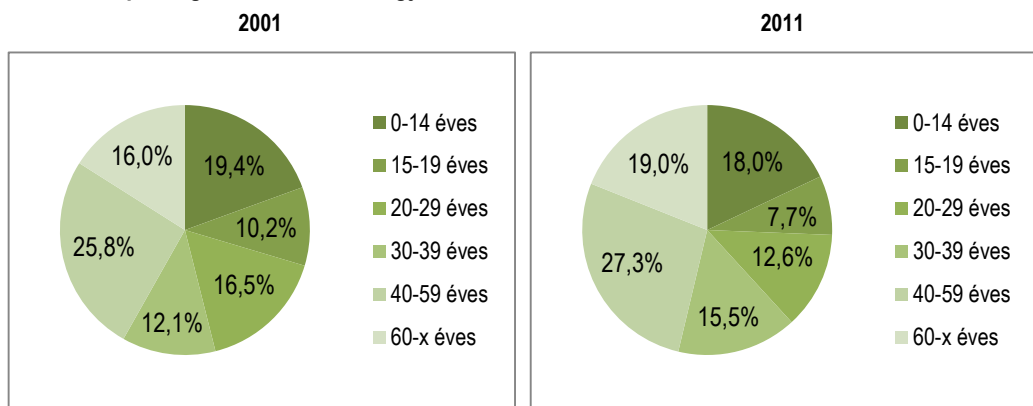

Korösszetétel

A népesség korcsoportok szerinti összetételére az országos trendekhez hasonlóan a népesség elöregedésére utaló folyamatok rajzolódni kezdtek. A népesség számának időbeli alakulása **mind a gyermekek (a 0-14 évesek), mind a munkaképes korú lakosság (15-59 évesek) számának és arányának folyamatos csökkenését** mutatja, miközben a 60 év felettek száma és aránya folyamatosan növekszik. 2011-ben a lakosság közel egyötöde (18,96%) 60 év feletti, míg a 14 év alattiak aránya 17,96%.

Pozitívumként értékelhető, hogy Nagykállóban az aktív korúak aránya (63,1%) mind a megyei (61,2%), mind az országos átlagnál (60,8%) magasabb. A városban élő fiatalok aránya a megyei átlagnál alacsonyabb (19,4%), ugyanakkor az országos átlagnál (16,2%) magasabb, míg az idősek aránya mind a megyei (19,4%), mind az országos átlagnál (23,0%) kissé alacsonyabb.

8. ábra A népesség korösszetétele Nagykállóban 2001, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001, 2011

11. táblázat A népesség korösszetétele 2001, 2011

Lakónépességben belül ... éves	2001	Adott korcsoport részesedése – 2001 (%)	2011	Adott korcsoport részesedése – 2011 (%)
0-14	2 059	19,45	1 785	17,96
15-19	1 076	10,16	761	7,66
20-29	1 742	16,45	1 249	12,57
30-39	1 283	12,12	1 543	15,53
40-59	2 732	25,80	2 715	27,32
60-X	1 696	16,02	1 884	18,96
Összesen	10 588	100	9 937	100

Forrás: KSH

A városban az eltartott népesség rátája (a gyermeknépesség és az idősek népesség összege az aktív korúak százalékában) növekedett, 2001-ben 46,7%, míg 2011-ben 58,5 % volt. Az öregedési index változása is egyértelműen jelzi a kedvezőtlen demográfiai folyamatokat: míg 2000-ben 100 gyermekkorúra (0-14 éves) 80,6 időskorú (60-X éves) jutott, addig 2013-ben már 134,8. Ez az index magasabb, mint a megyei átlag (122,1), de alacsonyabb az országosnál (166,7). Összességében elmondható, hogy a népesség öregedő tendenciát mutat, ezzel párhuzamosan az eltartott népesség aránya nőtt 2001 és 2011 között.

Nemek szerinti megoszlás

A lakónépesség nemek szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy az országos tendenciához hasonlóan a lakosságban magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. Nagykállóban a nők arányának kissé mérsékelt csökkenése figyelhető meg, 2013-ban a város

lakónépességének 52,1%-a volt nő, míg 2001-ben 53,2%. A városban a nők aránya a megyei és országos átlaghoz hasonló mértékű. Hasonlóan a megyei és az országos tendenciákhoz, a férfiak korai halálozása miatt a nők többsége a 60 év feletti korosztályokban a legjellemzőbb.

1.7.1.2 Nemzetiségi összetétel

A népesség etnikai összetételét tekintve a 2001. évi és a 2011. évi népszámlálás adatok között csak kis változás tapasztalható. 2011-ben a lakosság 88,3 %-a vallotta magát magyarnak, míg 2001-ben 90,3%. A legnagyobb kisebbség a cigány, ami 2,9%-ról 3,9%-ra emelkedett. A 2001. évi népszámláskor további nemzetiségűek érdemben nem voltak, összesen 30 személy (0,3%) vallotta magát más nemzetiségűnek. 2011-ben már regisztráltak 0,6% ukrán, 0,5 % német, illetve 0,8 % egyéb nemzetiségűt. A nemzetiségekben jelentkező néhány tized %-os eltérésekből a népesség összetételére vonatkozó változásokról pontos következtetést nem lehet levonni, mivel a válaszadók 11,5 %-a nem kívánt válaszolni.

A városban egyedül roma nemzetiségi önkormányzat működik.

1.7.1.3 Képzettség

Legmagasabb iskolai végzettség

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a lakosság iskolai végzettsége összességében elmarad az országos átlagtól, azonban a megyei értékekkel közel azonos. A tendenciák egyértelműen pozitívak települési, megyei és országos szinten egyaránt: leginkább az érettségivel és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya emelkedett.

Az önkormányzat szorosan együttműködik a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartású középiskolákkal és a munkaügyi kirendeltséggel annak érdekében, hogy a **munkaerő-kínálat minél jobban igazodjon a jelenlegi és potenciális munkaadók elvárásaihoz**. Ezt a folyamatot segíti a Nagykovácsi kistérség szolgáltatási protokollja, amely kiterjed az álláskereső és a munkaadók számára nyújtott szolgáltatások leírására is.

12. táblázat A 7 éves és idősebb népesség megoszlása a legmagasabb iskolai végzettség alapján

Adattípus		2001	2011	Változás 2011/2001 viszonylatában (%)
Legfeljebb általános iskola	város	50,1	43,2	86,2
	megye	54,7	41,6	76,1
	ország	46,3	31,7	68,5
Érettségi nélküli középfokú végzettség	város	25,5	23,2	91,0
	megye	21,9	19,9	90,9
	ország	21,1	19,5	92,4
Érettségi	város	16,7	23,1	138,3
	megye	15,6	22,1	141,7
	ország	22	30,1	136,8
Egyetemi vagy főiskolai oklevél	város	6,4	10,6	165,6
	megye	6,3	10,5	166,7
	ország	9,9	15,5	156,6

Forrás: KSH

1.7.1.4 Foglalkoztatottság

Nagykovácsiban 2011-ben a lakosság 36,1%-a volt foglalkoztatott. Ez kismértékben alacsonyabb az országos értékekhez (39,7%) képest. A megyei (33,7%) értékhez képest viszont jobbnak mondható. A 8,2 %-os munkanélküliség viszont az országos és a megyei értékeknél is rosszabb képet mutat. (13. táblázat).

13. táblázat A népesség gazdasági aktivitása (2011)

Mértékegység	Gazdaságilag aktív				Gazdaságilag inaktív				
	Foglalkoztatott		Munkanélküli		Inaktív kereső		Eltartott		
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	
Nagykálló	1980	4 585	43,9	-	-	1 661	15,9	4 199	40,2
	1990	3 972	39,8	200	2,0	2 130	21,3	3 689	36,9
	2001	3 109	29,4	639	6,0	3 313	31,3	3 527	33,3
	2011	3506	36,1	800	8,2	2670	27,5	2726	28,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	188 627	33,7	40 976	7,3	169 578	30,3	160 091	28,6	
Magyarország	3 942 723	39,7	568 497	5,7	2 949 727	29,7	2 476 681	24,9	

Forrás: KSH

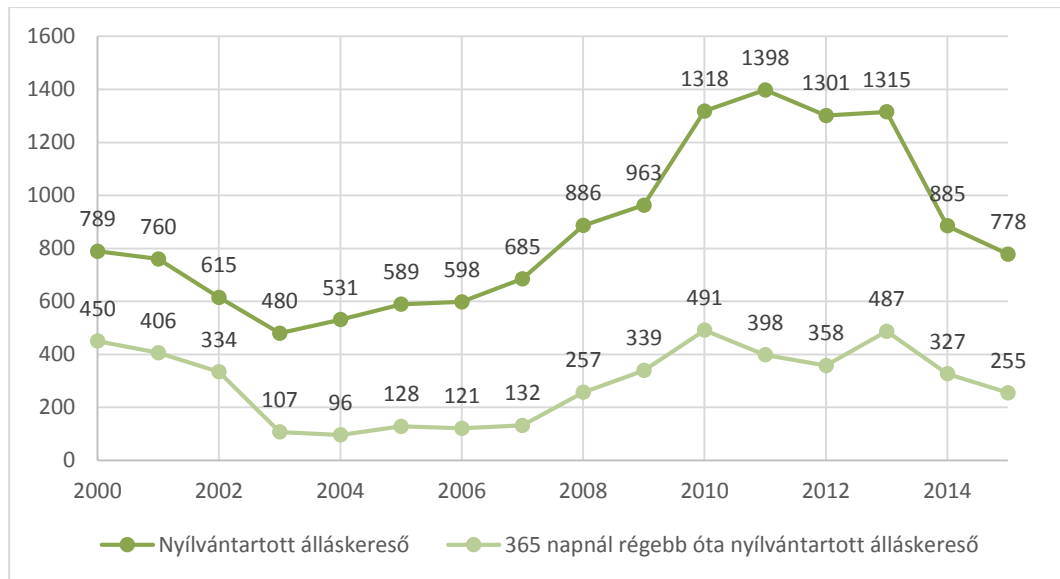
Munkanélküliség

A város egyik jelentős munkaerő-piaci problémája a **nyilvántartott álláskeresők magas száma és aránya**. 2008 és 2011 között ezek az értékek folyamatos emelkedést mutattak, elsősorban a gazdasági válság miatt, az elmúlt években a gazdasági helyzet általános javulásának és a közfoglalkoztatási programnak köszönhetően pozitív változások kezdődtek. 2014 decemberében a munkaképes korú népesség 9,9%-a nyilvántartott álláskereső (2011. hasonló időszakában ez az érték a 18,4%-ot is meghaladta), akik mintegy 32%-a legalább 365 napja nyilvántartott álláskereső. A tartós munkanélküliek elhelyezkedési esélye igen alacsony, esetükben a munkanélküli státuszt leggyakrabban az inaktivitásba vonulás követi – ezt próbálja megelőzni az önkormányzat a közfoglalkoztatási programba való bevonással. Részben a közfoglalkoztatási rendszer sajátosságai², részben a kiszámíthatóbb piaci helyzetben lévő termelő vállalatok jelenléte okozza azt, hogy Nagykálló esetében nem mutatható ki egyértelmű havi ciklikusság a munkanélküliek számában.

² A nyilvántartott álláskeresők száma sok esetben akkor csökken nagyobb mértékben, amikor jelentősebb számban kerülnek közfoglalkoztatásba – ez azonban attól függ, hogy központilag mikor biztosítanak forrást erre a célra.

9. ábra A munkaerő-piaci jellemzők változása 2000 és 2015 között (fő, minden év januárjában)

Forrás: www.afsz.hu (2000-ben és 2002-ben a tartósan munkanélküliek esetében nem 365, hanem 180 nap volt a határérték)

1.7.1.5 Jövedelmi viszonyok

A jövedelmi viszonyokat alapvetően meghatározza a népesség gazdasági aktivitása, amelyet részletesen az 1.7.1.4 fejezet mutat be. Nagykállóban 2012-ben 437 adófizető jutott ezer lakosra, ami kismértékben meghaladja a megyei értéket (421 fő). Az egy adófizetőre jutó személyi jövedelem adó alap 1,177 millió Ft, a személyi jövedelem adó értéke pedig 196 ezer Ft volt (a családi adókedvezményt is beleszámítva), ami szintén kedvezőbb a megyei átlaghoz viszonyítva.

A rendszeres szociális segélyben, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek viszonylag magas száma jelzi, hogy a lakosság egy része hátrányos helyzetű, jövedelmi viszonyai korlátozottak. A részletes segélyezési adatok a 15. táblázatban kerülnek bemutatásra.

14. táblázat Segélyezettek ezer főre jutó száma (2013)

	Nagykálló	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye városai	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
Rendszeres szociális segélyben részesítettek száma ezer lakosra	4,2	3,5	5,0

Forrás: KSH

15. táblázat Szociális ellátások (2007-2014)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rendszeres szociális segélyben részesítettek száma [db]	371	384	45	45	82	45	40	67
Időskorúak járadékában részesítettek száma [fő]	17	16	16	11	11	15	14	13
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban/kedvezményben részesítettek száma [fő]	1045	975	1038	1089	1065	1043	1045	965

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ápolási díj támogatást kérő személyek száma [db]	69	26	50	18	81	48	38	36
Ápolási díjban részesítettek száma [fő]	139	152	152	66	74	130	120	116
Tárgyévben lakásfenntartási támogatást kérő személyek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	851	816	850	879	811	757	836	816
Aktív korúak ellátásában részesítettek száma [fő]	X	X	575	731	573	563	555	765
Közfoglalkoztatásban részt vettek száma [fő]	51	139	175	508	470	303	443	376
Közfoglalkoztatásra fordított összeg [eFt]	16600	28043	71461	26089	106354	235436	326995	410176
Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	773	567	695	629	618	745	749	707
Átmeneti segélyezésben részesült személyek száma (pénzbeli és természetbeni) [fő]	2029	1620	686	1076	746	892	959	465
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma (pénzbeli és természetbeni) [db]	1072	118	944	930	786	784	182	64
Gyermekétkeztetési térítés díj, beiskolázási kedvezményben részesült személyek száma [fő]	1045	975	1038	1089	1065	1043	1045	965
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma [fő]	462	345	338	340	314	30	17	29

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

1.7.1.6 Életminőség

A lakosság életminőségét számos tényező befolyásolja közvetlen és közvetett módon, ezek közül a háztartások lakáskörülményeiről, az egészségi állapotról, illetve a gépkocsialományról állnak rendelkezésre megfelelő információk települési szinten.

Lakáskörülmények

16. táblázat A lakások ellátottsága mint az életminőséget befolyásoló tényező (2011)

	2011	
	város	megye
Lakások száma (db)	3640	220 766
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya (%)	8,2	14,33
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	100	89,23
Közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	74,7	58,05

Forrás: KSH

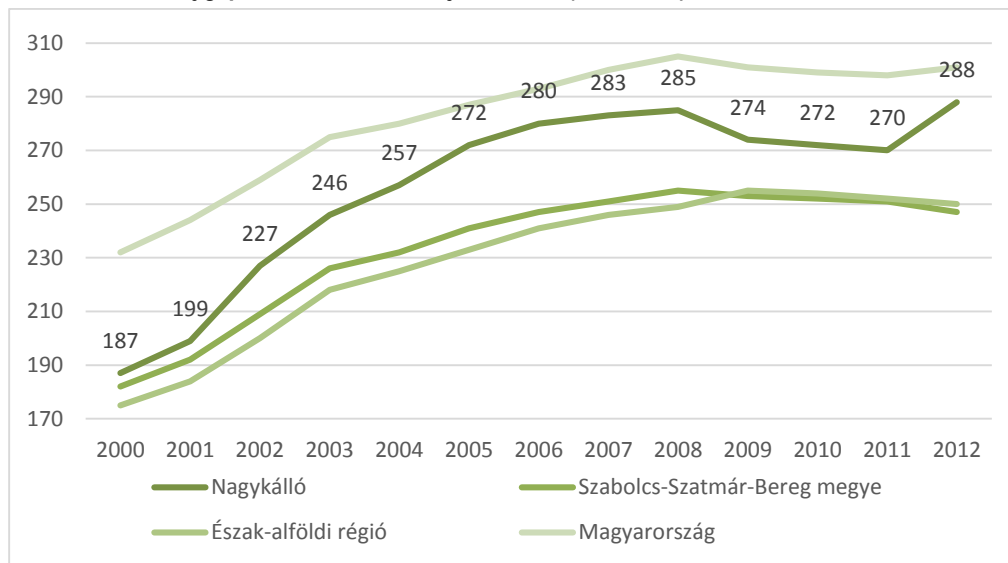
A népesség egészségi állapota

A társadalom életminőségének egyik indikátora a népesség egészségi állapota. Nagykállóban jelentős környezeti terheléssel járó tevékenységet végző vállalkozás nem működik, így a lakosság egészségügyi állapota e szempontból nem fenyegetett. A járás lakosságának egészségi állapota a statisztikai adatok oldaláról az országos átlagot tükrözi.

Személygépkocsi-állomány

Az életminőséget, illetve annak anyagi tényezőit áttételesen jellemző mutatók közül viszonyítási alapot jelent a lakosság tulajdonában álló nagy értékű fogyasztási cikkek mennyisége, értéke. Ezek közül az egyik legjellemzőbb mutató az 1000 főre jutó személygépkocsi számának változása. A következő ábra a gépkocsiállomány százalékos változását ábrázolja térségi összehasonlításban. Nagykálló városa – az elmúlt években az országos átlagtól elmaradva – nagymértékben meghaladja a megyei és regionális értékeket egyaránt.

10. ábra A személygépkocsi ezer lakosra jutó száma (2000-2012)

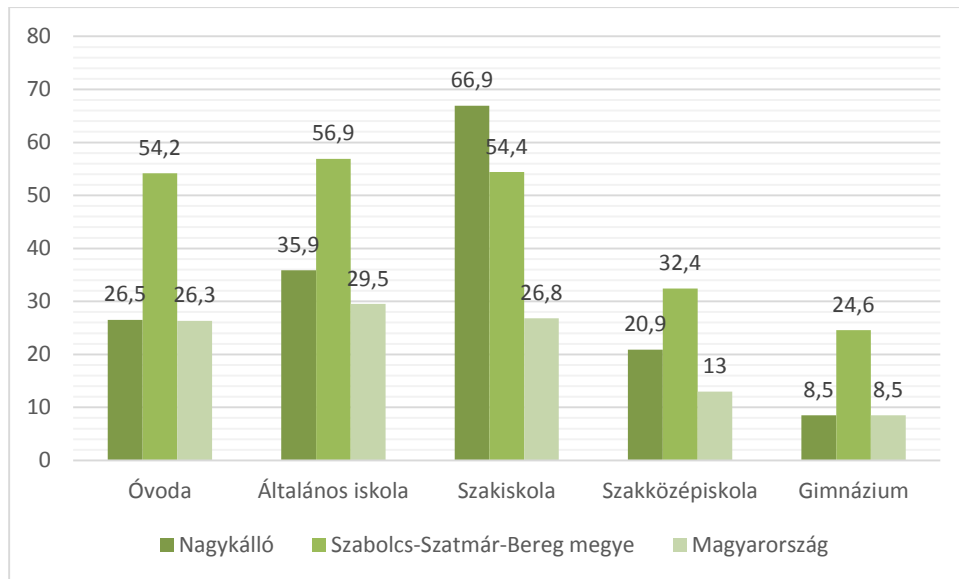
Forrás: KSH

1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A Nagykállóhoz hasonló méretű városokban a térbeli, társadalmi konfliktusok megjelenése nem tekinthető általános jelenségnek. Nagykálló esetében a hátrányos helyzetű lakosok, illetve gyermekek viszonylag magas száma, illetve térbeli koncentrációja jelentkezhets látens vagy valós konfliktusként, amelyet az önkormányzat, valamint az érintettek számára nyújtott szolgáltatások ellátását végző szervezetek megfelelően kezelni tudnak. Az érintett városrészek és szegregátumok részletes bemutatását a 3.3 fejezet tartalmazza.

11. ábra A hátrányos helyzetű gyermekek aránya az egyes oktatási-nevelési intézményekben (2014)

Forrás: KSH

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történeti és kulturális adottságok

Településtörténet

Nagykálló területének az ősidők óta lakott volt. Találtak a területen ősember temetkezési helyet, illetve a római korból származó szarmata és szláv emlékeket. A magyar történelmi emlékek a XIII. századig vezethetők vissza. Az első Kálló az 1200-as évek közepétől épült. V. István 1265-ből származó adománylevelében Harangh néven említik a helyet. A terület névadása a legrégebbi kállói legendára, a harangodi legendára vezethető vissza. A település folyamatosan fejlődött előbb megyegyűlések helyszíne, majd országos vásári jogot is kapott. A XVI. században épült fel a Kálló vár. A város hanyatlása a Rákóczi szabadságharcot követően kezdődött meg. A Szatmári béke kimondta, hogy a várat le kell rombolni. További veszteségeket a Mária Terézia féle örökösödési háború hozta, a város megfosztották földterületeitől. A fejlődő ipar, kereskedelem és polgárság számára nem volt vonzó a bizonytalan helyzetű és jogállású város. Az első vasútvonalat 1887-ben nyitották meg, mely Nyíregyházától Mátészalkáig vezetett. A települést 1989-ben avatták várossá.³

Kulturális értékek

Vadkert, és a harangodi dombok mindig is a kállóiak kedvelt kirándulóhelyét jelentették. 1980-ban a Vadkert helyén víztározó tó létesült, amelynek vizét az egykor Mosolygóviznek, ma VII. számú főfolyásnak nevezett patak táplálja. 1987-ben kezdődött a népművészeti táborozást szolgáló, Ekler Dezső tervei szerint megalkotott, sok tekintetben egyedi faépületek létesítése. És azóta minden nyáron benépesül a táj táborozókkal.⁴

³ Forrás: nagykallo.hu

⁴ Forrás: nagykallo.hu

1.7.3.2 Civil szerveződések

Nagykálló civil szervezeteinek tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. A városban jelenleg 30 civil szervezet működik, amelyek között közművelődési, oktatási, sport, szociális és egyéb alapítványok és egyesületek vannak.

17. táblázat Civil szervezetek száma (2013)

	Nagykálló	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Magyarország
Civil szervezetek száma	30	2 314	56 570
Civil szervezetek 1000 lakosra jutó száma	3,2	4,1	5,7

Forrás: KSH

Nagykálló Város Önkormányzata nemcsak szorosan együttműködik a helyi civil szervezetekkel, hanem hosszú évek óta pénzügyileg is támogatja azok működését. Az önkormányzat által támogatott civil szervezetek száma és a támogatás összege évről évre csökken, de még így is jelentősnek mondható, hogy 2014-ben 33 civil szervezet összesen 13 MFt támogatásban részesült.

12. ábra A civil szervezetek önkormányzati támogatása (2005-2014)

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

1.8 A település humán infrastruktúrája

1.8.1 Humán közszolgáltatások

1.8.1.1 Oktatás

Óvodák

Nagykálló városban az óvodai és bölcsődei feladatellátás egy intézményben történik. Az intézmények fenntartója és működtetője Nagykálló város önkormányzata. A feladat ellátási helyek száma három. A Városi Bölcsőde az Ady Endre u. 18. sz. alatt működik külön, míg az óvodai ellátás két létesítményben történik a Brunsvik Teréz és a Szivárvány tagóvodában. Ezek területi elhelyezkedése a város központi részére koncentrálódnak, jelentős hangsúlyt helyezve a belső területekre. A városban összes óvodai férőhely száma 324 városi szintű kihasználtság 86 %-os.

Az elmúlt évek fejlesztési:

- Az Önkormányzati Minisztérium támogatásával 2010-ben a Szivárvány Tagóvoda 10,75 MFt-ból felújításra került.
- Mindkét tagóvoda TÁMOP program keretében 3-3 MFt támogatásban részesült humánerőforrás szakmai továbbképzésére.

Középfokú oktatás

18. táblázat Óvodai intézmények és azok legfontosabb adatai (2013/2014 tanév)

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	Férőhely (fő)	Csoport-szobák száma (db)
Brunszvik Teréz Tagóvoda	Nagykálló, Szabadságharcos út 8.	210	7
Szivárvány Tagóvoda	Nagykálló, Petőfi Sándor út 3-5.	120	4

Forrás: Nagykállói Egyesített Óvoda és Bölcsőde (<http://ovoda.nagykallo.eu>)

Alapfokú oktatás

Az alapfokú oktatást a Nagykállói Általános Iskola intézménye biztosítja. Az általános iskolai nappali oktatásban résztvevő tanulók száma 2013/2014-es tanévben 637 fő volt. Az elmúlt évek (2007 óta) tendenciája szerint ez a szám folyamatosan csökkent. Nemzetiségi oktatás nem történik az intézményben.

Az oktatás egy intézmény keretében történik, de két épületben. A két épület egymás szomszédságában helyezkedik el a város forgalmas központjában. Az épületek közelsége lehetőséget ad az óráközi szünetekben a termek cseréjére is, a speciálisan felszerelt taneszközök közös – alsó tagozat és felső tagozat - használatára. A létesítmény fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

Fontosabb fejlesztések:

- Nagykállói Város Önkormányzat Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat fűtésének korszerűsítése pályázat, összköltség: 93 MFt (2012)
- A Nagykállói Erdei Iskola infrastruktúrafejlesztése és környezettudatos átalakítása című, 83 MFt összköltségű projekt 2012-2014 között került megvalósításra
- Kompetencia alapú oktatás a Nagykállói Általános Iskolában című TÁMOP projekt keretében 25 MFt támogatásban részesültek
- „Együtt a fogyatékossgal élőkért”-A Nagykállói Városi Önkormányzat Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat komplex akadálymentesítése Nagykállóban projekt 35 MFt összköltségből valósult meg 2010-2011 között

19. táblázat Általános iskolai intézmények és azok legfontosabb adatai (2013/2014 tanév)

Intézmény neve és fenntartója	Feladatellátó hely és annak címe	2013/2014 tanévben beiratott gyerekek száma (fő)	HHH/HH	SNI
Nagykállói Általános Iskola	Nagykálló, Szabadság tér 5-8.	637	229	25

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

A középfokú oktatás két intézményben valósul meg. Az egyik a Nagykállói Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium, amelynek intézményegységei a Korányi Frigyes Gimnázium és a Budai Nagy Antal Szakközépiskola. A másik középfokú intézmény a Kállay Rudolf Szakiskola, amely a Nyírvideki TISZK kertében Nyíregyházával és Tiszavasvárral együttműködésben végzi oktatási feladatait. A középiskolákban tanuló 1100 diák hosszabb távon is biztosíthatja a munkaerő utánpótlását.

A középfokú oktatást érintő jelentősebb fejlesztések:

- Kállai Rudolf Szakiskola tanműhelyeiben folyó gyakorlati képzés feltételeinek fejlesztésére 5,620 M Ft-ot fordítottak 2006-ban támogatás keretében.
- Középfokú iskolai tudáscentrum a kistérség jövőjéért pályázat keretében 2006-ban 117 M Ft-ot fordítottak
- „Együtt a fogyatékosokkal élőkért”-A Nagykállói Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium komplex akadálymentesítése Nagykállóban ÉAOP pályázat 43 M Ft-ból valósult meg 2010-2011-ig.
- „A Nagykállói Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium Budai Nagy Antal Szakközépiskola Intézményegysége épületének komplex akadálymentesítése Nagykállóban” ÉAOP 27 M Ft 2008-ban

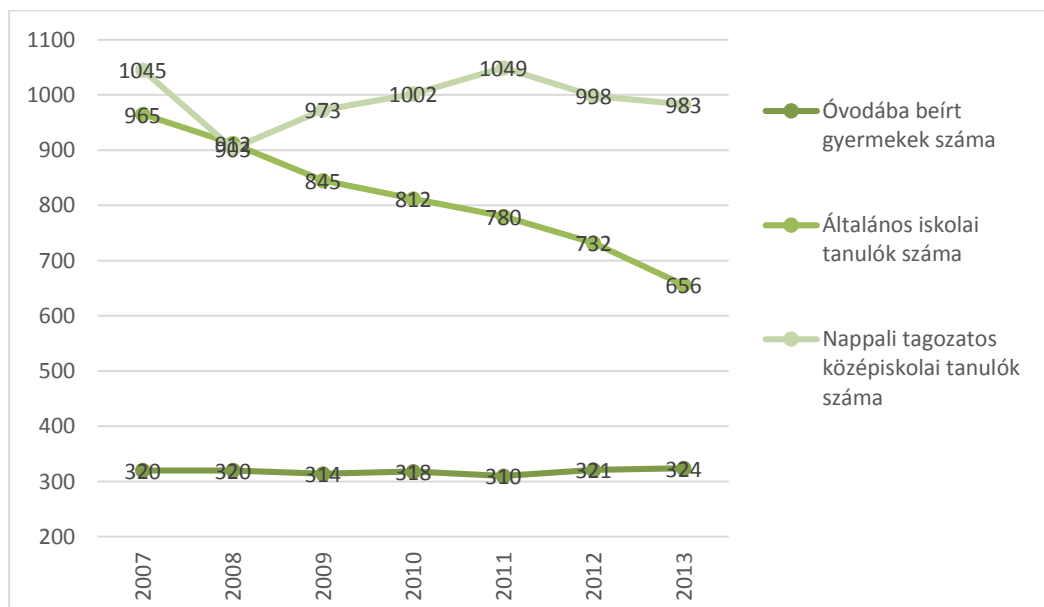
20. táblázat Középfokú oktatási intézmények és azok jellemzői (2013/2014 tanév)

Középfokú oktatási intézmény neve, fenntartója / működtetője	2007/2008		2013/2014	
	Tanulók száma (fő)	HHH/HH (fő)	Tanulók száma (fő)	HHH/HH (fő)
Nagykállói Kállay Rudolf Szakiskola	320	177	209	140
Korányi Frigyes Gimnázium és Kollégium	565	142	539	46
Budai Nagy Antal Szakközépiskola	395	157	382	80

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

A táblázatból megállapítható, hogy a középfokú iskolai tanulói létszám folyamatosan csökken. Kiemelkedően magas csökkenés mutatkozik a Kállay Rudolf Szakiskola létszámát tekintve, ahol 30 %-os csökkenés tapasztalható.

21. táblázat Tanulói létszám változása (2007-2013)

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

1.8.1.2 Egészségügy

Alapellátás

Nagykálló egészségügyi szolgáltatások terén térségi centrumot szerepet tölt be. A városban az egészségügyi ellátás 3 szinten történik, megtalálható a településen az alapellátás teljes spektruma, a járóbeteg szakellátás, valamint a kórházi ellátás – ez utóbbi csak pszichiátriai kezelés specifikusan. E mellett a mikrotérségi központként Nagyikálló látja el Kállósemjén, Biri és Nagyikálló orvosi ügyeleti feladatait

A városban összesen 4 háziorvos, 2 házi gyermekorvos, 3 fogorvosi praxis létezik. Az ügyeleti feladatok ellátása helyben történik. Az egy háziorvosra eső betegek száma 2038, ami soknak minősül. A védőnői szolgálat az Ady Endre út 18. szám alatt működik. Jelenleg 4 védőnő dolgozik.

A településen az egészségügyi alapellátás 4 db ellátóhelyen történik. A gyógyszertárak száma 4.

22. táblázat Egészségügyi ellátást biztosító ellátóhelyek főbb jellemzői

Egészségügyi ellátóhely, címe	Ellátás jellege	Gyakorolt praxisok száma
Nagykálló, Szabadság tér 13.	Háziorvos	4
Nagykálló, Debreceni utca 23.	Gyermekorvos	2
Nagykálló, Debreceni utca 23.	Fogorvos	3
Nagykálló, Ady Endre út 18.	Védőnő	4
Nagykálló, Szabadság tér 13.	Gyógyszertári ügyelet	

Forrás: Nagyikálló Város Önkormányzata

Szakellátás

A Nagyikállóban működő járóbeteg szakrendelés kistérségi szintű szolgáltatásokat nyújt. A szakellátást a Sántha Kálmán Szakkórház biztosítja.

1.8.1.3 Szociális közszolgáltatások

Intézmények, szolgáltatások

A hagyományosan értelmezett szociális közszolgáltatási feladatokat Nagyikállóban a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ látja el. Az intézmény fenntartója a Dél-Nyírségi Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás, ennek megfelelően az intézmény működése sem korlátozódik Nagyikálló területére, hanem a társulás többi tagtelepüléseire, Kállósemjén Nagyközség, Geszteréd Község, Érpatak, Bököny Község közigazgatási területe is kiterjed.

Az intézmény tevékenységei:

- átmeneti elhelyezést biztosító ellátás (idősek gondozóháza) férőhely száma: 25 fő
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (ellátási terület: Nagyikálló, Kállósemjén, Biri, Bököny, Érpatak, Geszteréd közigazgatási területe)
- nappali szociális ellátás (idősek klubja) férőhely száma: 20 fő
- szociális étkeztetés,
- támogató szolgáltatás (ellátási terület: Nagyikálló, Kállósemjén, Bököny, Érpatak, Geszteréd közigazgatási területe),
- tanyagondnoki szolgáltatás,
- közösségi ellátások (ellátási terület: Nagyikálló, Kállósemjén, Bököny, Érpatak, Geszteréd közigazgatási területe),
- tanácsadás,
- nappali melegedő,
- családsegítés,
- családok átmeneti otthona,
- gyermekjóléti szolgáltatás,
- egészségnevelés,

A Nagykállói Egyesített Óvoda és Bölcsőde intézmény részeként egy létesítményben működik a városi bölcsőde az Ady Endre út 18. sz. alatt. Az engedélyezett férőhely szám 20 fő. A bölcsőde épülete régi családi házból, illetve egyéb funkciót is betöltő épületből lett átalakítva.

23. táblázat Szociális intézmények

Ellátási szerződés keretében biztosított szociális szolgáltatások	Érintett szervezet neve	Ellátással érintett települések
Házi segítségnyújtás, beteggondozás	Dél Nyírség Többcélú Társulás	Nagykálló
Családok átmeneti Otthona	Dél Nyírség Többcélú Társulás	Nagykálló
Öregek Napközi Otthona	Dél Nyírség Többcélú Társulás	Nagykálló

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

Mindemellett az önkormányzat pénzbeli és természetbeni juttatásokat, segélyeket biztosít az hátrányos helyzetű emberek részére. Tulajdonképpen sok család számára ez az egyetlen jövedelemforrás. A rendszeres szociális támogatásban részesülők aránya (4,2/1000 lakos) jelentősen magasabb a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei (3,5/1000 lakos) átlaggal összehasonlítva.

A szociális szolgáltatások biztosítása mellett a város – törvényi kötelezettségeinek megfelelően – segíti a szociálisan rászorulókat pénzbeli és természetbeni támogatás formájában egyaránt. A szociális iroda és gyámhivatal szolgáltatásaira rászoruló köre egyre bővül a városban: egyrészt nő a szociális támogatásra szoruló elszegényedett családok száma, másrészt egyre több az idősebb városlakók száma.

Az elmúlt időszak fontosabb pályázati forrásai:

- Egy hely ami mindig nyitva áll...” – ifjúsági szolgáltató iroda kialakítása Nagykálló Városában elnevezésű 19 MFt TÁMOP támogatású projekt.
- „Give a chance!”- „Adj esélyt!” elnevezésű 97 MFT támogatású projekt.
- Szociális intézmények együttműködésének és hatékonyságának erősítése Nagykálló elnevezésű 11 MFt HEFOP támogatású projekt

1.8.1.4 Közösségi művelődés, kultúra

Intézmények

24. táblázat Kulturális intézmények és látogatószámuk

Kulturális intézmény neve	Látogatók száma
Korányi Emlékház	jelenleg nem látogatható
Tanoda	670
Ámos Imre Képtár	310
Helytörténeti	1050

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

Jelentősebb fejlesztések 2007- 2013 között:

- Integrált Közösségi Szolgáltató Tér Cím elnyerésére Ludastói Közösségi Ház elnevezésű pályázat 44 MFt-ból valósult meg
- Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra fejlesztése Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében TIOP projekt keretében 8,5 MFt támogatásban részesültek

Rendezvények

Nagykálló programkínálata nemcsak a turisztikai idényben, hanem azon kívül is számos rendezvényt tartalmaz.

25. táblázat Kulturális rendezvények és résztvevők átlagos száma

Kulturális rendezvény neve	Résztvevők száma
Téka Népművészeti Tábor	9000
Kállai Kettős Néptáncfesztivál	4000
Lecsó Fesztivál	5000
Sörfesztivál	5000
Csipkeverők Országos Találkozója	1000
Motoros Találkozó	2000
Magyar Kultúra Napja	300
Nők Napfényes Hete	300
Családi nap	500
Adventtől Karácsonyig	1000

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

Sport

Nagykálló sportélete évtizedek óta színes, eredményekben változatos, az önkormányzat által a lehetőséghez képest mindig támogatott volt. Az iskolai testnevelésen túl a diák- és tömegsport, a versenysport, az utánpótlás-nevelés, valamint a sportlétesítmények fenntartása és üzemeltetése jelentik az ágazat feladatait. A legrégebbi helyi hagyományokkal a kosárlabda és a kézilabda rendelkezik.

26. táblázat Sportlétesítmények megnevezése és leírása

Sportlétesítmény megnevezése	Mérete	Állapota	Helye
I. Beltéri			
Sport Csarnok	800 m ²	állapota megfelelő, szükséges a világítás korszerűsítése, a szertár, folyosó, öltözők felújítása	Szilágyi István Általános Iskola
Tornaterem	288 m ²	állapota megfelelő	Budai Nagy Antal Szakközépiskola
	200 m ²	állapota megfelelő	Korányi Frigyes Gimnázium
	210 m ²	padlózata felújításra szorul	Nagykállói Általános Iskola
Tornaszoba	72 m ²	állapota megfelelő	Korányi Frigyes Gimnázium
	130 m ²	állapota megfelelő	Kállay Rudolf Szakiskola
Kondi terem	25 m ²	állapota megfelelő	Korányi Frigyes Gimnázium
	30 m ²	állapota megfelelő	Nagykállói Általános Iskola
II. Szabadtéri			
Sportpálya	40×20 m	aszfaltozott kézilabdapálya, körötte 180 m salakos futópálya, állapota megfelelő	Korányi Frigyes Gimnázium
	25×25 m	aszfaltozott kisméretű pálya, állapota jó	Nagykállói Általános Iskola
	38×18 m	aszfaltpálya, állapota megfelelő	Nagykállói Általános Iskola

Sportlétesítmény megnevezése	Mérete	Állapota	Helye
	40×20 m	aszfaltozott kézilabdapálya, állapota jó	Kállay Rudolf Szakiskola
	25×20 m	aszfaltpálya, állapota jó	
	40×20 m	aszfaltozott kisméretű pálya, állapota megfelelő, a körülette lévő 180m salakos futópálya felújításra szorul	Budai Nagy Antal Szakközépiskola
	40×20 m	salakos kisméretű pálya, állapota megfelelő	Városi Sporttelep Mártírok út
	40×20 m	aszfaltozott kisméretű pálya, állapota jó	
	100×64 m	füves labdarúgó pálya, állapota megfelelő	
	100×50 m	füves labdarúgó edzőpálya, felújításra szorul	
	30×16 m	aszfaltozott kispálya, állapota megfelelő	Nagykálló Rendőrőrs udvara
	22×21 m	állapota új, de füvesítése vagy aszfaltozása szükséges	Temető úti játszótér
	40×20 m	állapota rendezetlen, füvesítés, kapuk javítása, festése, hálók beszerzése	Ínségdomb területe
	40×20 m	állapota felülvizsgálatra, felújításra szorul	Harangodi üdülő terület
	5×10m	kisméretű beton lánbtenisz pálya, állapota megfelelő	Városi strand területe
	15×25 m	homoktalajú röplabda pálya, állapota megfelelő	

Forrás: Nagykálló sportkonceptió

27. táblázat Sportegyesületek Nagykállón

Név	Cím	Fő tevékenység
Nagykállói Dragon Sport Egyesület	Sport út 11.	Karate és küzdő sportok
Nagykállói Kosárlabdázók Egyesülete	Dózsa Gy. Út 15.	Sporttevékenység
Nagykálló Városi Sport Egyesület	Somogyi B. út 5-7.	Sporttevékenységek szervezése
ShotokanKarate-do Egyesület	Hunyadi út 2.	Küzdő sporttevékenység
Szabadidősport és Természetbarát Egyesület (SZATE)	Széchenyi út 62/A	Szabadidősport rendezvények szervezése, rendezése. Ilyen eseményeken történő részvétel. A természetbarát mozgalom népszerűsítése.
TRIÓ DSE	Korányi út. 23.	Kosárlabda sporttevékenység Kerékpáros szakosztály
Nagykállói Sportegyesület (NSE)	Somogyi Béla út 5-7	futball

Forrás: nagykallo.hu

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Nagykálló Város Önkormányzata 2013-ban fogadta el Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP). Az önkormányzat törekvése:

- az összetartó, szolidáris társadalom erősítésére, a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére, az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítására
- a megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás, valamint az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítására
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolására
- a hátrányos helyzetű egyének és csoportok esélyegyenlőségének előmozdítására
- a diszkriminációmentesség és szegregációmentesség biztosításával a társadalmi integráció támogatására, szem előtt tartva olyan elveket, mint a megkülönböztetés tilalma, az emberi méltóság tiszteletben tartása, szolidaritás és méltányosság.

28. táblázat Esélyegyenlőségi Program Helyzetértékelés

Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Alacsony képzettségi szint és gazdasági aktivitás	Képzések, foglalkoztatási lehetőségek bővítése, új munkahelyek teremtése
Magas a munkanélküliek aránya	Tartalmas közfoglalkoztatás és értékteremtő, szociális szövetkezetek kialakításának támogatása
A mélyszegénységben élők és romák társadalmi befogadásának/integrációjának megalapozása	Mélyszegénységben élőkkel és romákkal foglalkozó szakemberek foglalkoztatása, lakhatási és foglalkoztatási mentorálás
Lakáskörülményeik javítása és munkába való visszatérésük, hozzáállásuk segítése	Szociális bérlakások kialakítása, gyakorlati képzőhely kialakítása, szegregátumok felszámolása
Gyakornoki és foglalkoztatási program biztosítása a pályakezdő munkanélküliek számára a 15 – 30 korosztály vonatkozásában	Gyakornoki és foglalkoztatási program, képzések és tréningek - jövedelemhez jutás biztosítása, képesség fejlesztés, motivációnövelés és mentori tevékenység
A gyerekek és fiatalok helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
gyerekek szocializációja (családi minta)	- a helyes családi minta közvetítése különösen már egész korai gyermekkortól elkezdve - kötelesség- és felelősség tudat kialakítása
gyerekek szocializációja (attitűdök, motivációk hiánya)	- oktatási intézmények fontosságának, szerepének erősítése - közösségi szerepvállalás, munkába járás konstruktív életszemlélet kialakításának ösztönzése
15 – 30 éves korosztály bevonásának elősegítése	- érintettek, szakemberek bevonásának támogatása minél szélesebb körben, együttműködés erősítése - befogadás és integráció erősítése, közösségépítés - érdekképviselet, véleménynyilvánítás színtereinek biztosítása
Kulturális programok és szórakozási lehetőségek	- a programok sikeres megvalósítása,

Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
bővítése a 15 – 30 korosztály számára elvándorlásuk csökkentése érdekében	szemléletformálás támogatása, érintettek minél szélesebb körben történő bevonása
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Korai gyermekvállalás: ebből kifolyólag képzetlenség és elhelyezkedési nehézségek.	Korai felvilágosítás, prevenció szakemberek bevonásával (jelzőrendszer tagok közreműködésével)
Családok gazdasági válsága: mely egyértelműen kihat mind a nők mind a gyermekek életvitelére.	Életvezetési és pénzgazdálkodási tanácsadás szakemberek segítségével (adósságkezelési tanácsadó mentálhigiénés szakemberek bevonásával)
A családok szociokulturális különbsége illetve kulturális különbsége: egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekegyszerűsítése)	Családi szemléletformálás elősegítése, megváltoztatására való törekedés a család minden tagjának bevonásával, a gyerekek esetében egész korai nevelés elkezdésével
Hátrányos megkülönböztetés nők és férfiak munkavállalásában	Szemléletformálás és motiváció
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
társadalmi elfogadás hiánya	később saját tapasztalataik is megerősítenek abban, hogy a fogyatékos emberek képesek értéket teremteni, ha képességeiknek megfelelő munkát végezhetnek. – szociolabor továbbvitele, fenntarthatóságának elősegítése
az akadálymentesség hiánya	az akadálymentesség növelése - épületek hozzáférhetőségének javítása, amely által közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való eljutás lehetőségei növekednek
fogyatékos személynek, és vele együtt családtagjainak a közérdekű információkhoz történő jutásának hiánya, a társadalmi kirekesztettség és integrációs felületek hiánya	fogyatékos személynek, és vele együtt családtagjainak, segítőinek biztosítani a közérdekű tájékoztatásokhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékosokat megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak - integrációs felületek megteremtése
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
alacsony jövedelem, eladósodás	információ nyújtása a pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátások igénybe vételének lehetőségéről
információk hiánya, tájékozatlanság	az idősek tájékoztatása, vészhelyzet esetén illetve vészhelyzet kialakulásának megelőzése céljából a városban kihez fordulhatnak segítségért
motiválatlanság	előkészítésbe, biztosítani kell számukra a részvételt, az önmegvalósítást az idősek motivációja a városban működő civil szervezetek programjain (pl. Nótakör, Nyugdíjas Egyesület, Nőszövetség)
időskori stresszhelyzetek kezelésének hiánya, krízishelyzetek feldolgozatlansága, kiszolgáltatottság, munkavállalás szempontjából	segítség nyújtás az idősek természetes támaszai felkutatásában ingyenesen igénybe vehető pszichológiai tanácsadás biztosítása az időskori stresszhelyzetek kezelésének segítése céljából

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

1.9 A település gazdasága

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Nagykálló város gazdasági súlyát és szerepkörét érintően nem kerül említésre a megyei területfejlesztési programban. A városban a regisztrált vállalkozások száma 1620, a településen vállalkozási tevékenységet végző vállalkozások száma 2014-ben 763 db volt. Ez jelentős növekedést mutat a 2010-es adatokhoz képest.

A működő vállalkozások 1000 lakosra vetített száma a megye esetében 21,095 db volt 2012-ben, míg Nagykállón ez az érték csak 17,658 volt. Ezzel a város kedvezőtlenebb helyzetben van a megye egészéhez képest.

A város relatív helyzetét tükrözi mindezek mellett a működő vállalkozások ágazatok szerinti megosztása. Ezzel lehetővé válik a domináns ágazatok beazonosítása és összehasonlítása a megyei jellemzőkkel.

29. táblázat A működő vállalkozások száma fő gazdasági ágazatonként (2010)

Gazdasági ág	Nagykálló		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye		Nagykálló részesedése a megyén belül (%)
	db	%	db	%	
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	39	2,7	1 824	7,0	2,1
Ipar, építőipar	223	15,2	4 200	16,2	5,3
Szolgáltatás, kereskedelem	1203	82,1	19 942	76,8	6,0
Összesen	1465	100	25 966	100	5,6

Forrás: KSH

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

1.9.2.1 Mezőgazdaság

2010-ben 39 vállalkozás működött a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat nemzetgazdasági ágakban, ez az összes vállalkozás 7,5%-a. A 2010-es Általános Mezőgazdasági Összeírás alapján a regisztrált gazdasági szervezetek száma 859 db, amelyek 99%-a egyéni gazdaság.

A mezőgazdasági termelést folytató gazdaságok átlagos mérete az erőforrások elaprózottságára utal: az 5 hektár alatti földterületek aránya meghaladja a 70%-ot, a gazdaságok 1/10-e pedig az egy hektárt sem éri el. A használt földterületek művelési ágak közötti megoszlására jellemző a szántóföldek nagy aránya (49,5%, fő termények a kukorica, a búza és a napraforgó), amelyet a gyümölcsös telepítések követnek 5,1%-kal (a fő termény az alma, amely a szabolcsi vidék jellegzetessége). Az erdősítettség aránya viszonylag alacsony.

30. táblázat A használt földterület művelési ágak szerint (2010)

	Terület (ha)	Nagykálló részesedése (%)	
		a kistérségen belül	a megyén belül
Szántó	3 650,62	20,1	1,6
Konyhakert	2 736,08	14,6	1,2
Szőlő	17,74	7,7	0,8
Gyümölcsös	4,24	15,7	1,3
Gyep	681,19	23,5	2,3
Erdő	261,00	10,5	0,7

	Terület (ha)	Nagykálló részesedése (%)	
		a kistérségen belül	a megyén belül
Nádas	223,16	6,5	0,2
Egyéb területek ⁵	79,41	54,7	9,6

Forrás: Általános Mezőgazdasági Összeírás (2010)

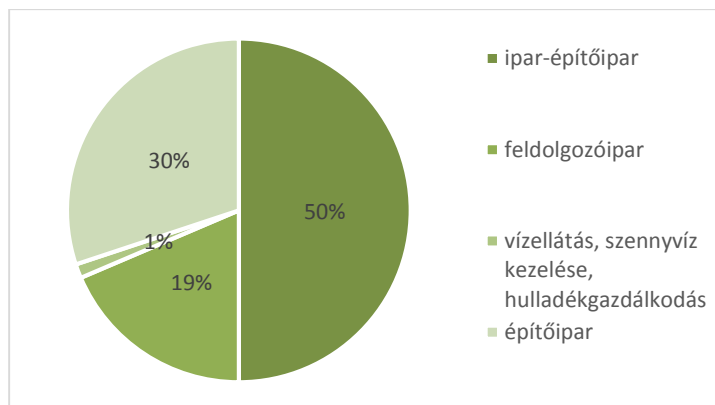
A kedvezőtlen piaci folyamatok hatására némileg csökkent a helyi, térségi felvásárlás és értékesítés, az agrárium lehetőségei nincsenek megfelelő mértékben kihasználva. Ezért a kisebb mezőgazdasági cégek, egyéni vállalkozók és őstermelők számára a jelenlegi piaci körülmények között megoldást jelent a szoros kooperációban történő termelés és értékesítés.

1.9.2.2 Ipar

A térség bruttó hozzáadott értékének, alig több, mint 21%-a származik az iparból, ez az érték alacsonyabb az országos átlagnál (25,8%). Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az országos ipari foglalkoztatott létszámnak 4,1%-át, az ipari termelés értékének pedig csupán 2,4%-át adja, ami elmarad a megye országon belüli területi és népességi arányától (6,4% és 5,7%). Ez az egyik legkevésbé iparosodott térség Magyarországon, amit az ipar foglalkoztatásban betöltött alacsony szerepe is mutat. A kistérségben a települések között azonban lényeges különbségek vannak: az ipar jelentősége a foglalkoztatásban Nagykállóban a legmagasabb, de még itt is számottevő mértékben elmarad az országos átlagtól. Nagykálló erőteljesen feldolgozóipar orientált, alapvetően a mezőgazdasági termékfeldolgozás és a könnyűipari tevékenységek jelenléte jellemző. A település legnagyobb ipari foglalkoztatója és legtöbb iparüzési adót fizető vállalkozása a Tecnica Ungheria Kft. A sícipőbetéteket gyártással foglalkozó cég 130 főt alkalmaz. Emellett kiemelkedő cégek még az acélszerkezet gyártásra specializálódott Kallófém Kft., illetve a Teszová! Kft., amelynek fő tevékenységei a veszélyes hulladék gyűjtése. A kis- és középvállalkozások versenyképessége korlátozott, amit tovább súlyosbítanak a műszaki infrastruktúra hiányosságai.

gazdasági
infrastruktúra

13. ábra Ipari és építőipari vállalkozások megoszlása alágazatok szerint (összes működő vállalkozás) 2010

Forrás: KSH

⁵ Nem hasznosított mezőgazdasági terület, gazdasághoz tartozó egyéb területek, gazdaság méretet el nem érők termőterülete

Szolgáltató
vállalkozások

1.9.2.3 Szolgáltatások

A szolgáltatások a város gazdaságában lényeges szerepet töltenek be, a szolgáltatásokban működő vállalkozások aránya 70,7% (2010), ami 368 működő vállalkozást jelent. A szolgáltatási ágazat belső foglalkoztatási struktúrája azonban a térségben jóval kedvezőtlenebb, mint az országos mutató. A megyében az alkalmazottak 56,8% dolgozik a közigazgatásban, vagy jellemzően a közsférához kapcsolódó ágazatokban, amilyen az oktatás, egészségügyi vagy a szociális ellátás. Országos szinten ez az érték mindössze 49,6%. Az országos átlagnál magasabb térségi adat összefügg a gazdasági szféra alacsonyabb produktívásával, valamint azzal a befektetések, nagy beruházások viszonylagosan alacsonyabb mértéke miatt a gazdasági jellegű szolgáltatások iránti igény is alacsonyabb.

A gazdasági szolgáltatások közül kiemelkedik a kereskedelem. Ennek az ágazatnak a legnagyobb jelentősége Nagykovácsi vállalkozási, és foglalkoztatási szerkezetében. A városban a kiskereskedelem struktúrája jellemzően követi a megyére jellemző átlagos értékeket, amelynek egyik jellegzetessége, hogy az országostól magasabb az élelmiszer- és élelmiszerjellegű vegyes üzletek, valamint a használatcikk üzletek aránya. Ez utóbbi jelenség Nagykovácsira fokozottan jellemző: a városban a megyei átlagot is meghaladó mértékű a használatcikk üzletek aránya az összes kiskereskedelmi üzleten belül, amely a helyi gazdaság teljesítő képességének is a viszonylagos elmaradásából eredeztethető.

Csatlakozva a nyíregyházi fejlesztésekhez Nagykovácsi is a kereskedelem, a logisztika és a szolgáltatások, egyik decentruma lehet: mindenképpen kitérési lehetőséget jelent a kedvező földrajzi elhelyezkedés, amely a logisztikai tevékenységek alapjául szolgálhat. A leggyorsabban fejlődő humán szolgáltatások (pl. ingatlanközvetítés, könyvelés, adótanácsadás, biztosítás, értékpapír forgalmazás, hitelnyújtás) a kis- és közepes vállalkozásokra épülnek, amelyek az új társadalmi szükségletek kielégítésére specializálódnak. Az üzleti, pénzügyi szolgáltatások terén Nagykovácsi adottságai jelenleg még nem megfelelőek.

31. táblázat A szolgáltatásban működő vállalkozások nemzetgazdasági áganként (2010)

Nemzetgazdasági ág	Nagykovácsi (db)	Megoszlás (%)		
		Nagykovácsi	megye	ország
kereskedelem, gépjárműjavítás	126	36,7	33,1	26
szállítás, raktározás	27	7,9	5,6	4,5
szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	22	6,4	7,2	6
információ, kommunikáció	3	0,9	3,1	6,5
pénzügyi, biztosítási tevékenység	10	2,9	5,1	4,5
ingatlanügyletek	3	0,9	3	5,8
szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	45	13,1	14	20,9
adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	15	4,4	5,7	6,8
oktatás	44	12,8	8,7	5,2
humán-egészségügyi, szociális ellátás	37	10,8	6,5	5,6
művészet, szórakoztatás, szabadidő	9	2,6	2,3	3
egyéb szolgáltatás	2	0,6	5,7	5,2

Forrás: KSH

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések

A város gazdasági szervezeteit az 1.9.1. és 1.9.2. fejezetek mutatják be részletesen, ahol a város gazdasági szektorai is bemutatásra kerültek, melyek közül kiemelkedik a mezőgazdaság, az erre épülő feldolgozóipar, a szolgáltatás és a kereskedelem.

A városban működő vállalkozások számos alkalommal sikeresen pályáztak a 2007-2013-as időszakban, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési program forrásait leszámítva a város vállalkozásai több mint 453 m Ft fejlesztést hajtottak végre a településen, jellemzően technológiai fejlesztések, turisztikai, telephely-fejlesztések voltak: **A legjelentősebb összegű, európai uniós finanszírozású fejlesztéseket az alábbi cégek hajtották végre** (Forrás: palyazat.gov.hu):

- WOOD-2000 Kereskedelmi, Szolgáltató és Termelő Korlátolt Felelősségű Társaság
- Kukoly Csaba egyéni vállalkozó
- Tanácsoló Tanácsadó Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
- "KÁLLVAS-TRADE" Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
- Czimre és Társa Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Nagykálló Város Önkormányzat iparüzési adóból származó bevétele 2007. év óta jelentős csökkenést mutat.

32. táblázat Nagykálló Város iparüzési adóból származó bevételei (2007-2013)

Év	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Helyi iparüzési adó bevétele (e. Ft.)	680.995	339.685	332.251	173.067	237.611	291.888	271.714

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

Amennyiben a 2005. évet (iparüzési adó bevétele: 810.877.e.Ft.) vetjük össze a 2013. évvel, akkor látszik igazán, hogy a város legjelentősebb saját bevétele gyakorlatilag az 1/3 – ára csökkent. Ennek legfontosabb oka, hogy a pénzügyi válság következtében a város legnagyobb vállalkozása, a Benetton cégcsoport a logisztikai tevékenységének egészét, valamint a gyártó kapacitásának a jelentős részét Romániába helyezte át. A 2010. évtől megfigyelhető javulás egyrészt a városban zajló, jelentős volumenű, EU – s forrásból finanszírozott beruházások (M3 – as autópálya építése, közmű beruházások, városrehabilitációs projektek) kivitelezői által megfizetett adónak, másrészt pedig a helyi építőipari vállalkozások bővülő árbevételének köszönhetőek.

33. táblázat A város legjelentősebb foglalkoztatói

Legtöbb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások		
Vállalkozás neve	Fő tevékenységi kör	Foglalkoztatottak száma
Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház	gyógyítás	375
Tecnica Ungheria Kft	sícipőbetét gyártás	130
Nagykállói Közhasznú Nonprofit Kft	műsorszórás	70
Kálló-Fém Kft	acélszerkezet gyártás	50
Teszovál Kft.	veszélyes hulladék gyűjtése	30
Czimre és Társa Kft	mélyépítés	20

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

Az Önkormányzat a 2015. évi költségvetési rendelete alapján 89 fő állandó, valamint 108 fő közfoglalkoztatott alkalmazását tervezi, amivel a város harmadik legjelentősebb foglalkoztatója. Fontos azonban kiemelni, hogy a költségvetési rendeletben meghatározott létszámhoz képest - a pályázati lehetőségek függvényében – az önkormányzat jellemzően 250 főt meghaladó közfoglalkoztatási programokat bonyolít le, mely az alacsony képzettségű munkavállalók körében a legjelentősebb foglalkoztatóvá teszi.

A városban a legjelentősebb munkahelyteremtő beruházás a Kukoly Csaba E.v. által a Nagykállói Ipari Parkban, 2013. évben megvalósított új telephely kialakítása, mely 23 főt foglalkoztat.

Befektetési szempontból a város legfőbb vonzerejét a Nagykállói Ipari Park jelenti, mely az M3 – as autópálya mellett 25 ha területen, teljes közműkapacitással várja befektetők jelentkezését.

A városban korábban befektetési tevékenységet végző vállalkozások közül a Bige Holding cégcsoporthoz tartozó faipari vállalkozás végzett termelési kapacitást növelő beruházást. A településen klasszikus beszállítói hálózat csak a Tecnica Ungheria Kft. és a Kálló Nonprofit Kft. között alakult ki. Magasabb hozzáadott értéket előállító vállalkozás, illetve klaszter, vagy vállalkozási érdekszövetség a városban nem működik.

Az önkormányzat, illetve két turisztikai szolgáltatással foglalkozó vállalkozás tagja a Nyírségi Turisztikai Desztinációs Menedzsment Egyesületnek, melynek működése a Nyíregyházi, Nagykállói, valamint a Nyírbátori Járás területére terjed ki.

34. táblázat A város legjelentősebb vállalkozásai

Vállalkozás neve	Fő tevékenysége	Éves nettó árbevétel (E. Ft.)	Foglalkoztatottak száma
Tecnica Ungheria Kft.	síbakancs gyártás	28 678 551 Euro	130
Kálló Fém Kft.	acélszerkezet gyártás	2 144 016	50
Czimre és Társa Kft.	mélyépítés	583 140	20
KITE Mg.- i Zrt.	mezőgazdasági nagykereskedelem	205 647 666	842
LOGI Steel Kft.	fém szerkezet gyártás	431 980	20
Sántha Kálmán Pszichiátriai	fekvőbeteg ellátás	1 519 867	375

Vállalkozás neve	Fő tevékenysége	Éves nettó árbevétel (E. Ft.)	Foglalkoztatottak száma
Szakkórház Nonprofit Kft.			
„Kálló-Földgép” egyéni kft	mélyépítés	169 036	25
Kállai Kettős TÉSZ Kft.	Mezőgazdasági nagykereskedelem	231 635	25
Brix-Trade kft	Gyümölcs-zöldség feldolgozás	912 921	21
Pásztor és Társa kft	Mezőgazdasági termékek felvásárlása és értékesítése	415 302	10

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

Nagykálló külső elérhetőség szempontjából kiváló adottságokkal rendelkezik. Nyíregyháza 15 km – re fekszik, és a település határában húzódik az M3 – as autópálya is. A város két legfontosabb közúti tengelyét a 4911. számú Nyíregyháza – Nyírbátor, valamint a 4102. számú Napkor – Nyíradony ök. út jelenti, melyek felújítása az elmúlt években megtörtént, jelentős átmenő forgalmat valósítanak meg. A közúti közlekedés feltételei, valamint a román (45 km) és az ukrán (77 km) határ közelsége pozitívan befolyásolja a város versenyképességét.

A várost vasúti szempontból a 112. számú Nagykálló – Nyíradony (2007. év óta megszünt), valamint a 113. – as számú Nyíregyháza – Zajta – Szatmárnémeti vasúti mellékvonal érinti, napi 21 vonattal. A nagykállói vasútállomáson rakodó telep üzemel.

A város gazdasági versenyképessége szempontjából a legnagyobb lehetőséget a Nagykállói Ipari Park jelenti, mely azonban az alacsony befektetési hajlandóság, az országos jogi szabályozási környezet (a térség nem szabad vállalkozási zóna), valamint a marketing források hiánya következtében eddig nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

A munkaerő képzettségét tekintve nőtt az érettségizettek és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya.

K+F, illetve innovációs tevékenységgel foglalkozó vállalkozás a városban nem működik.

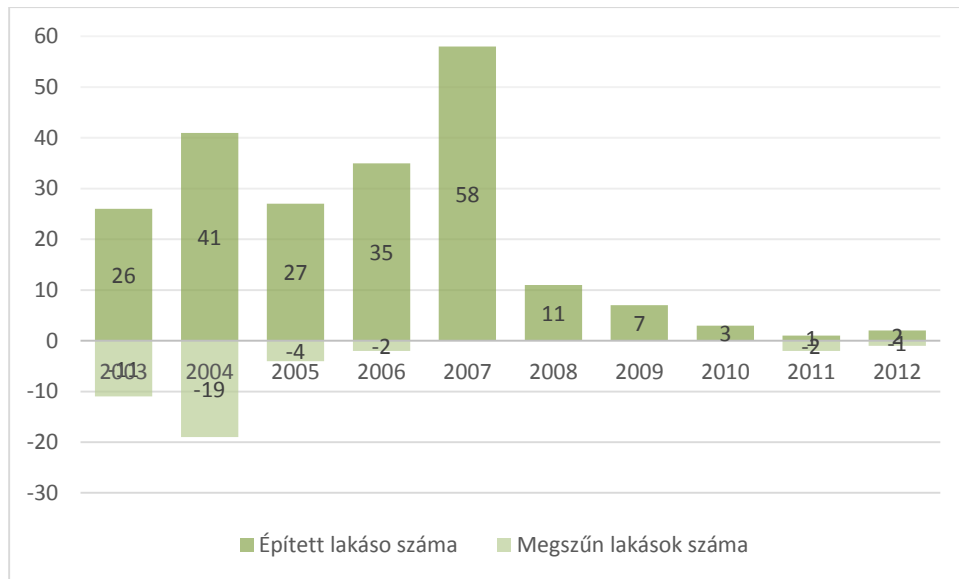
A munkaerő-piac szempontjából a legnagyobb kereslet a fémipari szakmacsoporton belül jelentkezik, szakmunkások vonatkozásában. A városban két jelentős, acélszerkezetek gyártásával és szerelésével foglalkozó vállalkozás is működik, azonban a szakmacsoporton belül képzettséggel rendelkező munkavállalók jelentős része külföldön jelentősen jobb feltételek mellett tud munkát találni.

1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Nagykállóban a legjelentősebb lakásépítési hullám a 70-es években volt. Azóta folyamatos csökkent az új lakások száma. A rendszerváltást követően történt egy jelentős csökkenés, mely után már csak lassú ütemben, ingadozva csökkent az építési hajlandóság. Az utolsó számottevő lakásépítési év 2007-ben volt, ekkor 58 db lakást adtak át. 2008-ban a válság évében még átadtak 11 db lakást, de ezt követően számottevő új lakást már nem építettek. A meglévő lakásállomány ennek ellenére növekedett, mivel az elmúlt 10 évben csak néhány lakás került megszüntetésre.

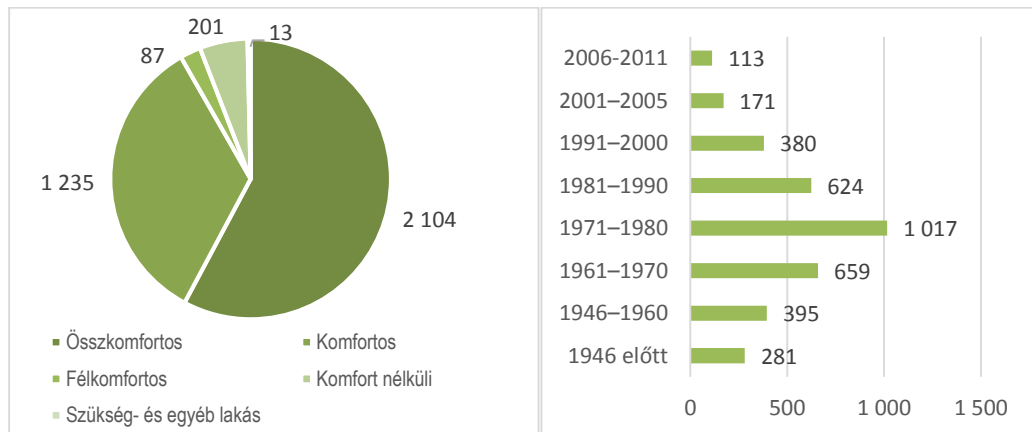
14. ábra A lakásállomány változása (2003-2012)

Forrás: KSH

A 2001. évi népszámlálás alapján az alacsony komfortfokozatú lakások aránya még meghaladta a 21%-ot, de ez az arány 2011-re 8,3%-ra csökkent lakásépítések és felújítások eredményeként. Mindezek ellenére a lakásállomány 82%-a még 1991 előtt épült.

15. ábra A lakások megoszlása komfortfokozat és építési év szerint (2011)

Forrás: KSH

A lakások többsége – a hazai ingatlanpiaci viszonyoknak megfelelően – magántulajdonban van. Az önkormányzati tulajdonú bérlakások száma 10. További 10 építése folyamatban.

Az ingatlanpiaci forgalom az elvándorlás, a város által nyújtott munkavállalási lehetőségek, Nyíregyháza közvetlen közelsége, valamint a magyar-román határ közelsége miatt viszonylag élénk. Az eladásra kínált lakások és házak nagy száma miatt az értékesítési árak alacsonynak tekinthetők – kivételt ez alól elsősorban a jó elhelyezkedésű, felújított lakások képeznek.

1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Magyarország Kormánya két lépcsőben, összesen 1.238.000.000 Ft. összegben vállalta át az önkormányzat hitelállományát. Fontos azonban kiemelni, hogy az önkormányzatot garancia-, és kezességvállalási ügyletek kapcsán továbbra is 415.758.000 Ft. kötelezettség terheli, valamint további 495.000.000 Ft. fejlesztési célú hitel felvételét tervezi a 2015. évi költségvetési rendelet alapján annak érdekében, hogy meg tudja vásárolni a Nagykállói Ipari Park ingatlanait.

A 2015. évi költségvetési rendelet alapján az önkormányzatnak rövidtávon (2015 – 2017. év közötti időszak) 55 – 65 millió Ft. áll rendelkezésére fejlesztésekhez kapcsolódó előkészítési tevékenységre, illetve a projektek megvalósításához szükséges önerő biztosítására. Figyelembe véve, hogy a 2007 – 2013. évek közötti időszakban az önkormányzat átlagosan éves szinten 1 – 1,5 milliárd Ft. pályázati forrást használt fel megállapítható, hogy a rendelkezésre álló saját források következtében csökkenni fog EU – s forrásokból megvalósított fejlesztések volumene.

35. táblázat Nagykálló Város Önkormányzat költségvetési bevételeinek alakulása (2013 – 2015) Ezer Ft.

Év	A (működési bevételek)	B (helyi iparűzési adó bevétel az A oszlopon belül)	C (felhalmozási és tőke jellegű bevételek)	D (finanszírozási bevételek)	E (hitelbevétel a D oszlopon belül)	összesen
2013	1 914 019	271 714	1 384 651	823 918	105 084	3 298 670
2014	2 051 836	282 453	1 053 015	593 482		3 698 333
2015	1 458 377	274 485	1 297 280	545 000	545 000	3 300 657

(Megjegyzés: 2013-ban az összesen bevétel az A és C oszlop, 2014-től az A, a C és a D összege)

36. táblázat Nagykálló Város Önkormányzat költségvetési kiadásainak alakulása (2013 – 2015)

Év	A (működési kiadások)	B (felhalmozási és tőke jellegű kiadások)	C (beruházási kiadások a B oszlopon belül)	D (finanszírozási kiadások)	E (hitelek törlesztése a D oszlopon belül)	összesen
2013	1 877 524	1 359 768	1 263 387	731 296	173 634	3 237 292
2014	1 877 235	890 525	862 158	875 041	344 085	3 642 801
2015	1 408 377	1 297 280	1 155 401	74 750	74 750	2 780 407

(Megjegyzés: 2013-ban az összesen kiadás az A és B, 2104-től az A, a B és a D összege)

Az önkormányzat vagyonát tekintve 2005 és 2014 között 1,75 – szörös növekedés ment végbe, melynek legjelentősebb tételeit az önkormányzati ingatlanok, valamint az üzemeltetésre átadott eszközök képezik.

37. táblázat Nagykálló Város Önkormányzat vagyonának alakulása 2005 – 2014

Év	Iparüzési adó	Törzsvagyon	Kötvény és hitelállomány
2005	810877	5383885	0
2006	648101	501015	191200
2007	680995	5157525	191183
2008	339685	5242683	0
2009	332251	5442652	45358
2010	173067	6190413	1033230
2011	237611	7873730	1124804
2012	291888	8534188	1152512
2013	271714	9415634	545254

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

Az önkormányzat törzsvagyonának értéke 2013. évi zárszámadási rendelet alapján 1.061.166.000 Ft., mely vagyonelemek az önkormányzat közfeladatainak és közszolgáltatásainak ellátásához kapcsolódnak.

Az önkormányzat vagyongazdálkodásáról szóló szabályokat a Nagykálló Város nemzeti vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 40/2012. (XII.20) Önk. rendelete tartalmazza. A rendelet célja az önkormányzati vagyon védelme, értékének megóvása és gyarapítása. Az önkormányzat forgalomképes vagyona a 2013. évi zárszámadási rendelet alapján 732.583.000 Ft. Az önkormányzat fejlesztési szempontból legértékesebb vagyontárgyai az alábbiak:

1. Nagykálló 420, 421 hrsz. – volt Sport Presszó és OTP épülete;
2. Nagykálló 509 hrsz. – a volt SZATE épület;
3. Nagykálló 848, 849 hrsz. – a városi sportpálya és strandfürdő;
4. Nagykálló 2166 hrsz. – parkoló;
5. Nagykálló 2662/4 hrsz. – volt bölcsőde épülete;
6. Nagykálló hrsz. – a volt Művelődési Ház épülete.

Fontos kiemelni, hogy az Önkormányzat a Kállai Kettős Közalapítványon keresztül 150 ha – t meghaladó külterületi mezőgazdasági ingatlan felett rendelkezik, mely jelentős turisztikai befektetési lehetőséget hordoz magában.

38. táblázat az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok

Cégnév	Fő tevékenység	Tulajdoni hányad
TESZOVÁL Kft.	veszélyes hulladék gyűjtése	100 %
Nagykállói Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.	műsorszolgáltatás	100 %
Urbs Novum Városfejlesztési Kft.	üzletviteli szolgáltatás	100 %
Kállai Kettős Gazda Kft.	mezőgazdasági termelés	49 %
Kállai Kettős Kertész Kft.	mezőgazdasági termékértékesítés	kisebbségi önkormányzati tulajdon
Innohíd Zrt.	üzletviteli tanácsadás	kisebbségi önkormányzati tulajdon
Hajdúvíz Zrt.	vízszolgáltatás	kisebbségi önkormányzati tulajdon

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

Nagykálló gazdaságfejlesztési elképzelését a Gazdasági Program tartalmazza:

- Nagykálló Önkormányzata ugyan – a térségbeli önkormányzatokkal összehasonlítva rendelkezik forgalomképes vagyonnal, saját bevétellel, de ezen források messze nem elegendők az összes stratégiai fejlesztési program önerős finanszírozására. Feltétlenül szükséges az Európai Unió fejlesztési pénzek bevonása.
- Az M3-as autópálya megépítésével 2 óra alatt elérhetővé vált Budapestről Nagykálló illetve az autópálya továbbépítésével további területek kerülnek elérhetővé. Nagykálló városnak hatékony és hathatós lobbytevékenységet kell folytatnia nemzetközi befektetéseket vonzó szervezeteknél.
- Nagykálló fontos adottsága, hogy 70 km-re található, mind Romániától és Ukrajnától. Az Európai Unió bővülésével a nagykállói térségnek fontos szerepe lehet a szomszédos államokkal való gazdasági kapcsolatok fejlesztésében. Fel kell tárnai és ki kell aknázni a határon túli kapcsolatokat és az abban rejlő gazdasági, politikai és kulturális együttműködésben rejlő lehetőségeket. A közös programok finanszírozására az INTERREG program pályázatai nyújtanak lehetőséget.
- Nagyon fontos Nagykálló városnak a Nagykállói Járásban központként betöltött szerepe, a kistérségben szereplő településekkel való szerves együttműködése a földrajzi közelség okán. Fontos annak felismerése, hogy fejlesztési programoknak kapcsolódni kell a régió és azon belül a megyeszékhely, Nyíregyháza fejlesztési terveihez. Ennek előnye, hogy közös lobbytevékenység eredményeként Európai Unió fejlesztési pénzek nagyobb valószínűséggel bevonhatók, és a fejlesztések operatív, üzemeltetési és pénzügyi kockázatai megoszthatók.

A gazdasági programban kiemelt vállalkozásfejlesztési tevékenységek:

- Az ipari park területeinek megvásárlása, kedvezményekkel történő továbbértékesítése befektetők részére, vállalkozókkal történő betelepítése.
- A település és annak környéke munkaerő-piaci és munkahely kínálati helyzetének a felmérése, annak kívánalmaihoz történő illeszkedés elősegítése.
- A képzésben résztvevő intézményekkel történő kapcsolat kialakítás és kapcsolattartás rendszerének a biztosítása.
- A településen működő vállalkozások önkormányzattal történő együttműködési lehetőségének a megteremtése.

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Az önkormányzat településfejlesztéssel kapcsolatos feladatait a Képviselő – testületen keresztül gyakorolja. A Képviselő – testület dönt a településrendezési terv elfogadásáról, módosításáról, az integrált településfejlesztési stratégia elfogadásáról, pályázatok benyújtásáról, helyi városfejlesztési akciótervek elfogadásáról, illetve az ezekhez szükséges pénzeszközök költségvetésben történő biztosításáról. A Képviselő – testület ezen munkáját a Városstratégiai Bizottság segíti. A bizottság feladatkörében eljárva a városfejlesztési feladatok kapcsán véleményezi a településrendezési tervet, javaslatot tesz fejlesztések és beruházások előkészítésére, összehangolja és ellenőrzi a beruházások megvalósítását.

A fejlesztési stratégiák, valamint a beruházások előkészítésében a polgármestert az önkormányzat 100 % - os tulajdonában álló "Urbs Novum" Nagykálló Városfejlesztési Nonprofit Kft. segíti. A cég kizárólagos joggal rendelkezik a városon belül meghatározott fejlesztési területek stratégiai tervezési, projektmenedzsmeni, valamint városmarketing feladatok ellátására.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az önkormányzat az elmúlt években számos gazdaságfejlesztési tevékenységet támogatott, illetve hajtott végre. Ezek közül a legfontosabbak:

1. ingatlanfejlesztések, melyeket az önkormányzat helyi vállalkozások bevonásával, bérbeadás útján hasznosít (pl.: városháza alatti üzletsor, a Nap Strand vendéglátó helyeinek kialakítása);
2. induló vállalkozások részére kedvezményes ingatlan – bérleti konstrukció működtetése;
3. aktív szerepvállalás a Kállai Kettős Kertész Kft. (TÉSZ) alapításában;

Közvetlen gazdaságfejlesztő hatással bíró eszközök között szerepelt a Nagykállói Ipari Park kialakításának finanszírozása, illetve befektetők felkutatása a 2009. évtől kezdődően. Ennek eredményeként a mai napig egy új telephelyfejlesztés valósult meg az ipari parkban.

Az önkormányzat közvetett gazdaságfejlesztési tevékenységet is végez, melynek keretében a városrehabilitációs tevékenység körében több olyan közterület fejlesztés, illetve tömbfeltárás is megvalósult (például a KállóKöz 2.0. projekt keretében a Kálló – Coop Zrt. kereskedelmi épületének és környezetének felújítása), melyek helyi mikro-, és kisvállalkozások vonatkozásában további fejlesztéseket indukáltak. Emellett az önkormányzat több gyakorlati képzési projektet is megvalósított, illetve gyakorlati képző helyet hozott létre, melyek hozzájárultak a vállalkozások munkaerő szükségletének kielégítéséhez.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai

Az önkormányzat foglalkoztatáspolitikai tevékenységét közvetlen Európai Unió források igénybevételel elkészített akciótervek alapozzák meg. Ezek körében a legfontosabb célok a munkavállalók és vállalkozások, a képző-, illetve munkaerő közvetítéssel foglalkozó szervezetek összekapcsolását, európai jó gyakorlatok átvételét, illetve fiatal munkavállalók foglalkoztatási lehetőségeinek bővítését célzó projektek. (az INTERREG IV. forrásból finanszírozott Labour+, illetve az URBACT forrásból finanszírozott Jobtown elnevezésű programok.)

A 2014. évben az önkormányzat 250 fő közfoglalkoztatottnak adott munkát. A START mintaprogram elindulása óta a közfoglalkoztatotti létszám az előzőekben írott, éves átlagos 250 fő körül alakul. A közfoglalkoztatás keretében az alábbi tevékenységek kerülnek ellátásra:

1. köztisztasági feladatok,
2. helyi értékteremtő program,
3. közutak fenntartása,
4. csapadékvíz elvezető rendszerek tisztántartása,
5. intézmények karbantartása,
6. külterületi utak karbantartása.

A legsikeresebb program a START közfoglalkoztatáson belül a mezőgazdasági termelési tevékenység, melynek megvalósítását az önkormányzat 51 %-os és a Kállai Kettős Közalapítvány 49 %-os tulajdonában álló Kállai Kettős Gazda Nonprofit Kft. – n keresztül végzi, mely 5 ha területen intenzív kertészeti tevékenységet végez, illetve a 2013. évben 10 ha területen intenzív alma ültetvény telepítését valósította meg. A foglalkoztatottak 40 ha energiaerdő gondozását is elvégzik. A program a 2013. évtől üzletileg is eredményes, mely a gazdálkodási tevékenységbe került visszaforgatásra. Ehhez kapcsolódóan, az itt foglalkoztatott munkavállalók bevonásával került megalakításra az Első Kállai Kettős Szociális Szövetkezet, melynek fejlesztése a 2014 – 2020 közötti időszak egyik fontos feladata. Ezen programelem keretében 50 fő kerül foglalkoztatásra.

1.10.5 Lakás és helyiséggazdálkodás

A bérlakások a városban elszórtan helyezkednek el, melyek között megtalálhatóak mind a házugyári, mind a családi ház jellegű épületek is.

39. táblázat a város bérlakás állományának bemutatása

Bérlakások száma komfortfokozat alapján		Bérlakások száma szobaszám alapján		Bérlakások száma városrészenként	
Összkomfortos	19	1 szobás	3	Belváros	12
Komfortos	0	1,5 szobás	4	Északi kertváros	6
Félkomfortos	0	2 szobás	15	Nyugati kertváros	4
Szükséglakás	3	2,5 szobás	0	Déli kertváros	0
Komfort nélküli	0	3 szobás	0	Városrész neve	0
Összesen	22	3-nál több szobás	0	Városrész neve	0
-ebből szociális bérlakás	3	Összesen	22	Összesen	22

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

A 2007 – 2013. közötti időszakban az önkormányzat felismerte a bérlakások kialakításának fontosságát, és azt, hogy ezen keresztül fiatal, helyi munkavállalók letelepedését segítheti elő. Ennek eredményeként a szociális városrehabilitációs pályázat keretében már 5 db bérlakás került felújításra, valamint folyamatban van a régi polgármesteri hivatal helyén további 10 db bérlakás kialakítása.

A városban 27 db helyiség kerül bérbeadás útján történő hasznosításra. Ebből 14 db. üzlethelyiség, 8 db iroda, 5 db egyéb helyiség. Ezek túlnyomó része a belvárosban található, és az első funkcióbővítő városrehabilitációs pályázat keretében, az új városházán kerültek kialakításra.

1.10.6 Intézményfenntartás

A város által működtetett intézményhálózat átlagosan 25 – 30 éve különböző építési technológiákkal került kialakításra. Az épületek túlnyomó része belső felújításra szorul. Az általános, illetve középfokú oktatási intézmények fenntartója a Klebersberg Intézményfenntartó Központ, míg a működtetési feladatokat az önkormányzat végzi. A város szociális intézményeit a Dél – nyírségi Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás (továbbiakban: társulás) működteti.

40. táblázat Az önkormányzati fenntartású intézmények működtetési költségei Nagykállóban 2015. év

Intézmény neve	Működési, karbantartási költségek (e Ft)	Felújítási költségek (e Ft)	Felhalmozási kiadások (eFt)
Polgármesteri Hivatal	182663	-	762
Nagykállói Egyesített Óvoda és Bölcsőde	183264	-	279
Ratkó József Városi Könyvtár	17566	-	64

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

Az önkormányzat csak az intézmények fenntartását adta át, a működtetést nem, ennek az az oka, hogy a közoktatási intézményeknek jelentős a fejlesztési igénye és az önkormányzat számára

kiemelten fontos a minőségi közoktatás feltételeinek biztosítása. Nagykálló iskolaváros, közel 2000 diákkal, mely stratégiai szempontból jelentős a város számára.

41. táblázat Az önkormányzati köznevelési intézmények működtetési költségei Nagykállóban 2015

Intézmény neve	Működtetési költségek (e Ft)
Nagykállói Általános Iskola	69953
Korányi Frigyes Gimnázium és Kollégium	
Budai Nagy Antal Szakközépiskola	
Kállay Rudolf Szakiskola	

Az önkormányzati tulajdonú Nagykállói Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft. látja el a közművelődési tevékenységet. Feladat ellátási támogatásban részesül az önkormányzattól. (19000eFt.-2015.évben)

Az egyházzal csak a szociális ellátórendszer egyes részei vonatkozásában kötött működtetésre vonatkozó megállapodást.

42. táblázat Önkormányzati működtetésű intézmények (2015)

Önkormányzati működtetésű intézmény neve	beavatkozási szükségletek
Polgármesteri Hivatal	Energetikai fejlesztés, napelemes rendszer kiépítése
Nagykállói Általános Iskola	Komplex külső-belső felújítás, hőszigetelés
Korányi Frigyes Gimnázium és Kollégium	Komplex belső felújítás
Budai Nagy Antal Szakközépiskola	Komplex belső felújítás, sportpálya felújítás
Kállay Rudolf Szakiskola	Komplex külső-belső felújítás
Nagykállói Egyesített Óvoda és Bölcsőde	Petőfi utcai tagóvoda komplex külső-belső felújítás
Egyesített Szociális Intézet	-
Közművelődési Feladatok (Nagykállói Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.)	Többfunkciós rendezvényközpont létesítése
Ratkó József Városi Könyvtár	-
Egészségügyi alapellátás	Infrastrukturális, komplex külső-belső felújítás

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

43. táblázat Önkormányzati fenntartású intézmények jelentősebb fejlesztései (2007-2014)

Pályázat azonosítószáma	Pályázat címe	Támogatási összeg (eFt)
TIOP-1.1.1.-09/1-2010-0077	Tanulói laptop program Nagykállóban	45068
TIOP-1.1.1.-07/1-2008-0061	Eszközbekzerzés az interaktív oktatás bevezetés céljából Nagykállóban	49157
KEOP-4.2.0/B/11-2011-0014	Nagykállói Város Önkormányzat Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat fűtésének korszerűsítése	79103
TÁMOP-3.3.2.-08/2-2008-0080	„Give a chance!”- „Adj esélyt!” projekt	97333
TÁMOP-3.1.4.-08/2-2009-0241	Kompetencia alapú oktatás a Nagykállói Általános Iskolában	25000
ÉAOP-4.1.5-09-2009-0112	„Együtt a fogyatékossggal élőkért”-A Nagykállói Városi Önkormányzat Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat komplex akadálymentesítése Nagykállóban	30000
ÉAOP-4.1.5-09-2009-0128	„Együtt a fogyatékossggal élőkért”-A Nagykállói Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium komplex akadálymentesítése Nagykállóban	30000
KEOP-6.2.0/B/09-2009-0008	A fenntartható életmódot és környezettudatos magatartást népszerűsítő mintaprojekt megvalósítása a nagykállói Korányi Frigyes Gimnázium és Kollégium környezettudatos és energiatakarékos átalakításával	199107
TÁMOP-3.1.7-11/2-2011-0345	"Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és fejlesztése"-Együttműködés az együttnevelésért-Szivárvány Óvoda	3000

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

1.10.7 Energiagazdálkodás

Nagykálló Város Önkormányzata a „Zöld Nagyálló” program keretében az elmúlt években számos intézmény vonatkozásában megújuló energiára alapozott fejlesztéseket valósított meg az alábbiak szerint:

44. táblázat az önkormányzat eddigi energiahatékonysági fejlesztései

Intézmény neve	Energetikai beruházás rövid leírása
Nagykállói Általános Iskola	föld hő szonda
Korányi Frigyes Gimnázium	A létesítmény energetikai korszerűsítése során megújuló energiát hasznosító hőszivattyús és a legjobb hatékonysággal rendelkező kondenzációs gázkazánokból álló „hibrid” fűtési rendszer került kialakításra. Az épület lapos tetős részén zöldtető került kialakításra, ami megfelelően biztosítja az épület hőszigetelését. A létesítmény korszerűtlen világítótesteit modern, energiatakarékos világítótestekre cserélték..

Intézmény neve	Energetikai beruházás rövid leírása
Harangod	A fejlesztés részeként talajszondás fűtési rendszerrel és napkollektoros használati melegvíz rendszerrel lett ellátva a szállásépület.

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

A közvilágítás energetikai korszerűsítésére eddig nem került sor.

45. táblázat Az önkormányzat/társulás által működtetett intézmények fejlesztési szükségletei

Önkormányzati működtetésű intézmény neve	Beavatkozási szükséglet
Polgármesteri Hivatal	napelemes rendszer kiépítése
Nagykállói Általános Iskola	napkollektor,napelem, föld hő szonda(geotermikus energia)
Korányi Frigyes Gimnázium és Kollégium	napkollektor, napelem, nyílászáró csere
Budai Nagy Antal Szakközépiskola	napkollektor,napelem föld hő szonda geotermikus energia)
Kállay Rudolf Szakiskola	napkollektor,napelem föld hő szonda geotermikus energia) nyílászáró csere
Nagykállói Egyesített Óvoda és Bölcsőde	napkollektor,napelem föld hő szonda geotermikus energia)
Egyesített Szociális Intézet	napkollektor,napelem föld hő szonda geotermikus energia)
Közművelődési Feladatok (Nagykállói Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.)	többfunkciós rendezvényközpont létesítése
Ratkó József Városi Könyvtár	az új városi könyvtár kialakítása folyamatban van

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások

A Városüzemeltetési szolgáltatások egy részét az önkormányzat közfoglalkoztatáson keresztül, míg más részét külső vállalkozások bevonásával látja el.

46. táblázat Az önkormányzat által ellátott településüzemeltetési, és közszolgáltatási feladatok

A településüzemeltetési/közszolgáltatási feladat megnevezése	A szolgáltatást nyújtó megnevezése
köztemető fenntartása	TESZOVAL Kft.
ivóvíz ellátás és szennyvíz kezelés	Nyírségvíz Zrt.
nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtése	TESZOVAL Kft.
kommunális hulladék gyűjtés és szállítás, veszélyes hulladék gyűjtés és szállítás, lomtalanítás	Észak – alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.
utak, járdák, parkolók üzemeltetése	Nagykálló Város Önkormányzata közfoglalkoztatás keretében
síkosság mentesítés	Nagykálló Város Önkormányzat

A településüzemeltetési/közszolgáltatási feladat megnevezése	A szolgáltatást nyújtó megnevezése
köztisztaság és parkfenntartás	Nagykálló Város Önkormányzata közfoglalkoztatás keretében
közvilágítás működtetése	Nagykálló Város Önkormányzata
csapadékvíz elvezető csatornák működtetése	Nagykálló Város Önkormányzata közfoglalkoztatás keretében
rágcsáló irtás	Nagykálló Város Önkormányzat vállalkozási szerződés keretében külső vállalkozóval
parlagfű irtása	Nagykálló Város Önkormányzata közfoglalkoztatás keretében
önkormányzati bérlakások üzemeltetése	TESZOVÁL Kft.
mezőőri szolgálat	Nagykálló Város Önkormányzat
Városi Piac üzemeltetése	Ho – to Kft.
közfoglalkoztatási programok szervezése	Nagykálló Város Önkormányzat
városi média működtetése	Nagykálló Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.
Harangod működtetése	Nagykálló Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.
tűzoltás, műszaki mentés, katasztrófavédelem	Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, Nagykálló Önkéntes Tűzoltó Egyesület
bűnmegelőzés	Nagykálló Rendőrőrs, Nagykálló Polgárőr Egyesület

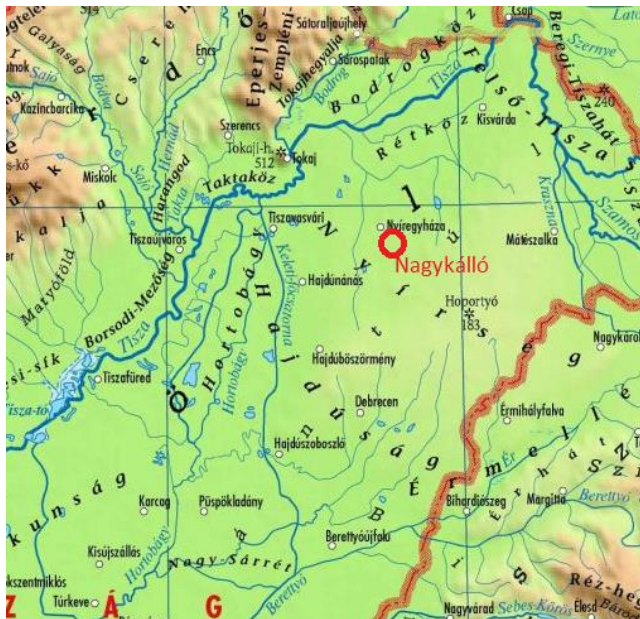

1.12 Táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1 Természeti adottságok⁶

Nagykálló Város Nyíregyházától 14 km-re Dél-keletre fekszik. A város az Alföldön belül a Nyírség középtájhoz, azon belül pedig a Közép-nyírség kistájhoz tartozik. A kistáj Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében helyezkedik el. A kistáj területe 1468 km² (a középtáj 32%-a, a nagytáj 2,9%-a), míg a város területe 6852 ha.⁷

6. térkép Részlet a Kárpát-térség hegy- és vízrajza térképéből

Forrás: <http://www.eng.unideb.hu/userdir/forian/Vizes/1.jpg>

Domborzat és talajviszonyok

A kistáj 95,7 és 163 m közötti tszf-i magasságú, félig kötött futóhomokkal, lösszel és löszös homokkal fedett hordalékkúp-síkság, amely enyhén É felé lejt. Nagykálló 124 m tszf-i átlagos magasságú. A változatos felszínű alaphegység feltételezett anyaga szenon-paleogénflis, amire igen jelentős magasságú (2-3 km) riolit, dácit, andezit anyagú rétegvulkánok települtek a középső- miocénben.

További rövid bekezdés a helyi talajokról, bővebben a 1.17.1 részben.

Éghajlat

Nagykálló éghajlata mérsékelt meleg, de közel a mérsékelt hűvöshöz. Nagykállóban – a kistájra jellemzően – cca. 1920 az évi napfényes órák száma. Az évi középhőmérséklet 9,4–9,7°C. Évente 187–190 fagymentes nappal számolhatunk.

A csapadék évi összege 540–570 mm. A nyári félévben 350 mm körüli eső várható. Évente 40–42 hótakarós nap a megszokott, az átlagos maximális hóvastagság 18 cm. Az ariditási index 1,24 és 1,28 közötti.

Nagykállóra igazak a kistájra jellemző szélirányok, melyek sorrendben az ÉK-i, a DNY-i és az É-i, az átlagos szélesség megközelíti a 3 m/s értéket.

Vízrajz

A Közép-nyírség kistáj főgyűjtője a Lónyai- főcsatorna (91 km, 1958 km²), de tőle É-ra a táj pereme eléri a Belfő-csatornának (53 km, 636 km²) a balról beléje torkoló Nagyhalász–Pátróhai- csatorna (21 km, 118km²) alatti szakaszát is, sőt Tiszaberceltől Ny-ra néhány km hosszon kifut a Tiszáig.

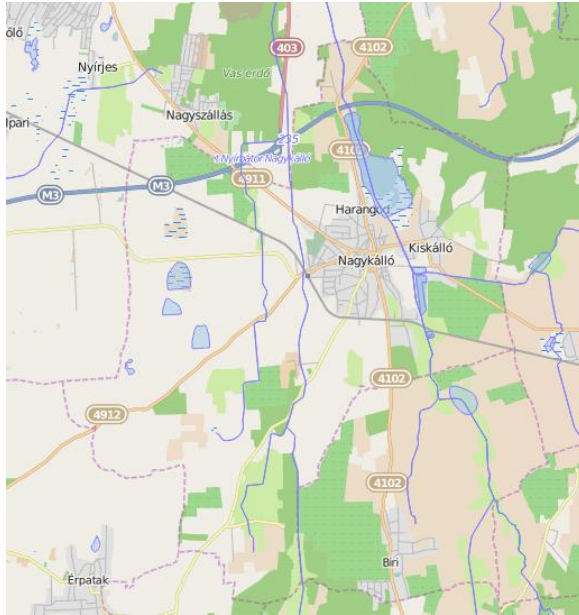
⁶ Forrás: Magyarország kistájainak katasztere 222-226. o.

⁷ Forrás: <http://foldhivatalok.geod.hu/telepules.php?page=24785>

Nagykálló területére is igaz, mint a kistáj egészére, hogy száraz, gyér lefolyású, vízhiányos terület. A nagyvizek tavasszal, a kisvizek ősszel gyakoriak. A vízminőség III. osztályú.

7. térkép Település és környékének vízrajza

Forrás: <http://okir.kvvm.hu/fevil>

A település és környékének felszíni és felszín alatti vizeinek bemutatását az 1.17.2 fejezet tartalmazza.

Növényzet⁸

Hazánk növényföldrajzi területbeosztásában Nagykovács – alföldi helyzete révén – a holartikus flórabirodalom, közép-európai flóratartományának pannóniai flóratartományába esik, ezen belül a Nyírség flórajárásba (Nyírségense) tartozik. A kistáj erdőtüskéségei közül a legértékesebbek a gyertyános tölgyesek (*Quercorobori-Carpinetum*), a pusztai tölgyesek (*Festuco-Quercetumroobristibiscense*), a fűz- és nyírlápok (*Salicypentandrae-Betuletumpubescentis*, *Calamagrostis-Salicetumcinerea*). A nyílt társulások közül a homokpuszta-rétek (*Chryzopogonetumgryllus*, *Festuco-Corynephorum*), a homoki láperdők (*Potentillo-Festucetumpseudoviane*), a magassásasok (*Caricetumoppropinquatae*, *Caricetumelatae*) figyelhetők meg. Fontosabb lágyszárú fajok a területen a tőzegeper (*Comarumpalustre*), a hamuvirág (*Ligulariasibirica*), a réti angyalka (*Angelicapalustris*).sibirica).

Állatvilág⁹

Állatföldrajzi tekintetben Nagykovács az alföldi, Pannonicum faunakörzet Eupannonicum faunajárásába tartozik. Alapfaunája közép-európai fajokból áll. Jelenleg főleg pusztai jellegű és állóvízi fajok találhatók.

A kétélűek közül a mocsári részeken a tarajos götte és a pettyes götte található meg. A farkatlan kétélűek közül megtalálható a mezőgazdaságilag hasznos vöröshasú unka, a barna és a zöld varasbéka, az ásóbéka, a kecskebéka, a kacagóbéka és a mocsári béka. A hüllők közül a mocsár környékén tanyázik a lábatlan gyík. Leggyakoribb a fúrge gyík és a zöld gyík.

A madarak száma a vizes élőhelyek visszaszorulásával visszaesett, ma már csak bíbicet, vadkacsát, danka sirályt és gólyát lehet látni.

⁸ Forrás: Nagykovács város környezetvédelmi programja 2012-2017; Bio-Vonal Bt. 2011.október

⁹ Forrás: Nagykovács város környezetvédelmi programja 2012-2017; Bio-Vonal Bt. 2011.október

Az erdőkben találkozhatunk nagytestű emlősökkel, a réteken apróvad fajokkal, mint például mezei nyúl, menyét.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

Nagykálló természetföldrajzi helyzete, a város és környezetének domborzata, az éghajlat, a környező talajok termőképessége meghatározták a táj szerkezetét, a tájhasználat alakulását. A település jellemzően síkvidéken található, alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el.

1.12.2.1 Tájérténeli vizsgálat¹⁰

A 19. század közepéig a Nyírség nagyobb része lefolyástalan volt. Az akkori társadalmi – gazdasági helyzetben a fő célkitűzés a mezőgazdasági termőterületek növelése volt. Ennek érdekében elvégezték a Nyírség lecsapolását. A nagyarányú lecsapoló munkák eredményeképpen az állóvizekben gazdag Nyírség területén csak néhány viszonylagosan állandó jellegű tó maradt, azonban aszályosabb években ezek közül is többet a kiszáradás fenyeget. A vízgyűjtő csatornáinak beágyazottsága rendkívül változó 0,5 - 10,0 m közötti, ami azt jelenti, hogy a nyírségi mesterséges vízfolyáshálózat a legtöbb helyen belemetsz a talajvíztükörbe, így az évek nagyobb részében megcsapolja azt. A belvízcsatornák mindenkori fenékszintje jelentősen befolyásolja a vízgyűjtő talajvízháztartását és a főfolyások kisvízi vízhozamait. Ezek a vízháztartási elemeken keresztül a csatornák beágyazottsága kihat a vízgyűjtő teljes felszíni és felszín alatti vízforgalmára is.

8. térkép Település és környékének térképe 1806-1869 között

Forrás: Habsburg birodalom második katonai felmérésének térképe

¹⁰ Forrás: A Nyírség felszín alatti vizeinek mennyiségi problémáinak megoldására javasolt intézkedések; Csegény József, Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság "Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése" (KEOP-2.5.0/A)

1.12.2.2 Tájhasználat értékelése¹¹

A település külterületén és annak környezetében a tájhasználat a CORINE adatbázisa szerint a következőképpen jellemezhető. Nagykálló egyenletlen síksági domborzaton, alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el. A város térbeli növekedésén jól nyomon követhetők a vizuálisan alig érzékelhető magassági különbségek: a beépítés a mélyebben fekvő vízállásos területeket elkerülte. Nagykálló természetföldrajzi adottságai, helyzete, domborzata, éghajlata, a talajok termőképessége, felszíni vizek, és a jórészt ezekhez kötődő természetes, természet közeli élőhelyek nagymértékben meghatározzák a táj szerkezetét, a tájhasználat alakulását. A természetes tájalkotó tényezők által kialakult táj az utolsó évszázadokban egyre erőteljesebben ható emberi tevékenység által jelentősen átalakult. Hajdan a futóhomokkal, löszös homokkal fedett hordalékkúpokat lefolyástalan ösfolyó-völgyek, deflációs mélyedések tagolták. A homokfelszíneket pusztai tölgyesek, homokpuszta társulások fedték. A lefolyástalan völgyek gazdag élőhelyek, fűz- és nyírlápok, nádasok voltak. Az intenzívvé váló mezőgazdasági termelés területigénye miatt bekövetkező lecsapolási munkák, erdőirtások, gyepdorések következtében a táj megváltozott. A mezőgazdaság által hasznosított területek uralkodóvá váltak, a lecsapolással, a csökkenő talajvízszint hatására, a vizes, mocsaras élőhelyek területe erősen lecsökkent, az erdők, gyeppek degradálódtak.

Nagykálló kül- és belterületeinek nagysága 6852 ha. Művelési ág szerinti megoszlása a következő:

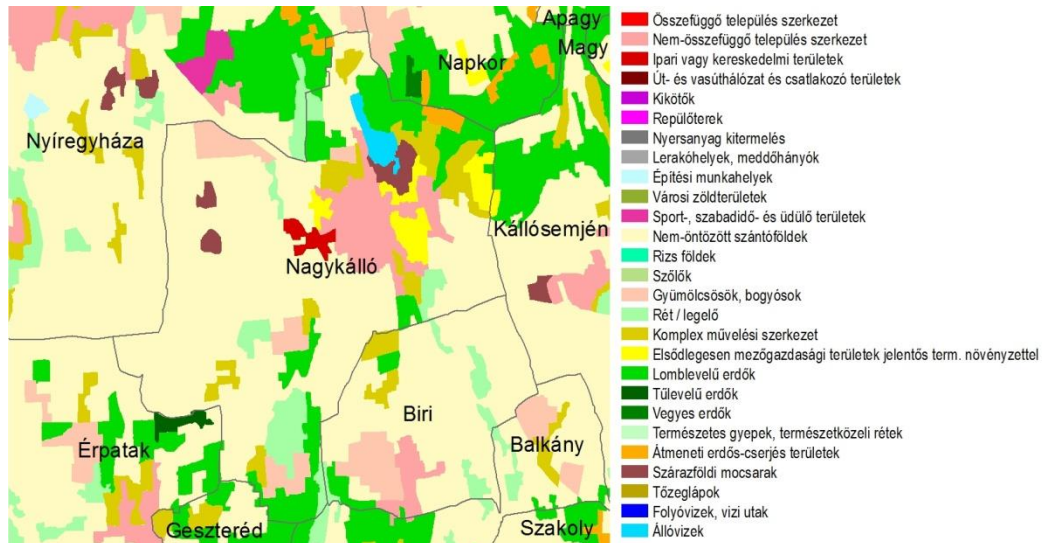
47. táblázat: Nagykálló művelési ág szerinti területaránya

Művelési ág	Területi arány [%]
Erdő	13,43
Fásított terület	0,006
Gyümölcsös	7,31
Halastó	0,069
Kert	0,71
Kivett	19,22
Legelő	3,8
Nádas	3,91
Rét	3,27
Szántó	47,78
Szőlő	0,49
Összesen	100,00

¹¹ Forrás: http://www.jatekhirsek.hu/documents/4alatamaszto/4_1f_tajrend.pdf

9. térkép Település és környékének tájhasználati térképe

Forrás: Corine

1.12.3 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Nagykovács területén és környékén országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete nem lett kijelölve az Országos Területrendezési Terv 3/5. sz. térképi melléklete szerint.

Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület

A terület felhasználás módjáról a Helyi Építési Szabályzat és a Településrendezési Terv rendelkezik részletesen. A településen helyi védelem alatt álló terület a Harangodi Üdülőterület, amelyet a város 2/1998. (II. 14.) Kt. számú rendelete nyilvánított helyi védetté. Helyi védelemre tervezett természetvédelmi értékek a településen az alábbiak:

- Az Óbester határrésztől K-re 0569/c hrsz. — vizes élőhely — elegáns kosbor (Orchiselegans) élőhelye
- Túlagát határrész erdejének E-i oldalán 0204/b hrsz. gyepek — mocsaras tisztás — rozsképű sás (Carexscalina) élőhelye.

1.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

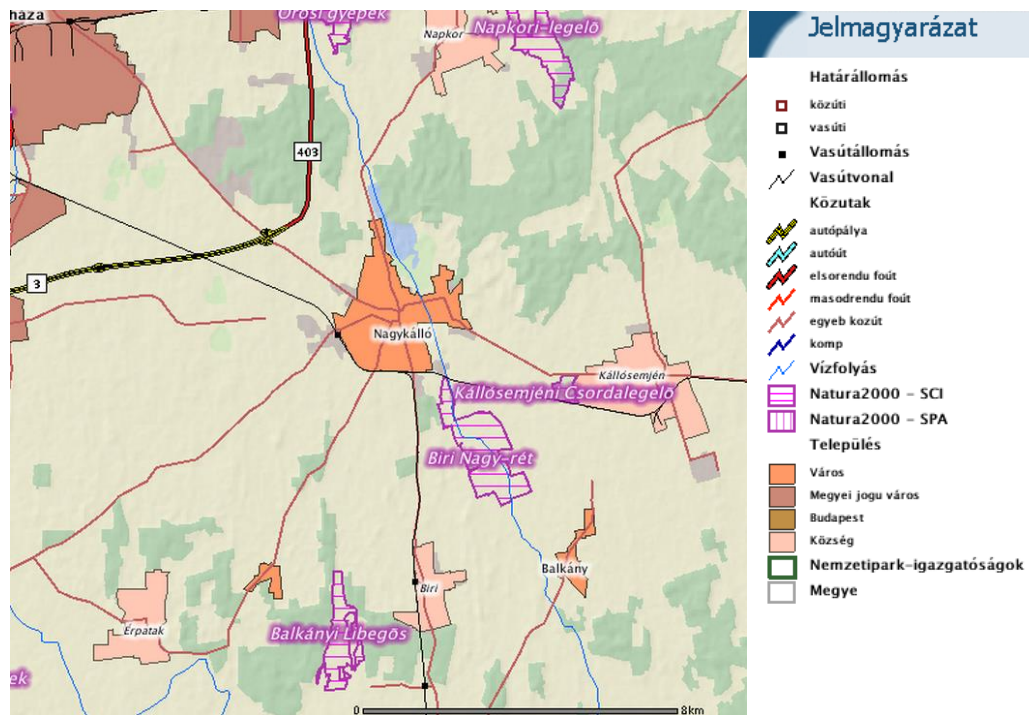
Nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló területek

Natura 2000 SPA területek a város közigazgatási területén nem lettek kijelölve, pSCI területek a 0261, 0275/1 és a 0277/2 hrsz-ú ingatlanok, melyek összterülete 25,159 ha.

Natura 2000-es terület a várostól délre cca. 5 km-re levő területen található (területkód: HUN21163) a Biri Nagy-rét, ahol kiemelt fontosságú cél a következő fajok, élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, lehetőség szerinti fejlesztése. Élőhelyek: 6410 Kékperjés lárprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinioncaeruleae) 6440 Cnidiondubii folyóvölgyeinek mocsárréjtjei 7230 Mészkevelő üde láp- és sásrétek Fajok: Réti angyalgökökér (Angelicalpalustris)

10. térkép A település és környékének Natura2000-es területei

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

Nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek

Nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek a városhoz legközelebbi területen:

- Hortobágyi Nemzeti park létesítéséről szóló dokumentumok alapján a védetté nyilvánított terület rendeltetése az alábbiakban foglalható össze. Védje és fejlessze a puszta jellegzetes természeti értékeit, őrizze a Hortobágy sajátos pusztai tájképét, növény- és állatvilágát. Biztosítsa a Hortobágy különleges madárvilágának háborítatlan fészkelését és vonulását. Természetes körülmények között, hiteles formában őrizze és mutassa be a hagyományos pusztai életformát, a kiveszőfélben lévő ősi magyar állatfajtaikat és a Hortobágy kulturális értékeit, történelmi emlékeit, tekintettel ezek kiemelkedő hazai és nemzetközi jelentőségére.

Védett természeti területek:

- Nagykálló közigazgatási területén a 8006/2001. (MK 156.) KöM tájékoztató szerint az alábbi hrsz-ú területek területe minősül védett szikes tónak (32,4351 ha): 0524/29, 0524/30, 0524/31, 0524/32, 0524/33, 0524/34, 0524/35, 0524/36.
- Védett lápnak az alábbi hrsz-ú területek minősülnek a 8006/2001. (MK 156.) KöM tájékoztató szerint (95,6545 ha): 0261/a, 0261/b, 0261/c, 0277/2, 030/7a, 030/7b, 030/7c, 030/7d, 030/7f, 030/7g, 030/7h, 030/7j, 030/7k, 030/7l, 030/7m, 030/7n, 030/7p, 030/7r, 030/7s, 030/7t, 030/7v, 067/a, 067/b, 067/c, 067/d, 067/f, 761, 762/2, 765, 766, 811.

Természeti értékek helyi védelme:

Nagykálló Város Önkormányzat 20/2008. (III.28.) Önk. rendelete Az épített környezet helyi védelméről (egységes szerkezetben a 41/2010. (XI.19.) Önk., 11/2013. (IV.23.) Önk. rendelettel) :

A Nagykálló Város Önkormányzat Képviselő-testülete az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdése b.) pontja, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdése, az építészeti örökség helyi védelmének szakmai szabályairól szóló 66/1999. (VIII. 13.) FVM rendelet 1. § (1) bekezdése,

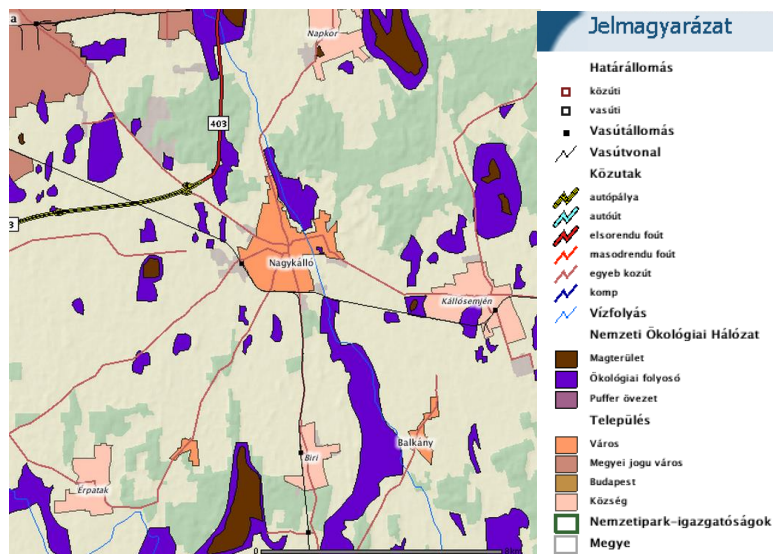
valamint az építési hatósági eljárásokról, valamint a telekalakítási és az építészeti- műszaki dokumentációk tartalmáról szóló 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet alapján a helyi jelentőségű építészeti értékek védelmét szabályozza.

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei az alábbiak.

Magterületek	Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai. Magterület Nagykálló területén nem található, csak tőle legalább 10 km távolságban nyugatra.
Ökológiai folyosók	A magterületek közötti kapcsolatot a sávos, folytonos élőhelyek, vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhely-komplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.
Pufferterületek	A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

11. térkép Település és környékének természetvédelmi területei

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése

Nagykálló közigazgatási területének közel 10%-át (634 ha) települési területek (belterületek) foglalják el. A központi belterület a főközlekedési utak csomópontjában alakult ki. Nagykálló táji szerkezetének jellegzetességeit alapvetően a természeti, természetföldrajzi adottságai határozzák meg. A népesség többsége a belterületen lakik, a tanyásodás a település igazgatási területén nem jellemző.

Az Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. tv., továbbiakban OTTrT) szerint az M3 autópálya (gyorsforgalmi útként definiálva) érinti a település igazgatási területét. Az autópálya

nyomvonala a település területét NY – K-i irányban szeli át, annak É-i részén haladva. A gyorsforgalmi út nyomvonala szántókat, gyümölcsösöket, és erdőterületeket is érint. Szintén jelentős a tájba való beavatkozás a 4911. sz. mellékütesetében. A megépített utak tájba illesztését kísérő-növénytelepítéssel oldották meg. Ennek során a termőhelyi adottságoknak megfelelő, őshonos fajokat alkalmazták.¹²

Nagykálló környezetvédelmi programjának zöldterület-gazdálkodási fejezete rögzíti, hogy új nyomvonalas létesítmények nyomvonalát úgy kell megtervezni, hogy az a már meglévő egyéb nyomvonalas létesítményekkel együtt fusson és az érintett területek megőrzését, kezelését minél kevésbé befolyásolja.¹³

1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A települések beépítettségi viszonyai, a beépített, burkolt felületek magas aránya jelentősen befolyásolják a hő- és vízháztartási adottságokat, megváltoztatva a természetes környezetet. Rendszerint annál nagyobb a változás, minél nagyobb a település mérete. A település területén és közvetlen környékén élő növénytömeg (a zöldfelületi rendszer) jellegétől, állományszerkezetétől, mennyiségétől és területi eloszlásától függően azonban nagyban képes ellensúlyozni ezeket a hatásokat, módosítja a helyi klíma alakulását, a hő- és vízháztartási viszonyokat, a levegő szennyezettségének mértékét stb. és ezen keresztül meghatározó szerepe lehet a település környezet-minősége, a település lakóinak fiziológiai közérzete kialakulásában. A települési zöldfelületi rendszerhez hozzátartozik minden növényzettel fedett terület, a lakott területek közterületein a közparkok, fásított terek (játszóterek), fasorok, facsoportok, temetők, magánkertek, üzemi területek zöldfelületei stb. Kiemelt jelentőségűek a településeken belül található vizes élőhelyek.

A települési zöldfelületi rendszer nem csak a lakosság komfortérzetét növeli, a környezet-egészségügyi helyzetet javítja (ún. kondicionáló hatása van), hanem a települések belterületét is bekapcsolja az egész országot behálózó zöldfelületi hálózatba.

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

A településen elkülöníthetünk közhasználatú- (közparkok, közkertek, közjóléti erdők, út- és térfásítások stb.) és korlátozott közhasználatú zöldterületeket (zöldfelületi intézmények: templomkertek, kempingek, temetők, strandok és sportlétesítmények stb.).

A település átszellőzése, a rekreáció biztosítása miatt a közhasználatú zöldterületek, ezek nagysága, jellege, elhelyezkedése a meghatározó.

A korlátolt használatú zöldfelületek és a magáningatlanok zöldfelületek mellett a település jelentős zöldfelületi elemekkel rendelkezik: temető, sportpálya, kegyeleti park, Szabadság tér, Harangod. Ennek ellenére elmondható, hogy megyei átlagban is a korlátlan használatú zöldfelületek aránya alacsony.

¹² Forrás: Nagykálló Településrendezési terv, alátámasztó munkarészek, 2006.; P-Art Stúdió Kft.

¹³ Forrás: <http://www.zoldnagykallo.hu/>

A porták előtti zöldfelületek az önkormányzat tulajdonában vannak, viszont ezen területek gondozását az ingatlantulajdonosok végzik. A település helyzete ebből a szempontból kiemelkedően jó, hiszen a zöldfelületek gondozottak, a növénypótlás megfelelő.

A belterületi zöldterületek mellett fontos a külterületi zöldfelületek aránya, minősége.

48. táblázat Nagykálló zöldfelületei

Zöldfelület	
Összes belterületi parkterület nagysága (m ²)	106 889 m ²
Összes belterjesen gondozott parkterület nagysága (m ²)	106 889 m ²
Virágos parkterület (m ²)	11 800 m ²
Füves, cserjés parkterület (m ²)	
Kerti burkolatos parkterület (m ²)	11 200 m ²
Egyéb parkterület (m ²)	
Összes zöldterület területe (m ²)	83 889 m ²
Játszóterek területe (m ²)	2 350 m ²
Játszóterek száma (db)	3 db

Forrás: KSH

Azoknak a hosszabb ideje felhagyott szántóföldeknek, ahol a természet közeli gyepek, erdők alakultak ki, javasolt lehetne a művelési ág megváltoztatása és a kialakult állapotnak megfelelő extenzív mezőgazdálkodás és erdőgazdálkodás.

Gyümölcsösök telepítése során a nagyüzemi gyümölcsösök helyett a kisebb táblákra osztott, erdősávokkal vagy rétekekkel, kaszálókkel tagolt gyümölcsösök létesítése indokolt természetvédelmi szempontból.

1.13.1.1 Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A zöldfelületi karaktert meghatározó zöldfelületek nagyobb terjedelemben nem találhatóak a település belterületén.

16. ábra Jellemző zöldfelületek Nagykállón

Jellemző zöldfelületek Nagykállón

Forrás: Saját térkép

A térképből látható, hogy Nagykálló estében a zöldfelületek alapvetően két nagy típusba sorolhatóak. A városi közparki funkciót betöltő területek főként a belvároshoz, jellemzően a főtér közelében elhelyezkedő területen találhatóak. A Korányi Frigyes út – Mártírok útja – Széchenyi út által közrefogott területen a korábban megvalósult város rehabilitációs projektekhez kapcsolódóan megújításra kerültek a zöldfelületek, az ott található növényállomány jó minőségű, gyakorlatilag városi kertként működő, a városlakók és a városba látogatók rekreációs igényeit is kielégíteni képes területről beszélhetünk.

Itt mindenképpen meg kell említenünk, hogy a főtér környezetében található védett épületek (egyházi, betegápolási) nagyméretű udvarai, kertjei a minőségi zöldfelületek meglehetősen nagy részét adják.

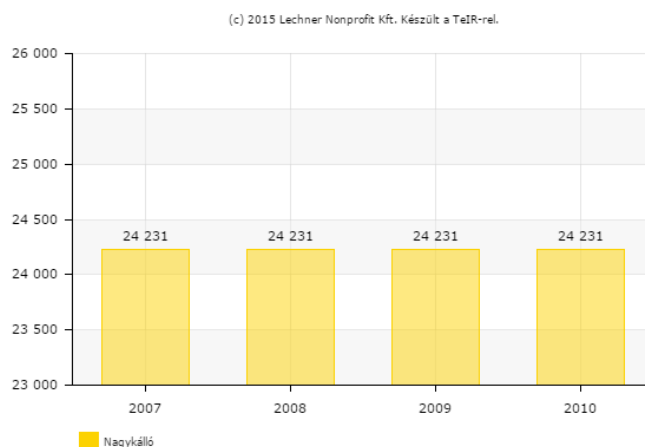
Tekintettel Nagykálló földrajzi, településtörténeti adottságaira elmondható, hogy a város a környékbeli mezővárosok mintájára nőtt település. A fent említett településmaghoz kapcsolódnak olyan, az országos átlaghoz képest viszonylag nagy területű (nem ritkán 2-3000 m²-es) telkekből álló tömbök, melyek az utcafronti lakóépületek mögött gazdálkodásra is alkalmas felületekkel rendelkeznek. A településről készített légi fotókról is egyértelműen megállapítható, hogy a város másodlagos, nem mindenki számára hozzáférhető zöldfelületeit ezen tömbbelsőik adják. Ezek növényállománya rendkívül heterogén, alapvetően haszonnövényekből áll, illetve a korábbi fatelepitésekből adódó, 20-60 éves fák képezik alapját.

A mezővárosi sajátosságokból adódik, hogy a település utcaképe is nagyon hasonló, jelentős különbségek az egyes utcák között nincsenek. Az utcafronton álló épületek előtt jellemzőek a fasor telepítések, sövények, melyek nem nagy mértékben, de mégis karakteresen hozzájárulnak a zöld településképhez, és a levegőminőség javításához.

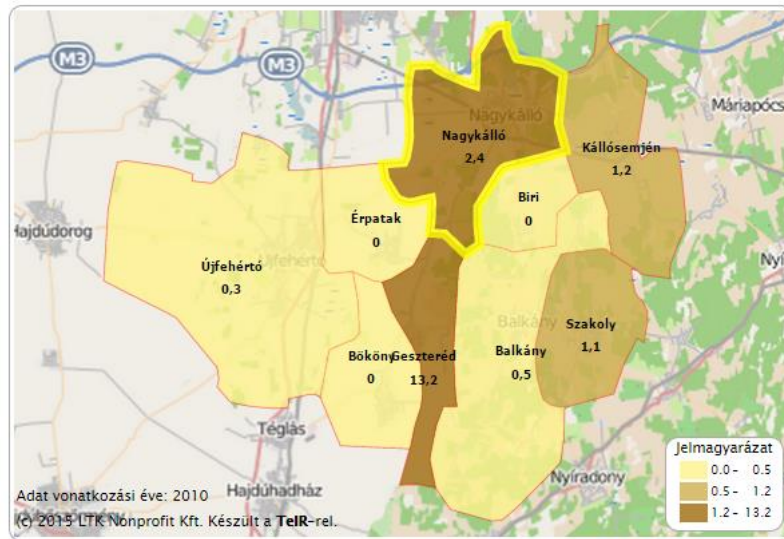
Harmadik területként fontosak a belterületbe nem számító, ám a település levegőjét, klímáját alapvetően befolyásolni képes vízfelületek és az ezekhez kapcsolódó zöldfelületek. Ezek közül a két legfontosabb felület a Halas tó illetve a vele összeköttetésben álló Kállai tó. A tavak közelében illetve partja mentén jelentős telepített fás ligetek segítik a rekreációt illetve a klíma javítását, ugyanakkor megállapítható, hogy a vízfelületek közelében a hasznosított zöldkertek aránya is jelentős.

1.13.1.2 Zöldfelületi ellátottság értékelése

17. ábra Zöldfelületek mérete

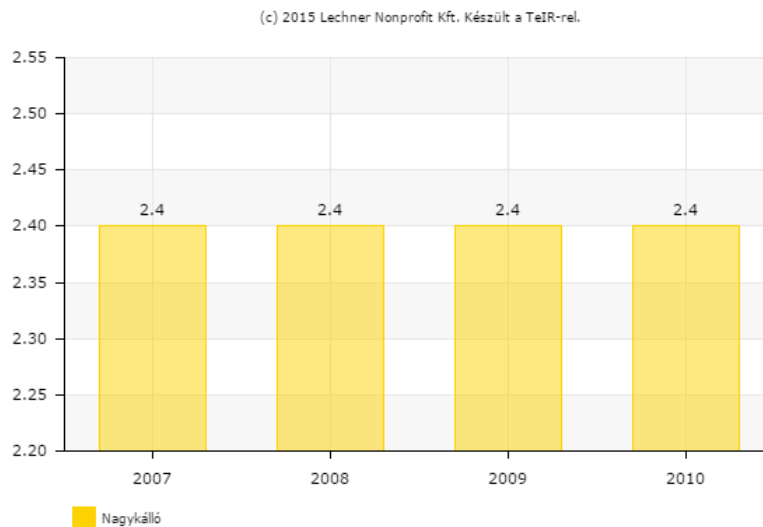

18. ábra Zöldfelületek összehasonlító felülete a környező területekkel összefüggésben

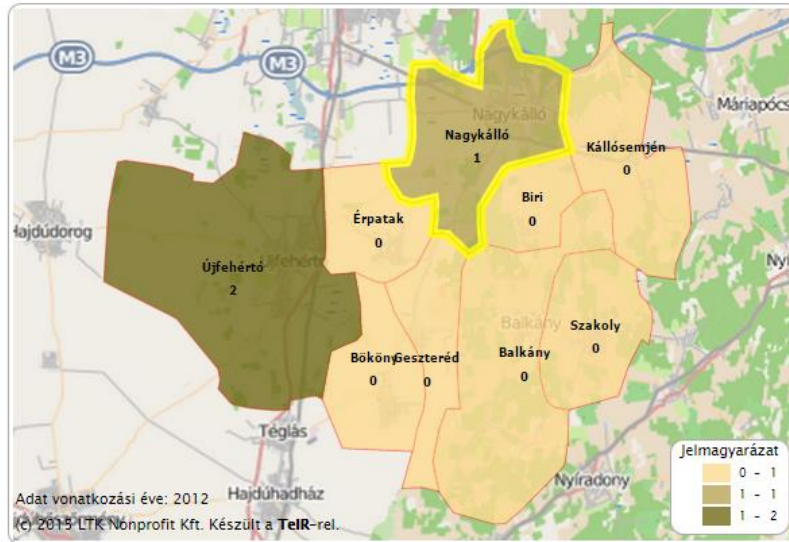

A fenti diagramok mutatják be a zöldfelületi ellátottság mértékét. A baloldali ábra mutatja a település teljes zöldfelületének mértékét. Erről megállapítható, hogy a település zöldfelületei az elmúlt közel egy évtizedben érdemben nem változtak. A jobboldali ábrán látható, hogy a térségben Nagykálló és környezete az egyik legjobb zöldfelületi mutatókkal bíró terület. Ennek megfelelően továbbra sem indokolt a zöldfelületek csökkentése, sőt javasolt lehet azok növelése, hiszen az országos átlaghoz képest elmaradás tapasztalható.

19. ábra Egy lakosra jutó zöldfelület mérete

20. ábra Egy lakosra jutó zöldfelület összehasonlításban a környező településekkel

A fenti ábrákon pedig az egy lakosra jutó fajlagos zöldfelületi értékek láthatók.

49. táblázat Nagykovács közigazgatási területén található növénytakaró felülete

nem összefüggő település szerkezet (2012)	543 ha
rét, legelő	481 ha
lomblevelű erdők	776 ha
erdős-cserjés területek	75 ha

Forrás: KSH

1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

A zöldfelületi rendszerhez kapcsolódó fejlesztések a nagy felületű és heterogén rendszer sokszínűségéből kifolyólag nem lesznek könnyen végrehajthatóak.

Mennyiségét tekintve a zöldfelületi ellátottság ugyan nem mondható rossznak az országos átlaghoz képest, de a városfejlesztési tervek szempontjából jelentős fejlesztéseket szükséges tervezni. A meglévő felületeket elemezve elmondható, hogy elsősorban a minőségi, rekreációs célokat szem előtt tartó felületek megújítására illetve lehetőség szerinti kiterjesztésére van szükség Nagykovácsban.

Ennek keretében a belvárosi, közterületeken illetve nyitott, de magán vagy egyházi, intézményi tulajdonban lévő zöldfelületek fejlesztése élvezne prioritást. Ezeket lehetőség szerint úgy kellene fejleszteni, hogy a már meglévő és használatban lévő felületekhez kapcsolódjanak, azokkal rendszert képezzenek. Ezzel elkerülhető esz a széttagoltság, az egyes területek közötti átjárhatóságából adódó nehézsége, konfliktus helyzet.

A Szabadság tér esetében jelentős zöldfelületi fejlesztés ment végbe, ugyanakkor a környezőterületek minőségi megújítására további lehetőségek kínálkoznak, melyeket a következő programozási időszakban ki kellene használni.

A belterület határa felé haladva egyre kevesebb zöldfelületi elemet tartalmazó utca jelenik meg. Annak érdekében, hogy a porszenyezés illetve a levegőben lévő káros anyag tartalom csökkenthető legyen javasolt az intenzív fásítás ezeken a területeken is, mely egyúttal javító hatással lesz a belváros és a környezetében található lakóterületek számára is.

1.14 Az épített környezet vizsgálata ¹⁴

1.14.1 A területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1 Településszerkezet történeti kialakulása, a településszerkezet vizsgálata és helyi sajátosságok vizsgálata

Nagykállót, illetve a Nagykállói kistérséget, sajátos településszerkezetének köszönhetően belső perifériás, tanyás térségek között tartják számon.

Nagykálló két, hajdan önálló településből, a XIV. században már virágzó földesúri mezőváros Nagykállóból, és az ettől keletre települt egyutcás Kiskállóból jött létre.

A település történelme során több alkalommal is megsemmisült és újjáépült. A város jelenlegi épített és természetes környezete a török időkben kezdett kialakulni, a település teljes felégetését követően. A térség alapvetően mocsaras, lápos terület volt (ún. kálló). A város korábbi fejlődéséhez szükséges terület a mocsarak lecsapolásával jött létre. A jelenlegi szűk, keresztutcás városszerkezet a történelem során fokozatosan lakult ki. Az épületállomány jellegét és funkcióit nagymértékben befolyásolta, hogy a város 1325-től vásározó hely, térségi központ, ill. egy ideig megyeszékhely is volt.

A település a Debrecen Munkácsal összekötő forgalmas útvonal mentén feküdt, ez nagyban hozzájárult, hogy a XIX. század közepéig a vidék kereskedelmi, ipari, politikai központja lett.

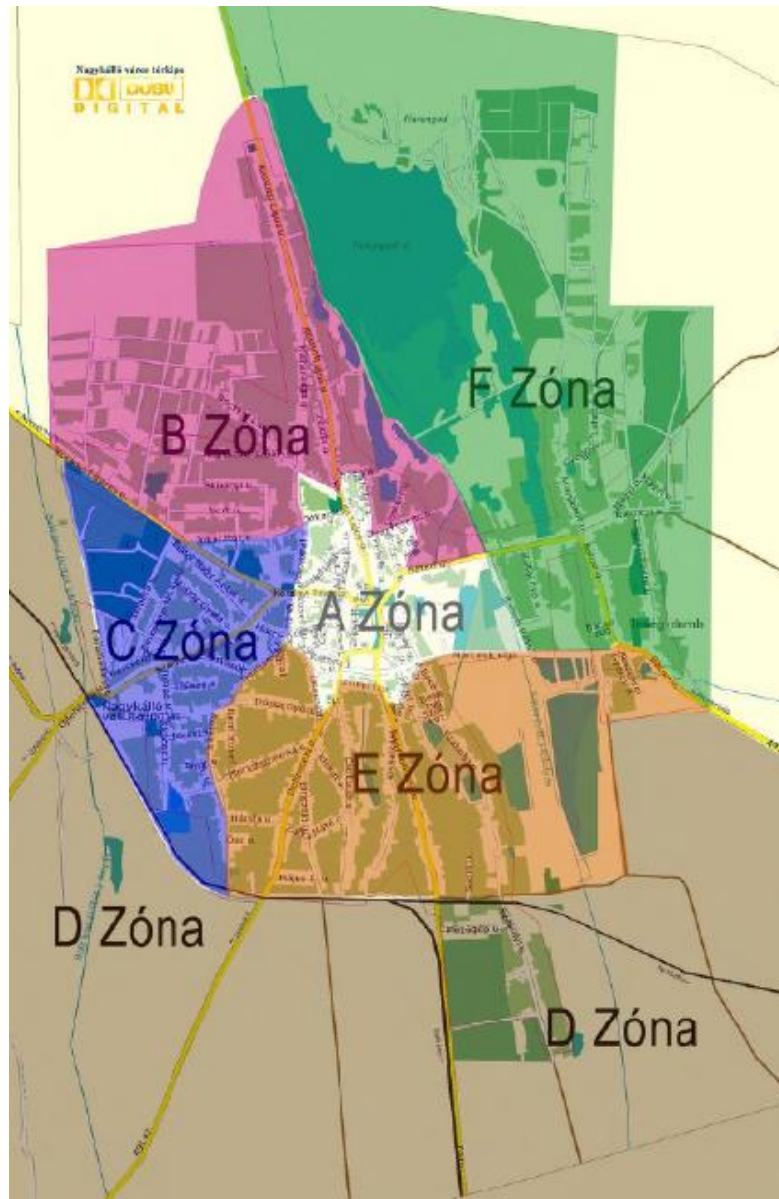
Nagykálló igazgatási területe az önkormányzat megalakulása óta változatlan, és a távlatban sem változik. A település közigazgatási területe 6855,3 ha, ebből a belterület 634,3 ha. Abelterület az igazgatási terület északi részén helyezkedik el. A belterület a teljes igazgatási terület 9,3%-át teszi ki.

Nagykállót a településen hatályos településrendezési terv, a település természetes szerkezeti fejlődése és a településrészek kialakult jellegéből adódóan hét városrészre oszthatjuk.

¹⁴ Készült a Településrendezési terv és az IVS felhasználásával

Városrészek lehatárolása Nagykállóban:

Forrás: IVS

„**A**” zóna a belváros: A város egypólusú településszerkezetének centruma. A természeti-topográfiai adottságok folytán kialakult sajátosság a síkvidéki településekre jellemző, hosszan elnyúló keresztutcás történelmi városmag, ugyanakkor kifejezetten kisvárosias településközpont. Itt összpontosulnak a jellegzetes városi szolgáltató funkciók, a kistérségi központi funkciót ellátó szervezeti egységek és a település történetének meghatározó jelentőségű épületei.

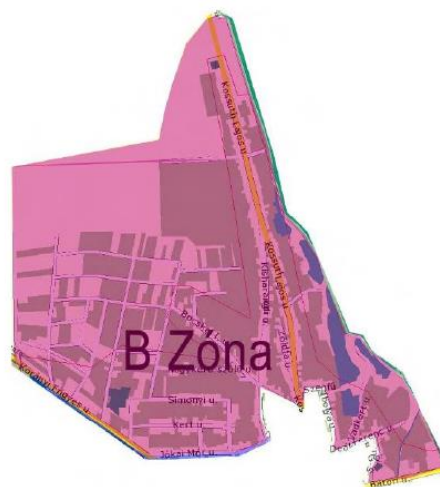

Forrás: IVS

A városközpont szerkezetére –csakúgy mint a város egészére- jellemző, hogy belterületének viszonylag nagy területi tartalékai vannak (alkalmas lakó-, valamint vegyes, lakó- és intézményi funkciók fejlesztésére).

„B” zóna az északi kertváros: A városközponttól északra a Kossuth utca- Korányi F. utca- Kállai VII főfolyás – Báthori út által határolt területen helyezkedik el. Jellemzően lakóövezet, valamint lakóövezet fejlesztésre alkalmas területek alkotják. A területnek tehát nagy területi tartalékai vannak. A belterület beépített területei sok esetben terjengősek, az igen nagy telkes tömbök még a falusias életmódhoz képest is alulhasználtak. A lakóépületek mellett néhány kiskereskedelmi egység, termelő és szolgáltató vállalkozások, ill. közösségi funkciót ellátó intézmények is megtalálhatók a területen. A városrész gazdasági pólusát a Korányi F. utca menti területe képezi.

Forrás: IVS

„C” zóna a nyugati kertváros: A belterület nyugati részén, a Korányi F. úttól délre fekszik. Területét a Porosladányi út, a Nyíregyháza-Nyírbátor vasútvonal, a Rózsa, Damjanich, Fürst Sándor, Vasvári Pál, valamint a Jókai Mór utcák határolják. A település ipari egységeket, temetőt és lakóövezetet is magába foglaló része, melynek területén több vállalkozás, kiskereskedelmi egység is működik. A városban betöltött szerepe alapján elsősorban lakóövezetnek minősül. Gazdasági pólusát a Korányi F. út, valamint a Budai Nagy Antal utca mentén működő vállalkozások jelentik. A városrész beépítettsége kedvezőbb mint az északi kertvárosé.

Forrás: IVS

„D” zóna ipari-kereskedelmi övezet: A település déli részén helyezkedik el. A városrész területén jelenleg is több termelő üzem, vállalkozás telephelye működik itt. Ipari, kereskedelmi funkciók működésére alkalmas terület az elhelyezkedése miatt. A városrész területének kis része lakóterület, inkább javarészt mezőgazdasági termelésre hasznosított területek találhatóak itt.

Forrás: IVS

„E” zóna a déli kertváros: A városközponttól délre, az ipari, kereskedelmi övezettől pedig északra helyezkedik el. A jellemzően lakófunkciót ellátó városrész a többi kertvároshoz hasonlóan főként falvakra jellemző mélységű lakótömböket foglal magába. Ez főként a Nagybalkányi, Sport és Dózsa Gy. utcákra jellemző. Az igen nagy telkes tömbök a város jellegét tekintve alulhasználtak. A városrész az északi kertvároshoz képest kisebb területi tartalékokkal rendelkezik a lakóövezet fejlesztésére. A terület geomorfológiai sajátossága, hogy területének egy része mély fekvésű. A mély fekvésű és települészerkezeti kedvező pozícióban elhelyezkedő területeken jelentős zöldfelületek ill. különleges intézményi területek alakíthatók ki.

Forrás: IVS

„F” zóna a Kiskállói turisztikai, rekreációs terület: Itt található a Harangodi üdülőterület és az Ínség-domb, amelyek különleges jelentőséggel bírnak a szabadidő természetközeli eltöltésében. A városrész egyrészt lakóterület, másrészt városi szabadidős terület. Az ipari, kereskedelmi,

szolgáltató funkciók kevésbé hangsúlyosak, mint a város többi lakóövezetében. A turisztikai és rekreációs funkciót egészítik ki a vállalkozások és a lakóövezet. A lakóövezet fejlesztése azonban jelentős tartalékokkal bír a területen. A településrész megközelíthetősége is jónak mondható.

Forrás: IVS

„G” zóna a városkörnyéki tanyák: A Nagykálló városszövetétől távolabb eső területek Birketanya, Ludastó és Szirond. A városkörnyéki tanyák alapvetően a város korábbi lakott külterületi részeit fedik le. Ezek a területek jelenleg már belterületnek minősülnek.

1.14.1.2 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A település beépítésre szánt területei nagyrészt a belterületen belül találhatóak.

A szerkezeti terv szerinti **beépítésre szánt** területek a településen az alábbiak:

Lakóterületek:

- Lk-Lakóterület (Kisvárosias)
- Lke-Lakóterület (Kertvárosias)
- Lf-Lakóterület (Falusias)

Vegyes területek:

- Vk-Vegyes terület (Központi)
- Vt-Vegyes terület (Településközponti)

Gazdasági területek :

- Gk-Gazdasági terület (Kereskedelmi- szolgáltató)
- Ge-Gazdasági terület (Nem zavaró ipari)
- Gmg-Gazdasági terület (Mezőgazdasági üzemi terület)

Üdülő területek :

- Üh-Üdülőterület (Hétvégiházias)

Különleges területek:

- Klo-sz- Különleges terület (Szabadidős terület)
- Kl-t- Különleges terület (Temetők területe)
- Kl-kep- Különleges terület (Kegyeleti park)
- Klo-str- Különleges terület (Strand területe)
- Klo-sp- Különleges terület (Szabadidő, turisztikai, sportolási célú terület)
- Kh- Különleges terület (Hulladékéelhelyezés, tisztítás)

Beépítésre nem szánt területek:

Közlekedési területek:

- Köv-Közlekedési terület (Vasútterület)
- Kö-aut - Közlekedési terület (Elsőrendű-autópálya)
- Kö-of - Közlekedési terület (Elsőrendű-országos főút)
- Kö-om - Közlekedési terület (Elsőrendű-országos mellékút)
- Kö-gy - Közlekedési terület (Elsőrendű-gyűjtőút)
- Kö-k - Közlekedési terület (Másodrendű-kiszolgálóút)
- Kö-gy - Közlekedési terület (Másodrendű-gyalogút)
- Kö-k - Közlekedési terület (Másodrendű-mezőgazdasági út)

Zöldterületek:

- Zkp-Zöldterület (Közpark)
- Zdt-Zöldterület (Díztér)

Erdőterület:

- Eg-Erdő (Gazdasági)
- Ev-Erdő (Védelmi)

Mezőgazdasági területek:

- Má-Mezőgazdasági terület (Általános)
- Mk-Mezőgazdasági terület (Kertes)
- Mkor-Mezőgazdasági terület (Korlátozott használatú mg területek)

Vízgazdálkodási területek:

- V-Vízgazdálkodási terület (közcélú nyílt csatornák medre és partja)

A települészerkezeti tervben a következő területfelhasználás-változások szerepelnek:

Terület-felhasználás	jelenlegi	Tervezett változás
Lakóterület	A jelenlegi „laza beépítéssel” Lk- és kertvárosias, elvéve falusias lakóterület	+ 35 ha
Központi vegyes terület	A Kórház, a középiskola és a kistérségi központi iroda, a szakorvosi rendelő, és annak környezete, a parkkal együtt.....	+1,0 ha
Vegyes terület	A jelenlegi nem tisztán vegyes ter., ezért jellemzően lakóként számított a nagyobb része	+10,0 ha
Gazdasági terület Gksz., Ge, Gmg	A meglévő, de még nem annak használt, esetleg a művelésből kivont területek nem tartoznak ide még	+120 ha
Különleges terület	A sportpályát körülölelő eddig nem hasznosított ingatlanok, a strand, a szennyvíztisztító területei, a temetők, a harangod melletti többévtű terület, az inségdomb környezete	+2 ha
üdülőterület	Még nem kialakult	10 ha
Vízgazdálkodási terület	A csatornák, a víztározó, a többi tö és környezete	változatlan
Közlekedési	Az M3-as autópálya, 4911.sz. fkl. A mellékutak és gyűjtőutak út tervezett korrekciója, illetve a szükséges szélesítések	+10 ha
Zöldterület	A közparkok és díszparkoló, a díszter., a Harangodi tó melletti zöldterület	+5,5ha
Erdőterület	A Harangodi erdő, a Ludastó környezetében lévő erdő	+20 ha fasorok nélkül
Mezőgazdasági terület	Az általános, a kertes és a korlátozott-védett mezőgazdasági területek	-130,5 ha

Forrás: Településszerkezeti terv

1.14.1.3 Funkció vizsgálata

50. táblázat A település intézményi ellátottságának bemutatása

funkció	alfunkció (ha kell)	intézmények megnevezése	darabszám
Humán funkciók	bölcsőde, óvoda	Nagykállói Egyesített Óvoda és Bölcsőde ()Brunszviki Teréz tagóvoda, Szívárvány tagóvoda, Városi Bölcsőde)	1(3 telephelyen)
	alapfokú középiskola és szakoktatás	Nagykállói Általános Iskola, Kállay Rudolf Szakiskola, Budai Nagy Antal Szakközépiskola, Korányi Frigyes gimnázium	4
	egészségügyi ellátás	Háziorvosi rendelők, Gyermek háziorvosi rendelő, Fogászat	9
	szociális szakosított ellátás	Házi Beteg gondozás, Házi segítségnyújtás, Szociális étkeztetés, Tanyagondnoki szolgálat, Támogató szolgálat, Idősek	6

funkció	alfunkció (ha kell)	intézmények megnevezése	darabszám
		Klubja,Nappali szociális ellátás	
	szociális és gyermekjóléti szolgáltatások	Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálat Területi Iroda Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ. Családok Átmeneti Otthona	3
Közösségi funkciók	könyvtár	Ratkó József könyvtár	1
	színház, mozi		
	múzeum	Szilágyi emlékház,Korányi Frigyes emlékház,Tanoda	23
	szabadidőpark	Korányi	
	közösségi ház	Híd közösségi ház,Ifi tanya,Ludastói közösségi ház,Akácos úti közösségi ház	4
	uszoda, strand	Napstrand	1
Igazgatási funkciók	rendőrség	Nagykálló Rendőrőrs	1
	tűzoltóság	Tűzoltó Egyesület	1
	okmányiroda	Sz.Sz.B.megyei Kormányhivatal Nagykálló Járási Hivatal Okmányiroda	1
	önkormányzati hivatal	Nagykálló Város Önkormányzat	1
	kormányablak	Sz.Sz.B.megyei Kormányhivatal Nagykálló Járási Hivatal	1
Közlekedési funkciók	autóbusz állomás	Autóbusz végállomás	1
	vasútállomás	Nagykálló vasútállomás	1
	benzinkút	Szupertank Kft,Kiss Kft.	2
	repülőtér		
Gazdasági funkciók	ipartelep	Ipari park	1
	piac	Városi piac	1
	pénzügyi szolgáltatók és bankok	OTP,Szabolcs Takarékszövetkezet	2
	irodaház		
	szálláshely	Szirond panzió	1
	vendéglátó egységek	Városkert étterem,Kálló étterem,Tamás ételbár,Úvegtigris büfé,Külvárosi presszó,Habár presszó,Piac presszó,Kisbocs söröző,Rúzs bár,Club Silver, Vadászkürt presszó,Inségdombi	17

funkció	alfunkció (ha kell)	intézmények megnevezése	darabszám
		presszó, Mokka presszó, Casablanca bár, FehérHolló söröző, Zöldász presszó, Gyros bár,	

Forrás: Települési adatszolgáltatás

1.14.1.4 Alulhasznosított barnamezős területek

A település alulhasznosított barnamezős területeit a következő táblázatok tartalmazzák:

Alulhasznosított barnamezős terület neve	Kiterjedése (m ²)	Tulajdoni viszonyai (önkormányzati, magán)	Értékvédelem: van/nincs
Kivett beépítetlen terület Belterület 851 hrsz	7680 ...	magán...	nincs...
Kivett beépítetlen terület Belterület 852 hrsz	5732	magán	nincs
Kivett beépítetlen ter Belterületület 853 Hrsz	2613	magán	nincs
Kivett lakóház udvar Belterület 855 hrsz	6146	magán	nincs
Nádas Berterület 856/3	1.2135	magán	nincs
Nádas Belterület 858/2	1.1195	magán	nincs
Kivett beépítetlen terület Belterület 864	6270	magán	nincs
Kivett beépítetlen terület Belterület 866/2	4652	magán	nincs
Kivett beépítetlen terület Belterület 866/3	2789	magán	nincs
Kivett beépítetlen Belterület 866/4	1.5885	magán	nincs
Kivett beépítetlen terület Belterület 867	5004	magán	nincs
Nádas Belterület 868	1.1964	magán	nincs
Kivett beépítetlen terület Belterület 869	5215	magán	nincs

Forrás: Települési adatszolgáltatás

A fenti táblázatban található terkek a város központban találhatóak. Ezeken a területeken, ahol jórészt nádas van az önkormányzat megvétel után egy „Kultúr teret” szeretne kialakítani a 870 hrsz-on, az Önkormányzati tulajdonban lévő leromlott állapotú művelődési házzal együtt. A tervezés már megtörtént, sajnos a pályázat ami be lett nyújtva nem nyert.

Alulhasznosított barnamezős terület neve	Kiterjedése (m ²)	Tulajdoni viszonyai (önkormányzati, magán)	Értékvédelem: van/nincs
Kivett ipartelep Belterület 2729/2	2220	magán	nincs...
Kivett ipartelep Belterület 2729/4	3547	magán	nincs

Forrás: Települési adatszolgáltatás

Szintén a központban található a fenti telkek, a volt cipő ktsz régi épületei, amelyeknek csak egy részét használják. A tulajdonos érdeke is, hogy hasznosítani lehessen. Még nem készült terv a hasznosításra.

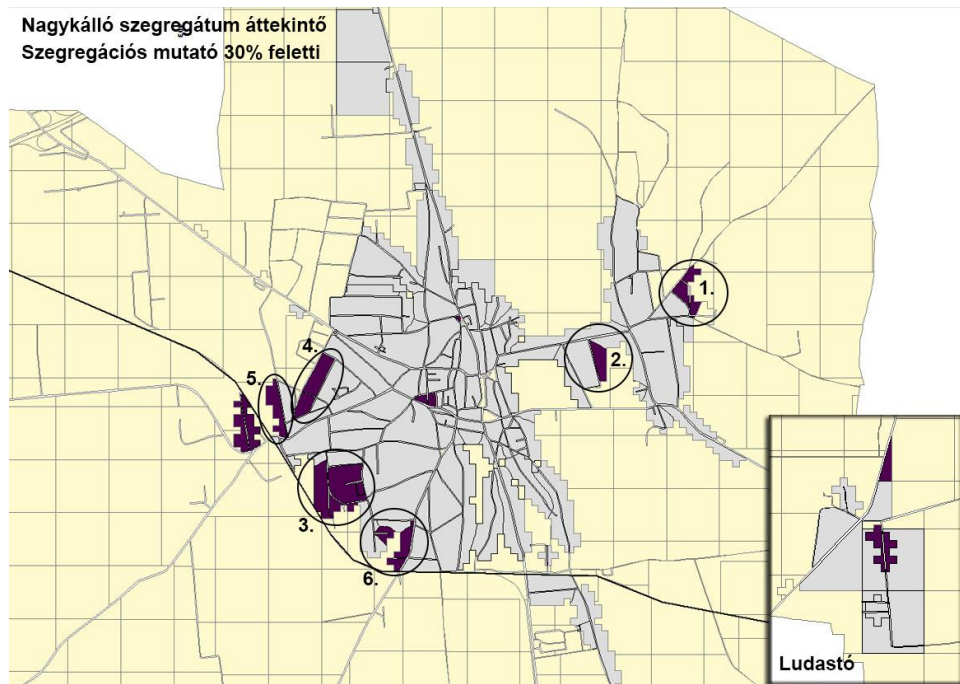
Alulhasznosított barnamezős terület neve	Kiterjedése (m ²)	Tulajdoni viszonyai (önkormányzati, magán)	Értékvédelem: van/nincs
Kivett raktár,udvar Belterület 1863/21	2172	magán	nincs...
Kivett raktár,udvar és út Belterület 1863/19	13.991	magán	nincs

Forrás: Települési adatszolgáltatás

A területeken a volt dohánybevéltő épületei találhatóak, amik kihasználatlanok, de még jó statikai állapotban vannak. Előnye, hogy közel van a vasútállomáshoz.

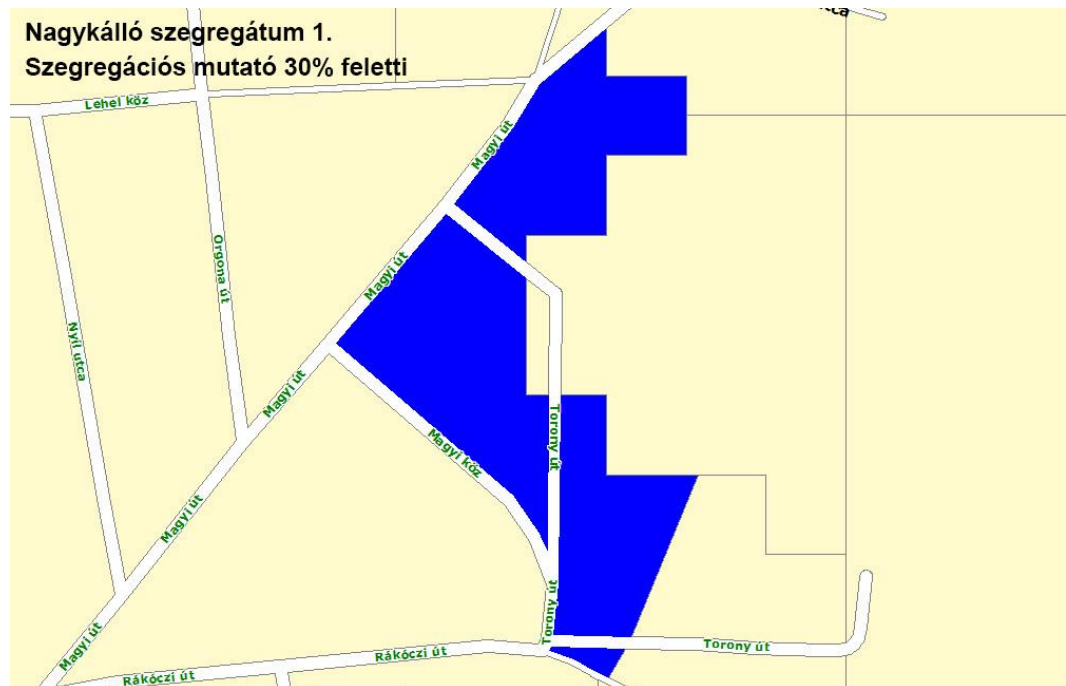
1.14.1.5 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott területek)

A városban több szegregátum található.

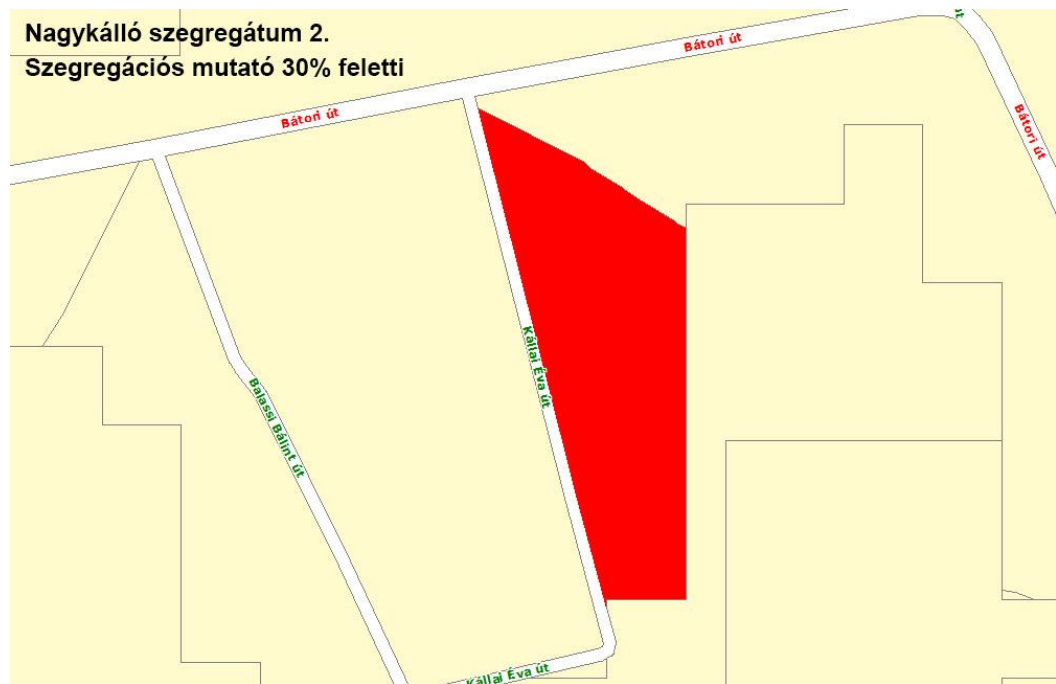

Forrás: Települési adatszolgáltatás

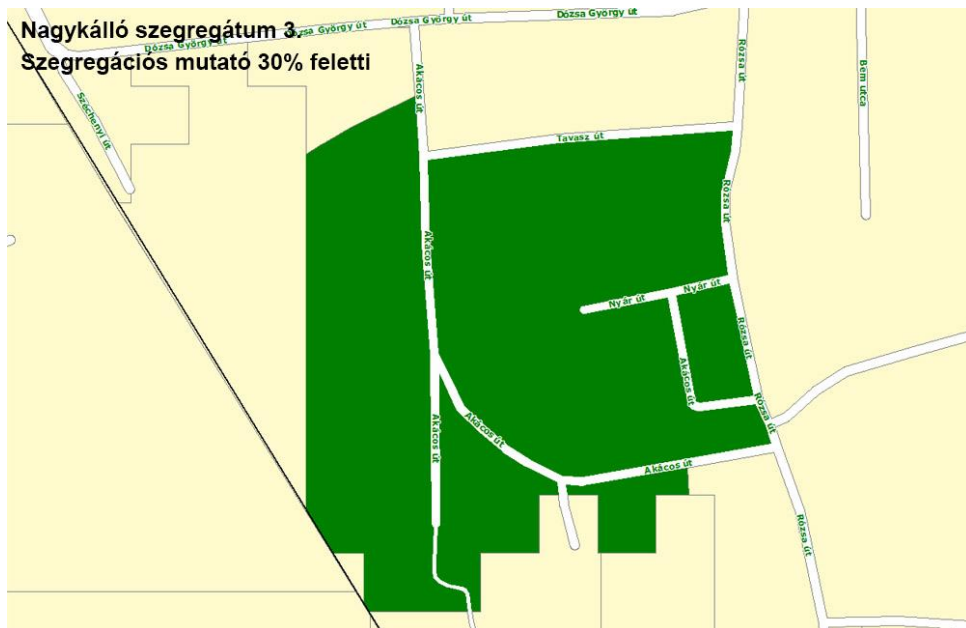

Forrás: Települési adatszolgáltatás

Forrás: Települési adatszolgáltatás

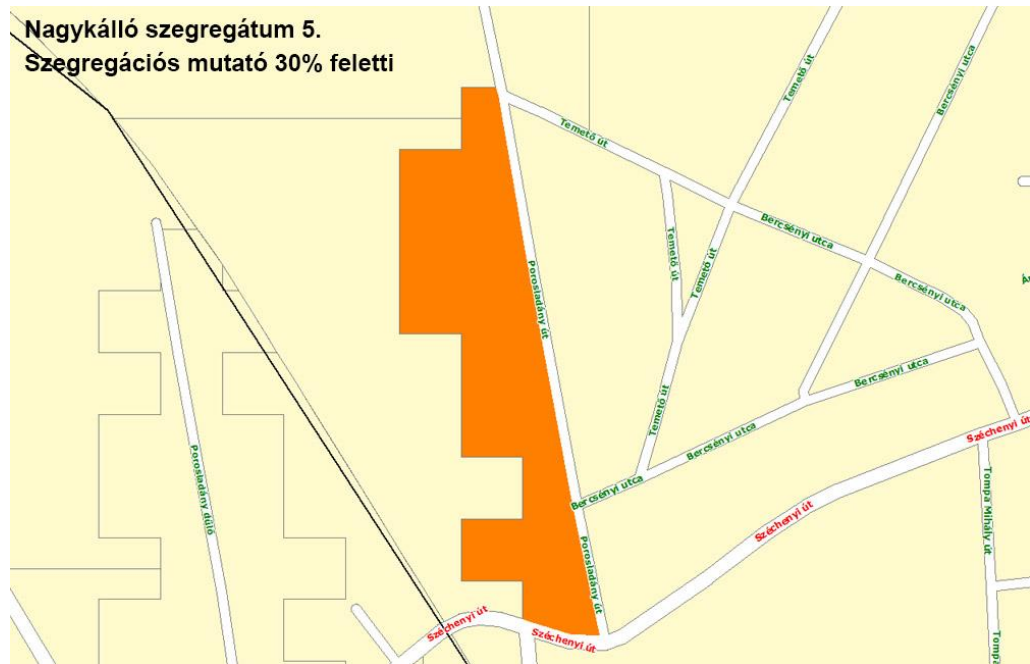

Forrás: Települési adatszolgáltatás

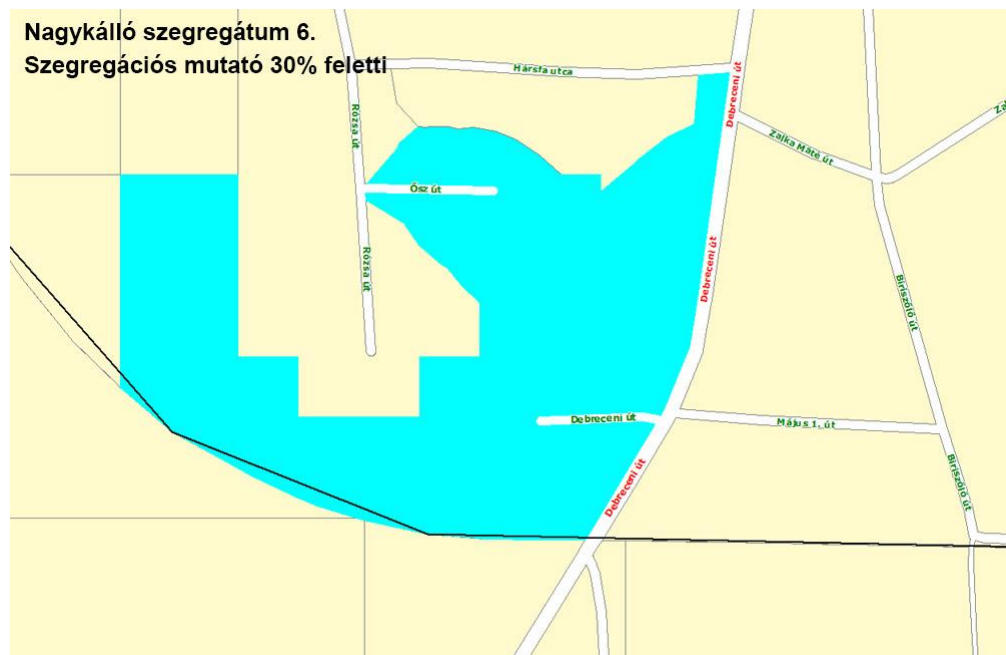

Forrás: Települési adatszolgáltatás

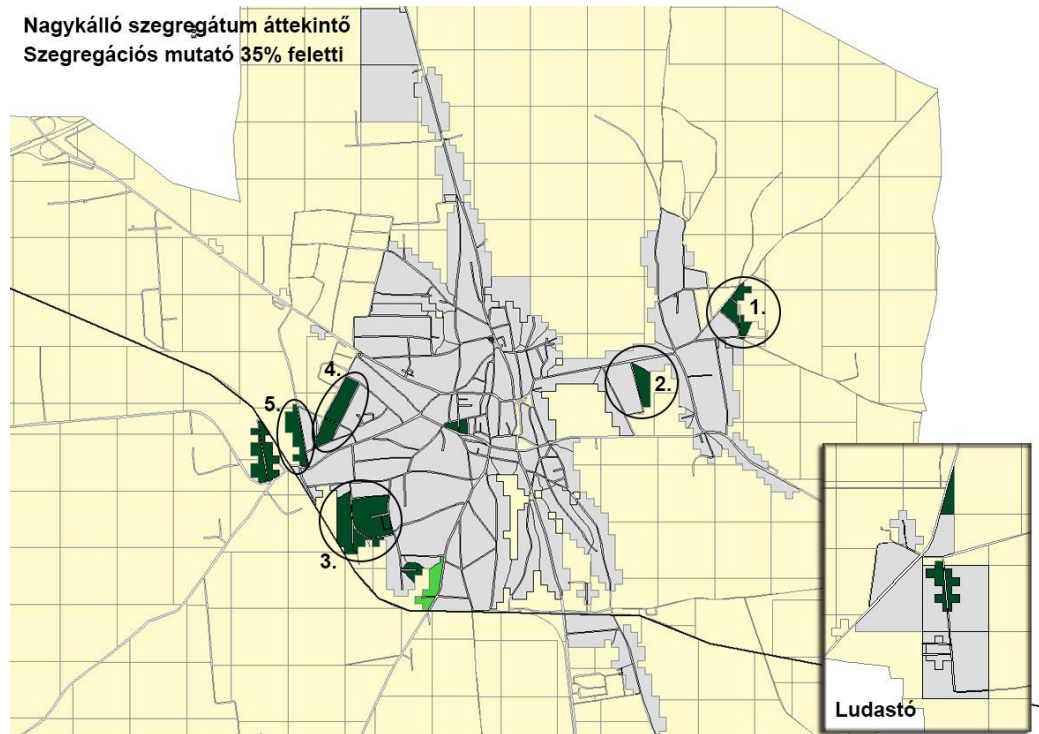

Forrás: Települési adatszolgáltatás

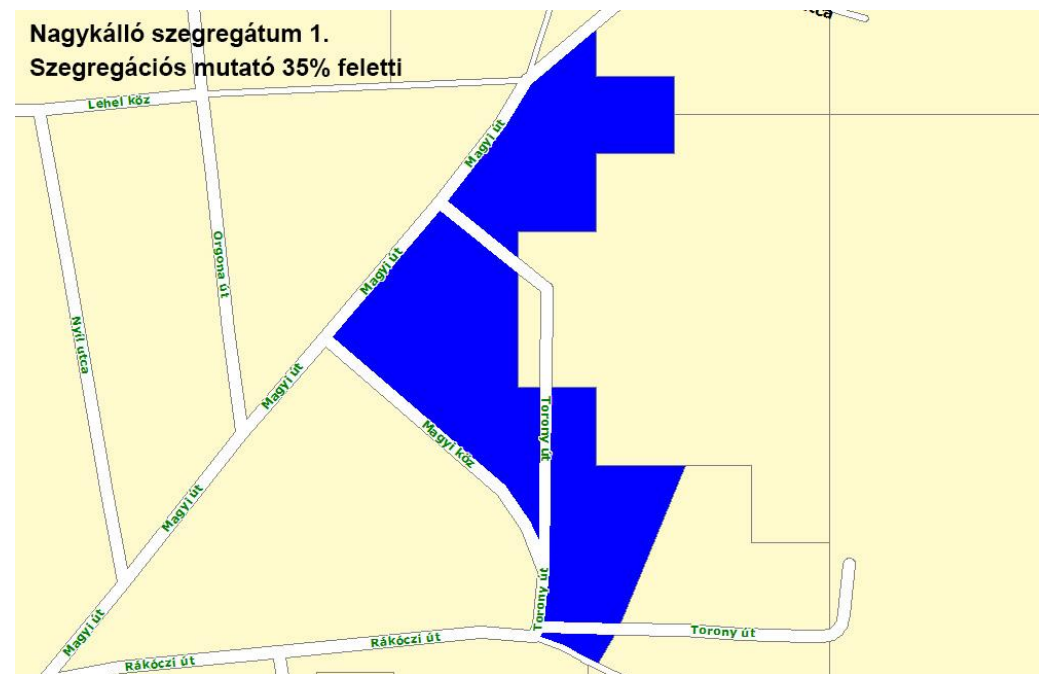

Forrás: Települési adatszolgáltatás

Forrás: Települési adatszolgáltatás

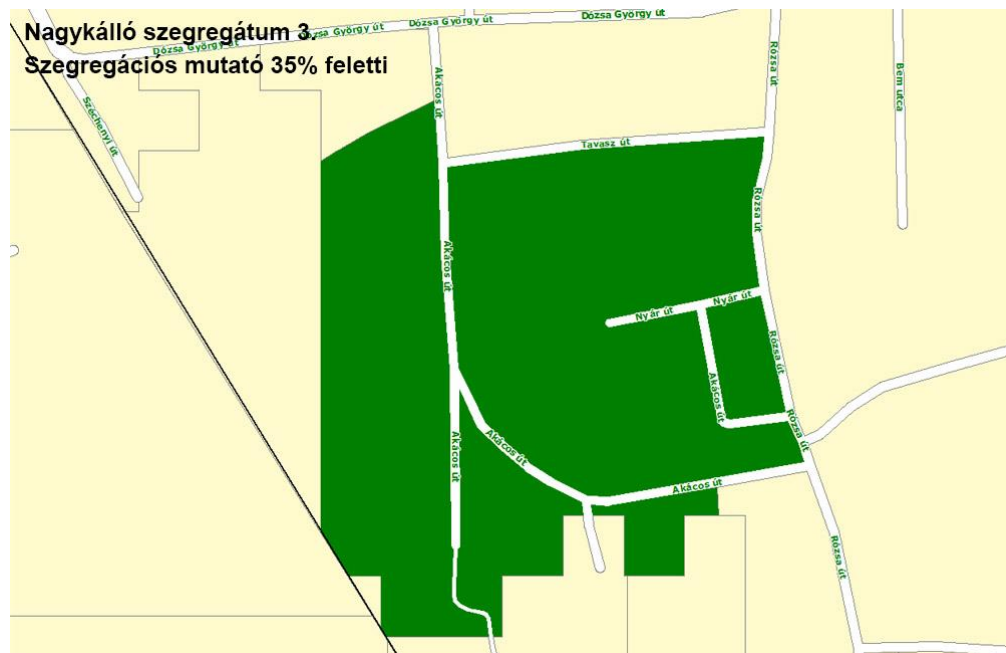

Forrás: Települési adatszolgáltatás

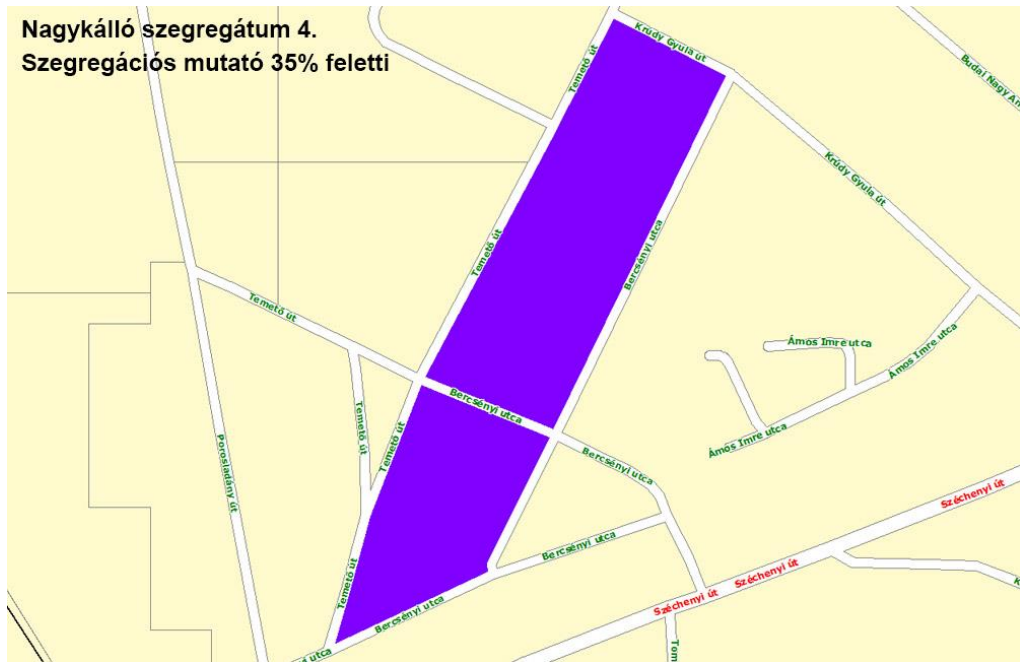
Forrás: Települési adatszolgáltatás

Forrás: Települési adatszolgáltatás

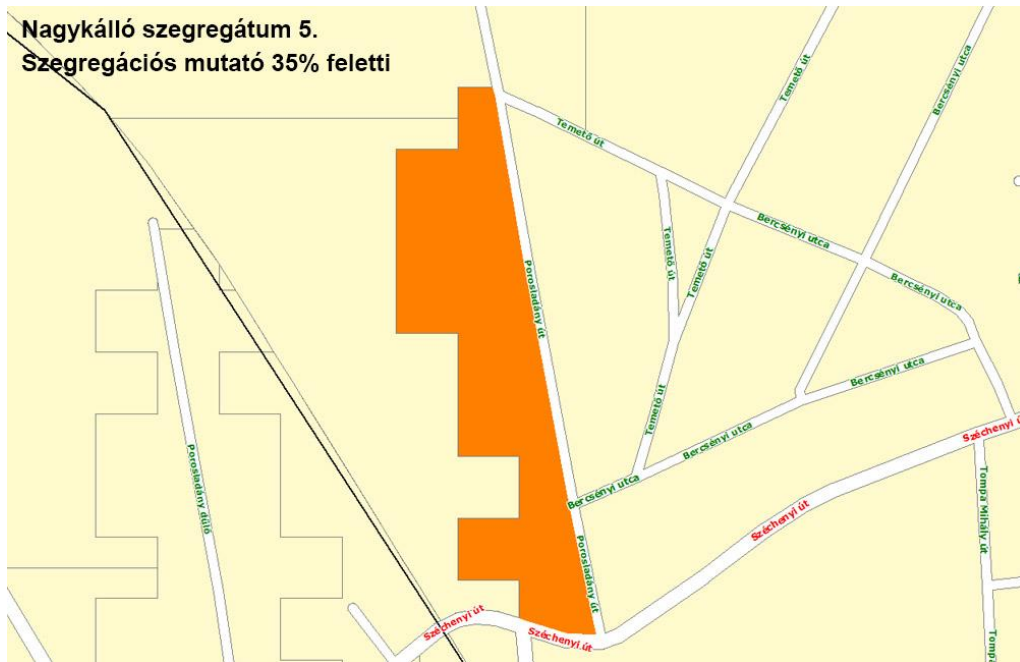

Nagykálló szegregátum 4.
Szegregációs mutató 35% feletti

Forrás: Települési adatszolgáltatás

Nagykálló szegregátum 5.
Szegregációs mutató 35% feletti

Forrás: Települési adatszolgáltatás

1.sz. szegregátum: Magyi út Magyi köz által bezárt terület, Torony út két oldalának egy része. A területen az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 50 %, a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül szintén 50%.

Az 1.sz. szegregátum a településen kijelölt „F” zónához tartozik, ami a Kiskállói turisztikai, rekreációs terület. A városrészben kevés lakóterületi rész található, ez is főleg a turisztikai és rekreációs funkciót egészíti ki.

A szegregátum területén a lakóterületek falusias lakóterületek, oldalhatáron álló beépítéssel. Az épületek többsége régebben épült, leromlott műszaki állapotú. A rendezési tervi eszközök lehetővé teszik az épületek fejlesztését.

2.sz. szegregátum: Kállai Éva út keleti oldala.

A területen az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 15,8%.

A 2.sz. szegregátum szintén a településen kijelölt „F” zónához tartozik, ami a Kiskállói turisztikai, rekreációs terület. A városrészben kevés lakóterületi rész található, ez is főleg a turisztikai és rekreációs funkciót egészíti ki.

A szegregátum területén a lakóterületek falusias lakóterületek, oldalhatáron álló beépítéssel. Az épületek többsége régebben épült, leromlott műszaki állapotú. A rendezési tervi eszközök lehetővé teszik az épületek fejlesztését.

3.sz. szegregátum: Akácos út két oldala, valamint az Akácos, Tavasz és Rózsa utak által bezárt terület.

A területen az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 23 %, a komfort nélküli, félkomfortos és szükség-lakások aránya a lakott lakásokon belül szintén 23%, az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül pedig 6,9%.

A 3.sz. szegregátum a településen kijelölt „C” zónához tartozik, ami a nyugati kertváros zónája. Ez a település ipari egységeket, temetőt és lakóövezetet is magába foglaló része, de a városban betöltött szerepe alapján elsősorban lakóövezetnek minősül. A szegregátum területén a lakóterületek falusias és kertvárosias lakóterületek, oldalhatáron álló beépítéssel. Az épületek többsége régebben épült, leromlott műszaki állapotú. A rendezési tervi eszközök lehetővé teszik az épületek fejlesztését.

4.sz. szegregátum: Temető út, Krúdy Gyula és Bercsényi utcák által bezárt terület a Porosladányi úti kereszteződésig.

A területen az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 20,6 %, a komfort nélküli, félkomfortos és szükség-lakások aránya a lakott lakásokon belül 19,7%, az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül pedig 18%.

A 4.sz. szegregátum a településen kijelölt „C” zónához tartozik, ami a nyugati kertváros zónája. Ez a település ipari egységeket, temetőt és lakóövezetet is magába foglaló része, de a városban betöltött szerepe alapján elsősorban lakóövezetnek minősül. A szegregátum területén a lakóterületek kertvárosias lakóterületek, oldalhatáron álló beépítéssel. Az épületek többsége régebben épült, leromlott műszaki állapotú. A rendezési tervi eszközök lehetővé teszik az épületek fejlesztését.

5.sz. szegregátum: A Porosladányi út nyugati oldala a Széchenyi úttól a Temető útig.

A területen az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 14,3 %, a komfort nélküli, félkomfortos és szükség-lakások aránya a lakott lakásokon belül 14,3%, az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül pedig szintén 14,3%.

A 5.sz. szegregátum a településen kijelölt „C” zónához tartozik, ami a nyugati kertváros zónája. Ez a település ipari egységeket, temetőt és lakóövezetet is magába foglaló része, de a városban betöltött szerepe alapján elsősorban lakóövezetnek minősül. A szegregátum területén a lakóterületek falusias lakóterületek, oldalhatáron álló beépítéssel. Az épületek többsége régebben épült, leromlott műszaki állapotú. A rendezési tervi eszközök lehetővé teszik az épületek fejlesztését.

6.sz. szegregátum: Ősz út mindkét oldala - Debreceni út nyugati oldala a Hársfa utcától délre – vasút által határolt terület.

A területen az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 9,1 %, a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 9,1%, az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül pedig szintén 9,1%.

A 6.sz. szegregátum a településen kijelölt „E” zónához tartozik, a városközponttól délre, az ipari, kereskedelmi övezettől pedig északra helyezkedik el. A jellemzően lakófunkciót ellátó városrész a többi kertvároshoz hasonlóan főként falvakra jellemző mélységű lakótömböket foglal magába. A szegregátum területén a lakóterületek kertvárosias lakóterületek, oldalhatáron álló beépítéssel. Az épületek többsége régebben épült, leromlott műszaki állapotú. A rendezési tervi eszközök lehetővé teszik az épületek fejlesztését.

Birketanya:

Birketanya területe a településen kijelölt „G” zónához tartozik. A területen az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 24,2%, a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 17,9%, az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül pedig 14,3%.

Az épületek többsége régebben épült, leromlott műszaki állapotú.

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

„A” zóna a belváros: A város egypólusú településszerkezetének centruma. A természeti-topográfiai adottságok folytán kialakult sajátosság a síkvidéki településekre jellemző, hosszasan elnyúló keresztutcás történelmi városmag, ugyanakkor kifejezetten kisvárosias településközpont. Itt összpontosulnak a jellegzetes városi szolgáltató funkciók, a kistérségi központi funkciót ellátó szervezeti egységek és a település történetének meghatározó jelentőségű épületei. A telekstruktúra változatos. Az óriási telkektől egészen kis telekméretekig találhatunk telkeket. A nagyobb telkek az intézmények telkei.

A területhasználat és a településrendezés szempontjából is kiemelten kezelték a városközpont védett részén található keskeny utcák. Ezek a területek közúti közlekedés szempontjából kedvezőtlenek, mivel rossz kicsatlakozásokkal rendelkeznek.

Meg kell tartani a település sajátosságát jelentő, az arculatát is formáló hosszú, keresztutcás jellegét, a jellemzően nem elég széles főutakat, valamint a települést át-átszövő csatornákat és a mellettük kialakuló zöldfolyosókat is.

A terület sajátossága, ahogy a városban szinte mindenhol, hogy a belterületi átlagos beépítettségét és a használati intenzitást jellemző mutatók alacsonyak.

„B” zóna az északi kertváros: Jellemzően lakóövezet, valamint lakóövezet fejlesztésre alkalmas területek alkotják. A város egészéhez hasonlóan ennek a területnek is nagy területi tartalékai vannak. A belterület beépített területei sok esetben terjedősek, az igen nagy telkes tömbök még a falusias életmódhoz képest is alulhasználtak, nagyon sok az üres telek. A lakóépületek mellett néhány kiskereskedelmi egység, termelő és szolgáltató vállalkozások, ill. közösségi funkciót ellátó intézmények is megtalálhatók a területen.

„C” zóna a nyugati kertváros: A település ipari egységeket, temetőt és lakóövezetet is magába foglaló része, melynek területén több vállalkozás, kiskereskedelmi egység is működik. A városban betöltött szerepe alapján elsősorban lakóövezetnek minősül. Gazdasági pólusát a Korányi F. út, valamint a Budai Nagy Antal utca mentén működő vállalkozások jelentik. A városrész beépítettsége kedvezőbb mint az északi kertvárosé.

A telekstruktúra változatos. Az óriási telkektől egészen kis telekméretekig találhatunk telkeket. A nagyobb telkek az ipari egységek és a temető telkei.

„D” zóna ipari-kereskedelmi övezet: A városrész területén jelenleg is több termelő üzem, vállalkozás telephelye működik. Ipari, kereskedelmi funkciók működésére alkalmas terület az elhelyezkedése miatt. A városrész területének kis része lakóterület, inkább javarészt mezőgazdasági termelésre hasznosított területek találhatók itt.

A telekstruktúra változatos. Az óriási telkektől egészen kis telekméretekig találhatunk telkeket. A nagyobb telkek az ipari egységek és a mezőgazdasági termelésre hasznosított területek telkei.

„E” zóna a déli kertváros: A jellemzően lakófunkciót ellátó városrész a többi kertvároshoz hasonlóan főként falvakra jellemző mélységű lakótömböket foglal magába. Ez főként a Nagybalkányi, Sport és Dózsa Gy. utcákra jellemző. Az igen nagy telkes tömbök a város jellegét tekintve alulhasználtak. A városrész az északi kertvároshoz képest kisebb területi tartalékokkal rendelkezik a lakóövezet fejlesztésére. A terület geomorfológiai sajátossága, hogy területének egy része mély fekvésű. A mély fekvésű és település szerkezeti szempontból kedvező pozícióban elhelyezkedő területeken jelentős zöldfelületek ill. különleges intézményi területek alakíthatók ki.

A telekstruktúra változatos. Az óriási telkektől egészen kis telekméretekig találhatunk telkeket.

„F” zóna a Kiskállói turisztikai, rekreációs terület: A városrész egyrészt lakóterület, másrészt városi szabadidős terület. Az ipari, kereskedelmi, szolgáltató funkciók kevésbé hangsúlyosak, mint a város többi lakóövezetében. A turisztikai és rekreációs funkciót egészítik ki a vállalkozások és a lakóövezet. A lakóövezet fejlesztése azonban jelentős tartalékokkal bír a területen. A településrész megközelíthetősége is jónak mondható.

A telekstruktúra változatos. Az óriási telkektől egészen kis telekméretekig találhatunk telkeket.

„G” zóna a városkörnyéki tanyák: A nagykálló városszövetétől távolabb eső területek Birketanya, Ludastó és Szirond. A városkörnyéki tanyák alapvetően a város korábbi lakott külterületi részeit fedik le. Ezek a területek jelenleg már belterületnek minősülnek.

Részletes tulajdonjogi vizsgálat jelen munka keretében nem készült.

1.14.3 Önkormányzati tulajdonkataszter

Nagykálló Város önkormányzata rendelkezik tulajdonkataszterrel. A tulajdonkataszter 2013. évi állapotot tükröz.

A tulajdonkataszterben az önkormányzat tulajdonában lévő földrészletek, valamint az egyéb önálló ingatlanok is nyilván vannak tartva. Az önkormányzatnak 1544 db névjegyzékbe vett tulajdona van, melyből 73 db földrészlet (ami 16 Ha); 1471 db pedig önálló egyéb ingatlan.

Az ingatlankataszter jelenleg módosítás alatt áll.

1.14.4 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

A város épületállományát és a környezetet tartalmazó részletes térkép az ITS készítését megalapozó vizsgálati munkarészben nem kerül kidolgozásra. Annak elkészítése településrendezési eszközök megalapozása során történik.

1.14.5 Az építmények vizsgálata

Nagykálló településkarakterét a síkvidéki településekre általában jellemző, hosszan elnyúló keresztutcsás történelmi városmag által kialakult kifejezetten kisvárosias településközpont határozza meg. Itt összpontosulnak a jellegzetes városi szolgáltató funkciók, a kistérségi központi funkciót ellátó szervezeti egységek és a település történetének meghatározó jelentőségű épületei.

Nagykálló belterületén az alábbi karaktertípusok találhatók meg:

- polgári karakterű területek a településközpontban (Ady E. utca, Hunyadi utca, Kossuth utca, a Széchenyi utca, a Táncsics utca egyes szakaszai), valamint a Korányi F. utca, Vár utca, Csokonai utca egyes részein helyezkednek el. A beépítési mód oldalhatáron álló, az utcai épület elhelyezése előkertes, ritkábban előkert nélküli, a telek teljes homlokvonala nem épül be. A karakter jellemzője, hogy az épületek az utcára merőleges gerincűek, földszintesek, a homlokvonalon, vagy az oldalsó homlokzaton, nem ritkán mindegyiken oszlop-tornác fut körbe. Az épületek félkontyosak, homlokdeszkázottak. Ebben a karakterben jelennek meg az utcával párhuzamos tetőgerincű polgári épületek is. A rendeltetési övezet, a sajátos építési használat jellemzően kertvárosias (esetleg ritkábban falusias) lakó, és településközpont vegyes.
- kertes karakterű területek a településközpont körüli lakóterületek, az egyéb belterületek. A beépítési mód oldalhatáron álló. Az épület-elhelyezés szintén jellemzően oldalhatáron álló, ritkábban szabadon álló, előkertes, helyenként előkert nélküli. A szintszám: földszint, ritkán és elszórtan 1 emeletes, vagy tetőteres.
- vegyes karakterű területek a településközpont körüli kisvárosias, teleszerű lakóterületek, az ipari területek.

„A” zóna a belváros: A belvárosban összpontosulnak a jellegzetes városi szolgáltató funkciók, a kistérségi központi funkciót ellátó szervezeti egységek és a település történetének meghatározó jelentőségű épületei.

A főtér védett épületei barokk és klasszicista stílusban épültek. A település szimbolikus épülete a városközpontban található műemléki védelem alatt álló volt megyeháza, ma Pszichiátriai Szakkórház. A belvárosban sajnos sok a műemléki környezetbe beékelődő eltérő jellegű épület. Később a XX. század második felében több olyan épület került a városmagba, amelyek stílusukban nem követték a város építészeti arculatát, megtöri a városközpont képét, a műemléki környezetet. A lakóépületek koruk miatt sok helyen felújításra szorulnak.

Beépítés tekintetében a településközpont vegyes területnek minősül. A város ezen része több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, lakó- és olyan helyi települési szintű igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató, egyházi, oktatási, egészségügyi, szociális épületek, valamint sportlétesítmények elhelyezésére szolgál, amelyek alapvetően nincsenek zavaró hatással a lakófunkcióra. Az intézmények telkeire általában a szabadonálló beépítés a jellemző. Az épületek magassága változó. A lakóépületeknél a földszint, földszint+egy-két emelet maximális épületmagasság a jellemző, az intézmények esetében azonban a magasabb szintszám is előfordul.

„B” zóna az északi kertváros: Jellemzően lakóövezet, de a lakóépületek mellett néhány kiskereskedelmi egység, termelő és szolgáltató vállalkozások, ill. közösségi funkciót ellátó intézmények is megtalálhatók a területen.

A területen a lakóterületek falusias és kertvárosias lakóterületek. Oldalhatáron álló beépítéssel, maximum 30%-os beépíthetőséggel és a falusias lakóterületek esetében 4,5 m-es, a kertvárosias lakóterületek esetében pedig 7,5 m-es megengedett építménymagassággal.

„C” zóna a nyugati kertváros: A település ipari egységeket, temetőt és lakóövezetet is magába foglaló része.

A területen a lakóterületek jellemzően kertvárosias lakóterületek. Oldalhatáron álló beépítéssel, maximum 30%-os beépíthetőséggel és 7,5 m-es megengedett építménymagassággal.

Az ipari egységek telkeire a szabadonálló beépítés a jellemző a lakóterületekénél magasabb építménymagasságokkal.

„D” zóna ipari-kereskedelmi övezet: Javarészt ipari és mezőgazdasági termelésre hasznosított területek találhatóak itt. Területének csak kis része lakóterület.

A területen a lakóterületek falusias lakóterületek. Oldalhatáron álló beépítéssel, maximum 30%-os beépíthetőséggel és 4,5 m-es megengedett építménymagassággal.

Az ipari egységek telkeire a szabadonálló beépítés a jellemző a lakóterületekénél jóval magasabb építménymagasságokkal.

„E” zóna a déli kertváros: A jellemzően lakófunkciót ellátó városrész a többi kertvároshoz hasonlóan főként falvakra jellemző mélységű lakótömböket foglal magába.. A mély fekvésű területein jelentős zöldfelületek ill. különleges intézményi területek alakíthatók ki.

A területen a lakóterületek falusias és kertvárosias lakóterületek. Oldalhatáron álló beépítéssel, maximum 30%-os beépíthetőséggel és a falusias lakóterületek esetében 4,5 m-es, a kertvárosias lakóterületek esetében pedig 7,5 m-es megengedett építménymagassággal.

„F” zóna a Kiskállói turisztikai, rekreációs terület: A városrész egyrészt lakóterület, másrészt városi szabadidős terület. Az ipari, kereskedelmi, szolgáltató funkciók kevésbé hangsúlyosak, mint a város többi lakóövezetében.

A területen a lakóterületek falusias és kertvárosias lakóterületek. Oldalhatáron álló beépítéssel, maximum 30%-os beépíthetőséggel és a falusias lakóterületek esetében 4,5 m-es, a kertvárosias lakóterületek esetében pedig 7,5 m-es megengedett építménymagassággal.

A szabadidős területekre speciális beépítési szabályok érvényesek.

„G” zóna a városkörnyéki tanyák: Birketanya, Ludastó és Szirond városkörnyéki tanyák.

A területeken a lakóterületek falusias lakóterületek. Oldalhatáron álló beépítéssel, maximum 30%-os beépíthetőséggel és 4,5 m-es megengedett építménymagassággal.

1.14.6 Az épített környezet értékei

1.14.6.1 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A város igazgatási területén a következő régészeti védelem alatt álló területek, régészeti lelőhelyek találhatóak:

Azonosító	Lelelőhely	lelelőhelyszám, megjegyzés
33187	Korhány-halom	1
33188	Cukertanya, Cuker-dűlő	2
34918	Nyírjes-dűlő	3
34841	Harangod	4
34842	Harangod II.	5
35154	Békástól Északra I.	6
35155	Békástól Északra II.	7
35156	Harangod-Békástól D-re	8
35157	Harangod III.	9
35158	Harangod IV.	10
38826	Kis-Ludas dűlő	11
38827	Kis-Ludas dűlő II.	12
44523	Református harangtorony	13
44525	Fő utca, Kiss Gyula borbélymester telke	14
44526	József A. utca	15
44527	Elizium, Ínségdomb	16
44529	Kállósejéni u.	17
44538	Vár	18
44539	Strandfürdő	19
44540	Vármegyeháza	20
44541	Vasútállomás	21
44542	Harangod	22
44544	Balkány (VII/3.) – folyás nyugati partja	23
44545	Czucker- tanyaától délre	24
44546	Fintor-tag	25
	Csegze-dűlő	26
	Fintor-tanya	27
	Pap-tag, Benetton	28
	Pap-tag, Nagy-gát	29
	Hubafai –dűlő I.	30
	Hubafai - dűlő II.	31
44547	Postakert	Azonosítatlan
44548	Harangod	Azonosítatlan
44549	Görénymocsár-dűlő, Appel Sándor birtoka	Azonosítatlan
44550	Görényrét	Azonosítatlan
44551	Kiskálló, Kiscsere	Azonosítatlan
44552	Hugyaj	Azonosítatlan
44553	Harangodi-tó	Azonosítatlan
44554	Nagykálló határa	Azonosítatlan
44555	Nagykálló határa II.	Azonosítatlan
44556	Kiskálló, Kőhíd alatt	Azonosítatlan
44557	Nagykálló határa III.	Azonosítatlan

Ezen régészeti területek lehatárolása a Szerkezeti Terven megtalálható.

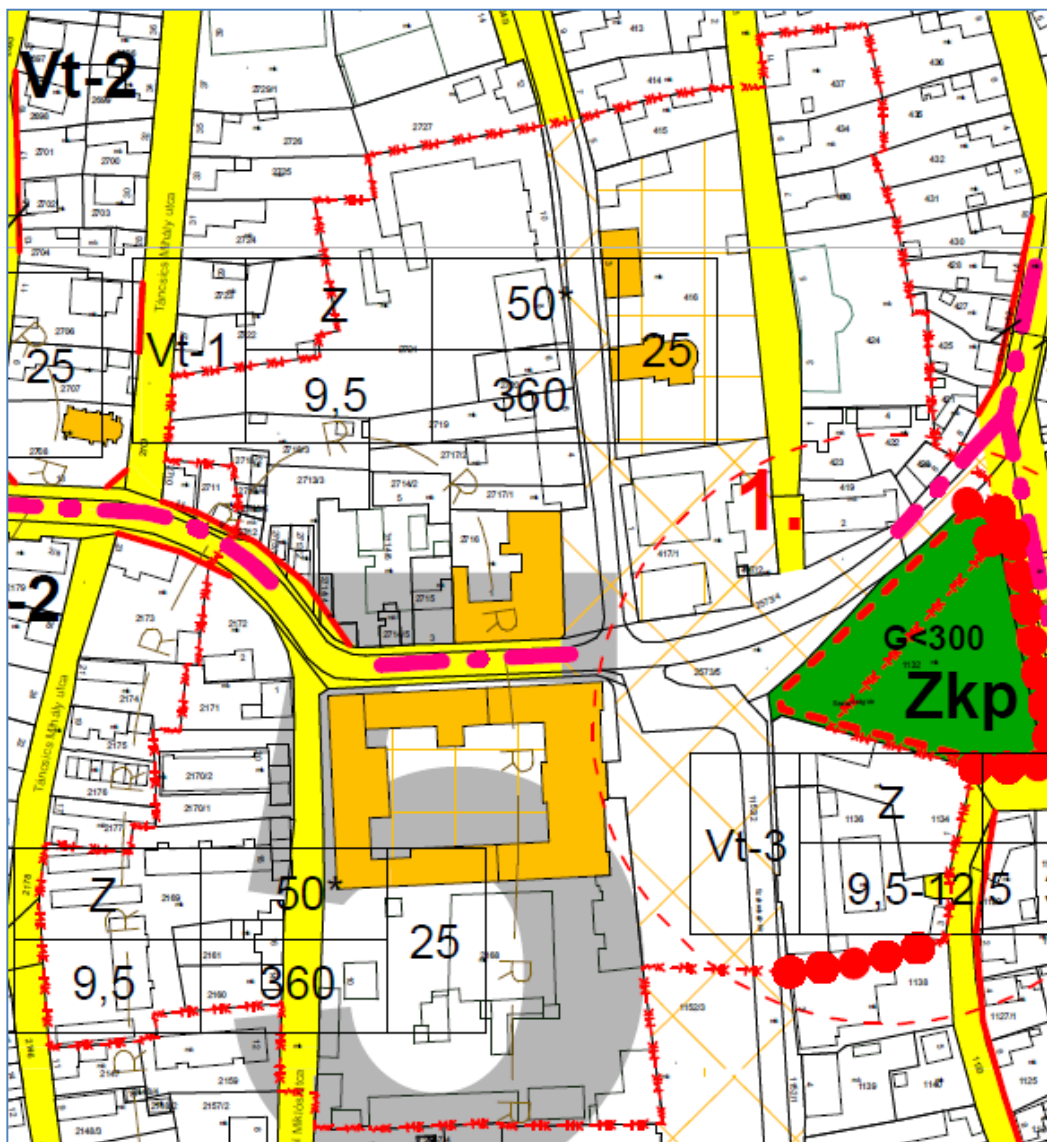

1.14.6.2 Védett épített környezet, a helyi egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Meg kell említenünk a település természeti-topográfiai adottságok folytán kialakult sajátosságát a síkvidéki településekre jellemző, hosszan elnyúló keresztutcás történelmi városmagot. A területhasználát és a településrendezés szempontjából is kiemelten kell kezelni a városközpontot. A főtér védett épületei barokk és klasszicista stílusban épültek. A település szimbolikus épülete a városközpontban található műemléki védelem alatt álló volt megyeháza, ma Pszichiátriai Szakkórház.

A városban található műemléki védelem alatt álló épületeket, építményeket, a helyi védettséggel rendelkező épületeket valamint a régészeti lelőhelyeket s következő pontokban részletesen bemutatjuk. A műemlékek műemléki környezetei a Szabályozási terven vannak fel tüntetve (Mk jelzéssel):

21. ábra Nagykálló műemléki környezete

Forrás: Nagykálló Szabályozási Terv

1.14.6.3 Világörökség és világörökségi várományos terület

Nagykálló városban nem található világörökség, ill. világörökségi várományos terület.

1.14.6.4 Műemlék, műemléki együttes

Nagykálló országosan védett műemlékei:

- Református templom: Szabadság tér
- Római Katolikus templom: Kossuth u. 3.
- Görög Katolikus templom: Korányi F. u. 13.
- Szilágyi ház (Helytörténeti múzeum): Mártírok u. 66.
- Pszichiátriai szakkórház (volt Megyeháza): Szabadság tér 13.
- Óbester étterem (volt Bíróság)

1.14.6.5 Nemzeti emlékhely

Nagykállóban nem található nemzeti emlékhely.

1.14.6.6 Helyi védelem

Helyi építészeti védelem alá vont épületek, építmények:

- Csodarabbi sírhelye: Nagybalkányi út
- Polgármesteri Hivatal (a volt Kállay kúria): Somogyi B. u. 5-7.
- Ínségdomb: Báthori út 136.
- Korányi Frigyes emlékház: Hunyadi köz 2.
- Milleniumi emlékmű: Szabadság tér
- Harangodi csűr és társ építményei: Harangod

1.14.7 Az épített környezet konfliktusai, problémái

- A belterület beépített területei sok esetben terjengősek, a nagytelkes tömbök sokszor még a falusias életmódhoz képest is alulhasznosítottak, jelentősen költségesebbé teszik a településüzemeltetést.
- A belvárosban sajnos sok a műemléki környezetbe beékelődő eltérő jellegű épület. A XX. század második felében több olyan épület került a városmagba, amelyek stílusukban nem követték a város építészeti arculatát, megtöri a városközpont képét, a műemléki környezetet.
- A belterület kihasználatlan gazdasági területei teljes infrastruktúrával ellátott területek. Ezek kihasználtsága kedvezőtlen.
- A belterületen lévő, lefolyástalanságuk miatt használaton kívüli, de településszerkezeti pozíciójuk miatt értékes területek rendezésével biztosítani kell az értékükön való használatukat.

A belvárosában áll a volt művelődési ház, aminek ügye megoldásra vár (elbontani és helyette egy újat építeni, vagy felújítani), ugyanis Nagykállónak jelenleg nincs közművelődési feladatra alkalmas épülete.

1.15 Közlekedés

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Nagykálló városa a – Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belül átlagos területűnek és népességűnek számító – Nagykállói járás központja. Fekvése a megyében délnyugati, a megyeszékhelytől, Nyíregyházától mintegy 15 km-re délkeletre található.

A KSH adatai szerint a településen a bejárók száma némileg magasabb az eljárókénál. A bejárók többek között Nyíregyházáról, Kállósemjénről, illetve Balkányról járnak Nagykállóba, míg az eljárók fő célpontja Nyíregyháza.

51. táblázat A közlekedők volumene és mód szerinti megoszlása (fő/nap)

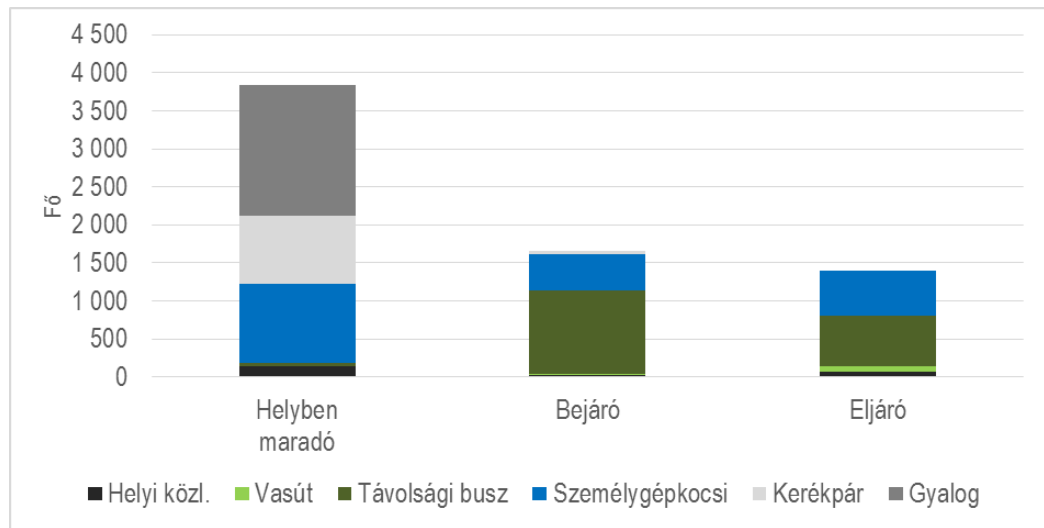
Megnevezés	Összesen	Összesen	Személy- gépkocsival	Tömeg- közlekedéssel	Kerékpárral (Gyalog)
	2001	2011			
Helyi közlekedő	2 232	3 848	1 048	187	888 (1 725)
Bejáró	676	1 720	477	1 204	39
Nyíregyháza	..	334	163	171	0
Kállósemjén	..	298	75	187	36
Balkány	..	246	48	195	3
Biri	..	136	38	98	0
Szakoly	..	93	17	76	0
Eljáró	877	1 435	593	842	0
Nyíregyháza	..	1 096	441	655	0
Debrecen	..	77	25	52	0
Biri	..	69	34	35	0
Nyírbátor	..	52	22	30	0
Balkány	..	20	15	5	0

Forrás: Népszámlálás 2001, 2011, KSH) * 2001-ben csak foglalkoztatott

A helyben közlekedők több, mint 40%-a gyalog, negyedük személygépkocsival, míg a fennmaradó részük zömmel kerékpárral jár, a közösségi közlekedés szerepe elhanyagolható. A bejárók kb. 30%-70%, míg az eljárók kb. 40%-60% arányban személygépkocsival, illetve távolsági busszal jutnak el végcéljukra, a vasút szerepe marginális.

22. ábra Ingázók mód szerinti megoszlása

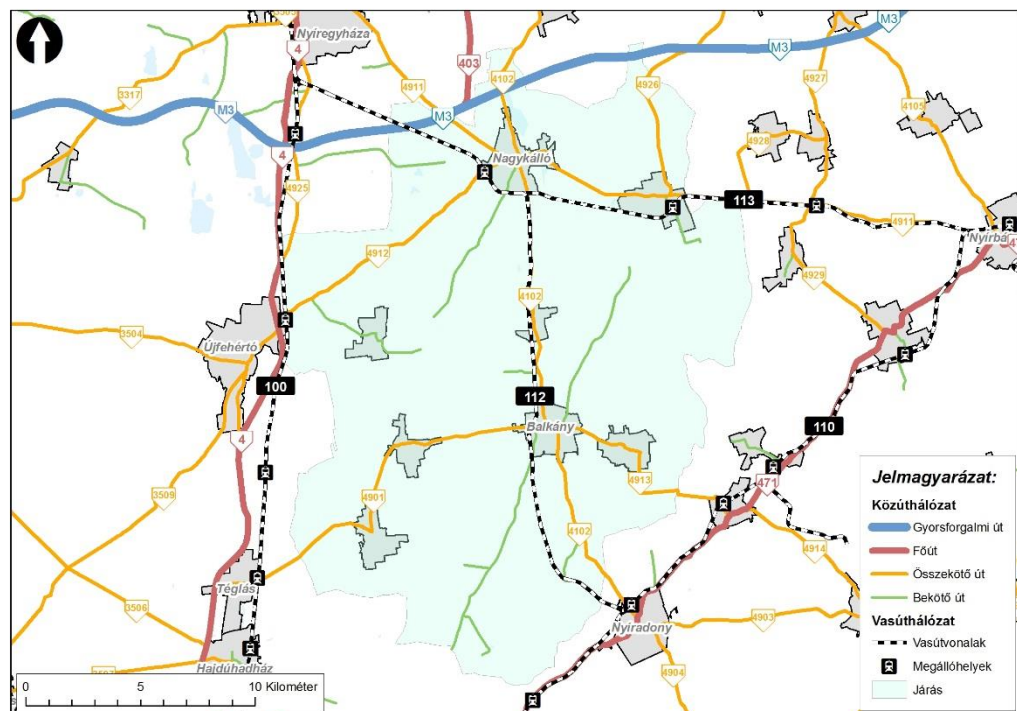

Forrás: KSH

Külső kapcsolatok, országos hálózat

A városnak országos főúthálózati kapcsolata nincsen. A 4911. j. összekötő úton az M3 autópálya Nyíregyháza elkerülőjének csomópontja a megyeszékhely irányában érhető el, azon túl a 4. sz. valamint a 41. sz. elsőrendű főutak mintegy 10 km-re húzódnak.

12. térkép Nagykálló környezetének országos jelentőségű főútjai

Közúti kapcsolatok tekintetében az M3 autópálya csomópontja a városközpontból északnyugati nem egészen 5 km-re érhető el. A főváros közúton 235 km autózással érhető el. A településtől északra húzódó 4. sz. elsőrendű főúton az Ukrajnába vezető záhonyi nemzetközi közúti határátkelő, valamint az M3 autópályán és a 41.sz. főúton az ugyancsak Ukrajnába vezető

beregsurányi közúti határátkelő 75 km, a Nyírbátor felé tartó összekötő úton a Romániába vezető vállaji közúti határátkelő pedig 45 km távolságban található.

A belterületi önkormányzati utak közül 39,6 km kiépített és 1,1 km kiépítetlen. Nagykállóban 5,94 km kerékpárút van, valamint 22,15 km – teljes egészében kiépített – járda, illetve gyalogút. A város 2013-ban az út-, kerékpárhálózat és a járdák fejlesztésére 11,265 MFT-ot fordított.

Autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából a hálózati lefedettség megfelelő, fizikailag minden település elérhető. A járatok jó kapcsolatot biztosítanak Nyíregyházával. A város közigazgatási területén belül 17 helyközi megálló található, a megállóval való ellátottság megfelelő.

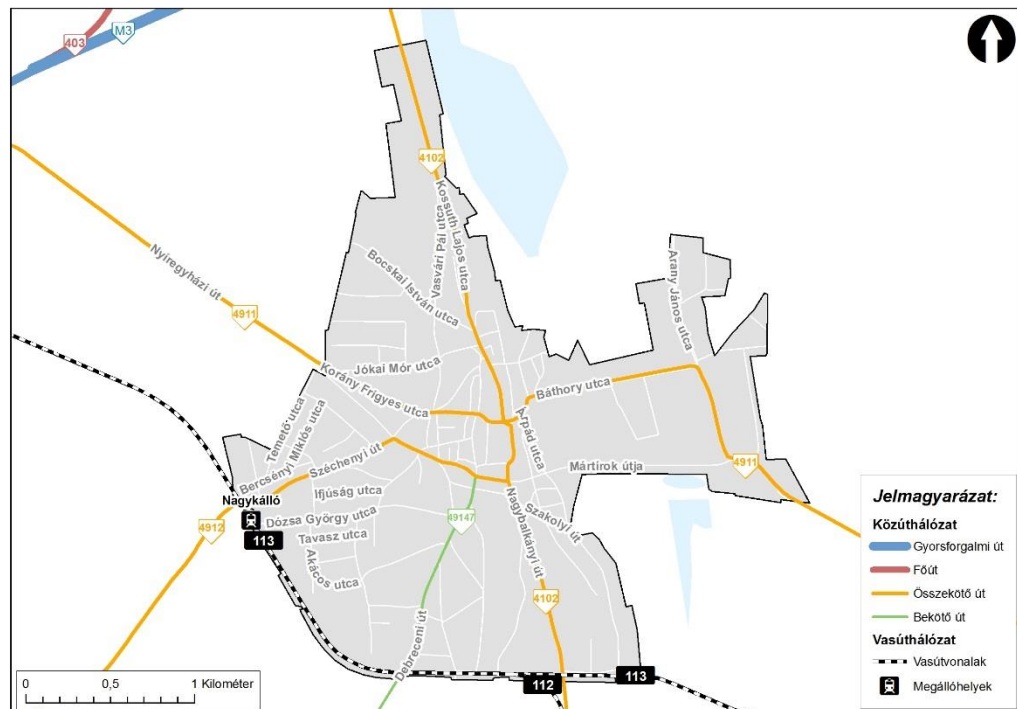
Nagykálló a 113-as számú, Nyíregyháza – Zajta vasútvonalon fekszik. Ebből a város közelében ágazik ki a 112-es számú, Nagykálló elágazás – Nyíradony vasútvonal. Mindkét vonal az egyéb vasúti pályahálózat részét képezi, műszaki állapotuk rossz, egyvágányúak és dízel vontatásúak. A 112-es számú vasútvonalon 2007 óta szünetel a személyszállítás.

Repülőtéri kapcsolat szempontjából a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér 245 km, az Airport Debrecen 55 km távolságban érhető el.

1.15.2 Közúti közlekedés

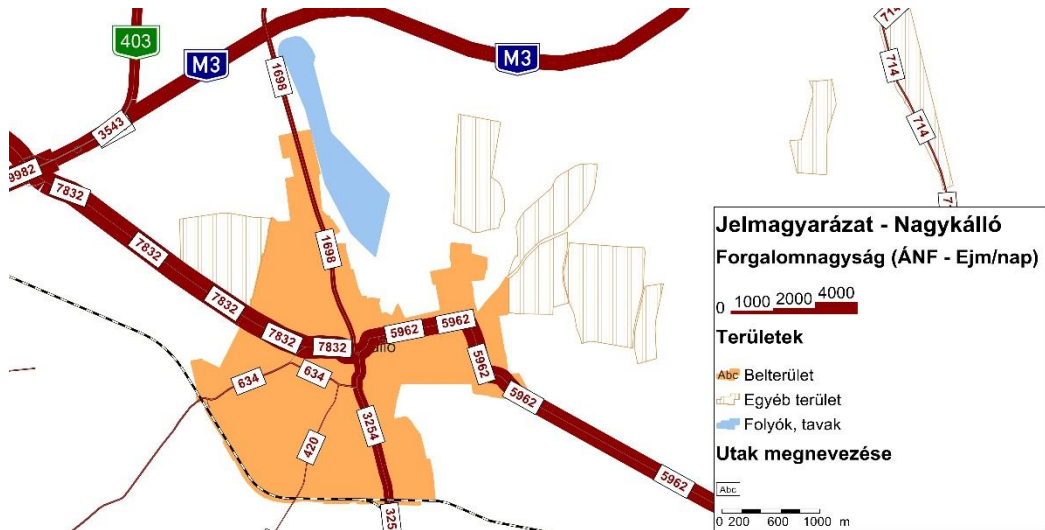
A közúthálózati szempontból a mellékutakon alközponti szerepet betöltő város a környező településekkel északi (Kossuth Lajos utca) valamint déli (Nagybalkányi út) irányban a 4102. j. Nyírtura - Nyíradony, északnyugati (Nyíregyházi út) valamint délkeleti (Báthory utca) irányban a 4911. j. Nyíregyháza – Nyírbátor, délnyugati irányban a 4912. j. (Széchenyi út) Újfehértó – Nagykálló összekötő utakon, valamint déli (Debreceni út) irányban a 49147. j. Nagykálló – Geszteréd bekötő úton áll még kapcsolatban.

13. térkép Nagykálló városi közúthálózata

A várost érintő országos közúthálózati elemek forgalmi terhelését az alábbi ábra mutatja.

23. ábra Nagykálló főbb útjainak forgalmi terhelése

A legnagyobb forgalmat a Nyírbátor és Nyíregyháza, valamint az M3 autópálya közötti kapcsolatot teremtő 4911. j. út bonyolítja, amelynek jelentős tranzitforgalma Nagykálló központján halad át. Fontos a 4102. j. út is Balkány és Nyíradony irányába.

Városi közúthálózat

A városi hálózat centrális szerkezetű. Legfontosabb, és ezzel együtt legforgalmasabb úthálózati elemei a 4911. j. út városi szakasza (Korány Frigyes u. – Bástori u.), a 4102. j. út városi szakasza (Kossuth Lajos u., Nagybalkányi út) valamint a 4912. j. út városi szakasza (Széchenyi út – Mártírok útja). Az említett utak mentén találhatóak a legfontosabb oktatási és közintézmények, továbbá a fürdő, a pszichiátriai szakkórház, illetve a jelentősebb üzemek nagy része. Ezek közül mindegyik 2x1 sávossal kialakítású, egyes csomópontokban 2 sávossal, illetve helyenként parkolószávokkal.

A településrészek közötti kapcsolatot is főként ezek az utak biztosítják, amelyek csomópontja a városközpontban található.

A vasútállomást a Széchenyi utcával összekötő 49312. j. út az országos közúthálózat része. Szintén országos közút a 49147. j. út (Debreceni út), amely a déli városrészek feltárását biztosítja.

Közúti szempontból a város minden része jól megközelíthető, nincsenek feltáratlan városi területek. A település belterületén 10,3 km állami út és 40,75 km önkormányzati út található, utóbbiból 39,6 km szilárd burkolatú, a belterületi kiépítettség 97%. A külterületen 154,4 km út található, ebből 28,24 km burkolt.

Forgalom-
szabályozás

A város területén nem található jelzőlámpás csomópont, a fontosabb közutak kereszteződésébenegy körforgalmi csomópont helyezkedik el:

- Korányi Frigyes u. – Budai Nagy Antal u. – Temetői u.

A városban található továbbá két külön szintű csomópont, a többi pedig jelzőlámpás forgalomszabályozású.

Közúti-vasúti
keresztezők,
meghatározó
műtárgyak

A település belterületén 7 darab szintbeni vasúti keresztezés található a 113. sz. vasútvonallal, ezek közül a fontosabb, belterületi keresztezések a következők:

- Újfehértói út: fényoszlopokkal biztosított szintbeni közúti keresztezés

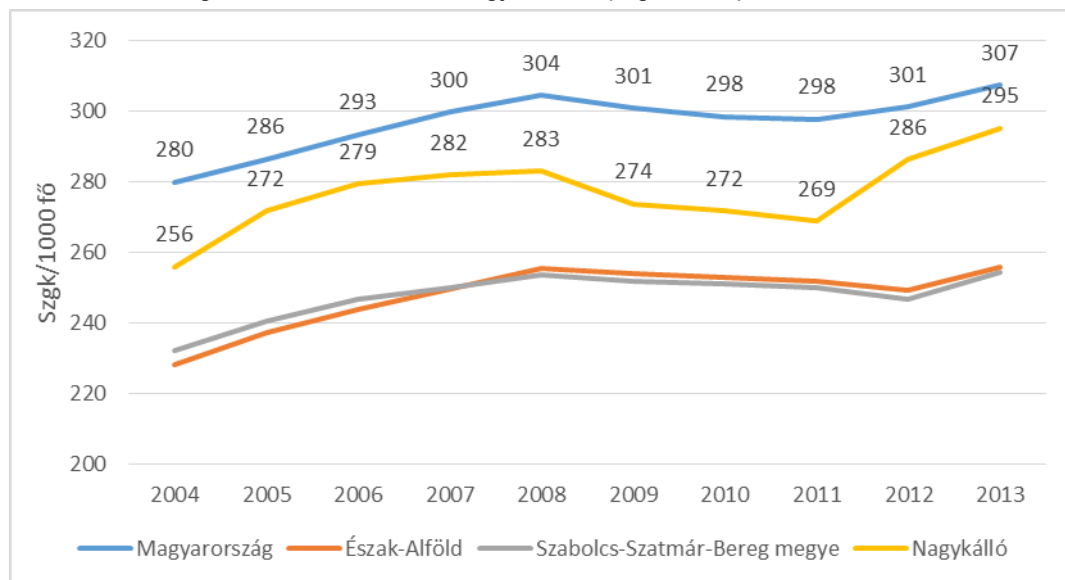
- Debreceni út: fényesorompóval biztosított szintbeni közúti keresztezés
- Nagybalkányi út: fényesorompóval biztosított szintbeni közúti keresztezés
- Szakolyi út: fényesorompó nélküli, jelzőtáblával biztosított szintbeni közúti keresztezés

A városban 3 db helyi közút részét képező híd, és 2 db felüljáró található.

Forgalmi jellemzők

Nagykállóban a kerékpáros közlekedés nagyon elterjedt, ez azonban nem okoz jelentős eltérést az ország hasonló fejlettségi szintű városaihoz képest a motorizációban. A folyamatosan bővülő járműállomány a város lassan fogyatkozó lakossága mellett 2006-ig folyamatosan növekvő motorizációt eredményezett, amely nagyjából az akkori, 280 szgk/1000 fő szinten stabilizálódott, majd a 2009-es visszaesést követően 2012-től ismét növekedett, és a 2013-as 295 szgk/1000 fő jelentősen meg is haladta a 2008-as csúcsértéket. Ez mind a régiós, mind a megyei átlagos motorizációs szint feletti, de az országos átlag alatti érték. Nagykálló motorizációja 2004-től minden évben a megyei szintnél megközelítőleg 8-16%-kal magasabban alakult. A motorizáció fokának változását 2004 és 2013 között Nagykállóban, a megyei, régiós és országos adatok tükrében – KSH adatok alapján – az alábbi grafikon mutatja be.

24. ábra A lakossági motorizáció alakulása Nagykállóban (szgk/ezer fő)

Forrás: KSH

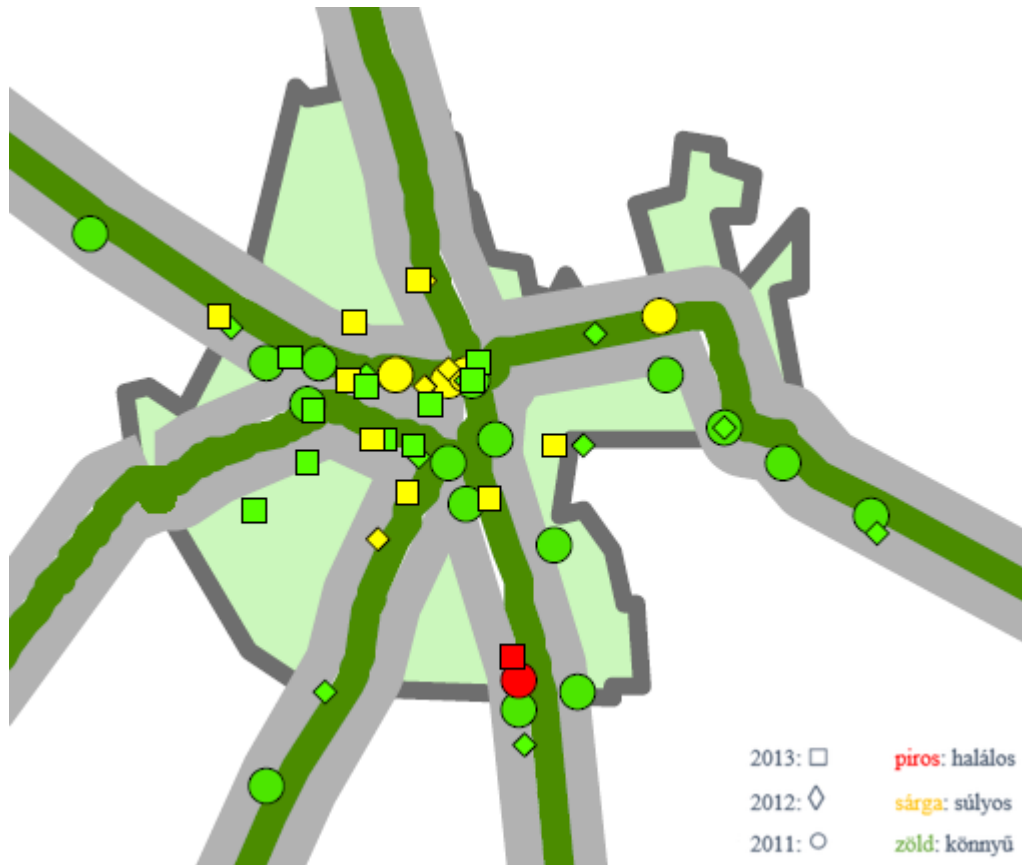
2013-ban a nagykállói személygépkocsi állomány 2.784 db, a motorkerékpár állomány 108 db, az autóbusz állomány pedig 5 db volt.

Baleseti adatok

Jól látható, hogy 2011 és 2013 között a közúti balesetek többsége a városon átmenő állami utak, elsősorban a 4102., a 4911. és a 4912. j. út mentén történt, különösen veszélyes a 4911. j. út belvárosi szakasza, illetve a 4102. j. út a déli városhatár környékén, ahol 2011-ben és 2013-ban is történt halálos baleset.

25. ábra Balesetek Nagykállóban és környékén 2011 és 2013 között, súlyosság szerint

Forrás: Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ

Legfontosabb problémák

A városi közúti közlekedés problémái a következők:

- A tranzitforgalom a városközponton keresztül halad a térség és Nyíregyháza, illetve az M3 autópálya (így közvetve Budapest és Ukrajna) között
- Az egyes településrészek közvetlen közlekedési kapcsolatát biztosító gyűjtő- és kiszolgálóút hálózat hiányos
- A városra jellemző a történelmileg kialakult szűk keresztmetszetű közlekedési útvonalhálózat.
- Gyalogos rendszer hiányosságai, nagyfokú baleseti kockázat
- Kerékpárutak hiánya városszerte, a biztonságos kerékpáros közlekedés megoldatlansága

1.15.3 Parkolás

Nagykállóban a parkolás szabályait a „Nagykálló Város Önkormányzat 5/2009. (II.06.) Önk. rendelet parkolóhelyek létesítéséről, valamint nem fizető parkolók üzemeltetésének szabályozásáról” határozza meg, (egységes szerkezetben a 8/2010. (II.19.), 18/2012. (VI.01.) Önk. rendelettel).

„A rendelet területi hatálya kiterjed a város közigazgatási területén belüli, önkormányzati tulajdonú közutakon, közterületeken, valamint közhasználatra átadott területeken nem fizető parkolóként kijelölt várakozóhelyekre.”

A rendelet kiterjed többek között a parkolók létesítésére, illetve a nem fizető parkolók üzemeltetésére. A közterületi parkolók díj fizetése nélkül vehetők igénybe.

A városban található gépjárművek számának növekedése a parkolási problémák fokozódását vetíti előre, de a városközpontban, ahol forgalomvonzó létesítmények koncentráltan helyezkednek el, az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően nem jellemző kapacitáshiány. Ugyanakkor egyes nagyobb forgalmat vonzó létesítmények (piac, strandfürdő, kórház, közintézmények, valamint a nagyobb foglalkoztatók) környezetében problémát okozhat a gépkocsik elhelyezése.

A gépkocsik elhelyezése a városközpontban az alábbi helyeken lehetséges:

- A Polgármesteri Hivatal alatti mélygarázs (120 gépjármű számára kijelölt parkoló, amelyből 83 a bárki által szabadon használható férőhelyek száma)
- Árpád úton a Szabadság térnél (kb. 20 gépjármű számára kijelölt parkoló)
- A Bajcsy-Zsilinszky utcában (kb. 30 gépjármű számára kijelölt parkoló)
- Kossuth Lajos utca mentén párhuzamos parkolás
- Kossuth Lajos utca (kb. 20 gépjármű számára kijelölt parkoló a Coop áruház előtt, illetve azzal szemben, illetve továbbiak az út mentén, parkolósávban)
- Zrínyi Miklós utca mentén, parkolósávban
- A kórház mögött, a Zrínyi Miklós u. és a Szabadság tér között (kb. 30 gépjármű számára burkolat nélküli parkoló)

A kapacitás a fontosabb közintézmények, illetve forgalomvonzó létesítmények környékén elégséges, a parkolás a szűk utcák miatt sok helyen nem lehetséges, de a mélygarázs erre a problémára megoldást kínál.

A vasútállomásnál, a felvételi épület közvetlen környezetében kb. 10-15 személygépkocsi elhelyezésére van lehetőség, burkolat nélküli, füves területen. Ez a későbbiekben burkolt parkolóvá fejleszhető, de jelen formájában rendkívül korszerűtlen és alacsony kapacitású. Az autóbusz állomás a Bátor úttal melletti, a Szabadság tér közelében helyezkedik el, parkolóhelyekkel való ellátottsága nagyon jó, a területén kb. 50 gépjármű számára áll rendelkezésre burkolt parkolóhely.

A településen összesen 390 ingyenes közterületi parkolóhely áll rendelkezésre.

1.15.4 Áruszállítás

Iparterületet helyezkednek el a város keleti oldalán, a vasútállomás közelében, a 4912 j. út mentén. Problémát jelent, hogy Nyíregyháza és az M3 autópálya mindkét helyről csak a központ érintésével közelíthető meg, jelentős többlet teherforgalmat róva ezzel az amúgy is komoly tranzitforgalmat bonyolító belvárosi úthálózatra.

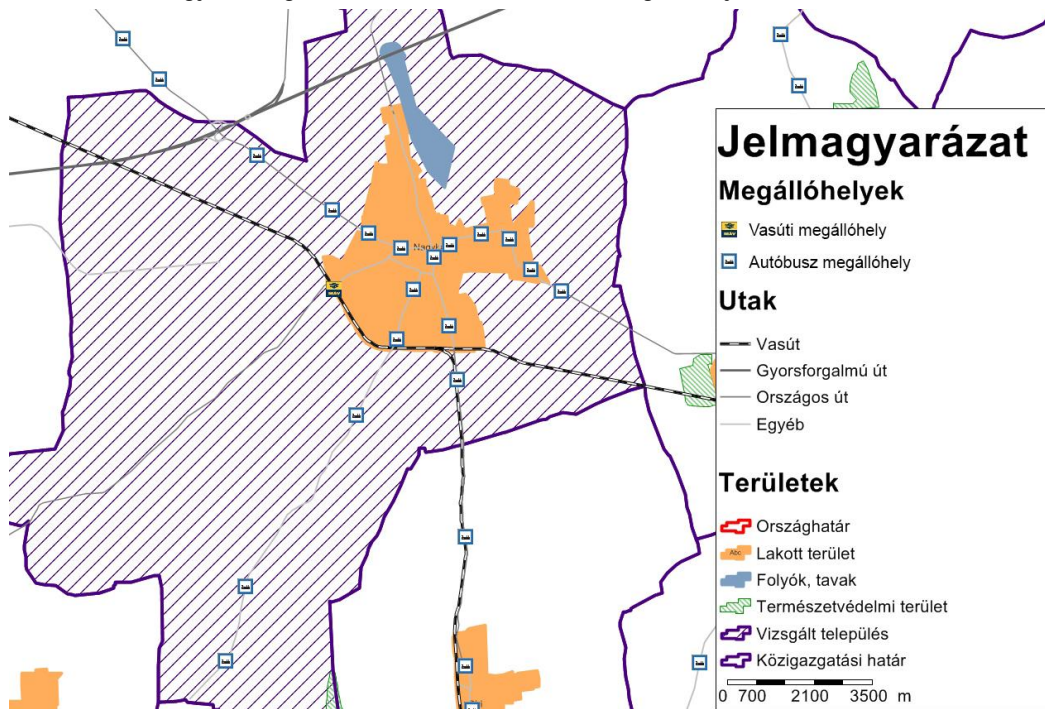
A belvárosban nincs az egész területre vonatkozó egységes teherforgalmi korlátozás, és az egyes utcákra vonatkozó vonali korlátozások is különbözőek. A tehergépjárművek részére a behajtás tiltása bizonyos helyeken teljes körű, más esetekben a célforgalom számára megengedett, míg máshol súly és időkorlátozással van kiegészítve.

1.15.5 Közösségi közlekedés

A település legfontosabb autóbusz és vasúti megállóhelyeit, az autóbusz állomás és a vasútállomás elhelyezkedését az alábbi ábra mutatja.

26. ábra. ábra Nagykálló legfontosabb autóbusz és vasúti megállóhelyei

Forrás: NKS országos modell

1.15.5.1 Autóbuzos közösségi közlekedés

Autóbuzos infrastruktúra

Nagykállóban 2009-ben adták át az új autóbusz állomást a Bátori út mellett, a régi művelődési ház mögötti területen. Az állomás környezetében vegyesen található intézményi, kereskedelmi és lakó funkciójú épületek.

Az autóbusz állomás aszfaltozott területét peronok és autóbusz tárolóterület foglalja el. Az utasváró szerepét betöltő és Volán üzemi funkciókat is magában foglaló állomásépület a tér keleti oldalán helyezkedik el, az épület jó állapotú.

A tér területén 4 peron található, ezek közül egy az autóbusz állomás bejáratánál, a Bátori utca közelében, egy pedig az állomás északi oldalán helyezkedik el, a többi 2 szigetperon. Az állások száma összesen 4, peronként egy.

Fedett utasváró az utasfelvételi épületben található. Ezen felül a város forgalmasabb megállóhelyein is rendelkezésre áll fedett utasváró létesítmény. Az utastájékoztató a megállóhelyeken hagyományos táblás rendszerű.

Helyközi és távolsági autóbuzos közlekedés

A várost érintő helyközi autóbuzos szolgáltatást túlnyomó többségben a Szabolcs Volán Zrt. látja el, a közszolgáltatói szerződésben foglalt feltételekkel. A Szabolcs Volán Zrt. az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zártkörűen működő Részvénytársaság (ÉMKK Zrt.) egyik alapítója.

A város rendelkezik közvetlen járatokkal a megyeszékhely Nyíregyháza (napi 65 induló járat, menetidő 00:27 – 00:35 között) felé. Budapestre és Debrecenbe nem közlekednek közvetlen járatok.

Nagykálló és környéke Volán hálózatát elemezve látható, hogy a hálózati lefedettség néhány összekötő út kivételével lényegében megegyezik a közúthálózattal, fizikailag minden település elérhető. A kisebb településeken jellemzően 1-2, a nagyobbakon ennél több megállóhely található. Nagykállóban a helyközi megállóhelyek döntő többsége a 4102. j., illetve a 4911. j. összekötő utak

belterületi szakaszán, valamint a város főútjain helyezkedik el, jól lefedve ezzel a települést. Nagykálló közigazgatási területén 17 helyközi megálló található. A település központja, az oktatási intézmények és a fürdő is közvetlenül elérhető a környező kisebb településekről, melyekkel a helyközi járatok jó kapcsolatot biztosítanak. Az átmenő forgalom kevésbé jellemző.

A város helyközi megállóiban jellemzően legalább óránként áthalad helyközi busz, a forgalmasabb helyeken (Fő tér, Vegyesbolt, Nagybányai út) kb. 60-70 járat áll meg egy munkanapon, de a Korányi Ferenc Gimnázium esetében ez meghaladja a 130-at, és a kisebb megállókban is 15-20 db. Az autóbusz állomáson, egy átlagos munkanapon kb. 116 járat indul vagy halad át.

Helyi autóbusz közlekedés

Nagykállóban nincs helyi autóbusz közlekedés, a településen belüli kapcsolatot a helyközi járatok biztosítják.

1.15.5.2 Vasúti közlekedés

A települést érintő vasútvonalak, hálózati kapcsolatok

Nagykálló város kötőpályás kapcsolatát az azonos nevű vasútállomás biztosítja, mely a 113-as számú, Nyíregyháza – Nyírbátor/Mátészalka – Fehérgyarmat – Zajta vasútvonalon fekszik. A város közelében, a vasútvonalból ágazik ki a MÁV Zrt. 112-es számú, Nagykovács – Nyíradony vasútvonal.

A MÁV Zrt. 113-as vonalának Nyíregyháza – Nyírbátor és Fehérgyarmat – Zajta szakasza az egyéb vasúti pályahálózat, míg a Mátészalka – Fehérgyarmat szakasz a regionális pályahálózat része. A Nyírbátor – Mátészalka szakasz hivatalosan a 110-es számú, Debrecen – Mátészalka fővonalhoz tartozik. A 80,4 km (a 110-es vonalhoz tartozó résszel együtt 99,7 km) hosszú, egyvágányú, dízel vontatású vonal műszaki állapota rossz, Nyíregyháza – Kállósemjén, valamint Mátészalka – Zajta között 170 kN, Kállósemjén és Nyírbátor között 140 kN tengelyterhelésű, Nyíregyháza – Nagykovács között 60 km/h, onnan 50 km/h engedélyezett sebességű. A vonal Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelyétől indulva keleti, északkeleti irányban tárja fel a megyét, regionális kapcsolatot biztosítva a megyeszékhellyel.

A mintegy 20,9 km hosszú 112-es számú vonal szintén az egyéb vasúti pályahálózat része, egyvágányú, dízel vontatású, észak-déli irányban teremt kapcsolatot a 110-es számú fővonalal. A vasúti pálya igen rossz állapotú, 120 kN tengelyterhelésre és 40 km/h sebességre alkalmas, melyen 2007 óta szünetel a személyszállítás.

Vasúti szolgáltatás

A 113-as vonalon Nyíregyháza – Nagykovács – Mátészalka útvonalon egy átlagos hétköznapi nap a 2014/2015. évi menetrend szerint mindössze napi 8 személyvonat közlekedik, mely minden állomáson és megállóhelyen megáll.

Vasútállomás elhelyezkedése, megközelíthetősége

Az alacsony pályasebesség miatt a menetidő Nagykovács és Nyíregyháza között 21 perc, Nagykovács és Mátészalka között 96 (!) perc.

A három fő, egy rakodó, és egy csonkavágánnyal rendelkező szolgálati hely Nyíregyházától 13,6 km-re, Mátészalkától 43,5 km-re található, városhoz képesti elhelyezkedése periférikus, annak délnyugati szélén, a központtól távol, mintegy 1,2-1,5 km-re fekszik. Megközelíteni a Széchenyi útról nyíló 49312. jelű úton lehet.

Kereskedelmi létesítmények

A helyi áruforgalom részére egy rakodóvágány szolgál, mely mellett burkolt rakterület és oldalrakodó található. A vágányhálózathoz egy iparvágány is csatlakozik.

Utasforgalmi létesítmények

A személyvonati vágányok között 2 db változó hosszúságú (160/194 m), sínkoronaszintű, alacsony- és keskenyperon található, mely az alapvető utasigényeket sem elégíti ki. A peronokat a felvételi épület felől szintben lehet megközelíteni, az akadálymentesítés nem biztosított.

A közepes állapotú felvételi épület az állomás északi szélén található.

Az épület város felé történő kapcsolata kiépítetlen. A hozzájáró út elfogadható állapotú, ugyanakkor kiépítet parkoló nincs, kerékpártároló az állomás területén található. Autóbuszmegálló szintén nincs a közelben.

Problémák

A vasútvonal rendkívül rossz műszaki állapotú, azonban viszonylag nagy népsűrűségű területen vezet keresztül, megyeszékhelyi kapcsolatot is biztosítva. Vizsgálandó a vasútvonal korszerűsítése, melynek keretében az állomás utasforgalmi létesítményeit és előterét is fejleszteni célszerű.

1.15.6 Kerékpáros közlekedés

Jelenlegi helyzet

A városban a mezővárosi hagyományok és a kerékpározás szempontjából kedvező síkvidéki terepadottságoknak köszönhetően számottevő kerékpáros forgalom tapasztalható. A városközpontban található forgalomvonzó létesítményeket sokan kerékpárral közelítik meg.

Infrastruktúra

A településen összesen 5,94 km kerékpárút hálózat található. A Budai Nagy Antal utca mentén a Széchenyi út és a Korányi Frigyes úti körforgalom között végig, kb. 0,6 km hosszan, elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút vezet, a burkolat állapota jó. A Bátori út mentén a Balassi Bálint utca és az Arany János utca között, valamint az Kossuth Lajos utca mentén a városhatárig szintén elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút vezet, amely viszonylag keskeny, a burkolat állapota változó, több szakaszon felújításra szorul. Az út külterületen a Birke tanyáig folytatódik. Fontos még a Nagykálló – Kállósemjén közötti kerékpárút belterületi szakasza, amely azonban a városhatártól csak alig 400 m hosszan húzódik a Bátori út mellett, elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárútként, a burkolat állapota jó. Problémaként merül fel ugyanakkor, hogy a gyalogosforgalom a legtöbb helyen a kerékpáros úthálózatra van kényszerítve, amely korszerűtlen megoldás.

Ettől eltekintve egyéb kerékpárút a település területén nincsen, kerékpárforgalmi hálózat tekintetében Nagykálló súlyos hiányosságokat mutat, így a kerékpáros közlekedés javarészt a közúti infrastruktúra igénybevételével történik. Meg kell azonban jegyezni, hogy folyamatban van a kerékpárút kiépítése első ütemben az M3 autópálya és a város határában lévő benzinkút között a 4911. j. út mentén, második ütemben pedig közel 4 km belterületi kerékpárút épül, és ehhez kapcsolódóan 2 km közúti átkötő szakaszon táblák és felfestések alkalmazásával teszik biztonságosabbá a kerékpáros közlekedést.

Jelenleg problémát jelent a kerékpározás a város főútjain, elsősorban a 4102., a 4911. és a 4912. j. utak belterületi szakaszain a nagy személy- és tehergépjármű forgalom és sok esetben a parkoló járművek miatt.

A csomópontok kialakítása általában lehetővé teszi a kerékpáros kanyarodásokat, csak néha nehezítik azt többsávos felállók. A vasút elvágó hatása annak perifériális elhelyezkedése miatt kevésbé jellemző, a 4102. és a 4911. j. utak elvágó hatása azonban megnehezíti a közlekedést. A környező települések Kállósemjén kivételével csak a közúthálózaton érhetőek el.

Bár a kerékpáros célpontok többsége ellátott kerékpártárolókkal, ezek zömmel korlátozott befogadóképességű, korszerűtlen támaszok, amelyek csak az első kereket rögzítik.

Nagykállóban Kerékpárforgalmi Hálózati Terv nem készült. Egyéb, kerékpárforgalmi hálózatot megalapozó dokumentum meglétéről nincs tudomásunk.

Értékelés

Nagykállóban a kerékpárút hálózat kiépítettsége nagyon kezdetleges, amely elsősorban a nagyobb forgalmú utakon a kerékpáros közlekedés háttérbe szorítását eredményezi, továbbá fokozott balesetveszélyt jelent. A kerékpáros közlekedés nem részesül előnyben a gépjárműforgalomhoz képest, és a kerékpártárolók tekintetében is komoly hiányosságok mutatkoznak, így Nagykálló jelenlegi formájában csak korlátozottan tekinthető kerékpárosbarát településnek.

Mindennek ellenére a jelenleg folyamatban lévő fejlesztések befejezése nagy mértékben változtatni fog ezen az állapoton.

1.15.7 Gyalogos közlekedés

Infrastruktúra

Nagykállóban a kiépített belterületi járdák hossza kb. 22,15 km, így a járdahálózat kiépítettsége közepes, még a településközpontban sincs minden út mellett, és minden oldalon kiépített járda a gyalogosok részére, ezért a gyalogosok több helyen kénytelenek az úttest szélén közlekedni. Mindez közlekedésbiztonsági szempontból kiemelt veszélyforrást jelent.

Ugyanakkor a belvárosi, folyamatosan fejlődő területek és a külsőbb városrészek kiépítettség szempontjából eltérőek, utóbbiakon a járdák kiépítettsége és színvonala (műszaki jellemzői, állapota, vagy éppen megléte) vegyes képet mutat.

A gyalogos közlekedés számára a vasútvonal keresztezése akadályképző elem, bár annak perifériális elhelyezkedése miatt jelentősége kisebb. Az átkelési lehetőségek változatos kialakításúak, labirintorkorlát kialakítása a gyalogosok számára nem minden kereszteződésnél került sor.

Járdaszigetek kialakítása több helyen is jellemző, elsősorban a belvárosban gyalogátkelőhelyek segítik a közlekedést, a forgalmasabb utakon való biztonságos átkelést csak egy helyen, a Korányi Frigyes Gimnázium előtt biztosítja sárga villogó.

A belváros területén gyalogos terek vannak kialakítva a Szabadság téren, illetve a Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház mellett. A belváros területén csak gyalogos- illetve kerékpáros forgalom számára kijelölt utca a Vár utca. A Debreceni és a Zrínyi Miklós utak forgalomcsillapított zónák.

Igények, forgalmi jellemzők

A jelentősebb, gyalogosforgalmat vonzó létesítmények, utcák a következők:

- Bátori utca (Polgármesteri Hivatal és környéke)
- Szabadság tér, Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház
- Autóbusz állomás
- Árpád u. (üzletek)
- Korányi Frigyes u. – Széchenyi út környéke (iskola)
- Strandfürdő
- Kossuth utca eleje (üzletek)
- Nagybalkányi út eleje (Általános iskola és Sport csarnok)

A legjelentősebb városi sűrűsödési hely a városközpontban, a Szabadság tér, valamint a Bátori utca közelében helyezkedik el, itt található az üzletek, továbbá a szabadidős és kulturális létesítmények többsége, az iskolák egy része, valamint a legfontosabb templomok és az autóbusz állomás is. Egy kisebb, de jelentős sűrűsödési hely található Korányi Frigyes u. – Széchenyi út csomópont környékén, ahol elsősorban iskolák találhatóak. A városközponttól távolabb helyezkedik el a vasútállomás és a gyógyfürdő, továbbá több iskola, amelyek lokálisan nagyobb gyalogosforgalmat vonzanak.

1.15.8 Egyéb, közlekedéssel kapcsolatos javaslatok

Nagykálló jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a régió legfontosabb települései és a főváros irányába is, amely a jövőbeli gyorsforgalmi úthálózati fejlesztésekkel előreláthatólag tovább fog javulni. Fontos Nyíregyháza és az M3 autópálya közelsége, amely komoly potenciált rejt magában. A település közúti közlekedésében erősen érvényesül a 4102. és a 4911 j. út tranzitforgalma és

elvágó hatása, ezenfelül hiányosságok jelentkeznek a burkolt belterületi utak arányában. A tranzit teherforgalom elkerülő út híján áthalad településen, és az ipari területek teherforgalma is részben a belvárost terheli. A parkolóhelyek száma elégséges, a belvárosban nem jellemző kapacitáshiány. A helyközi és távolsági közösségi közlekedés megfelelő, a menetrendszerinti autóbuszok jó kapcsolatot biztosítanak a környező településekkel, a vasúti szolgáltatás színvonala azonban alacsony, helyi közlekedés nincs. A kerékpárút hálózat kiterjedt, de mind a belterületen a legfontosabb közutak mentén, mind a külterületeken a környező településekkel való kapcsolat megteremtése céljából, fejlesztésre szorul.

1.16 Közművek állapota és energiahatékonyság

1.16.1 Víziközművek

A Nyírségvíz Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt. működteti az ivóvízellátó és szennyvízelvezetési szolgáltatást Nagykállón és a környező településeken. A Nyírségvíz Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zártkörűen Működő Részvénytársaság 1996. októberében alakult. Alapítója 29 települési önkormányzat, valamint a Magyar Állam képviselőiben a Közlekedési és Hírközlési Minisztérium. A tulajdonosok száma jelenleg 81, de a további bővülés feltételei adottak.

A hazai víziközmű ellátás, szolgáltatás aktuális és jövőbeni feladatokat jelentő súlypontjai az üzemelő és távlati vízbázisok biztonságba helyezése, az ivóvízellátás vízminőségi problémáinak rendezése, a szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás fejlett európai országokhoz viszonyított elmaradásának megfelelő ütemben történő felszámolása a vízbázisvédelem szempontjaira is figyelemmel és a megújult szabályozásoknak megfelelő víziközmű szolgáltatási struktúra, díjrendszer kialakítása.

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó, ipari, tűzoltó, öntözővíz és termálvíz hasznosítás)

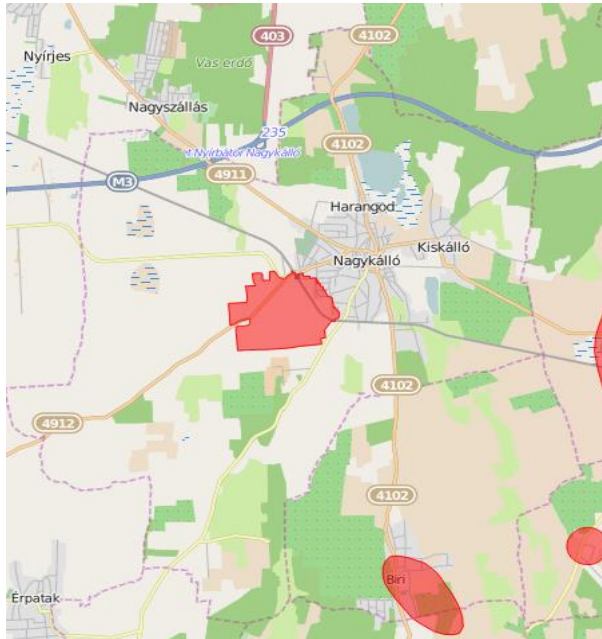
Ivóvíz, vízbázis

A település vezetékes ivóvízzel ellátott. A víznyerés mélyfúrású kutakból a vízkezelés és nyomásfokozás a település DNy-i területén lévő Nagykálló Városi Vízmű telepen történik. A vízmű részére 4 db mélyfúrású kútból biztosítható ivóvíz. A vízmű 346-43/2000. számú határozattal módosított 346-25/1997. számú vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, melynek érvényességi ideje 2020. május 1. A vízmű technológiai kapacitása: 3600 m³/d. A mélyfúrású kutakból búvárszivattyúval kitermelt víz hagyományos szűrőtartályokon keresztül alacsony tárolóba kerül, amelyből hálózati szivattyúk nyomják a hálózatba, illetve a magastárolóba. A kútvizek robbanásveszélyes mennyiségű metánt nem tartalmaznak, így gázmentesítés nem történik. A vízvezeték hálózaton közkifolyók, illetve tűzoltóvíz kivétel és vezetékmosatás céljából tűzcsapok létesültek.

Nagykálló szerepel a 201/2001. (X. 25.) számú az ivóvizek minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló Korm. rendeletben, miszerint a szolgáltatott ivóvíz vonatkozásában nitrit és arzén területén minőségi kifogással érintett település.

14. térkép Nagykálló vízmű védőterületének felszíni vetülete

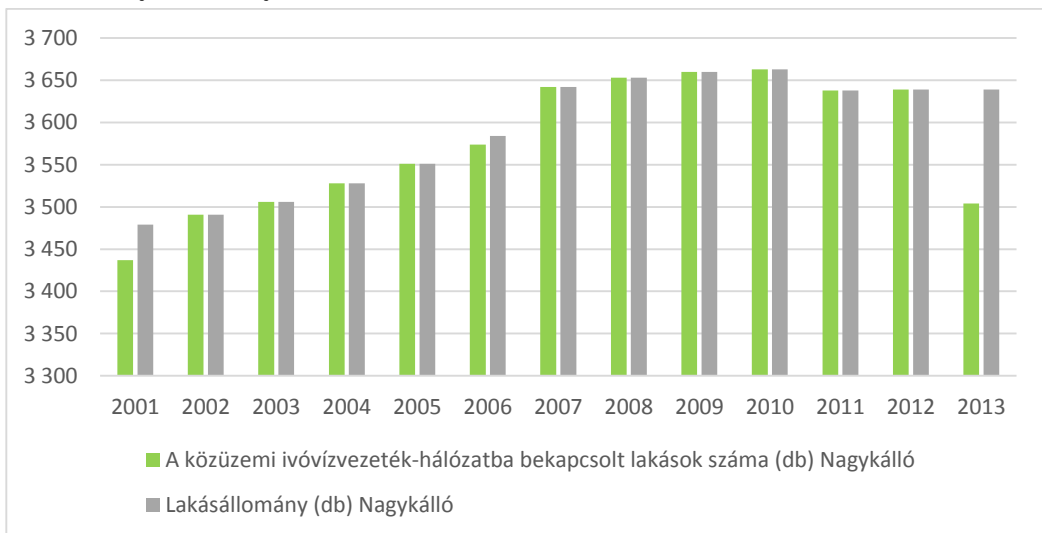

Forrás: <http://webgis.okir.hu/base/>

Ivóvízellátás

Nagykállót a Nagykálló Városi Vízmű telep látja el ivóvízzel, melynek kapacitása 3600m³/nap, a város átlagos vízigénye 1400 m³/nap, ami nagy biztonsággal kielégíthető. A terület ellátott népességszáma: 9072 fő. Az elosztóhálózat hossza 90 km. A városban az ivóvíz bekötések száma 2014-ben 3795 db volt.¹⁵

27. ábra: A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva

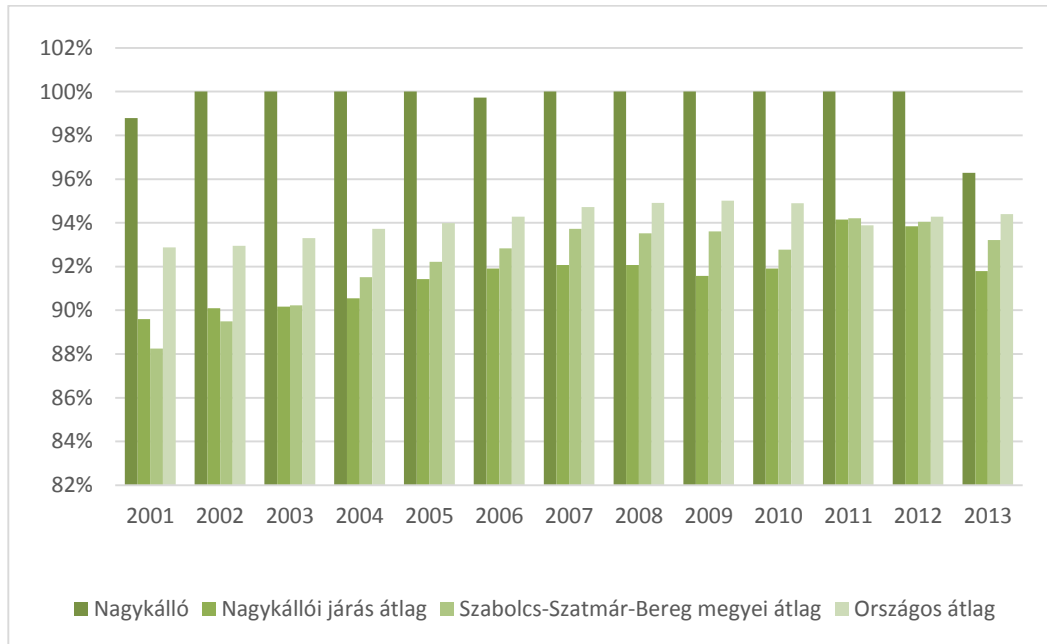
Forrás: KSH, 2013.

¹⁵Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A 2001-es és a 2013-as évet leszámítva alapvetően kijelenthető, hogy a teljes lakásállomány és ivóvízbekötések számának egymáshoz viszonyított aránya jó. Markáns eltérések a 2013-as évet leszámítva nem jellemzőek.

28. ábra: A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya a járási, a megyei és az országos átlaghoz viszonyítva

Forrás: KSH, 2013.

Nagykállón a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya jóval meghaladja a járási, a megyei és az országos átlagot is. A fenti ábra szemléletesen mutatja, hogy 2001, 2006 és 2013 kivételével a hálózatba bekapcsolt lakások aránya 100% volt.

Termálvíz

Magyarország – mint "európai gyógy- és termálvíz nagyhatalom" – a világ ötödik legnagyobb és legértékesebb termálvízkészletével és rendkívül kedvező geotermikus adottságokkal rendelkezik. Ezek az adottságok Nagykállóban is megtalálhatók. A termálvízkincs védelme, megőrzése ill. fenntartható és integrált térségi hasznosítása a területfejlesztési politika országosan kiemelt célja és kiemelt területfejlesztési feladata. Nagykálló országos és regionális jelentőségű gyógyturisztikai helyszínnek nem minősül.

A gyógyvízzé nyilvánított termálvíz a Városi Strandfürdőben kerül hasznosításra. A nagykálló strand a város központjához közel, 10.000 m²-es, parkosított területen helyezkedik el. A vízre nátrium-kloridos, jódos, brómos ásványi anyagtartalom jellemző, amelynek köszönhetően kiválóan alkalmas reumatikus megbetegedések kezelésére.¹⁶

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés

A Nyírségvíz Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt. működteti a szennyvízelvezetési szolgáltatást Nagykállón és a környező településeken. A települési folyékony hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatásról szóló önkormányzati rendeletet a város megalkotta (16/2005. (IV. 12.) Önk. rendelet).

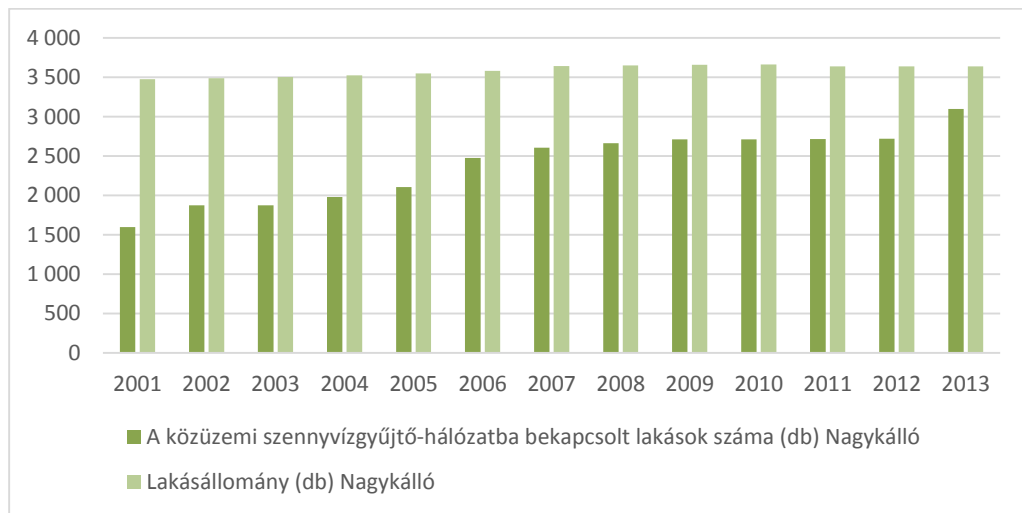
¹⁶ Forrás: Nagykálló IVS, 2008. MEGAKOM

Szennyvízgyűjtő hálózat

A település kommunális szennyvizet gravitációs szennyvízcsatorna hálózat gyűjti össze és átemelő aknában elhelyezett szivattyúk nyomóvezetéken keresztül juttatják a tisztítótelepre. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége 288 900 m³. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatorna-hálózat) hossza 55,2 km. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatorna-hálózatba) bekapcsolt lakások száma 3098 db.¹⁷

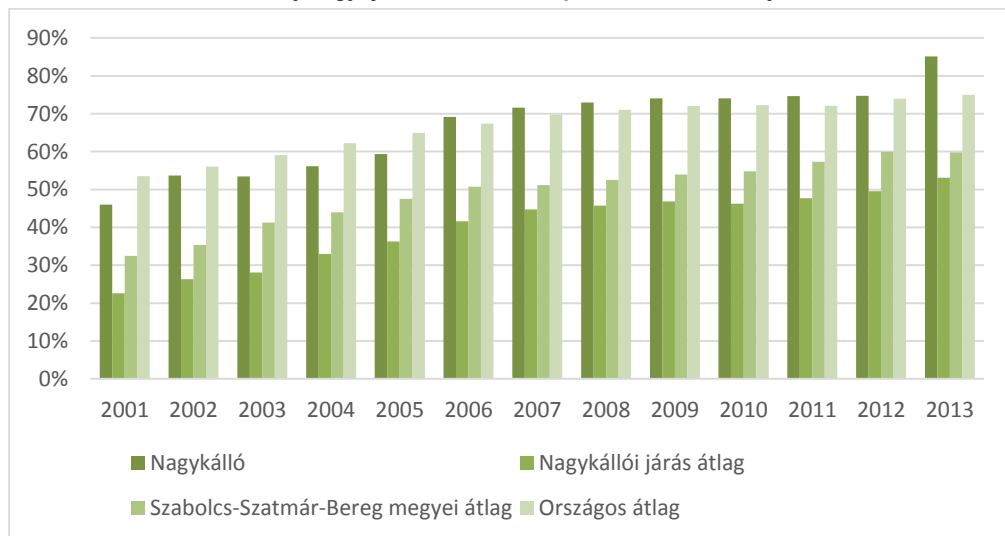
29. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva

Forrás: KSH, 2013.

A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások számáról elmondható, hogy aszimptotikusan tart a teljes lakásállomány számához, tehát folyamatosan emelkedik. A jelenlegi ellátottság 85%.

30. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya

Forrás:KSH, 2013.

¹⁷Forrás: KSH, 2013.

Országos viszonylatban a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások arányáról elmondható, hogy egy folyamatosan növekvő trend mellett járási, megyei, valamint országos átlag feletti.

Szennyvíztelep

Nagykálló város szennyvízelvezetésére és szennyvízelhelyezésére vonatkozóan 14446-10/2009.; 280-73/2001. számú határozatokkal módosított 280-13/1997. számú vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik. Az engedélyek alapján a telep fogadó kapacitása 1.000 m³/d. A tisztító telep Nagykálló város és Biri község szennyvizeit fogadja. A tisztítótelep túlterhelt, a nyárfás szennyvízelhelyező telepre a Felügyelőség a telep monitoring kútjainak eredményei alapján részleges környezetvédelmi felülvizsgálatot rendelt el a 4276-2/2011. számú határozatával. A szennyvíztisztító telep kiváltása folyamatban van, az önkormányzat vízjogi létesítési engedéllyel (13435-14/2009. számú határozat) rendelkezik az építésére vonatkozóan.

KEOP 1.2.0. „Nagykálló szennyvíztisztító telep létesítése” elnevezésű projekt keretében került megvalósítása az új telep.

A projekt célja Nagykálló és Biri község szennyvizének környezetvédelmi előírásoknak megfelelő tisztítása. A 1500 m³/d szennyvíz biológiai szennyvíztelepen történő tisztítása eleven iszapos és természetes tisztítás technológiával történik. A két technológia kombinációjával elérhető a tisztított szennyvíz részbeni hasznosítása mellett felszíni vízbe, mint befogadó vezetése, valamint a talaj- és talajszennyezés megszüntetése.

Szennyvízkibocsátás

A telepen először rács ill. osztóaknán keresztül két (váltott ütemű) ülepitő földmedencébe folyik a nyers szennyvíz, majd bakhátas nyárfás területre vezetve elszikkad.

A tenyészedőszakon kívül a tisztítótelepre érkező szennyvizet téli tározó földmedencékbe vezetik, ahonnan a tenyészedőszakban érkező szennyvízhez keverve elöntözik.

A nyárfás öntözőtelep - felülete: 10,6 ha
- szennyvízborítás: 300 mm/év
- öntözési forduló: 16 nap

Az övárokból összegyűjtött csurgalékvizeket átemelőben elhelyezett szivattyú nyomóvezetéken keresztül nyomja a befogadóba, a VII/3 sz. belvízcsatorna 5+450 km szelvényébe.

A kommunális szennyvizek kibocsátása a Nagykálló Szennyvíztisztító Telepen történt tisztítást követően a kállai (VII.) főfolyás befogadóba történik, melyre a kibocsátott víznek a hatása „nem jelentősként” lett jelölve a Vízgyűjtőgazdálkodási Tervben.

Ipari szennyvízkibocsátás jelen területen nincs. [Forrás: Vízgyűjtőgazdálkodási Terv]

Csapadékelvezetés

A városi csapadékvíz elvezető csatorna jelenlegi hossza: 58,438 km.¹⁸

Nagykálló Város Önkormányzata 2009-ben Belterületi bel- és csapadékvíz védelmi fejlesztések Nagykállóban című pályázata keretében közel 300 MFt támogatást nyert.

2013-ban 338.205.069 forint európai uniós támogatást nyert a „Belterületi bel- és csapadékvíz-védelmi fejlesztések Nagykállóban” című projekt az Új Széchenyi Terv keretében. A beruházásból a város területén megtörtént a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése, illetve a meglévő rendszer felújítása több, mint 20 utcában.

A projekt célja a település bel- és csapadékvíz elvezetési problémák szempontjából kritikus területeinek belvízelvezetése, a területre hulló csapadékvíz rendezett elvezetése, a lakóterület védelme, ezzel a vízrendezés II. ütemének megvalósítása volt.

¹⁸Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A projekt keretében új csapadékvíz elvezető csatornahálózat építése, valamint a meglévő csatornák rekonstrukciója, szelvénybővítése valósult meg. A hálózat alkalmas arra, hogy megfelelő biztonságot nyújtson az ott élőknek. A beruházásban összesen 8066 folyóméter hosszú csapadékvíz-elvezető rendszer épült meg. A projektet 2013. év végén zárták.

1.16.2 Energia

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

Nagykállón a vezetékes gázszolgáltatást TIGÁZ Zrt. biztosítja. A szolgáltatás városra vetített jellemzői:

- A háztartási gázfogyasztók száma 2013-ban 2596 db volt.
- A háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége 2013-ban 2665900 m³ volt.
- Az összes gázfogyasztók száma 2013-ban 2800 db volt.
- Az összes gázcsőhálózat hossza 2013-ban 87,6 km volt.¹⁹

A településen a vezetékes gázhálózat 1997-ben épült ki. Belterületen a kiépítettség 100 %-os, külterületeken 30 %-os. A rákötések aránya belterületen 85 %-os, a maradék 15 % döntő része szilárd tüzelőanyaggal oldja meg ingatlana fűtését. A szilárd tüzelés aránya mind az országos, mind a megyei átlagokat meghaladja. A megújuló energiaforrások felhasználása a településen nem elterjedt.

Nagykállón a villamos energiát az E.ON Energiaszolgáltató Kft. biztosítja. A szolgáltatás városra vetített jellemzői:

- A háztartási villamos energia fogyasztók száma 2013-ban 3896 db volt.
- A háztartások részére szolgáltatott villamos energia 2013-ban 9469 ezer kWh volt.
- A villamos energia fogyasztók száma 2013-ban 4274 db volt.
- A szolgáltatott összes villamos energia 2013-ban 20702 ezer kWh volt.
- A kifeszültségű villamoselosztó-hálózat hossza 2013-ban 75,6 km volt.²⁰

52. táblázat: Közvilágítás adatai

Év	A közvilágítás éves fogyasztása (kWh)	A fényforrások száma (db)	A fényforrások beépített teljesítménye (kW)
2005	335203	1168	70.163
2006	308196	1168	70.163
2007	322164	1168	70.163
2008	316315	1168	70.163
2009	324118	1168	70.163
2010	306122	1170	70.163
2011	299323	1170	70.163
2012	344106	1170	70.163
2013	313420	1170	70.163
2014	620057	1170	70.163

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

¹⁹Forrás: KSH, 2013.

²⁰Forrás: KSH, 2013.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Geotermikus energia

Nagykálló területén a geotermikus energia az egyetlen jelenleg is hasznosított megújuló energiaforrás. Talajszondás rendszer esetén kb 15 cm átmérőjű, 50-200 méter hosszú lyukat fúrnak a földbe leginkább függőlegesen. Ebbe helyezik az U alakú szondát, amiben zárt rendszerben cirkulál a hűtőközeg. 200 méteres mélység esetén kb. 17 °C-os a föld. Ilyen földhőszondás rendszert találhatunk a következő épületekben:

- Általános Iskola alsó tagozat Nagykálló Nagybalkányi u. 2-6.
- Korányi Frigyes Gimnázium Nagykálló, Korányi F. u. 27.
- Harangodi Tábora

A környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Jó példát mutatva, a fenntartható életmódot és környezettudatos magatartást népszerűsítő mintaprojekt valósult meg a nagykállói Korányi Frigyes Gimnázium és Kollégium környezettudatos és energiatakarékos átalakításával. A Nagykállói Erdei Iskola infrastruktúrafejlesztése és környezettudatos átalakítása 2012-2014 között került megvalósításra, mely szintén referencia értékű. A környezettudatos energiagazdálkodás másik területe a lakásállomány energetikai korszerűsítésére terjed ki, úgy, mint szigetelések építése, nyílászárók cseréje, fűtési rendszerek korszerűsítése. Az energetikai korszerűsítések legfőbb hozadéka, hogy nő a lakások energiamegtakarítása és piaci értéke.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzat 2010-2011-ben három intézmény épületeinek energetikai minősítését végezte el:

Budai Nagy Antal Szakközépiskola – energetikai minőség szerinti besorolás: E

Korányi Frigyes Gimnázium – energetikai minőség szerinti besorolás: D

Nagykállói Általános Iskola – energetikai minőség szerinti besorolás: F

1.16.3 Elektronikus hírközlés

Egy térség üzleti környezet fejlettségét és potenciálját jellemzi az üzleti jellegű Információ Technológiai (IT) rendszerek és alkalmazások elérhetőségének mértéke is. Nagykálló városban elérhető kommunikációs hálózatok megfelelnek a modern IT megoldások alkalmazási feltételeinek.

Az elektronikus hírközlési infrastruktúra lehet:

- távközlési ellátás
- műsorszórás, kábel tv ellátás

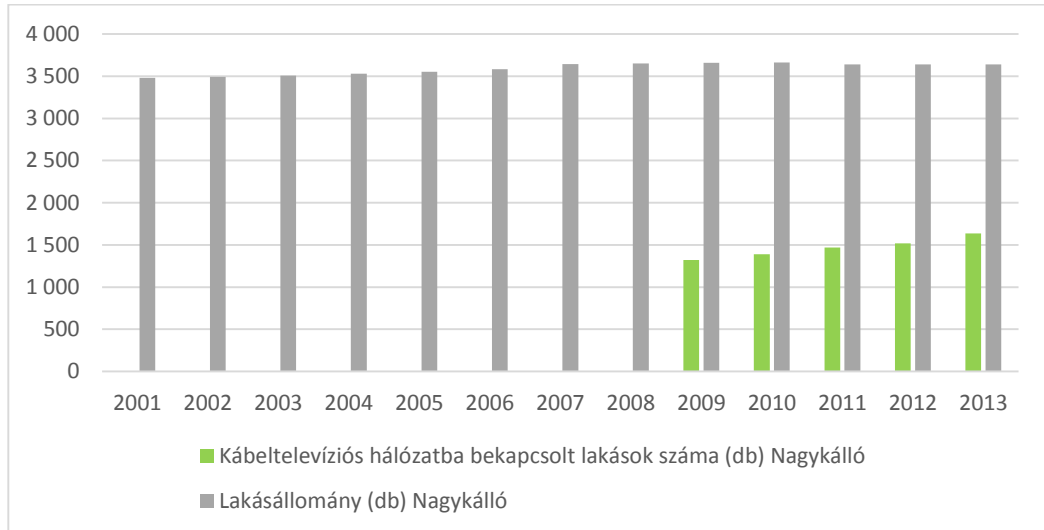
Kábeltelevíziós hálózat

Nagykállónkiépített kábeltelevíziós hálózat üzemel. 2015-ben 4 szolgáltató kínál kábeltelevíziós előfizetést (UPC, DIGI, Magyar Telekom, Austriasat).2013-ban 1635 db lakás volt a hálózatra kötve.²¹

²¹Forrás: KSH, 2013.

31. ábra: A kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva

Forrás: KSH, 2013.

A kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számának arányáról a teljes lakásállományhoz viszonyítva elmondható, hogy megjelenésük óta (2009) egy folyamatosan emelkedő trendet követve jelenleg 45%-os. Ez az arány ugyan az országos átlagtól elmarad, azonban a megyei és a járási arányoknál magasabb.

Internet-előfizetés

Az internet-előfizetések számáról Nagykállón 2013-ban a következő adatok mondhatók el:²²

- internet előfizetések száma: 1905 db
- Internet-előfizetések xDSL hálózaton: 315 db
- Internet-előfizetések kábeltelevízió-hálózaton: 1120 db
- Internet-előfizetések vezeték nélküli hálózaton (mobil internet nélkül): 469 db
- Internet-előfizetések egyéb kapcsolaton keresztül (LAN, bérelt vonal, stb.): 1 db

Jelenleg a következő szolgáltatók nyújtanak internet előfizetést a körzetben: Invitel, Magyar Telekom, Externet.

Telefonhasználat

Nagykállón kiépített telefon hálózata üzemel. 2013-ban 2196 db egyéni analóg távbeszélő fővonalat (lakásfővonalat) regisztráltak.²³Jelenleg a következő szolgáltatók nyújtanak telefon előfizetést a körzetben:Fonio, Magyar Telekom, Externet.

²²Forrás: KSH, 2013

²³Forrás: KSH, 2013.

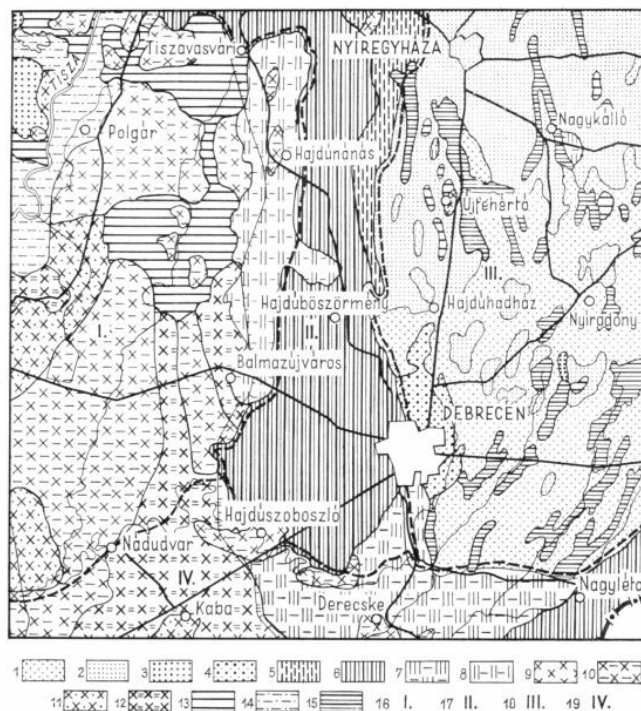

1.17Térségi és települési környezetvédelem

1.17.1 Talaj

Nagykálló és Biri településeken lápos réti talajt, futóhomokot, és réti csernozjom talajt találunk. Két szikes talajtípus fordul elő, nevezetesen a teljesen terméketlen szoloncsákok és a gyenge termékenységű szolonyeces réti talajok. Utóbbiak csak néhány kisebb foltban fordulnak elő. Mindkét talajtípus a réti talajokkal azonos öntésanyagokon és mechanikaiösszetétellel fordul elő. A természeti viszonyok megváltozása következtében a talajvíz a réti talajok alatt mamélyebben helyezkedik el, mint képződésük idejében. Ilyenkor a felszín már mentesül avizhatástól, és fejlődése az éghajlati viszonyoknak megfelelő irányba megy tovább, vagyis a csernozjom képződés felé. A humuszos szint felső része elbarnul, a szemcsés szerkezet lassan morzsalékosává válik, és eltűnnek a redukció nyomai is. Ezt a talajt sztyeppees erdőréti csernozjom talajnak nevezhetjük.²⁴

15. térkép Nagykálló és környékének talajtani térképe

1. Futóhomok. 2. Kovárványos barna erdőtalaj. 3. Csernozjom-barna erdőtalaj. 4. Csernozjom-jellegű homok. 5. Tipusos, mészlepedékes csernozjom. 6. Alföldi mészlepedékes csernozjom. 7. Réti csernozjom. 8. Mélyben sós réti csernozjom. 9. Szoloncsák. 10. Réti szolonyec. 11. Sztyeppees réti szolonyec. 12. Szolonyeces réti talaj. 13. Réti talaj. 14. Réti öntés-talaj. 15. Lápos réti talaj. 16. Közép-Tisza mente. 17. Hajdúság. 18. Nyírség. 19. Körösvidék.

1.17.2 Felszíni és felszín alatti vizek

Felszíni vizek

Vízfolyások, tavak

A Nyírségből északnak tartó csatormázott gyenge vizek vízszállítása Nagykállónál 0,5 m³ másodpercenként. Ezt a közepes mennyiséget atéli és tavaszi nagyvizek megemelik. Az év nagyobb részében 20-50 l víz folyik le másodpercenként ezekben a szabályozott és összefogott vízmedrekben. Természetes vízszállításuk még kevesebb volt. A Nyírség középső, É-nak lejtő

²⁴Forrás: Nagykállói szennyvíztisztító telep előzetes vizsgálati dokumentáció; Enviroinvest Kft.

területem, amelyet a Hajdúhadház – Nyíradony között vízvásztótól egymással párhuzamosan a Lónyai –csatornához tartó „főfolyások” vagy csatornák tagolnak. A főgyűjtő a Lónyai –csatorna (91 km, 1958 km²).²⁵ Nagykálló egy 32 hektáros területen két nagyobb halastó található.²⁶

Érintett
belvízrendszer

A belvízvédelmi szempontból vizsgált terület az ország északkeleti részén, a Tisza balparti vízgyűjtőjében terül el, környezetéből kiemelkedő homokdombok sorozata és a Nyírség szerves részét képezi. A település a 46. számú Nyíri belvízrendszer területén található, amely egyben a Kállai (VII. számú) főfolyás völgye belvízöblözetét is képezi. A Kállai (VII. sz.) főfolyás völgyének horizontális elrendezését a közel dél-északi irányú tagoltság jellemzi. A terület vertikálisan dél-északi lejtéssel bír.²⁷

A belvízrendszert északon a Virányos-Kótaj közötti vízvásztó, a Lónyay főcsatorna, a Berkesz-Anarcs-Gyulaháza-Nyírmada között húzódó, keleten a Nyírmada-Hodász-Nyírbátor-Nyírlugos közötti vízvásztó (Nyírség-Kelet-Nyírség határa) délen a Nyíradony-Hajdúhadház közötti vízvásztó, nyugaton a Kótaj-Nyíregyháza-Újfehértó-Téglás településektől nyugatra húzódó vízvásztó határolja. A belvízrendszer teljes nagysága 2066 km².

Felszín alatti vizek

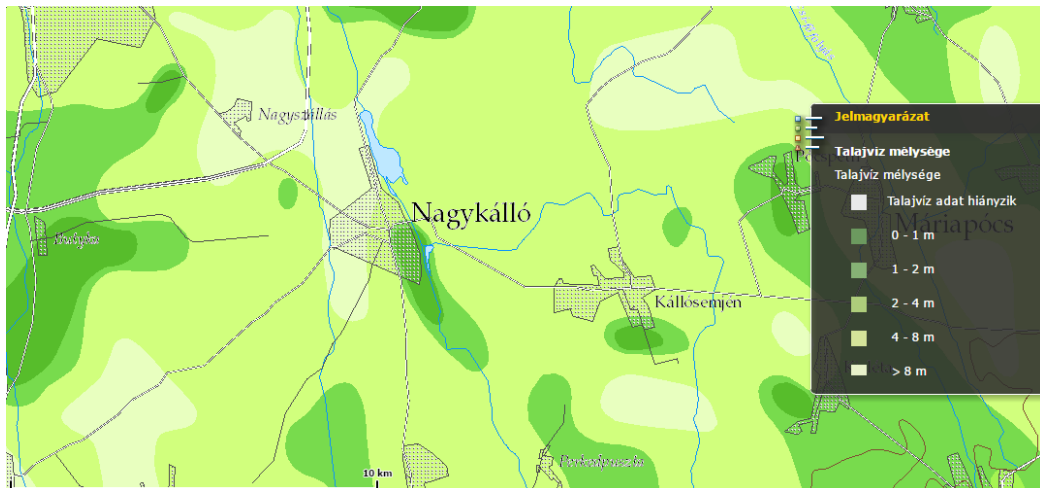
Felszín alatti vizek
érzékenysége

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004 (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján Nagykálló a fokozottan érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.

Talajvíz

Nagykállón a talajvíz mélysége a homokbucka vonulatok alatt 4 - 6 m, máshol 1 - 4 m közötti. Mennyisége csak a Lónyai- és a Belfő-csatorna közötti öblözetekben éri el az 1 – 3 l/s.km² –t, máshol jelentéktelen. Kémiai jellege szerint a IV. sz. főfolyás mentén és a Lónyai –csatorna torkolati szakasza környékén nátrium-, máshol kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége általában 15 – 25°nk között van, de a települések környékén 45°nk fölé is emelkedik. A szulfáttartalom 60 – 300 mg/l között ingadozik, de a VIII. sz. főfolyás nagykállói szakaszán a 300 mg/l-t is meghaladja.

32. ábra: Nagykálló és környékének felszín alatti vízszint térképe

Forrás: Magyarország talajvízszint mélység térképe (0-8m)

²⁵Forrás: http://vizeink.hu/files/konza_2-3_vegl_jh.pdf

²⁶Forrás: <http://nagykalloihorgaszto.hu/>

²⁷Forrás: A Nyírség környezetminősítése vízellátottság szempontjából; Várallyay György, Türi Zoltán, Demeter Gábor, Szabó Gergely, Négyesi Gábor

VGT

A Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek (VGT) tartalmazzák a felmért vízgazdálkodási problémák, a környezeti célkitűzések és ezen célkitűzések megvalósítására szolgáló intézkedések összefoglalását. Nagykálló területe a Nyírség középső részén, a Nyírség felszín alatti víztesten a Nyírség-Lónyay-főcsatorna vízgyűjtő területén található és az erre a víztestre vonatkozóan meghatározott célok és intézkedések teljesítésében érintett.

Felszín alatti
vízbázis

A Nagykálló területén található vízbázisokat az 1.16.1. fejezet mutatja be, a kitermelt víz minőségi jellemzésével. A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóellátást szolgáló vízlétesítmények védelméről szóló 123/1997, (VII. 18.) Korm. rendelet 5. számú melléklete tartalmazza a vonatkozó területhasználati korlátozásokat.

Nagykálló település DNy-i területének jelentős része a Nagykálló Városi Vízmű becsült hidrogeológiai védőterülete „B” zónáján belül helyezkedik el.

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

A levegő minőségére legjelentősebb hatást a közlekedésből, a lakossági fűtésből és az ipari tevékenységből származó szennyezések gyakorolják, de nem hanyagolhatók el a különböző meteorológiai helyzetekben esetlegesen nagyobb távolságról érkező szennyezések sem. A településeken a fűtési időszakban a nitrogén-oxid (NOx) és a kisméretű szállópor (PM10), nyáron a felszín közeli ózon szennyezettség jelenthet problémát. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján az ország területét és településeit a légszennyezettség mértéke alapján a környezetvédelmi és a közegészségügyi hatóság javaslatának figyelembevételével zónákba kell sorolni. A zónák kijelölésére a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendeletben (a továbbiakban: 4/2002. KvVM rendelet) került sor. A rendelet az egyes zónákban 11 szennyező anyagot értékel, ezekre A, B, C, D, E, F csoportokba, valamint a talajközeli ózon esetében O-I és O-II csoportokba tipizálja a zónát.²⁸A 4/2002 (X. 7.) KvVM rendeletben Nagykálló a 10-es jelű (az ország többi területe) légszennyezettségi zónába tartozik, tehát nem szerepel a kiemelt települések között.

1.17.4 Zaj, és rezgésterhelés

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken.

53. táblázat: zajterhelési határértékek

Sorszám	Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre* (dB)	
		NAPPAL06-22 ÓRA	ÉJJEL 22-06 ÓRA
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teletszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

²⁸Forrás: A Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség illetékességi területének állapota, 2011

Nagykállón zajterhelés jellemzően a közlekedésből fakad. Az M3-as autópálya közelsége vonalas terhelést jelent, míg a számozott utak (49147, 4911, 4912, 4102) sugaras elhelyezkedéséből fakadóan elmosott terhelést jelent. Nagykálló környezetvédelmi akcióprogramjai folyamatosan nagy hangsúlyt fektetnek a zajterhelés kezelésére. Az akcióprogramok részletes leírásai és a célkitűzései a <http://www.zoldnagykallo.hu/> oldalon találhatóak.

1.17.5 Sugárzás védelem

A településen mobiltelefon torony csak a lakott területtől távol található. Az új mobiltelefon tornyok létesítésére alkalmas helyeket az érvényes rendezési terv rögzíti. A villamos energia elosztóhálózat része egy 750 KV-os légvezeték, de a hálózat kiszolgálása alapvetően kisméretű légvezetéseken keresztül történik.

Nagykálló Pakstól 260 km-re található, így az atomerőmű 300 km-es Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ) területére esik. Az Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ 30-300 km) az a terület, amelyen belül szükségessé válhat a lakosság élelmiszer-fogyasztásának korlátozása, a mezőgazdasági termelők és az élelmiszer feldolgozó ipar ellenőrzése, tevékenységük szükség szerinti, szigorú rendeleti szabályozása, illetve korlátozása.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének követésére hazánkban egy országos sugárzásfigyelő rendszer épült ki. A rendszer legfontosabb része a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a szabadterén álló állomások olyan műszerekkel vannak felszerelve, amelyek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás: az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét. Nagykálló területén sugárzásmérő pont nem található. A legközelebbi mérőpontok Debrecen és Nyíregyháza területén találhatóak.

1.17.6 Hulladékkezelés

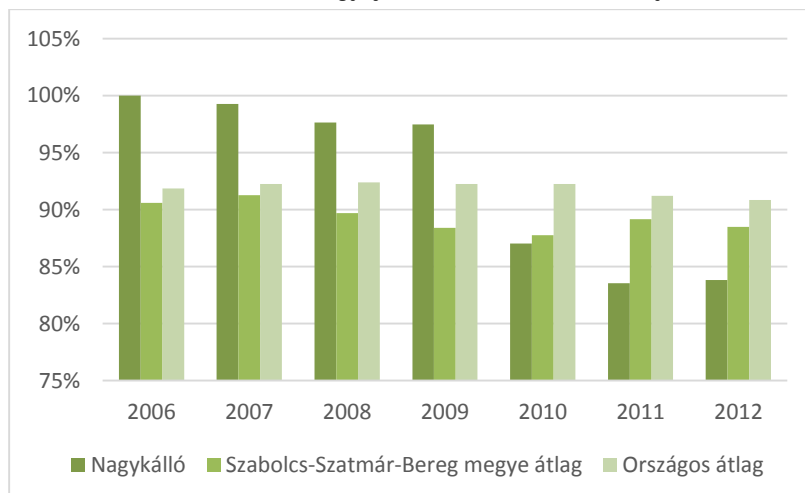
Hulladékgazdálkodási Társulás

Nagykálló város a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Hulladékgazdálkodási Társulás tagja. Közszolgáltatói szerződés alapján a városban a hulladékgazdálkodási feladatokat az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Kft. látja el.

Hulladék mennyisége

A településről összesen elszállított szilárdhulladék mennyisége a KSH adatszolgáltatása alapján 2013-ban 2267,3 t volt, melyből a lakosságtól elszállított hulladék mennyisége 1987,9 t volt. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 2012-ben 3050 volt.

33. ábra: A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya

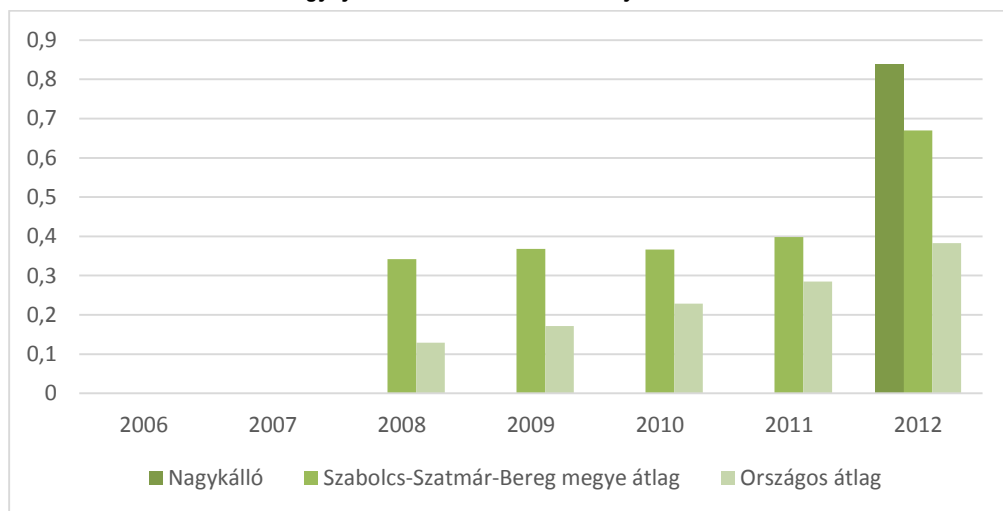
Forrás: KSH, 2013.

A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya a 2006-2011 időtartamban folyamatosan csökkent. 2012-ben enyhe emelkedést mutatva 84%-on áll ez az arány. Nagykállón a hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya az elmúlt években jóval az országos és a megyei átlag alatt maradt.

Szelektív
hulladékgyűjtés

A településről összesen elszállított szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége a KSH adatszolgáltatása alapján 2013-ban 12,6 t volt. A rendszeres szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 2012-ben szintén 3050 volt. A szelektíven gyűjtött hulladékok fajtája: műanyag, papír és fém. A hulladékszállítást végző közszolgáltató Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Kft. 2015-ben minden hónap harmadik pénteki napján szállítja el a szelektíven gyűjtött hulladékot.

34. ábra A szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya

Forrás: KSH, 2013.

A szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 2012-ben 84%-os, mely mind országos, mind megyei viszonylatban is magas érték.

Állati eredetű
hulladékok

Nagykálló Város Önkormányzat 22/2005. (V.11.) Önkormányzati rendelete Nagykálló Város Hulladékgazdálkodási tervének kihirdetéséről c. rendeletben foglaltak szerint az elhullott, 50 kg-nál nem nagyobb össztömegű, kedvtelésből tartott állatokat az állati hulladék birtokosa saját telkén a szomszéd telek határvonalától számított 1,5 m-re elföldelheti, megfelelő nyugalmi vízszint mellett. Ennek feltétele, hogy a felszín alatti víz mindenkor maximális nyugalmi vízszintje és az elföldelés mélységi szintje között legalább 1,0 méter távolság legyen. A városban állati hulladékgyűjtő és tároló nincs kijelölve.

Folyékony hulladék

A település szennyvízelvezetésével kapcsolatos információkat az 1.16.2 fejezet tartalmazza.

A tengelyen beszállított folyékony hulladékot kétállásos fogadóaknába engedik, mely egyben rács és osztóakna. Az osztóaknában mésztejes előkezelés történik, majd a szennyvíz az előüleptető medencébe folyik. A kiülepedett és kiszikkadt szennyvíziszap az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Kft.-hez kerül. Ezen rendszer nagymértékű átalakítása várható a szennyvíztisztító telep átadása után.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

Nagykálló ÉNY-i külterületén található a Nagykállói Ipari Park mintegy 30 hektár területen, mely vizuális környezetterhelést okoz. Az ipari park megvalósításához az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség regionális operatív program keretében nyújtott támogatást. Nagykállón

katonai barnamezős területek, melyek vizuális környezetterhelést okoznának nem találhatók. A város közigazgatási területén belül 1 db külszíni bánya található, mely szintén vizuális környezetterhelést okoz. A bánya adatai az 1.19-es fejezetben részletesen ismertetjük.

1.17.8 Árvízvédelem

Nagykálló árvízi szempontból nem veszélyeztetett.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák az alábbiak:

- A lakosság szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos szemléletformálását tovább kell folytatni.
- Nagykálló fejlesztése során már több alkalommal hatással volt a természeti területekre (autópálya építése, elkerülő utak építése, ipartelepítés), amelyeket figyelembe kell venni a jövőben. A tervezett vonalas létesítmények nyomvonalainak meghatározásakor figyelembe kell venni a már meglévőket.
- A város csapadékvíz-elvezető hálózatot tovább kell bővíteni, fejleszteni.

1.18Katasztrófavédelem

1.18.1 Építésföldtani korlátok

Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

Nagykállón alábányászott területek, barlangok és pincék nincsenek.

Csúszás, süllyedésveszélyes területek

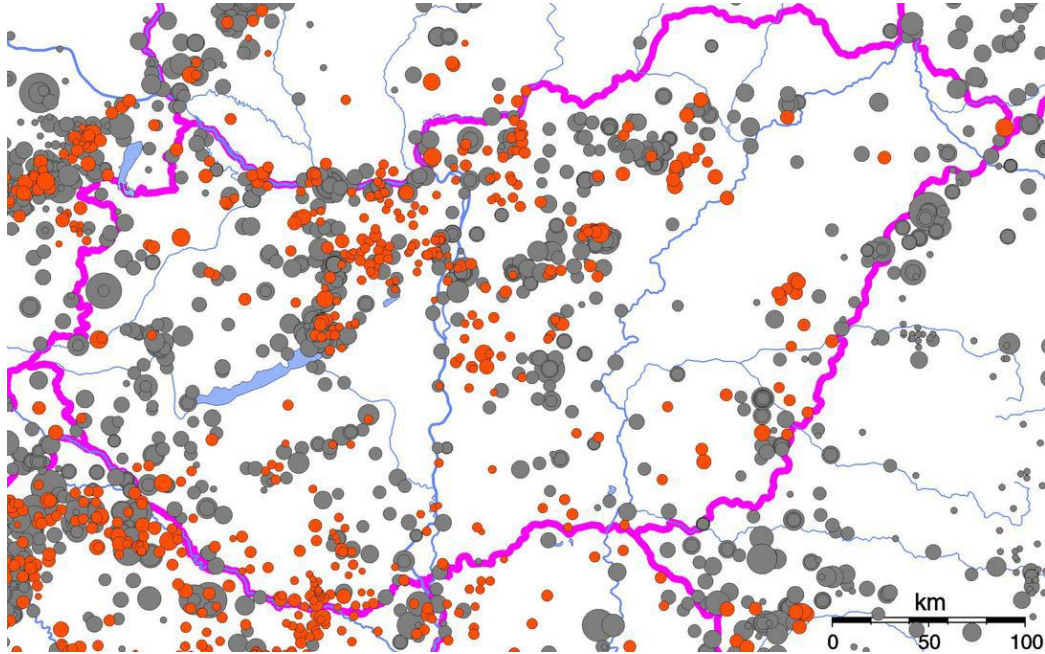
Nagykállón szélereziónak és/vagy vízerózióknak is kitett területek nincsenek. A város adottságaiból adódóan csúszásveszélyes területek nincsenek. Az Országos Felszínmozgás Kataszter alapján – Nagykállót érintő - nyilvántartott események nincsenek. A város területén a domborzati viszonyokból és a tájhasználatból adódóan csúszás- és süllyedésveszélyes terület nincs.

Földrengés veszélyeztetett területek

Magyarországon évente átlagosan 100-120 kisebb földrengés van, mely a lakosság részéről nem érzékelhető. Kb. évente négy-öt olyan földrengés keletkezik, mely az epicentrum környékén már jól érzékelhető, de jelentős károkat nem okoz. Jelentős károkat okozó földrengés 15-20 évente keletkezhet.

16. térkép A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (1456-1994), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009) mutatják

Forrás: foldrenges.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=94:magyarorszag-foeldrenges-veszelyeztetettsége&catid=5:geofizika&Itemid=7

Nagykálló és közvetlen környezete nem számít földrengésveszélyes területnek, földrengéseket nem rögzítettek.

1.18.2 Vízirajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1 Árvízveszélyes területek

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet mellékletében Nagykálló nem szerepel.

Az 1.17.8 fejezetben foglaltaknak megfelelően a településnek árvízzel veszélyeztetett területei nincsenek.

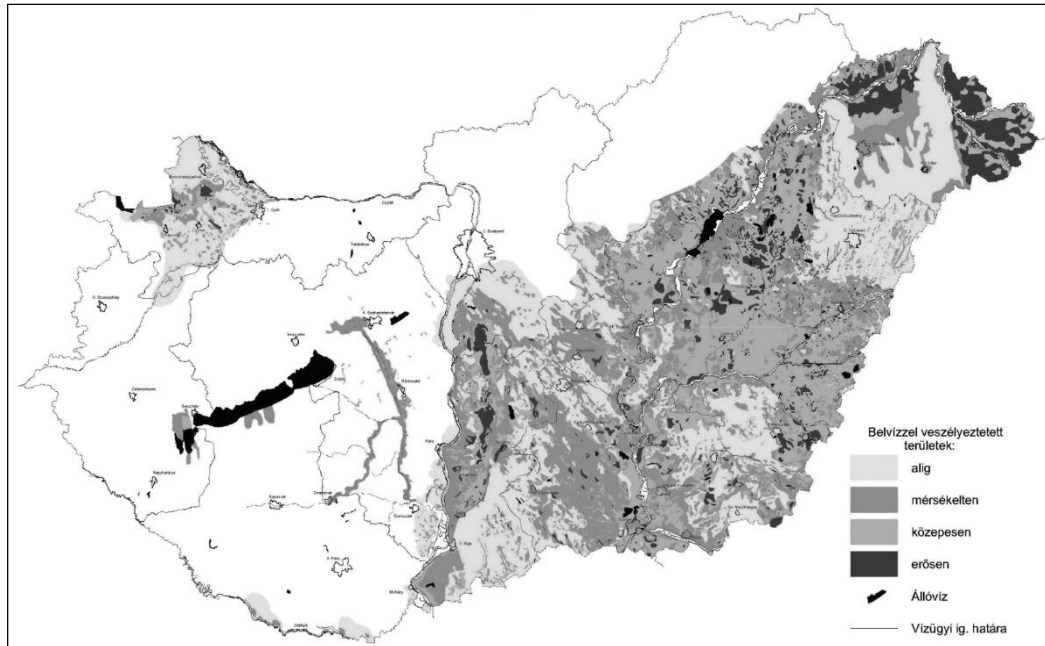
1.18.2.2 Belvívveszélyes területek

A település belvízrendszerének bemutatását az 1.17.2. fejezet tartalmazza.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet mellékletében Nagykálló nem szerepel.

17. térkép Magyarország belvíz veszélyeztetettségi térképe

Forrás: A magyarországi belvíz-veszélyeztetettség térkép elkészítésének szakmai, kutatási megalapozása, BELVÍZ-INFO Projekt (GOP-1.1.1-2008), www.belvizinfo.hu

Az 1.17.2.1 fejezetben foglaltaknak megfelelően a településnek belvizzel veszélyeztetett területei nincsenek.

1.18.2.3 Mély fekvésű területek

Definíció szerint a mély fekvésű területről a gravitációs vízvezetés nem lehetséges. A mélyfekvésű területek helytelen kezelés növelheti a belvívveszély kockázatát. Nagykállón helytelenül beépített mély fekvésű területek a belterületen nincsenek. Ezt a trendet kívánja a Képviselőtestület követni a Helyi Építési Szabályzatról és a Szabályozási Tervek elfogadásával, mely építési tilalmat rendel el a mélyfekvésű területeken.

1.18.2.4 Árvíz és belvízvédelem

2010-ben felújításra kerültek a Nagy-Ludas szivárgó csatorna szakaszai. A (víz)rendezés során az árkot és a tározót megtisztították a növényzettől, a szivárgót keresztmetszeti kialakítással helyreállították. Egy síkvidéki tározó építése, illetve csatorna-felújítása történ meg 2 hektáron a Forrás-dűlőben – az egykori kenderáztató területén. Ezen kívül megtisztították a Haszon-tói csatornaszakaszt, valamint a Csegzei csatornát. A fejlesztés során a Ludastói és a Biriszőlő út által határolt területen lévő csatornák is felújításra kerültek. A beruházás összköltsége nettó 84.061.668 Ft volt, amiből (nettó) 58.843.168 forintot a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal kiírásán nyert Nagykálló Város Önkormányzata. A kivitelezési munkákban a mezőgazdasági termelők is részt vettek. A fejlesztés célja volt, hogy a csatornák újra betöltsék funkciójukat, védve ezáltal a heves esőzések káros következményeitől a környező településrészeket és mezőgazdasági területeket. A projekt megvalósítása során csökkent a belvizzel veszélyeztetett területek aránya, javult a belvív elleni védekezés hatékonysága. Emellett fontos szempont volt a vizek és vizes élőhelyek jó ökológiai állapotának megőrzése is Nagykállóban.

1.18.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

1.18.3.1 Kedvezőtlen morfológiai adottságok

Egyéb kedvezőtlen morfológiai adottság (pl. lejtés, falszakadás) Nagykálló területén nincs.

1.18.3.2 Mélységi, magassági korlátozások és tevékenységből eredő korlátozások

Az építés zónában a Helyi Építési Szabályzat a következőket korlátozza speciálisan, melyek a szokásostól eltérő elemek:

- Építési tilalom a mélyfekvésű területeken.

1.18.3.3 Ipari veszélyforrások

A városban két olyan üzem működik, melyek az általuk folytatott tevékenység alapján veszélyes üzemnek minősülnek.

Veszélyes ipari üzemek:

- Felső küszöbértékű üzem:
 - KITE Zrt. (növényvédőszer gyártás, raktározás)
- Alsó küszöbértékű üzem:
 - NZRT-TRADE Kft. (műtrágya raktározás)
 - KITE Zrt. (növényvédőszer gyártás, raktározás)

1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely

Nagykállóban 1 db, érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati, kutatási engedéllyel rendelkező terület található: Nagykálló I. - homokbánya. A bánya jelenleg is működő, külfejtéses művelési módú, melynek fedőszintje 149,00 mBf., feküszintje 124,80 mBf. magasságú.

1.20 Városi klíma

Az általános éghajlati viszonyok leírását az 1.12.1. fejezet tartalmazza.

A városban sajátos klimatikus viszonyok alakulnak ki (városklíma), amelyek hőhullámokidején különösen megterhelőek lehetnek. Az egyes városok klímája között jelentős eltérés lehet, mely eredhet az épületek, építmények, burkolatok fizikai jelenlétéből, vagyis az összetettbeépítési struktúrából, a burkolatokon használt vízzáró anyagok (aszfalt, beton) miatt megváltozott lefolyási viszonyokból, az alacsony növényborítottságból, a sokféle emberitevékenység általi (közlekedés, fűtés, ipar) kibocsátásból (hő, vízgőz, szennyező anyagok, stb.).

Ezek a tényezők együttesen jelentősen módosítják a városok klimatikus viszonyait a szabadtérszínéhez képest. Ennek legszembetűnőbb megnyilvánulásai például:

- a város légterében kialakult hőtöbbség (ún. városi hősziget),
- a megváltozott átszellőzési viszonyok,
- a levegőminőségi problémák.

A fentieknek megfelelően szükséges, hogy a településszerkezeti, a szabályozási és beépítési tervekben, a zöldterületi rendszer tervezésben és a közút- és közműtervezés során nagyobb hangsúlyt kapjanak a klimatikus szempontok.²⁹

Nagykálló város klímáját befolyásoló tényezők a közúthálózat, illetve a környező nagy kiterjedésű mezőgazdasági területek.

²⁹ Városklíma kalauz, 2011

2 Helyzetelemző munkarész

2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

2.1.1 Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák

Nagykálló népessége az elmúlt évtizedben folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. 2001. évi adatokhoz képest 1400 fővel csökkent a lakosság, ami 13%-os csökkenést jelent. Ez együttesen adódik össze a születések számának csökkenéséből és a pozitív elvándorlási mérlegből. További kedvezőtlen hatás, hogy az országos trendekhez hasonlóan a népességben elöregedésére utaló folyamatok rajzolódnak ki. 2011-ben a lakosság közel egyötöde (18,96%) 60 év feletti, míg a 14 év alattiak aránya 17,96%. Pozitívum, hogy az országos értékeknél néhány %-kal kedvezőbb a társadalom korösszetétele.

2.1.2 Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő

A város közösségi életét számos rendezvény színesíti. E mellett számos civil szervezet működik együtt az önkormányzattal a kulturális értékek megőrzésében és a helyi hagyományok ápolásában. Kedvezőtlen folyamat, hogy az önkormányzat évről évre kevesebb anyagi támogatást tud fordítani a civil szervezetek támogatására.

2.1.3 Intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés

A város által működtetett intézményhálózat átlagosan 25 – 30 éve különböző építési technológiákkal került kialakításra. Az épületek túlnyomó része belső felújításra szorul. Az általános, illetve középfokú oktatási intézmények fenntartója a Klebersberg Intézményfenntartó Központ, míg a működtetési feladatokat az önkormányzat végzi. A város szociális intézményeit a Dél – nyírségi Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás és a Kelet-magyarországi Szociális Szolgáltató Központ működteti.

2.1.4 Gazdaság szerkezet és dinamika

Nagykálló a jelen lévő vállalkozások számával a megyei átlagos értéket hozza. Viszont annak ellenére, hogy jelentős termőterülettel rendelkezik a város, a mezőgazdasági vállalkozások aránya a legalacsonyabb a megyei átlaghoz képest. Ezt némiképp kompenzálja a szolgáltatás, kereskedelem szektorban jelen lévő vállalkozások magasabb száma.

A mezőgazdasági termelést folytató gazdaságok átlagos mérete az erőforrások elaprózottságára utal: az 5 hektár alatti földterületek aránya meghaladja a 70%-ot, a gazdaságok 1/10-e pedig az egy hektárt sem éri el. A használt földterületek művelési ágak közötti megoszlására jellemző a szántóföldek nagy aránya (49,5%, fő termények a kukorica, a búza és a napraforgó). A kedvezőtlen piaci folyamatok hatására némileg csökkent a helyi, térségi felvásárlás és értékesítés, az agrárium lehetőségei nincsenek megfelelő mértékben kihasználva.

Az ipar elsősorban feldolgozóipar orientált, alapvetően a mezőgazdasági termékfeldolgozás és a könnyűipari tevékenységek jelenléte jellemző. Kevés a nagyvállalatok száma, inkább a kis- és közepes vállalkozások a jellemzőek. Az ipari ágazat fejlődésének nem kedvez Nyíregyháza közelsége, jelentős elszívó hatással rendelkezik. Az M3 autópálya Vásárosnaményig történő megépítése középtávon Nagykállón is átértékelheti a térségi szerepeket és lehetőségeket.

A kereskedelem, a logisztika és a szolgáltatások területén tud leginkább a nyíregyházi fejlesztésekhez csatlakozni. Kitorési lehetőséget jelenthet a kedvező földrajzi elhelyezkedés.

2.1.5 Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya

A többi településsel együtt Magyarország kormánya Nagykálló 1,2 mrdFt-os hitelállományát is átvállalta. Azonban az önkormányzatot garancia-, és kezességvállalási ügyletek kapcsán továbbra is 415 MFt kötelezettség terheli, valamint további 495 MFt. fejlesztési célú hitel felvételét tervezi a 2015. évi költségvetési rendelet alapján annak érdekében, hogy meg tudja vásárolni a Nagykállói Ipari Park ingatlanait.

A 2015. évi költségvetési rendelet alapján az önkormányzatnak rövidtávon (2015 – 2017. év közötti időszak) 55 – 65 millió Ft. áll rendelkezésére fejlesztésekhez kapcsolódó előkészítési tevékenységre, illetve a projektek megvalósításához szükséges önerő biztosítására.

Az önkormányzat törzsvagyona az elmúlt 5 évben jelentősen gyarapodott, több mint 1,9-szeresére. A törzsvagyon legjelentősebb tételeit az önkormányzati ingatlanok, valamint az üzemeltetésre átadott eszközök képezik.

Az önkormányzat forgalomképes vagyona 700 MFt. Több olyan ingatlannal rendelkezik, melyek fejlesztési szempontból értékesek lehetnek.

2.1.6 Táj és természeti adottságok

Nagykálló egyenetlen síksági domborzaton, alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el. Nagykálló közigazgatási területének közel 10%-át (634 ha) települési területek (belterületek) foglalják el. A népesség többsége a belterületen lakik, a tanyásodás a település igazgatási területén nem jellemző.

Jelentős tájba való beavatkozások voltak a településen a 19. századi mocsárlecsapolások, illetve a közelmúltban a M3 autópálya építése.

Nagykálló területén és környékén országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete nem lett kijelölve, viszont számos egyéb értékes terület található.

Több terület is beletartozik a nemzeti ökológiai hálózat részét képező ökológiai folyosóba. Védett természeti területek közé szikes tó és szikes lápok találhatók.

Natura 2000-es terület a várostól délre 5 km-re levő területen található a Biri Nagy-rét, ahol kiemelt fontosságú cél a következő fajok, élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, lehetőség szerinti fejlesztése

Helyi védelem alatt álló terület a Harangodi Üdülőterület. Valamint helyi védelemre tervezett természetvédelmi értékek az Óbester határrészről K-re lévő vizes élőhely és a Túlagát határrész erdejének É-i oldalán lévő mocsaras tisztás.

Natura 2000-es terület a várostól délre cca. 5 km-re levő területen található (területkód: HUHN21163) a Biri Nagy-rét, ahol kiemelt fontosságú cél a következő fajok, élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, lehetőség szerinti fejlesztése

2.1.7 Zöldfelületek

Városi közpark méretű zöldfelületek nagyobb terjedelemben nem találhatóak a település belterületén. Nagykálló esetében a zöldfelületek alapvetően két nagy típusba sorolhatóak. A városi közparki funkciót betöltő területek főként a belvároshoz, jellemzően a főtér közelében elhelyezkedő területen találhatóak. A Korányi Frigyes út – Mártírok útja – Széchenyi út által közrefogott területen a korábban megvalósult város rehabilitációs projektekhez kapcsolódóan megújításra kerültek a

zöldfelületek, az ott található növényállomány jó minőségű, gyakorlatilag városi kertként működő. Ide tartozóként kell megemlíteni, a főtér környezetében található védett épületek (egyházi, betegápolási) nagyméretű udvarai, kertjei, melyek a minőségi zöldfelületek meglehetősen nagy részét adják.

Másik típus a mezővárosi történelmi településszerkezetből adódó nagy területű telkekből álló tömbök, melyek az utcafronti lakóépületek mögött gazdálkodásra is alkalmas felületekkel rendelkeznek. Ezek növényállománya rendkívül heterogén, alapvetően haszonnövényekből áll, de hosszútávon fontos tartalékterületek a közösségi zöldfelületek szempontjából.

Mennyiségét tekintve a zöldfelületi ellátottság ugyan nem mondható rossznak az országos átlaghoz képest, de a városfejlesztési tervek szempontjából jelentős fejlesztéseket szükséges tervezni. A belváros esetében jelentős zöldfelületi fejlesztés ment végbe, ugyanakkor a környező területek minőségi megújítására további lehetőségek kínálkoznak, melyeket a következő programozási időszakban ki kellene használni.

A belterület határa felé haladva egyre kevesebb zöldfelületi elemet tartalmazó utca jelenik meg. Annak érdekében, hogy a porszennyezés illetve a levegőben lévő káros anyag tartalom csökkenthető legyen javasolt az intenzív fásítás ezeken a területeken is, mely egyúttal javító hatással lesz a belváros és a környezetében található lakóterületek számára is.

2.1.8 Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)

A város térségi közúti közlekedési kapcsolatai annak ellenére jónak mondható, hogy nincs országos főúthálózati kapcsolata. A 4911. j. összekötő úton északi irányba érhető a városközponttól 4 km-re lévő M3 autópálya, illetve 10 km-re van Nyíregyháza központja. Déli irányba a 4. sz. főút és Debrecen is könnyen elérhető. Nagykálló és a térség települései az M3 Vásárosnaményig való megépítést követően továbbra is tranzitforgalommal terhelt. Nagykállót elsősorban a Románia irányú forgalom érinti. Ez a településszerkezet fejlődése szempontjából is meghatározó, mivel a 4911. j. mellékút végighalad az egész városon és érinti a belvárost is.

A belterületi utak mindössze 3%-a nem kiépített. Viszont ennek ellenére a gyűjtő- és kiszolgálóút hálózat hiányos és a történelmileg kialakult szerkezetből adódóan helyenként szűk keresztmetszetű.

Nagykállóban 5,94 km kerékpárút és 22,15 km járda, illetve gyalogút található. Elsősorban közlekedésbiztonsági szempontok miatt ezek további fejlesztése, kiépítése szükséges.

A közösségi közlekedés elsősorban helyközi autóbuszjáratokkal biztosított. Hálózati lefedettsége megfelelő. A vasúti közlekedés nem jelentős, az érintett 113-as és 112-es számú vasúti pályák műszaki állapota rossz, egyvágányúak és dízel vontatásúak.

2.1.9 Közművek és elektronikus hírközlés

A nagykálló vízbázis ivóvíz vonatkozásában nitrit és arzén területén minőségi kifogással érintett település. A lakóingatlanok 100% csatlakoznak az ivóvízhálózathoz.

A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatorna-hálózatba) bekapcsolt lakások aránya 85%. A túlterhelt szennyvíztisztító telep kiváltására 2014-ben új létesült. Az technológiával elérhető a tisztított szennyvíz részbeni hasznosítása mellett felszíni vízbe, mint befogadó vezetése, valamint a talaj- és talajszennyezés megszüntetése.

A városi csapadékvíz elvezető csatorna jelenlegi hossza: 58,438 km. Ezzel a belterület kritikus részein mindenhol megoldott a csapadékvíz elvezetése

A településen a vezetékes gázhálózat 1997-ben épült ki. Belterületen a kiépítettség 100 %-os, külterületeken 30 %-os. A rákötések aránya belterületen 85 %-os, a maradék 15 % döntő része

szilárd tüzelőanyaggal oldja meg ingatlana fűtését. A szilárd tüzelés aránya mind az országos, mind a megyei átlagokat meghaladja. A megújuló energiaforrások felhasználása a településen nem elterjedt.

Az elektromos energia ellátás a teljes településen megoldott, a háztartási fogyasztók 100%-a ellátott.

Internet szolgáltatást a városban több szolgáltató is biztosít. Internet előfizetések száma: 1905 db, ami a lakások közel 50%-át jelenti.

Nagykállóban kiépített telefonhálózat üzemel. 2013-ban 2196 db egyéni analóg távbeszélő fővonalat (lakásfővonalat) regisztráltak, ami a lakások 59%-át jelenti.

2.1.10 Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság

A vizsgálatok során az alábbi fennálló környezetvédelmi konfliktus, probléma került feltárássra:

- A lakosság szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos szemléletmódját tovább kell javítani.
- Nagykálló fejlesztése során már több alkalommal hatással volt a természeti területekre (autópálya építése, elkerülő utak építése, ipartelepítés), amelyeket figyelembe kell venni a jövőben. A tervezett vonalas létesítmények nyomvonalainak meghatározásakor figyelembe kell venni a már meglévőket.
- A város csapadékvíz-elvezető hálózat további bővítése, fejlesztése indokolt.

		Vizsgált tényezők ("hatott")										
		demográfiai viszonyok és tendenciák	települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)	intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	gazdaság szerkezet és dinamika	önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	táji és természeti adottságok	zöldfelületek	épített környezet (épített örökség is)	közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	közművek és elektronikus hírközlés	környezetvédelem – klímatudatosság/energiahatékonyság
Ható tényezők	demográfiai viszonyok és tendenciák		+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
	települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek)	+		0	0	0	+	+	+	0	0	0
	intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	+/-	0		0	-	0	+/-	0	+/-	+/-	+/-
	gazdaság szerkezet és dinamika	+/-	+/-	+/-		+/-	-	0	0	0	0	0
	önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	+/-	+	+	0		+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
	tágabb táji és természeti adottságok	0	0	0	0	0		0	0	0	0	+
	zöldfelületek	0	0	-	0	-	0		0	0	0	+
	épített környezet (épített örökség is)	+/-	+	-	0	-	0	0		0	0	0
	közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	+/-	0	-	+	-	0	0	0		0	0
	közművek és elektronikus hírközlés	+/-	0	0	+/-	-	0	0	0	0		
	környezetvédelem - klímatudatosság/energiahatékonyság	+/-	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+	0	+/-	0	

3 Helyzetértékelő munkarész

3.1 Helyzetelemzés eredményeinek értékelése

3.1.1 A folyamatok értékelése

- Az M3 autópálya közelsége fontos lehet az ipari park hasznosítása illetve fejleszthetősége szempontjából, mely által a település bevételei növelhetőek
- A szegregátumokban élők helyzetének javítása, e nélkül leszakadó településrészek keletkeznek, a városon belül feszültségek alakulnak ki. (pénzügyi, egészségügyi, kulturális, stb.)
- Az átmenő forgalom csökkentése szükséges annak érdekében, hogy a település terhelése (zaj, por, káros anyagok) csökkenthető legyen a Debreceni és Nagybalkányi utak mentén.
- Részben probléma a nagyobb, összefüggő zöldfelületek hiánya Nagykállóban. Ezek nélkül a városi rekreációs lehetőségek, a kondicionáló szempontból fontos zöldfelületek nélkül a település által nyújtott életminőség nem lesz versenyképes a környező nagyobb településekével.
- A legtöbb szolgáltatást nyújtó intézmény, üzlet, oktatási és egészségügyi intézmény Nagykálló központjában található. Általános probléma, hogy ezekhez kapcsolódóan időszakosan kevésnek bizonyulnak a rendelkezésre álló parkolóhelyek. Amennyiben a parkoló számot nem sikerül növelni, úgy ezen szolgáltatások igénybevétele körülményesebb, mely az azokat igénybe vevők számának csökkenéséhez vezethet, illetve a rontja az üzletek forgalmát, továbbá nem növelhető érdemben a kihasználtság és a forgalom.
- A településen belül, több olyan védett, vagy településkép szempontjából védendő épület található, mely közfunkciót lát el. Ugyanakkor ezek műszaki állapota több esetben nem kielégítő, a benne működő funkciót nem képes kellő színvonalon kiszolgálni (óvoda, iskola). Amennyiben ezek felújítása elmarad, úgy várhatóan az oda járó diákok, óvodások száma csökkenhet, mivel pl. Nyíregyházán lehetnek olyan alternatívák, melyek ugyan ezt a funkciót magasabb színvonalon teljesítik.
- A fentiek következtében a településen bizonyos szolgáltatásokat igénybe vevők száma csökken, illetve könnyen megszokják a helyi lakosok, hogy másutt magasabb színvonalú szolgáltatások vehetőek igénybe. Ennek következtében a településről egy szolgáltatás miatt elvándorlók más szolgáltatást is a szomszédos településen keresnek és vesznek igénybe. Ez a folyamat degradáló hatással bír a többi szolgáltatásra is.
- A védett épületek pl.: Görög katolikus plébánia és környezetének felújítása növelheti a település vallási és turisztikai népszerűségét
- Nagykálló alföldi város. Ennek megfelelően a kerékpáros közlekedés rendkívül népszerű. Ehhez kapcsolódóan az összefüggő, az egész települést, illetve annak fontosabb területeit behálózó kerékpárforgalmi hálózat kialakítása szükséges a meglévő és a megvalósítás alatt lévő kerékpárutak felhasználásával illetve hálózatba kapcsolásával. A

kerékpárutakhoz kapcsolódóan a kerékpár támaszok illetve tárolók elhelyezése is fontos tervezési szempont a rendszer használhatósága szempontjából.

- A településen viszonylag magas a munkanélküliek aránya. Annak érdekében, hogy a munka miatti elvándorlás megállítható legyen, további munkahelyeket kell létrehozni, az ipari park fejlesztésével illetve a helyi vállalkozásoknak adott kedvezményekkel, azok megerősítésével.

3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése - SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
<ul style="list-style-type: none"> ■ az aktív korúak aránya (63,1%) mind a megyei (61,2%), mind az országos átlagnál (60,8%) magasabb 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nagykálló népessége az elmúlt évtizedben folyamatosan csökkenő tendenciát mutat ■ Kedvezőtlen migrációs folyamatok A szelektív migráció elsősorban a fiatal, képzettebb munkavállalói rétegekben jellemző. ■ A népesség elöregedésére utaló folyamatok rajzolódnak ki
2. Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Erős kulturális hagyományok ■ Roma nemzetiségi Önkormányzat működik ■ Civil szervezetek aktív részvétele a napi szintű települési működésben 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kevés nemzetiségből álló társadalomkép
3. Intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A városban összes óvodai férőhely száma 324 városi szintű kihasználtság 86 %-os ■ Fejlesztések az oktatási intézményekben ■ Nagykálló egészségügyi szolgáltatások terén térségi centrumot szerepet tölt be ■ A Nagykállóban működő járóbeteg szakrendelés kistérségi szintű szolgáltatásokat nyújt 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A középiskolai tanulói létszám folyamatosan csökken ■ Néhány intézmény épületénél műszaki állagromlás figyelhető meg
4. Gazdaság szerkezet és dinamika	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Szolgáltató, kereskedelmi szektorban jelentős számú vállalkozás van jelen ■ Jelentős mezőgazdasági területek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kevés az ipari termelő jellegű tevékenység
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az önkormányzat vagyonát tekintve 2005 és 2014 között 1,75 – szörös növekedés ment végbe, melynek legjelentősebb tételeit az önkormányzati ingatlanok, valamint az üzemeltetésre átadott eszközök képezik 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Külső tényezők könnyen befolyásolják a gazdálkodást
6. Táj és természeti adottságok	
<ul style="list-style-type: none"> ■ mérsékeltlen meleg éghajlat ■ változatos növény és állatvilág 	<ul style="list-style-type: none"> ■ a mezőgazdasági tevékenységek folytán a mocsaras élőhelyek, erdők, gyepek degradálódtak

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nagy felületű mezőgazdasági területek (47,78%) ■ védett természeti értékekkel rendelkezik a település ■ pSCI területekkel rendelkező település ■ Natura 2000-es területek a város közigazgatási területéhez közel ■ Hortobágyi Nemzeti park közelsége ■ védett természeti területek ■ Ökológiai magterületek hálózatos összeköttetéssel bírnak ■ tájszerkezeti beavatkozások esetében helyi, őshonos növényzet alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ fásított területek rendkívül kis aránya (0,006%) ■ jelentős tájba való beavatkozás a 4911-es út esetében ■ tulajdonviszonyokból eredően heterogén és szétszabdalt telekstruktúra
7. Zöldfelületek	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A vizes élőhelyek száma a település méretéhez képest nagy és sokszínű ■ A településen belüli zöldfelületek kapcsolódnak az országos zöldfelületi hálózatba ■ Közhasználatú, rekreációs és mezőgazdasági jellegű zöldfelületek megléte ■ A belvárosban közparki funkciók ■ A korábbi városfejlesztési tevékenységek zöldfelületi fejlesztéseket is tartalmaztak 	<ul style="list-style-type: none"> ■ felhagyott mezőgazdasági területek ■ nagy táblás gyümölcsösök erdősávok nélkül ■ országos átlagban elmaradás a zöldfelületi mutatók tekintetében ■ Az egy lakosra jutó zöldfelület mérete rendkívül kevés ■ A mezővárosi telekstruktúrából következően nagy telkek jöttek létre, így a zöldfelületek a telektömbök belsejében koncentrálnak ■ A településközponttól távolodva csökken a fásított területek nagysága ■ kevés fasor a városban ■ esztétikailag hiányos növényállomány több helyen ■ A pihenő és turisztikailag vonzó tópartok mentén nagyobb mennyiségű összefüggő felületű növényesített területre lenne szükség
9. Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ M3 autópálya közelsége, közvetlen rácsatlakozási lehetőség ■ Megfelelő színvonalú helyközi tömegközlekedés ■ Kedvező közúti kapcsolat Nyíregyháza és Debrecen irányába 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gyűjtőút hálózat hiányosságai ■ Kevés kiépített kerékpárú ■ Körforgalom hiánya a temető észak-keleti sarkánál
10. Közművek és elektronikus hírközlés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A teljes település víziközművel ellátott ■ Nagykálló esetében a járási átlaghoz képest magas magasabb az ivóvízvezeték-hálózatba bekötött lakások aránya ■ A település rendelkezik a folyékony hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatással összefüggő rendelettel ■ A közcsatorna hálózat hossza 55,2 km ■ Folyamatosan emelkedik a szennyvízelvezető hálózatba bekötött lakások aránya (85%) ■ A település önálló szennyvíz tisztító teleppel rendelkezik 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nem teljes a településen a szennyvízelvezetésre rákötött ingatlanok mennyisége

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Jelenleg is zajlik a 2011. augusztus 12-én aláírásra került a KEOP 1.2.0. „Nagykálló szennyvíztisztító telep létesítése” elnevezésű projekt megvalósítása, az új telep várhatóan 2015. második félévében kerül átadásra. ■ 100%-os gázhálózati kiépítettség ■ 85%-os a gázhálózatra kötött lakások aránya ■ Megújuló energiaforrásokat hasznosító település ■ Kiépített földhőszonda rendszer ■ Nagykálló városban elérhető kommunikációs hálózatok megfelelnek a modern IT megoldások alkalmazási feltételeinek ■ Kiépített kábeltelevíziós hálózat a teljes településen ■ Folyamatosan emelkedik a kábeltelevíziós hálózathoz csatlakozott lakások aránya 	
11. Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A Vízyűjtő-gazdálkodási tervek (VGT) tartalmazzák a felmért vízgazdálkodási problémák, a környezeti célkitűzések és ezen célkitűzések megvalósítására szolgáló intézkedések összefoglalását. ■ Mobiltelefon torony csak a lakott területektől távol található ■ Nagykálló város a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Hulladékgazdálkodási Társulás tagja ■ A szelektív hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya meghaladja az országos átlagot ■ 30 hektáros ipari park található a településen 	<ul style="list-style-type: none"> ■ belvízveszélyes területen fekvő település ■ lakossági fűtés és az ipari tevékenységek szennyezik a település levegőjét ■ A zajterhelés elsősorban a közlekedésből fakad ■ Háttérsugárzási mérőpont a településen nem található ■ A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya a 2006-2011 időtartamban folyamatosan csökkent. ■ Nagykállón a hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya az elmúlt években jóval az országos és a megyei átlag alatt maradt.

Lehetőségek	Veszélyek
1. Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A magas számú fiatal lakos megtartása ■ A munkanélküliség csökkentése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tovább csökkenthet a lakosságszám, amennyiben nem kerül létrehozásra megfelelő mennyiségű és minőségű munkahely.
2. Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
<ul style="list-style-type: none"> ■ További civil és egyéb szervezet bevonása a közösségi életbe 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Amennyiben nem sikerül elérni azt, hogy minden helybéli fontosnak érezze a település ügyeit, úgy az segítheti az elvándorlást
3. Intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Fejlesztési lehetőségek az egyes intézményekhez kapcsolódóan 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Leromló műszaki állapotú épületek ■ Növekvő fenntartási költségek

Lehetőségek	Veszélyek
4. Gazdaság szerkezet és dinamika	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Mezőgazdasági hatékonyságát növelő fejlesztési lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A mezőgazdasági szennyezések tovább növelhetik a talaj veszélyes anyag tartalmát.
5. Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Az ipari park népszerűségének növelésével a helyi bevételek növelhetőek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A nem megfelelő kihasználtságú ipari park növeli a város kiadásait
6. Táj és természeti adottságok	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A vízfelületek környezetében jó fejlesztési helyszínek ■ A természeti és táji adottságok kihasználásában még van tartalék 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A nem hasznosított, természetileg értékes területek degradálódhatnak.
7. Zöldfelületek	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A meglévő zöldfelületek rendkívül sokszínűek, fejleszthetők ■ A települési és környezeti adottságok alkalmasak a fejlesztésre ■ Pufferterületek a település belterületén 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A zöldfelületek fejlesztése nélkül a meglévő minőségi növényállomány előregszik, gyérül ■ A fejlesztések elmaradása nélkül a városi rekreációs és kondicionáló szerepű területek nem képesek megújulni, a környezet romlásnak indulhat ■ A közlekedési fejlesztések következtében növekvő légszennyezettség emelkedés nem lesz egyensúlyozható a növényállomány fejlesztése nélkül ■ Az egy főre jutó zöldfelületi mutató értéke a fejlesztések elmaradása nélkül tovább csökken
8. Épített környezet (épített örökség is)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ A településkép szempontjából lényeges pufferterületek ■ Építészetileg erős védett épületek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A beépítetlen területek elcsúfítják, szerkezetileg megbontják a városképet ■ Amennyiben nem fordítanak elegendő forrást a felújításokra, az épületek állaga könnyen romolhat
9. Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Sok kerékpározásra alkalmas útszakasz ■ Az autópálya közelsége fejlesztéseket megkönnyíti a városban. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Amennyiben nem kerülnek kialakításra kerékpár utak, nő a balesetveszély ■ Az átmenő tranzit teherforgalom tovább terheli a települést, mely az épületek állagromlását és a környezeti terhelést tovább fokozza
10. Közművek és elektronikus hírközlés	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Rácsatlakozási lehetőség a városi csatornahálózatra ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A nem teljes csatornázottság környezetszennyezés növelő tényező
11. Környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ideális terület az esetleges megújuló energiaforrások hasznosítására ■ A környezeti terhelések csökkentésével az országos átlagot meghaladó levegőminőség 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A zöld energia hasznosításának elmaradása növeli a város függőségét az energiaellátás terén

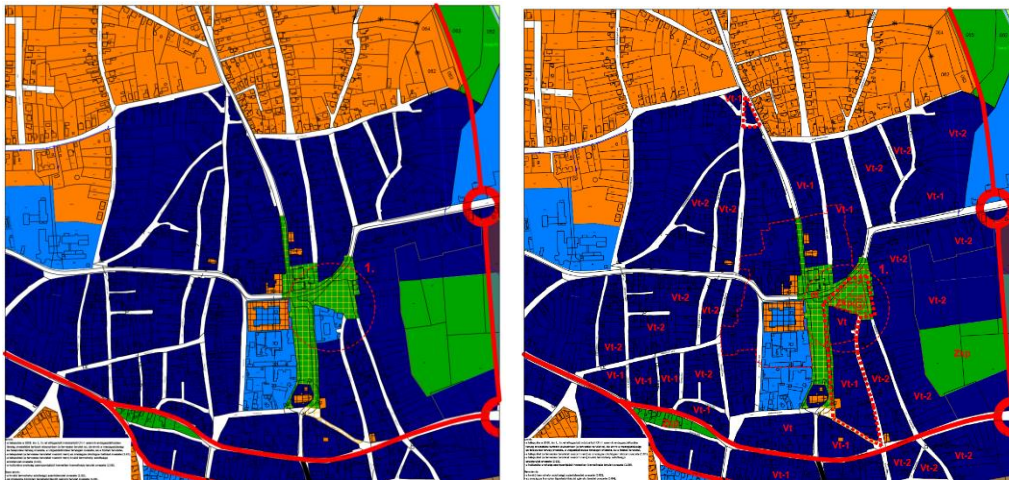

3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

A településrendezési terv módosítását az alábbiak tették szükségessé

A módosítással érintett 1.sz. tervezési terület kb.1,2 ha nagyságú, D-en a településközpont vegyes területek, É-on és Ny-on a Szabadság tér, K-en a Árpád utca határolja. A tömb terület-felhasználása heterogén, központi vegyes terület és zöldterület-közpark. A teljes igazgatási terület érinti az OTvT „kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület övezete”.

35. ábra A belváros és környezetét bemutató szerkezeti tervi kivágat

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata

A fentiekben bemutatott két ábrán a belvárost és környezetét bemutató szerkezeti tervi kivágat látható. A baloldali ábra mutatja az eredeti állapotot, a jobb oldali pedig a tervezettét.

A módosítással érintett 2. sz. tervezési terület, mely kb. 1400 m², K-ről és É-ról a Kossuth L. u., 2744 ingatlan, Ny-ról a Táncsics M. u. határolja. A terület-felhasználása homogén, korábban településközpont vegyes terület volt, tervezett felhasználása zöldterület-közpark.

A Város elfogadott Hosszú távú Településfejlesztési Konceptiójának megfelelően a városközpontban:

- a Kossuth utca É-i részén közparkban zöldfelületet és játszótér területet kíván kialakítani az önkormányzat az érintett lakosság igényének megfelelően.

3.2 Problématérkép / Értéktérkép

	ÉRTÉK		PROBLÉMA	
	MI ?	HOL ?	MI ?	HOL ?
"A" zóna	Városi piac megléte	Báthori út 3;Táncsics M út 25	Városi strandfürdő felújítása	Báthori út 45
	Jelentősebb üzletek	CBA üzletház, Bátori út 3; Rossman Árpád út 12; 100 Ft-os bolt Árpád út 10; Aida pékség Bátori út 3; Kínai üzletház, Bátori út 3; Coop üzlet Kossuth út 1,Szabadság tér; Penna papír-írószertár üzlet Kossuth út 4; Bandur László műszaki kereskedés, Korányi F út 13; Ratkó József Gyógyszertár Szabadság tér 4.	Körforgalom építése	Szabadság tér,Kossuth út,Korányi F út,Bátori út csomópont
	Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház, Központi Rendelő valamint további egészségügyi szolgáltatások	Sántha Kálmán Szakkórház, Központi rendelők,Szabadság tér 15; Gyermek rendelők,Fogászatok, Debreceni út 29	Általános probléma a nagyobb, összefüggő zöldfelületek hiánya	Kossuth és Petőfi út környéke
	Éttermi, vendéglátóipari szolgáltatások	Üvegigris gyorsbüfé Szabadság tér ; Rúzs bár Bátori út 3;Club Seven Bátori út 5 Már felújításban lévő Óbester étterem	Parkolási lehetőségek biztosítása	Debreceni út (Pszichiátriai szakkórház környékén)
	Autóbuszállomás,Fő téri megálló	Báthori út 3; Szabadság tér 15	Kerékpár tárolók hiánya a forgalmasabb helyeken illetve a közszolgáltatást nyújtó intézmények közelében	Kállai Kettős tér 1,Szabadság tér 5-8,Szabadság tér 15, Kossuth út 8,

	Ratkó József Könyvtár	Kossuth út 8,jelenlegi, de az Óbester étterem fellett kap új helyet	Óvoda épületének felújítása	Petőfi út 5
	Művelődési Központ	Kossuth út 8.	Régi művelődési felújása, esetleg új építése	Báthori út 1
	Szilágyi Emlékház, Korányi Emlékház	Mártírok út	Görög katolikus plébánia épületének állagmegóvása	Táncsics M út 23
	Nagykálló Egyesített Óvoda és Bölcsőde	Szabadságharcos út 8 ;Petőfi út 5	Kamera rendszer fejlesztése	Belváros
	Nagykállói Általános Iskola	Szabadság tér 5-8	Történelmi tér kialakítása	Belváros (Szabadságtér, Kossuth út Korányi)
	Felújított főtér és környezete	Kállai Kettős tér 1	Vállalkozói inkubátorház, szolgáltató ház létrehozása kisvárosi és egyéb szolgáltatások részére	Belváros
	Nagykállói Kállay Rudolf Szakiskola	Kossuth út 8.	Alulhasznosított nagy telkek(Volt Kallux épülete, volt varroda épület,, régi művelődési ház mögötti rész)	Kossuth út 12, Korányi F út 7
	Városi Sportcsarnok	Nagybalkányi út 1	Idősek otthonának bővítése a megnövekedett igény miatt	Kossuth út 40
	Napstrand	Bátori út 45		
	Városháza	Kállai Kettős tér 1		
	Kossuth út-Táncsics M út csomópontnál Idősek parkja	Kossuth út		
	Kossuth út 12, Korányi F út	Kossuth út 40		
"B" zóna	Korányi Frigyes utca - vállalkozások	Kiss kertészet Korányi F.út 69, Simon Autószervíz	Laza, falusias beépítés, heterogén településkép	Nagykeriszőlő(zártkertek)

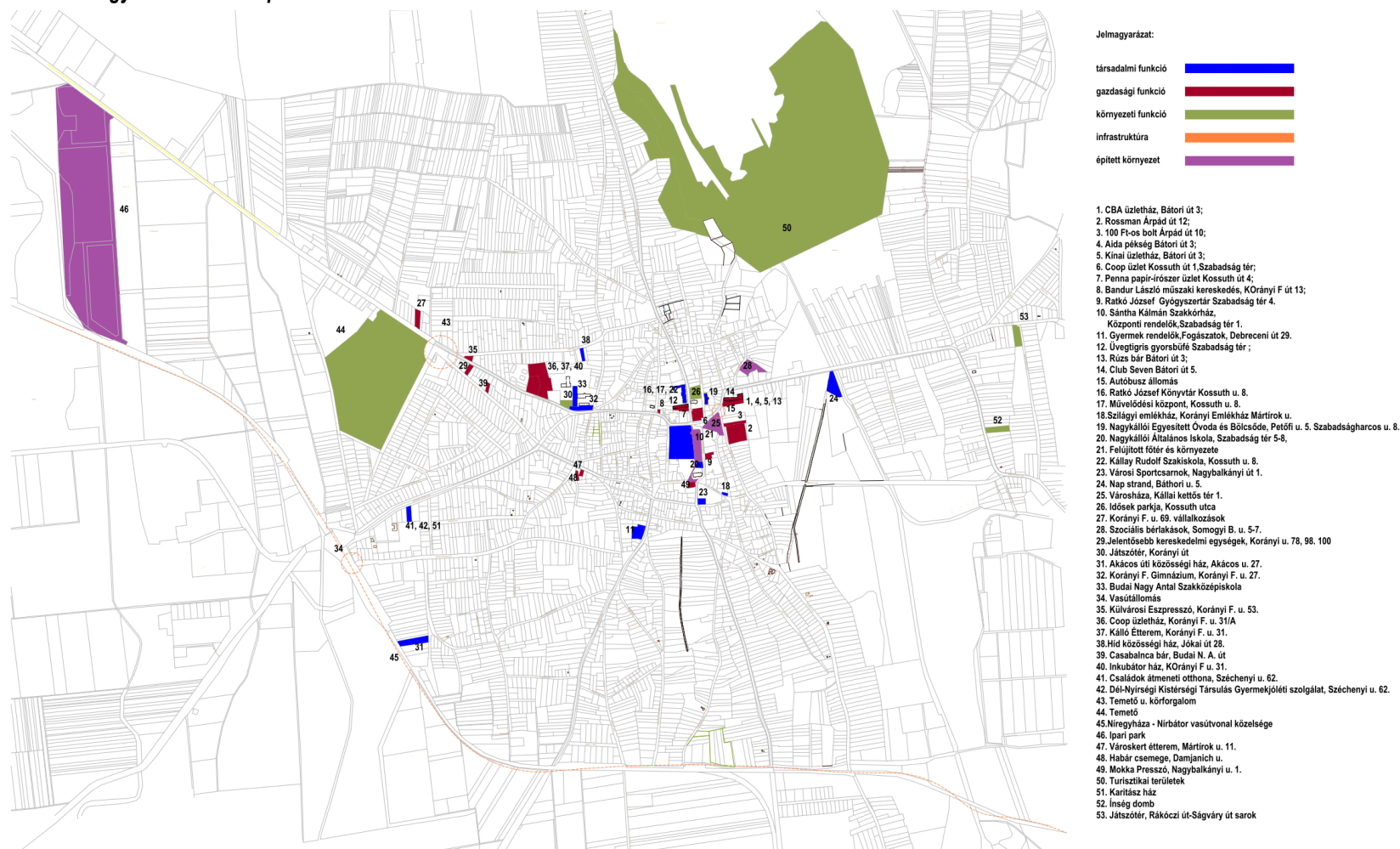
	Szociális bérlakások	Somogyi B. út 5-7	Járdaépítés	Bocskai út egy része, kisharangodi út a Bocskai úti kereszteződéstől a Kossuth útig, Kert út teljesen)
"C" zóna	Jelentősebb kereskedelmi egységek	Horváth Kertészet Korányi út 78; Speciál Car szervíz Korányi út, 98 Szabó Gumiszervíz Korányi út 100	Biztonságos gyalogos közlekedés megoldása	
	Játszóter, kosárlabda pálya	Korányi út		
	Akácos úti közösségi ház	Akácos út 27	Közösségi terek, játszóterek hiánya	Az úgynevezett gödrök területén: Akácos, Tavasz, Rózsa és Nyár út)
	Korányi Frigyes Gimnázium	Korányi F. út 27	szegregátumok megléte	Temető út környéke, Gödrök
	Budai Nagy Antal Szakközépiskola	Korányi .F út 27	Alulhasznosított nagy telkek	Széchenyi útb 62
	Vasútállomás	Dózsa György út		
	Külvárosi Eszpresszó	Korányi F út 53		
	Coop üzletház	Korányi F út 31/A		
	Kálló étterem	Korányi F út 31		
	Híd Községi ház	Jókai út 28		
	Casablanca bár	Budai Nagy Antal út		
	Inkubátor ház	Korányi F. út 31		
	Családok átmeneti otthona	Széchenyi út 62		
Dél-Nyírségi Kistérségi Társulás Gyermekjóléti szolgálat	Széchenyi út 62			

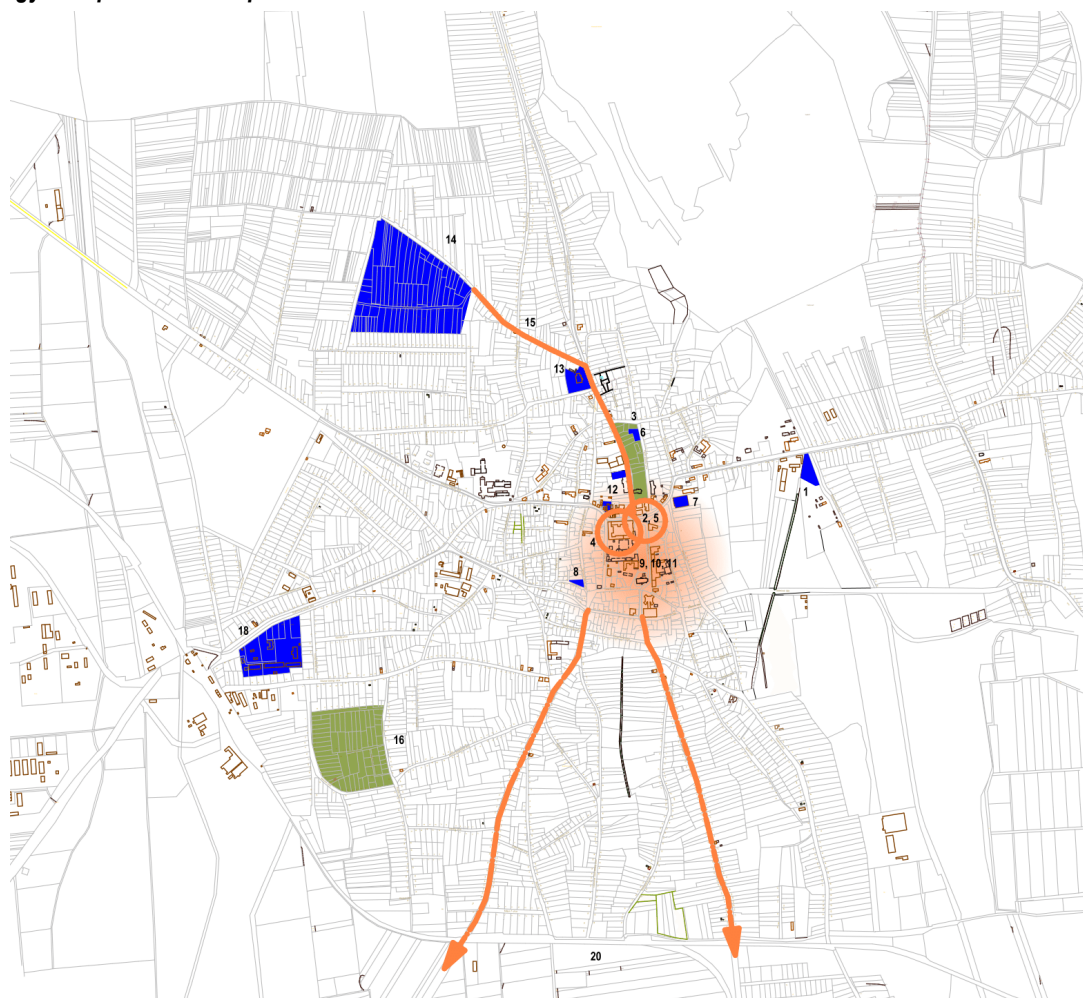
"D" zóna	Temető-Budai Nagy Antal-Korányi úti csomópont körfogalma	Temető út	kerékpár utak, járdák hiánya	Folyamatban van az ipari parkig kerékpár út és a Nagykálló-Biri kerékpár út
	Temető	Nyíregyházi út 0817 hrsz		
	Nyíregyháza - Nyírbátor vasútvonal közelége			
	Ipari park			
"E" zóna		Mártírok út 11	Nagybalkányi és Debreceni utak tranzitforgalma	
	Városkert étterem	Damjanich út	Kerékpár utak hiánya	Nagybalkányi út, Debreceni út
	Habár csemege	Nagybalkányi út 1	Hátrány helyzetű lakosság	Debreceni út, Május 1 út
	Mokka presszó		Közösségi terek, játszóterek hiánya	
	Turisztikai terület	Harangod	Nagybalkányi és Debreceni utak tranzitforgalma	
	Karitás ház	Bátori út		
	Ínség domb	Bátori út		
	Játszótér	Rákóczi út-Ságvári út sarok		

36. ábra Nagykálló értéktérképe

37. ábra Nagykálló problématerképe

Jelmagyarázat:

társadalmi funkció	
gazdasági funkció	
környezeti funkció	
infrastruktúra	
épített környezet	

1. Városi strandfürdő felújítása
2. Szabadság tér- Kossuth u. - Báthori u. - Korányi F. u. körforgalom építése
3. Zöldfelületek hiánya a Kossuth és Petőfi utcák környékén
4. Parkolási lehetőségek a Pszichiátriai Szakkórház környezetében
5. Kerekpár tárolók a Kállai kettős tér, Szabadság tér, Kossuth utca környékén,
6. Óvoda felújítása, Petőfi u. 5.
7. Művelődési ház felújítása, Báthori u. 1.
8. Görök katolikus plébánia felújítása, Táncsics M. u. 23.
9. Kamera rendszer fejlesztése a belvárosban
10. Történelmi tér kialakítása a belvárosban
11. Vállalkozói inkubátorház kialakítása a belvárosban
12. Alulhasznosított telkek Korányi u. 7, Kossuth u. 12.
13. Idősek otthonának bővítése, Kossuth u. 40
14. Heterogén településkép a Nagykeri szőlő környezetében
15. Járda hiánya a Bocskai u. - Kisharangodi út, Kossuth u., Kert u.
16. Játszóterek hiánya a Tavasz, Nyár, Akácok és Róza u. környékén
17. Szegregátumok felszámolása (lásd: szegregátumok térképe)
18. Alulhasznosított nagy telkek, Széchenyi u. 62.
19. Kerekpárut hiánya
20. Nagybalkányi és Debreceni utak nagy tranzitforgalma, kerekpárut hiánya

3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1 A településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a településrészek bemutatása

A településrészek kijelölése, lehatárolása

Nagykálló a településfejlesztési koncepció, a településrendezési terv, illetve a település természetes szerkezeti fejlődése és a településrészek kialakult jellegéből adódóan hét városrészre osztható.

A városrészek kijelölése a korábbi IVS-ben kijelölt városrészek figyelembe vételével történt.

1. A zóna – Belváros
2. B zóna – Északi kertváros
3. C zóna – Nyugati kertváros
4. D zóna – Ipari kereskedelmi övezet
5. E zóna – Déli kertváros
6. F zóna – Kiskállói turisztikai, rekreációs terület
7. G zóna – Ludastó belterület és Nagykálló külterületei:

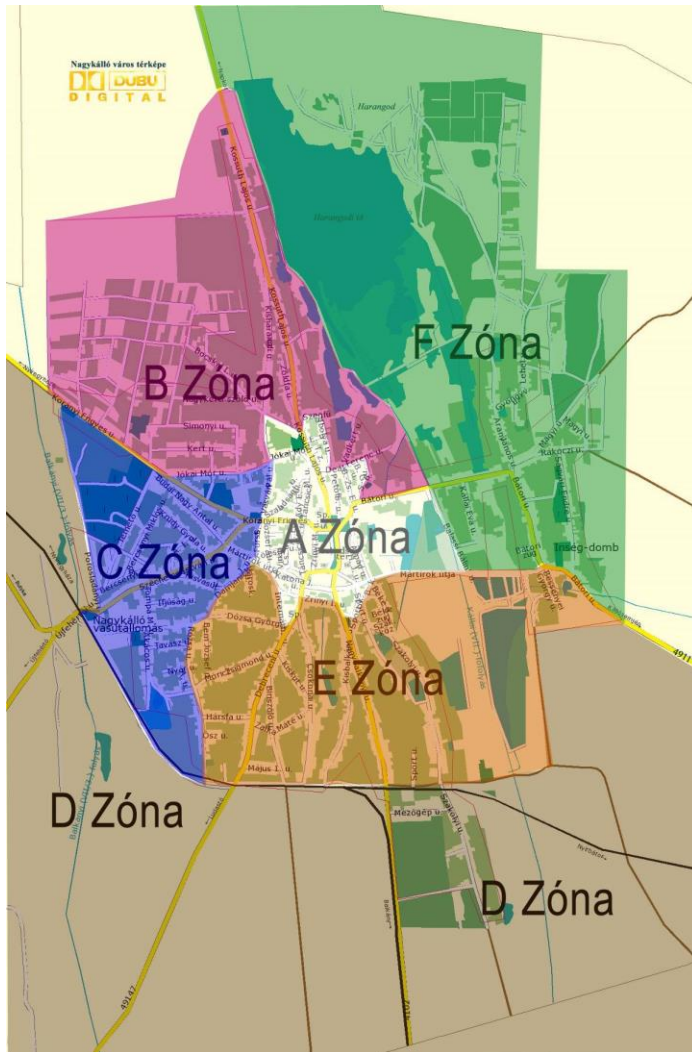
A városrészek pontos lehatárolását az alábbi táblázat foglalja össze:

54. táblázat: Nagykálló városrészeinek lehatárolása

Városrész	Lehatárolás
Belváros (A zóna)	Deák Ferenc u. – Somogyi Béla u. – Bátor u. – Balassi Bálint u. – Mártírok útja – Béke köz – Sport köz – Szakolyi u. – Nagybalkányi u. – Zrínyi Ilona u. – Debreceni u. – Internátus u. – Mártírok útja – Kölcsey u. – Fürst Sándor u. – Vasvári Pál u. – Bocskai István u. – Kossuth Lajos u. – Szegfű u. – Ibolya u. – Deák Ferenc u.
Északi kertváros (B zóna)	Korányi Frigyes u. – Vasvári Pál u. – Bocskai István u. – Szegfű u. – Ibolya u. – Deák Ferenc u. – Bátor u. – Kállai (VII.) főfolyás – Kossuth Lajos u. – Nagykálló „Nagykerti szőlők” területe – Korányi Frigyes u.
Nyugati kertváros (C zóna)	Korányi Frigyes u. – Fürst Sándor u. – Damjanich János u. – Dózsa György u. – Rózsa u. – Nyíregyháza-Nyírbátor vasútvasút – Széchenyi István u. – Porosladányi u. – Korányi Frigyes u.
Ipari, kereskedelmi övezet (D zóna)	Korányi Frigyes u. – Porosladányi u. – Széchenyi u. - Nyíregyháza-Nyírbátor vasútvasút – Fintor tagi út (földút) – Bessenyei György u. – Kállai főfolyás mellékága – 4911-es út Kállósemjén, Nyírbátor irányába
Déli kertváros (E zóna)	Damjanich János u. – Dózsa György u. – Rózsa u. – Nyíregyháza-Nyírbátor vasútvasút – Fintor tagi út (földút) – Bessenyei György u. – Bátor u. – Mártírok útja – Béke köz – Sport köz – Szakolyi u. – Nagybalkányi u. – Zrínyi Ilona u. – Debreceni u. – Internátus u. – Mártírok útja – Damjanich János u.
Kiskállói turisztikai, rekreációs terület (F zóna)	Mártírok útja – Bátor u. – Ságvári Endre u. – Rákóczi u. – Mogyorósdűlő – Harangod – Napkori út (4102.) – Kossuth Lajos u. – Harangodi Víztároló – Kállai (VII.) főfolyás – Balassi Bálint u. – Mártírok útja
Ludastó belterület és Nagykálló külterületei (G zóna)	Ludastó, Birketanya, Szirond

18. térkép: Nagykálló városrészei

Forrás: Nagykálló Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2008.

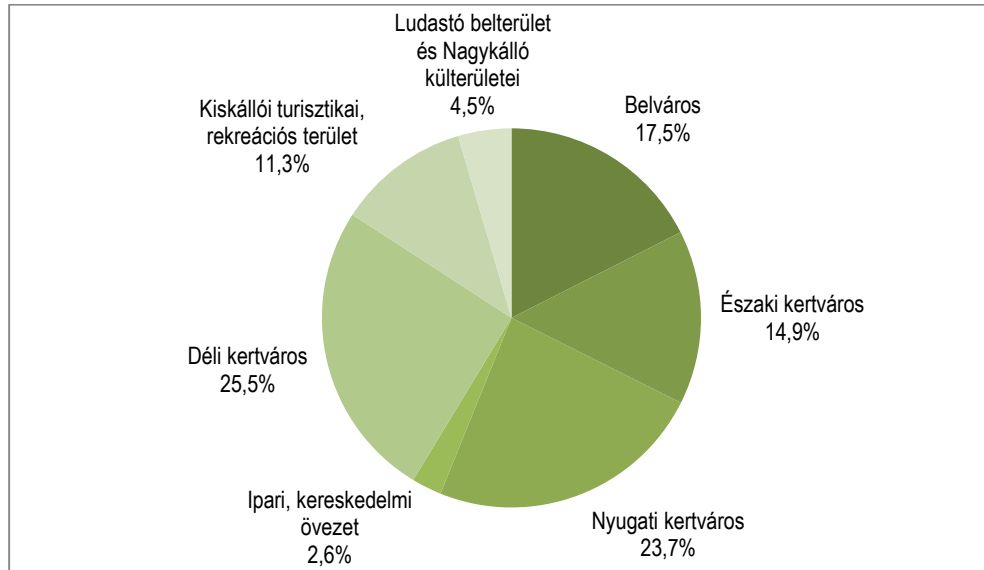
Városrészek
összehasonlító
elemzése

A városrészi szintű gazdasági, társadalmi és településszerkezeti helyzetelemzés egyrészt a KSH 2011. évi népszámlálási adataira, másrészt önkormányzati adatokra, információkra épül. A városrészek adottságainak, problémáinak, legfontosabb funkcióinak és lehetséges kitorési pontjainak feltárása érdekében az adatok elemzése kiegészül a jelenlegi folyamatok, tendenciák átfogó bemutatásával.

Nagykálló 9 702 fős lakónépességének több mint egynegyede a Déli városrészben lakik, emellett a Nyugati kertvárosban és a Belvárosban élnek a legtöbben. Ezekben a városrészekben található a lakások többsége is. Az egy lakásra jutó lakónépesség száma a Belváros városrészben a legalacsonyabb, itt átlagosan 2,32 fő él egy lakásban, a 2,67 fős városi átlaggal szemben. A legtöbben a Nyugati kertváros városrészben élnek egy lakásban (3,07 fő).

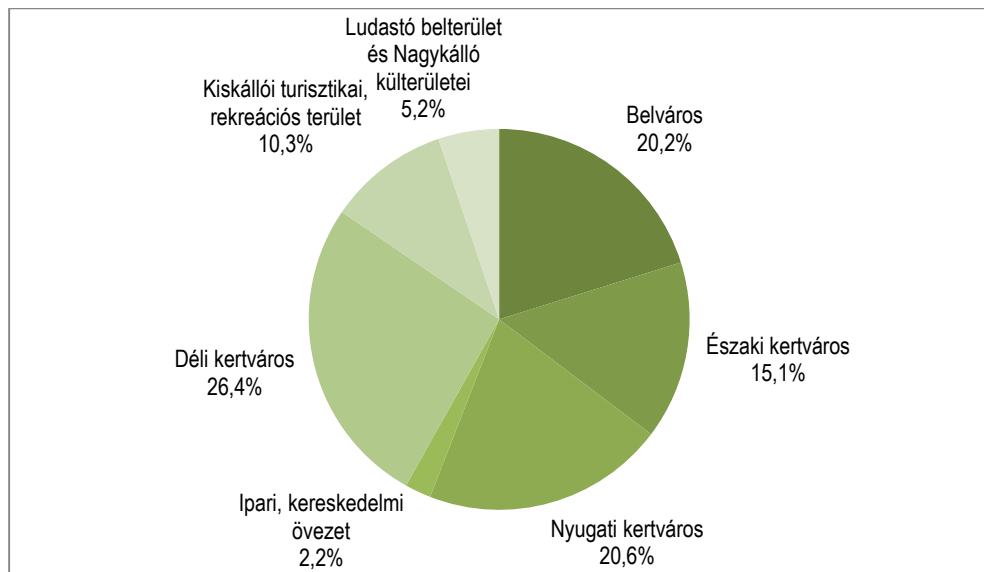

38. ábra A lakónépesség számának megoszlása városrészenként, 2011

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

39. ábra A lakások számának megoszlása városrészenként, 2011

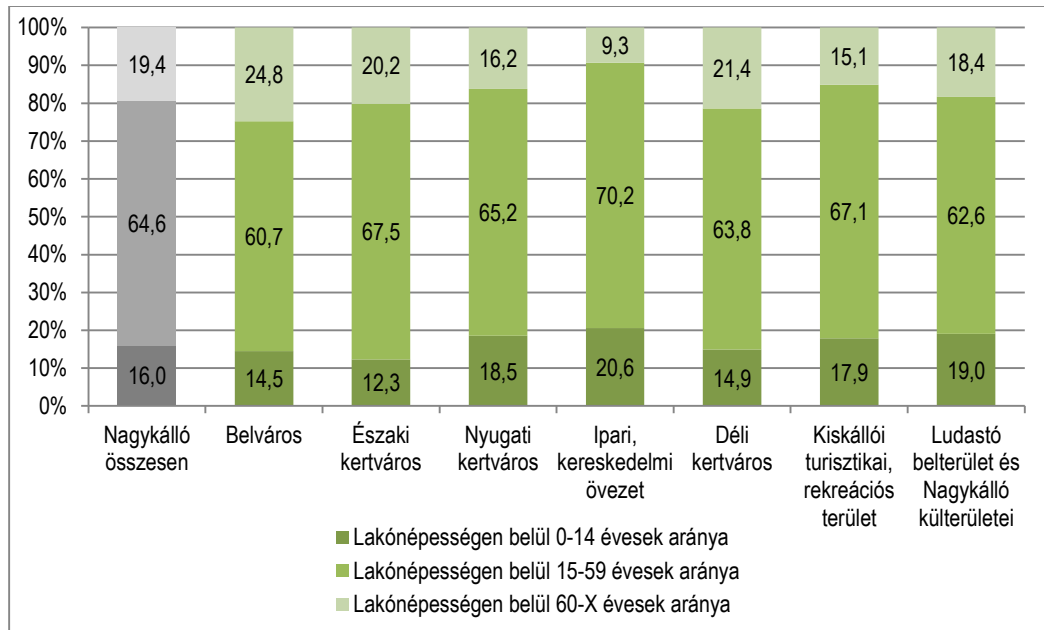
Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A városrészek lakosságának korcsoportos megoszlása alapján több jellegzetesség is kirajzolódik:

- a fiatalok (0-14 évesek) aránya az Ipari kereskedelmi övezetben, a külterületeken és a Nyugati kertvárosban a legmagasabb,
- az aktív korúak (15-59 évesek) aránya az Ipari kereskedelmi övezetben és az Északi kertvárosban a legmagasabb, míg a Belvárosban a legalacsonyabb,
- a 60 éven felüliek aránya a Belvárosban és a Déli kertvárosban a legmagasabb.

40. ábra A lakónépesség korcsoportos összetétel városrészenként, 2011

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A városrészek egyes társadalmi, szociális mutatói között jelentős különbségek rajzolódnak ki: kedvező irányba az Északi kertváros – és egyes esetekben Belváros – értékei emelkednek ki, míg a legkedvezőtlenebb mutatók leginkább a külterületi részeket, a Nyugati kertvárost és az Ipari, kereskedelmi övezetet jellemzik.

55. táblázat: A városrészek népességének társadalmi, szociális jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	Belváros	Északi kertváros	Nyugati kertváros	Ipari, kereskedelmi övezet	Déli kertváros	Kiskállói turisztikai, rekreációs terület	Ludastó belterület és Nagykálló külterületei
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	20,7	13,9	11,7	27,6	35,6	17,8	27,5	30,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	13,4	18,3	16,2	13,3	2,5	11,8	7,8	11,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,9	40,5	36,9	57,0	43,7	42,0	49,0	53,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,4	8,6	5,8	21,3	19,0	10,4	17,4	19,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	50,7	55,3	58,7	40,0	54,6	54,3	48,8	44,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	39,1	40,5	31,7	43,9	23,1	40,5	34,1	45,1
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	45,3	36,7	44,1	43,8	72,3	44,5	57,0	49,6

Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	Belváros	Északi kertváros	Nyugati kertváros	Ipari, kereskedelmi övezet	Déli kertváros	Kiskallói turisztikai, rekreációs terület	Ludastó belterület és Nagyálló külterületei
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,6	54,6	50,2	62,6	46,4	53,9	54,7	58,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	18,6	16,4	12,1	23,1	24,1	17,3	21,3	28,1
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,5	7,4	5,6	11,4	12,8	9,5	11,7	15,7

Jelmagyarázat: A városi átlaghoz képest nagy eltérés kedvezőtlen irányban A városi átlaghoz képest nagy eltérés kedvező irányban

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok

A város lakásállománya 3640 db, amelynek legnagyobb része – több mint egynegyede – a Déli kertvárosban található, ahol a városi átlagnál kissé kedvezőbb a lakások komfortfokozata. A lakások komfortfokozata kiemelkedően jónak mondható az Északi kertvárosban. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások arányát vizsgálva a lakott lakásokon belül a legkedvezőtlenebb helyzetű településrészek a külterületek és az Ipari, kereskedelmi övezet. A külterületeken található lakások közel 30%-a alacsony komfortfokozatú. Ugyanebben a két városrészben a városi átlagnál jóval magasabb az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül.

56. táblázat: A városrészek lakásállományának jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	Belváros	Északi kertváros	Nyugati kertváros	Ipari, kereskedelmi övezet	Déli kertváros	Kiskallói turisztikai, rekreációs terület	Ludastó belterület és Nagyálló külterületei
Lakásállomány (db)	3640	734	551	750	81	961	375	188
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,3	7,1	3,8	9,1	13,6	7,4	6,1	29,3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,3	5,9	3,1	8,8	10,7	6,7	6,0	25,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	5,7	2,1	7,5	9,3	5,2	4,6	16,3

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok

A településrészek bemutatása

Az alábbiakban részletesen bemutatjuk az egyes városrészek jellemzőit.

3.3.1.1 Belváros (A zóna)

A város központi területe képezi Nagyálló történelmi magját. Itt találhatóak a település történetében meghatározó jelentőségű épületek, helyszínek. A város egypólusú településszerkezetének centrumában összpontosul a jellegzetes városi szolgáltató funkciók többsége, illetve a térségi / járási központi funkciót ellátó szervezeti egységek.

A városrész
lehatárolása,
szerkezete

Nagykállóban a természeti-topográfiai adottságok folytán kialakult sajátosság a síkvidéki településekre jellemző, hosszan elnyúló „keresztutcás” történelmi városmag, ugyanakkor kifejezetten kisvárosias a településközpont.

A városközpont szerkezetére – csakúgy, mint a város egészére – jellemző, hogy belterületének viszonylag nagy területi tartalékai vannak.

A városközponton halad keresztül a 4911. számú út, amely a várost egyrészt a megyeszékhely Nyíregyházával, másrészt Nyírbátorral köti össze.

Demográfiai és
szociális jellemzők

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján ez a városrész a harmadik legnépesebb Nagykállóban belül, itt lakik a város lakónépességének közel 18%-a. A városrész lakónépessége – a többi városrész és a város egészének népességéhez hasonlóan – csökkent a 2001. évi népszámlálási adatokhoz viszonyítva: az eltelt egy évtized alatt több mint 10 százalékponttal csökkent a Belvárosban élők száma (2001-ben 1908 fő, míg 2011-ben 1701 fő).

A lakónépesség korcsoportos megoszlása öregedő korstruktúrát mutat, ebben a városrészben a városi átlagnál alacsonyabb a fiatalok (0-14 év) és aktív korúak (15-59 év) aránya, míg a 60 év felettiek aránya ebben a városrészben a legmagasabb (24,8%), és növekvő tendenciát mutatott az két népszámlálás között eltelt egy évtizedben.

A belvárosban lakók képzettségi szintje a meghaladja a város átlagot, a népességen belül itt a legmagasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (18,3%, míg a városi átlag 13,4%). A legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a Belvárosban 13,9%, amely alacsonyabb a városi átlagnál (20,7%).

A belvárosban lakók foglalkoztatási helyzete jónak mondható a város népességéhez viszonyítva, a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (55,3%) magasabb, mint a városi átlag (50,7%), ugyanakkor a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a városi átlagnál magasabb. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak aránya jelentős mértékben csökkent az elmúlt egy évtizedben, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 40,5%.

A Belvárosban élő gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül viszonylag magas (54,6%), bár a városi átlagnál kissé alacsonyabb. A munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (16,4%) és a tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) (7,4%) kissé a városi átlag alatti (a városi átlag 18,6% és 9,5%).

Infrastruktúra

Nagykálló 3640 db-os lakásállományának egyötöde (734 lakás) található a Belvárosban. A lakások komfortfokozata mind városi, mind városrészi szinten jelentősen javult a 2001. és 2011. évi népszámlálás között, részben a lezajlott lakásépítéseknek köszönhetően. A Belvárosban az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 7,1% (2001-ben még 17,9% volt), a városi átlag 8,3%. A városrészben található komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 5,9%. Az egyszobás lakások aránya 5,7% a lakott lakásokon belül, ami közelíti a városi átlaghoz (5,9%).

A városi 22 önkormányzati bérlakás közül 12 ebben a városrészben található.

A belvárost is érintő közlekedési infrastruktúrára jellemző, hogy hiányos az egyes településrészek közvetlen közlekedési kapcsolatát biztosító gyűjtő- és kiszolgálóút-hálózat, illetve az egyes településrészek kapcsolata a településközponton át, azt feleslegesen terhelő módon van biztosítva.

A Nagykálló belvárosában található a város tömegközlekedési gócpontját jelentő autóbusz-állomás (az új épület 2009-ben került átadásra), amely a járás települései és környező térségi központok irányába való közösségi közlekedési kapcsolatot is biztosítja. Az autóbusz-közlekedés helyközi és távolsági járatokkal biztosított. Az autóbusz-állomáson kívül további egy távolsági autóbuzsmegálló is található a városrészben. A belváros kommunális infrastruktúrával jól ellátott. A városrész területén szegregált lakóterület nem található.

A városközpont gazdasági, kereskedelmi dominanciáját jellemzi, hogy a Belvárosban található a városi piac, emellett 39 kiskereskedelmi üzlet (a városi 64%-a) és 6 vendéglátó egység (a városi 43%-a), valamint a városban található 2 bank is ebben a városrészben található.

A város méretének és kisvárosias jellegének megfelelően a köz- és közösségi szolgáltatások jelentős része szintén a Belvárosban található. Kiemelhető ezek közül a Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház, amely a város egyik legnagyobb foglalkoztatója egyben (a foglalkoztatottak száma 400 fő).

A jelentősebb intézmények közül a következők találhatók a városrész területén:

- Közlekedési, távközlési funkciók
 - Autóbusz állomás
 - Postahivatal
- Községi funkciók
 - Ratkó József Könyvtár
 - Művelődési Központ
 - Szilágyi Emlékház, Korányi Emlékház
 - Városi Sportcsarnok
 - Nap Strand (városi strandfürdő)
- Állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási funkciók
 - Nagykálló Város Önkormányzata, Polgármesteri Hivatal
 - Nagykállói Járási Hivatal – Okmányiroda, Gyámhivatal
 - Nagykállói Rendőrőrs
 - Nagykállói polgárőrség
- Humán szolgáltatási funkciók
 - Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház
 - Idősek Bentlakásos Szociális Intézménye
 - Nagykálló Egyesített Óvoda és Bölcsőde (1 bölcsőde, 2 óvoda)
 - Nagykállói Általános Iskola
 - Nagykállói Kállay Rudolf Szakiskola

Funkcionális ellátottság

- körzeti orvos (házi orvos) (6)
- gyógyszerész (4)
- fogászati ellátás (3)

A belvárosban számos fejlesztés valósult meg az elmúlt években, illetve zajlik jelenleg is. 2009 és 2012 között a „Funkcióbővítő városközpont fejlesztés Nagykállóban” című projekt keretében többek között megépítésre került a Városháza új épülete (multifunkciós közszolgáltatási tér), egy mélygarázs, megvalósult a piac fejlesztése, üzlethelységek és gazdasági szolgáltatóház kialakítása, Óbester étterem épületének külső felújítása, csillapított forgalmú utak kialakítása, járdák felújítása, kialakítása, a református templom külső felújítása és kertjének megújítása, valamint lakóterületi zöldfelület rendezése. 2014. decemberben kezdődtek el és jelenleg zajlanak az egykori járásbíróház épületében a felújítási, átalakítási munkálatok, amely eredményeként új környezetbe költözhet a Ratkó József Városi Könyvtár.

SWOT

57. táblázat A Belváros SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Funkcionálisan is valós városközpont ■ Kisvárosi jelleg ■ Közintézmények városi és térségi elérhetősége biztosított ■ Tömegközlekedési centrum itt található ■ Egészségügyi ellátás központja ■ Pszichiátria Szakkórház itt működik megyei ellátási körzettel ■ Közmű infrastruktúra kiépített ■ Kerékpárút a Belváros és Harangod között ■ Műemléki környezet ■ Strand gyógyvízzel ■ Városi sportközpont (Sportcsarnok és szabadtéri sportpályák) ■ Felsőfokú végzettségű lakosság magas aránya ■ Szegregált lakóterület nem található itt 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Szűk, keresztutcás szerkezet ■ Közintézmények akadálymentesítése nem teljes körű ■ Közintézmények infrastruktúra feltételei fejlesztésre szorulnak ■ Város egészségügyi létesítmények felújításra szorulnak ■ 4911-es főút közlekedésbiztonsági veszélyforrás ■ Kevés parkolási lehetőség ■ Buszos közlekedés kulturált feltételei nem biztosítottak (várók, illemhelyek, stb.) ■ Alacsony az éttermek száma ■ Piac fejlesztésre szorul ■ Csapadékvíz elvezetés nem teljes körűen megoldott ■ Járda nincs minden út mellett és minden oldalon kiépítve ■ Kerékpárút hálózat hiányos ■ Műemléki környezetbe beékelődő eltérő jellegű épületek ■ Városi Strandfürdő felújításra szorul ■ Kevés a játszótér ■ Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya magas
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Növekvő igény a megfelelő színvonalú egészségügyi és kiegészítő (pl. wellness, rekreáció) szolgáltatásokra ■ Termálvíz alternatív energiahordozóként történő hasznosítása a közintézményekben ■ Oktatási szerepkör erősítése a térségben ■ Multifunkciós közösségi terek iránti igény növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Egészségügyi finanszírozás változása ■ Szakképzés központosítása miatt a képzési rendszer rugalmatlanság a munkaerő-piaci igényekre ■ A térség városai között élesedik a verseny a településközponti fejlesztési források tekintetében ■ Szegregációs folyamatok megindulása

<ul style="list-style-type: none">■ Szolgáltató önkormányzati és hatósági működés iránti igény működése■ Szolgáltatási ágazat szerepének növekedése a város gazdasági szerkezetében■ A város és a városmag központi közigazgatási és közszolgáltatási funkciói tovább erősödnek■ A város jelentős pénzügyi forrásokhoz jut a szükséges infrastrukturális fejlesztések elvégzésére■ Az M3 autópálya, a fel- és lehajtó csomópont közelsége növeli a térbeli helyzetből adódó előnyöket, javítja a város tőkevonzó képességét	<ul style="list-style-type: none">■ Vállalkozási környezet hiányából adódó komparatív hátrány a környező városokhoz képest■ A közeli megyeszékhely elszívó hatása erősödik
---	---

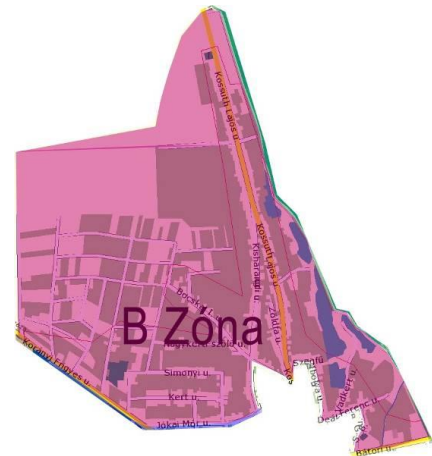
3.3.1.2 Északi kertváros (B zóna)

A városrész a település északi részén található. Jellemzően lakóövezet, valamint lakóövezet fejlesztésére alkalmas területek alkotják. A városrész területén a lakóépületek mellett néhány kiskereskedelmi egység, termelő és szolgáltató vállalkozások, illetve közösségi funkciót ellátó intézmények is megtalálhatók.

A városrész
lehatárolása,
szerkezete

Az északi kertváros a városközponttól északra a Kossuth utca - Korányi Frigyes utca – Kállai (VII. főfolyás – Bátori út által határolt területen helyezkedik el. A városrész főbb funkcióit tekintve lakóterület, amelynek viszonylag nagy területi tartalékai vannak. A belterület beépített területei sok esetben terjengősek (a Kossuth utca és környezete, a 4911 sz. főút melletti külterületi területek).

A városrész gazdasági pólusát a Korányi Frigyes utca (4911. sz. út) menti területe képezi. Számos vállalkozás működik itt, valamint több gazdasági célra hasznosítható ingatlan is található az út mentén. A városrész belterületi ingatlanjai infrastruktúrával teljesen ellátottak, lakóövezeti célokra vagy hagyományos vállalkozási tevékenységek folytatására egyaránt alkalmasak.

Az északi kertváros városon belüli megközelíthetősége megfelelőnek tekinthető.

Demográfiai és
szociális jellemzők

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján az Északi kertváros Nagykálló lakóterületei közül a legkedvezőbb demográfiai és szociális adottságokkal rendelkező terület.

A városrész lakónépessége 1441 fő (a város összes lakónépességének 15%-a), azonban az elmúlt évtizedben ebben a városrészben csökkent leginkább a népesség száma (2001-ben 1833 fő lakott itt).

Az Északi kertváros lakónépességének korcsoportos megoszlására az aktív korúak (15-59 évesek) városi átlagot meghaladó, magas aránya jellemző (67,5%). Az ebben a városrészben lakók között a 60 éven felüliek aránya is kismértékben meghaladja a városi átlagot, míg a 14 év alattiak aránya ebben a városrészben a legalacsonyabb Nagykállón belül.

A városrészben élők képzettségi szintje a város átlagnál kedvezőbb: az átlagosnál magasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (16,2%, míg a városi átlag 13,4%), emellett itt a

legalacsonyabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (11,7%, míg a városi átlag 20,7%).

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül ebben a városrészben a legalacsonyabb Nagykovácsán belül (36,9%), és itt a legmagasabb az aktív korú foglalkoztatottak aránya (58,7%), amely összefüggésben áll a lakosság képzettségének városi átlagot meghaladó szintjével is. További pozitív tendenciaként értékelhető, hogy a foglalkoztatási mutatók jelentős javulást mutatnak a 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest.

A munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (12,1%) és a tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) (5,6%) szintén az Északi kertvárosban a legkedvezőbbek a településen belül (a városi átlag 18,6% és 9,5%). A kedvező foglalkoztatási és munkanélküliségi tendenciáknak megfelelően a foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya is itt az egyik legalacsonyabb a városban (31,7%).

Infrastruktúra

Nagykovács 3640 db-os lakásállományának 15%-a (551 lakás) található az Északi kertvárosban, amelyek komfortossága városi szinten a itt a legkedvezőbb.

A lakások komfortfokozata mind városi, mind városrészi szinten jelentősen javult a 2001. és 2011. évi népszámlálás között. A családi házas Északi kertvárosban az alacsony komfort fokozatú lakások aránya csupán 3,8% (2001-ben még 12% volt), a városi átlag 8,3%. A városrészben található komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül szintén alacsony, csupán 3,1%. Nagykovácson belül itt a legalacsonyabb az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (2,1%, míg a városi átlag 5,9%).

A városi 22 önkormányzati bérlakás közül 6 található ebben a városrészben. A városrész területén szegregált lakóterület nem található.

A városrész gazdasági pólusát a Korányi Frigyes utca (4911. sz. út) menti területe képezi. Számos vállalkozás működik itt, valamint több gazdasági célra hasznosítható ingatlan is található az út mentén. A városrész belterületi ingatlanjai infrastruktúrával teljesen ellátottak, lakóövezeti célokra vagy hagyományos vállalkozási tevékenységek folytatására egyaránt alkalmasak.

A városrészben található belterületi burkolatlan utak hossza 186 m. Az Északi kertváros városon belüli megközelíthetősége megfelelőnek tekinthető.

Funkcionális ellátottság

A városközpont gazdasági funkciókkal való ellátottságát 4 kiskereskedelmi üzlet és 3 vendéglátóhely biztosítja. Az Északi kertvárosban két autóbusszmegálló és egy benzinkút található (közlekedési funkciók).

SWOT

58. táblázat Az Északi kertváros városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none">■ Fejlett, rendezett lakókörnyezet■ Kisvárosi jelleg■ Közmű infrastruktúra kiépített■ Városközpont, közfunkciók könnyen elérhetők■ Magas a rendszeres jövedelemmel rendelkezők aránya■ Alacsony a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya■ Aktív korúak (15-59 évesek) városi átlagot meghaladó, magas aránya■ A városrészben élők képzettségi szintje a város átlagnál kedvezőbb	<ul style="list-style-type: none">■ Csapadékvíz elvezetés nem teljes körűen megoldott■ Járdák nincsen minden út mellett kiépítve■ Kevés a játszótér, közösségi tér■ Fiatalkorúak (14 év alattiak) alacsony aránya

■ Alacsony munkanélküliség	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Lakóterületi tartalékok ■ Multifunkciós közösségi terek iránti igény növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Szegregációs folyamatok megindulása

3.3.1.3 Nyugati kertváros (C zóna)

A település ipari egységeket, temetőt és lakóövezetet is magában foglaló része, amelynek területén több vállalkozás, kiskereskedelmi egység is működik. A városban betöltött szerepe alapján azonban ez a városrész is elsősorban lakóövezetnek minősül.

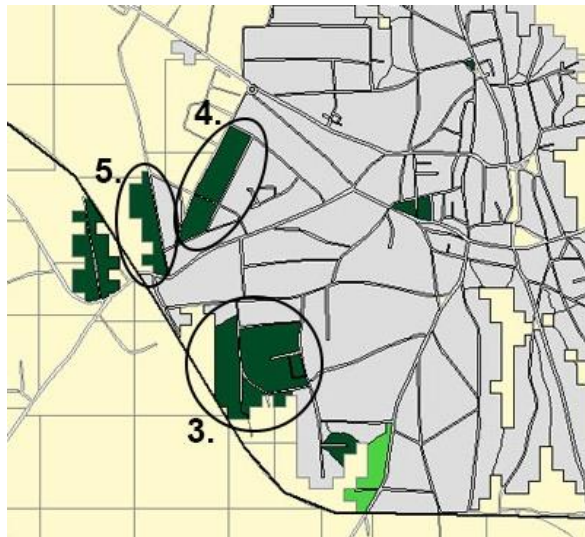
A Nyugati kertváros a város belterületének nyugati részén, a Korányi Frigyes úttól délre fekszik. Területét a Porosladányi út, a Nyíregyháza-Nyírbátor vasútvonala, a Rózsa, Damjanich, Fürst Sándor, Vasvári Pál, valamint Jókai Mór utcák határolják.

A településrész elsősorban lakófunkciókat lát el, azonban a városon belüli közlekedési sajátosságai következtében a másik két kertvárosinál nagyobb arányban található itt vállalkozások. A városrész beépítettsége kedvezőbb, mint az Északi kertvárosé. Lakó – kereskedelmi – szolgáltató funkciókra alkalmas, jelentős, jelenleg még beépítetlen, illetve ritkán beépített területek a Dózsa György utcán és térségében állnak rendelkezésre.

A Nyugati kertváros területén a KSH 2011. évi népszámlálási adatai szerint három szegregált terület található:

- 3. szegregátum: Akácós út mindkét oldala - Tavasz út - Rózsa út
- 4. szegregátum: Temető út - Krúdy Gy. út - Bercsényi u. a Porosladányi úti kereszteződésig
- 5. szegregátum: Porosladányi út nyugati oldala a Széchenyi úttól a Temető útig

19. térkép: Szegregátumok a Nyugati kertváros területén

Forrás: KSH, 2011. évi népszámlálás

A városrész lehatárolása, szerkezete

A szegregált területek részletes bemutatását a 3.3.2. fejezet tartalmazza.

Demográfiai és
szociális jellemzők

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a Nyugati kertváros Nagykálló városrészei közül a második legnépesebb terület, lakónépessége 2302 fő (a város összes lakónépességének 24%-a). Az elmúlt évtizedben ebben a városrészben csökkent legkevésbé a népesség száma (2001-ben 2323 fő lakott itt).

A Nyugati kertváros lakónépességének korcsoportos megoszlására a fiatal (14 év alattiak) és az aktív korúak (15-59 évesek) városi átlagot meghaladó aránya jellemző (18,5% ill. 65,2%). Az ebben a városrészben lakók között a 60 éven felüliek aránya alacsonyabb a városi átlagnál.

A lakónépességen belül viszonylag magas – de városi szinten nem a legmagasabb –, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (27,6%) az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, amely a városrész esetében nem magyarázható az időskorúak magas arányával. A felsőfokú végzettséggel rendelkező 25 éves és idősebb lakosság aránya 13,3%, amely a 3. legmagasabb aránya a városrészek között, és megközelíti a városi átlagot.

A Nyugati kertváros szociális mutatói rendkívül kedvezőtlenek, Nagykállón belül ebben a városrészben a legmagasabb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (57%, míg a városi átlag 45,9%), Szintén a városrész kedvezőtlen foglalkoztatási helyzetét tükrözi, hogy itt a legalacsonyabb a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül, csupán 40% (a városi átlag 50,4%-kal szemben) és itt a legmagasabb a gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül (62,6%).

A fenti adatokkal összefüggően a Nyugati kertvárosban magas a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is (43,9%). Pozitív tendenciaként értékelhető ugyanakkor, hogy a szociális és foglalkoztatási mutatók a 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest javulást mutatnak.

A munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (23,1%) és a tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) (11,4%) az Nyugati kertvárosban magas, a nagykállói átlagot jóval meghaladja (a városi átlag 18,6% és 9,5%).

Infrastruktúra

Nagykálló 3640 db-os lakásállományának 20,6%-a (750 lakás) található a Nyugati kertvárosban, az egy lakásra jutó lakók száma itt a legmagasabb a városban (3,07 fő, a városi átlag 2,67 fő).

Bár a lakások komfortfokozata mind városi, mind városrészi szinten jelentősen javult a 2001. és 2011. évi népszámlálás között, a Nyugati kertváros lakásainak komfortfokozata jóval elmarad a városi átlagtól. A városrészben az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 9,1% (2001-ben még 23,1% volt), a városi átlag 8,3%. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül szintén magasabb az átlagosnál (8,8%, a városi átlag 7,3%).

Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül viszonylag magas (7,5%, míg a városi átlag 5,9%). A városi 22 önkormányzati bérlakás közül 4 található ebben a városrészben.

A Nyugati kertváros városon belüli megközelíthetősége megfelelőnek tekinthető. Kedvező adottság, hogy a városrész délnyugati részén található a város vasútállomása. Vasúti közlekedés jelenleg a Nyíregyháza-Nyírbátor(-Mátészalka) vonalon zajlik.

Funkcionális
ellátottság

A városközpont gazdasági funkciókkal való ellátottságát 7 kiskereskedelmi üzlet és 1 vendéglátóhely biztosítja. A településrészen több kiemelt fontosságú intézmény, létesítmény, valamint a város egyik legnagyobb foglalkoztatója, a TESZOVAL Településszolgáltató és Vállalkozó Kft. telephelye is megtalálható. A legjelentősebb intézmények a Nyugati kertváros területén a következők:

- Akácos úti közösségi ház (közösségi funkció)
- Korányi Frigyes Gimnázium (humán szolgáltatási funkció – középiskola)

- Budai Nagy Antal Szakközépiskola (humán szolgáltatási funkció – középiskola)

SWOT

59. táblázat A Nyugati kertváros városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kisvárosi jelleg ■ Közmű infrastruktúra kiépített ■ Városközpont, közfunkciók könnyen elérhetők ■ Több, nagy foglalkoztató található a városrész területén ■ Középiskolai tudáscentrum ■ Vasútállomás közelsége ■ Aktív korúak magas aránya 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A város szegregált területei közül 3db itt található ■ Alacsony komfort fokozatú lakások magas aránya ■ Csapadékvíz elvezetés nem teljes körűen megoldott ■ Járda nincs minden út mellett kiépítve ■ Kevés a játszótér, közösségi tér ■ Magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező, legfeljebb általános iskolát végzett lakosság aránya ■ Magas az inaktívak és eltartottak aránya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Lakóterületi tartalékok ■ Multifunkciós közösségi terek iránti igény növekedése ■ Lakáskörülmények fejlődése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Szegregációs folyamatok felerősödése, etnikai elkülönülések ■ Lakáskörülmények romlása

3.3.1.4 Ipari, kereskedelmi övezet (D zóna)

Ebben a városrészben találhatóak Nagykálló ipari, kereskedelmi funkciók működésére alkalmas területei. A D és C, illetve E zónák határában halad a Nyíregyháza-Nyírbátor közötti vasúti vonal, amely egyaránt kiszolgálja a lakossági, az ipari, valamint a kereskedelmi funkciókat. Korábban a területen haladt a Nagykálló-Nyíradony közötti vasútvonal, amely 2006-ban megszüntetésre került. A pálya alapinfrastruktúrája azóta is változatlan állapotban megmaradt. A városrész területének kis részén lakóépületek is találhatóak.

Az Ipari, kereskedelmi övezet a város lakott területein kívül, a település déli részén helyezkedik el. A városrész területén több termelő üzem, vállalkozás telephelye található meg. A városrészben a lakófunkció kevésbé jellemző, javarészt mezőgazdasági termelésre hasznosított területek helyezkednek itt el.

A városrész a déli és nyugati irány kivételével csak a városközponton keresztül közelíthető meg. Ennek oka, hogy hiányos a településrészek, illetve a környező települések közvetlen kapcsolatát biztosító gyűjtő és kiszolgáló úthálózat. A közlekedés a városközponton át, azt terhelve bonyolódik.

A városrész lehatárolása, szerkezete

Demográfiai és szociális jellemzők

Lakónépességét tekintve az Ipari, kereskedelmi övezet a legalacsonyabb népességű városrész, mindössze 248 főt regisztráltak a 2011. évi népszámlálás során (2001-ben 252 fő lakott itt). A lakóterület a rendszerváltást megelőző időben a könnyűiparban dolgozók letelepedésével alakult itt ki.

HELYZETFELTÁRÓ- HELYZETELEMZŐ - HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZEK 176

A városrész lakónépességének korcsoportos megoszlása eltér a városi átlagtól, itt a legmagasabb a fiatal (14 év alattiak) és az aktív korúak (15-59 évesek) aránya (20,6% ill. 70,2%), míg a 60 éven felüliek aránya (9,3%) itt a legalacsonyabb a városban.

A lakónépességen belül kiugróan magas – városi szinten a legmagasabb – a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (35,6%) az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkező 25 éves és idősebb lakosság aránya (2,5%) itt a legalacsonyabb Nagykállóban.

A kedvezőtlen képzettségi mutatók ellenére a foglalkoztatási mutatók viszonylag kedvezőek, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (43,7%) kissé alacsonyabb a városi átlagnál (45,9%), a foglalkoztatottak aránya (54,6%) a 15-64 éves népességen belül pedig magasabb a nagykállói átlagnál (50,7%). Mindkét mutató sokat javult az előző népszámlálás (2001) óta.

A foglalkoztatás jellegére utal, hogy városi viszonylatban kiugróan magas az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (72,3 % a városi 45,3%-os aránnyal szemben).

Az Ipari, kereskedelmi övezetben a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül alacsonyabb a városi átlagnál.

A munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (24,1%) és a tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) (12,8%) itt az egyik legmagasabb, a nagykállói átlagot jóval meghaladja (a városi átlag 18,6% és 9,5%).

Infrastruktúra

Nagykálló 3640 db-os lakásállományából csupán 81 db lakás található az Ipari, kereskedelmi övezetben, az egy lakásra jutó lakók száma itt az egyik legmagasabb a városban (3,06 fő, a városi átlag 2,67 fő).

Az Ipari, kereskedelmi övezet lakásainak komfortfokozata jóval elmarad a városi átlagtól, bár a lakások komfortfokozata mind városi, mind városrészi szinten jelentősen javult a 2001. és 2011. évi népszámlálás között. A városrészben az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 13,6% (2001-ben még 35,4% volt), a városi átlag 8,3%. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül szintén magasabb az átlagosnál (10,7%, a városi átlag 7,3%). Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül viszonylag magas (9,3%, míg a városi átlag 5,9%).

Itt található a városban a legtöbb belterületi burkolatlan út (hossza 556 m).

SWOT

60. táblázat Az Ipari, kereskedelmi övezet SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Közmű infrastruktúra kiépített ■ Városközpont, közfunkciók könnyen elérhetők ■ Iparvágány ■ Fiatal és aktív korú lakónépesség magasa aránya 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Csapadékvíz elvezetés nem teljes körűen megoldott ■ Járdá nincs minden út mellett kiépítve ■ Lakónépesség képzettségi szintje alacsony ■ Lakáskörülmények kedvezőtlenek
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ M3 autópálya közelsége ■ Ipari, kereskedelmi és logisztikai park fejlesztés előkészítése ■ Növekvő számú befektetői érdeklődés 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Befektetői érdeklődés nem realizálódik ■ Gazdasági recesszió ■ Környező városok versenyelőnye a kiépített gazdasági infrastruktúra terén

3.3.1.5 Déli kertváros (E zóna)

A városrész az Északi kertvároshoz hasonló jellegzetességekkel rendelkező lakóövezet, bár annál kisebb területi tartalékai vannak a lakóövezet kiterjesztésre. Itt is találhatóak kiskereskedelmi egységek, valamint több vállalkozás is működik a városrész területén.

A városrész lehatárolása, szerkezete

A Déli kertváros városrész a városközponttól délre, az ipari, kereskedelmi övezettől pedig északra helyezkedik el.

A jellemzően lakófunkciókat ellátó városrész a többi kertvároshoz hasonlóan főként a falvakra jellemző nagy mélységű lakótömböket is magába foglal. Ez főként a Nagybalkányi, Sport és Dózsa György utcákra jellemző. Az igen nagy telkes tömbök a városi jelleget tekintve alulhasználnak mondhatók, költségesebbé téve a településüzemeltetést.

A Déli kertváros geomorfológiai sajátossága, hogy területének egy része mély fekvésű, amely meghatározza hasznosíthatóságukat is. Keresztül folyik a városrészen a Kállai (VII.) főfolyás is.

A városrész közlekedésének fő folyosóit a Nagybalkányi és Debreceni utak jelentik. Ezek az utak jelentős térségi tranzitforgalmat bonyolítanak, valamint összeköttetést jelentenek az ipari, kereskedelmi övezet és a város más részei között. Megfelelően kiépített alternatív útvonal hiányában, a Nyírbátor felől érkező forgalom is áthalad a városrészen.

Demográfiai és szociális jellemzők

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a Déli kertváros Nagykálló városrészei közül a legnépesebb terület, lakónépessége 2473 fő (a város összes lakónépességének 25,5%-a). Az elmúlt évtizedben ebben a városrészben a városi átlagnál kisebb mértékben, mintegy 6,2 százalékponttal csökkent a népesség száma (2001-ben 2638 fő lakott itt).

A Déli kertváros lakónépességének korcsoportos megoszlására a fiatal (14 év alattiak) és az aktív korúak (15-59 évesek) városi átlagnál kissé alacsonyabb aránya jellemző (14,9% ill. 63,8%), míg a 60 éven felüliek aránya (21,4%) magasabb a városi átlagnál.

A lakónépességben belül a városi átlagnál alacsonyabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (17,8%) az aktív korúakon (15-59 évesek) belül. A felsőfokú végzettséggel rendelkező 25 éves és idősebb lakosság aránya 11,8%, amely kissé elmarad a városi átlagtól.

A Déli kertváros szociális mutatói a városi átlagnál kedvezőbbek: a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül alacsonyabb a nagykállói átlagnál (42%, míg a városi átlag 45,9%),

Viszonylag magas a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben (54,3%, míg a városi átlag 50,4%) és a városi mutatónál kedvezőbb a gazdaságilag nem aktív népesség aránya is a lakónépességben (53,9%). Ebben a városrészben a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya ugyanakkor kissé magasabb a városi átlagot (40,5%).

Pozitív tendenciaként értékelhető, hogy a szociális és foglalkoztatási mutatók a 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest javulást mutatnak.

HELYZETFELTÁRÓ- HELYZETELEMZŐ - HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZEK 178

A munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (17,3%) és a tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) (9,5%) a Déli kertvárosban a nagykállói átlaggal közel azonos, annál kissé kedvezőbb (a városi átlag 18,6% és 9,5%).

Infrastruktúra

Nagykálló 3640 db-os lakásállományán belül ebben a városrészben található a legtöbb lakás (961 lakás, a városi lakásállomány 26,4%-a). Az egy lakásra jutó lakók száma a városi átlagnál alacsonyabb (2,57 fő, a városi átlag 2,67 fő).

A lakások komfortfokozata mind városi, mind városrészi szinten jelentősen javult a 2001. és 2011. évi népszámlálás között. A Déli kertváros lakásainak komfortfokozata kissé kedvezőbb a városi átlagnál, a városrészben az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 7,4% (2001-ben még 21,8% volt), a városi átlag 8,3%. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül szintén kissé alacsonyabb az átlagosnál (6,7%, a városi átlag 7,3%). A lakott lakásokon belül minden huszadik lakás egyszobás, hasonlóan a városi átlaghoz (a Déli kertvárosban arányuk 5,2%, míg a városi átlag 5,9%).

A városrész közmű infrastruktúrája kiépített.

Funkcionális ellátottság

A városrész gazdasági funkciókkal való ellátottságát 6 kiskereskedelmi üzlet és 2 vendéglátóhely biztosítja.

A városrész területén jelentősebb közintézmény nem található.

SWOT

61. táblázat A Déli kertváros városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none">■ Közmű infrastruktúra kiépített■ Városközpont, közfunkciók könnyen elérhetők■ Fejlett, rendezett lakókörnyezet■ Kisvárosi jelleg■ Aktív korú lakosság foglalkoztatási helyzete kedvező■ Regisztrált vállalkozások magas száma	<ul style="list-style-type: none">■ Csapadékvíz elvezetés nem teljes körűen megoldott■ Járda nincs minden út mellett kiépítve■ Kevés a játszótér, közösségi tér■ Hátrányos helyzetű lakosság arányának növekedése■ Gyermekvédelmi támogatásban részesülők magas aránya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none">■ Lakóterületi tartalékok■ Multifunkciós közösségi terek iránti igény növekedése	<ul style="list-style-type: none">■ Szegregációs folyamatok megindulása

3.3.1.6 Kiskállói turisztikai, rekreációs terület (F zóna)

Ez a városrész a város turisztikai és rekreációs jellegű területe. Itt található a Harangodi üdülőterület, illetve az Ínség-domb is, amelyek különleges jelentőséggel bírnak a város lakossága szabadidejének természetközeli eltöltésében, de kedvelt helyszínei a környékbeli lakosoknak, messzebből érkező kirándulóknak is. A településrészen a turisztika és rekreáció mellett lakóövezet, és vállalkozási telephelyek is találhatóak.

A városrész
lehatárolása,
szerkezete

A városrész egyrészt lakóterület, másrészt városi szabadidős terület. Az ipari, kereskedelmi, szolgáltató funkciók kevésbé hangsúlyosak, mint a város többi lakóövezetében. A lakóövezet fejlesztésére azonban jelentősebb tartalékokkal bír a városrész. A városrész területén a XVIII-XIX századi „lecsapolás és belvízrendezés új területeket adott vissza a mezőgazdaságnak, a csatornák egyben vízparti lehetőségeket is teremtettek. A városrész területén található a Kállai (VII.) főfolyás, és a Harangodi víztározó is.

Harangod területe dombos, erdős, ligetes táj, amelyet a 75 hektáros mesterséges tó tesz még vonzóbbá. Az erdő árnyékot ad, a tó lehetőséget a horgászatra, csónakázásra. A terület kedvelt pihenőhelye a helyi lakosoknak, de jelentős a turisztikai vonzereje is.

A településrész megközelíthetősége jónak tekinthető. Harangod területére a belvárosból szilárd burkolatú út és kerékpárút is vezet. Hiányos viszont a turisztikai terület közlekedési infrastruktúrája (pl. tó körüli útvonalak) és településrészek közvetlen kapcsolatát biztosító kiszolgáló úthálózat. Ez utóbbi következtében a városrész a településközponton áthaladva érhető el

Demográfiai és
szociális jellemzők

A városrész lakónépessége a nagy terület ellenére is mindössze 1096 fő volt a 2011 évi népszámlálási adatok alapján (a város összes lakónépességének 11,3%-a). Az elmúlt évtizedben ebben a városrészben a városi átlagnál kisebb mértékben, mintegy 7,0 százalékponttal csökkent a népesség száma (2001-ben 1179 fő lakott itt).

A Kiskállói turisztikai, rekreációs terület lakónépességének korcsoportos megoszlására a fiatalok (14 év alattiak) és az aktív korúak (15-59 évesek) városi átlagnál kissé magasabb aránya jellemző (17,9% ill. 67,1%), míg a 60 éven felüliek aránya (15,1%) alacsonyabb a városi átlagnál.

Az itt élők iskolai végzettsége elmarad a városi átlagtól, magasabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (27,5%) az aktív korúakon (15-59 évesek) belül. A felsőfokú végzettséggel rendelkező 25 éves és idősebb lakosság aránya csupán 7,8%, amely jóval alacsonyabb a városi átlagnál.

A Kiskállói turisztikai, rekreációs terület szociális mutatói a városi átlagnál kedvezőtlenebbek: a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül magasabb a nagykállói átlagnál (49%, míg a városi átlag 45,9%). A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (48,8%, míg a városi átlag 50,4%) és a gazdaságilag nem aktív népesség aránya (54,7%) szintén elmarad a nagykállói átlagtól. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya ugyanakkor kismértékben kedvezőbb a városi átlagnál (34,1%).

Pozitív tendenciaként értékelhető, hogy a szociális és foglalkoztatási mutatók a 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest javulást mutatnak.

A munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (21,3%) és a tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) (11,7%) viszonylag magas a Kiskállói turisztikai, rekreációs területen (a városi átlag 18,6% és 9,5%).

Az önkormányzati bérlakások közül 10 ebben a városrészben található.

Infrastruktúra

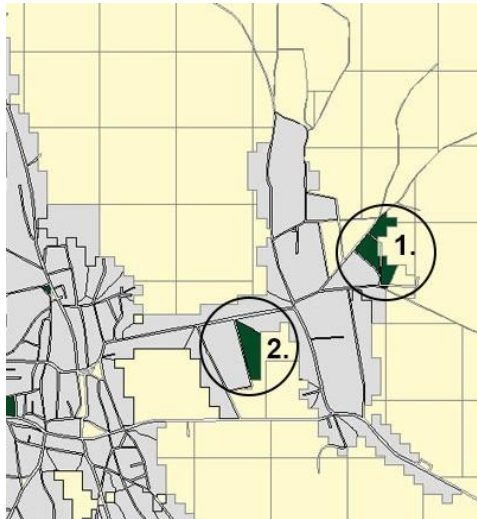
Nagykálló 3640 db-os lakásállományán belül ebben a városrészben található a lakások egytizede (375 lakás, a városi lakásállomány 10,3%-a). Az egy lakásra jutó lakók száma a városi átlagnál magasabb (2,92 fő, a városi átlag 2,67 fő).

A lakások komfortfokozata mind városi, mind városrészi szinten jelentősen javult a 2001. és 2011. évi népszámlálás között. A Kiskállói turisztikai, rekreációs terület lakásainak komfortfokozata kissé kedvezőbb a városi átlagnál, a városrészben az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 6,1% (2001-ben még 21,3% volt), a városi átlag 8,3%. A lakott lakások 4,6%-a egyszobás, ez valamivel alacsonyabb a városi átlagnál (5,9%). A városrész közmű infrastruktúrája kiépített.

A Kiskállói turisztikai, rekreációs területen a KSH 2011. évi népszámlálási adatai szerint két szegregált terület található:

- 1. szegregátum: Torony út - Magyi köz - Magyi út - belterületi határ
- 2. szegregátum: Kállai Éva út keleti oldala

20. térkép: Szegregátumok a Kiskállói turisztikai, rekreációs területen

Forrás: KSH, 2011. évi népszámlálás

A szegregált területek részletes bemutatását a 3.3.2. fejezet tartalmazza.

Funkcionális ellátottság

A városrész gazdasági funkciókkal való ellátottságát 4 kiskereskedelmi üzlet, 2 vendéglátóhely és egy benzinkút biztosítja. A városrész területén jelentősebb közintézmény nem található.

SWOT

62. táblázat A Kiskállói turisztikai, rekreációs terület városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Közmű infrastruktúra kiépített ■ Városközpont, közfunkciók könnyen elérhetők ■ Védett természeti környezet ■ A város rekreációs és turisztikai központja ■ Kerékpárút Harangod és a belváros között 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A város szegregált területei közül kettő itt található ■ Alacsony a vállalkozói aktivitás ■ Alacsony a turisztikai és rekreációs funkcióhoz kapcsolódó kereskedelmi és vendéglátó egységek száma ■ Csapadékvíz elvezetés nem teljes körűen megoldott ■ Járdá nincs minden út mellett kiépítve ■ Kevés a játszótér, közösségi tér

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Aktív- és rendezvényturizmus iránti érdeklődés növekedése ■ A szomszédos városok turisztikai programcsomagjaihoz és hálózataihoz csatlakozás növelheti a város vonzerejét ■ Lakóterületi tartalékok ■ Multifunkciós közösségi terek iránti igény növekedése ■ Lakáskörülmények fejlődése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korú lakosság aránya ■ Szegregációs folyamatok felerősödése ■ Lakáskörülmények romlása

3.3.1.7 Ludastó belterület és Nagykálló külterületei (G zóna)

A városrész lehatárolása, szerkezete

Nagykálló városszövetétől távolabb eső, korábban külterületi részen található lakott városrész. Területe körülveszi a lehatárolt városrészeket. Ide tartozik Ludastó belterület és Nagykálló külterületei (pl. Birketanya, Szirond, stb.).

Demográfiai és szociális jellemzők

A városrész lakónépessége a nagy terület ellenére is mindössze 441 fő volt a 2011 évi népszámlálási adatok alapján (a város összes lakónépességének 4,5%-a). Az elmúlt évtizedben ebben a városrészben a városi átlagnál kisebb mértékben, 2,8 százalékponttal csökkent a népesség száma (2001-ben 454 fő lakott itt).

A terület lakónépességének korcsoportos megoszlására a fiatalok (14 év alattiak) magas aránya jellemző (19,0%), míg az aktív korúak (15-59 évesek) és 60 éven felüliek aránya (62,6% és 18,4%) alacsonyabb a városi átlagnál.

Az itt élők iskolai végzettsége elmarad a városi átlagtól, magasabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (30,1%) az aktív korúakon (15-59 évesek) belül. A felsőfokú végzettséggel rendelkező 25 éves és idősebb lakosság aránya 11,8%, amely alacsonyabb a városi átlagnál.

A városrész szociális mutatói a városi átlagnál kedvezőtlenebbek: a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül magasabb a nagykállói átlagnál (53,6%, míg a városi átlag 45,9%). A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (44,1%, a városi átlag 50,4%) és a gazdaságilag nem aktív népesség aránya (58,0%) szintén elmarad a nagykállói átlagtól. Magas a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (45,1%). Pozitív tendenciaként értékelhető, hogy a szociális és foglalkoztatási mutatók a 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest javulást mutatnak.

Magas a munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (28,1%) és a tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) (15,7%) (a városi átlag 18,6% és 9,5%).

Infrastruktúra

Nagykálló 3640 db-os lakásállományán belül ebben a városrészben 188 lakás található. Az egy lakásra jutó lakók száma a városi átlagnál alacsonyabb (2,35 fő, a városi átlag 2,67 fő).

A lakások komfortfokozata mind városi, mind városrészi szinten jelentősen javult a 2001. és 2011. évi népszámlálás között, ennek ellenére Ludastó belterület és Nagykálló külterületei lakásainak komfortfokozata jóval alacsonyabb a városi átlagnál, a városrészben minden harmadik lakás alacsony komfort fokozatú (arányuk 2011-ben 29,3%, 2001-ben még 54,2% volt), a városi átlag 8,3%. A lakott lakások 16,3%-a egyszobás, ez jóval magasabb a városi átlagnál (5,9%).

A városrészhez tartozó Birketanya külterület a KSH 2011. évi népszámlálási adatai szerint szegregált terület.

Funkcionális ellátottság

A városrész funkciókkal való ellátottságát egy élelmiszerüzlet üzlet és egy közösségi intézmény, a Ludastói közösségi ház biztosítja.

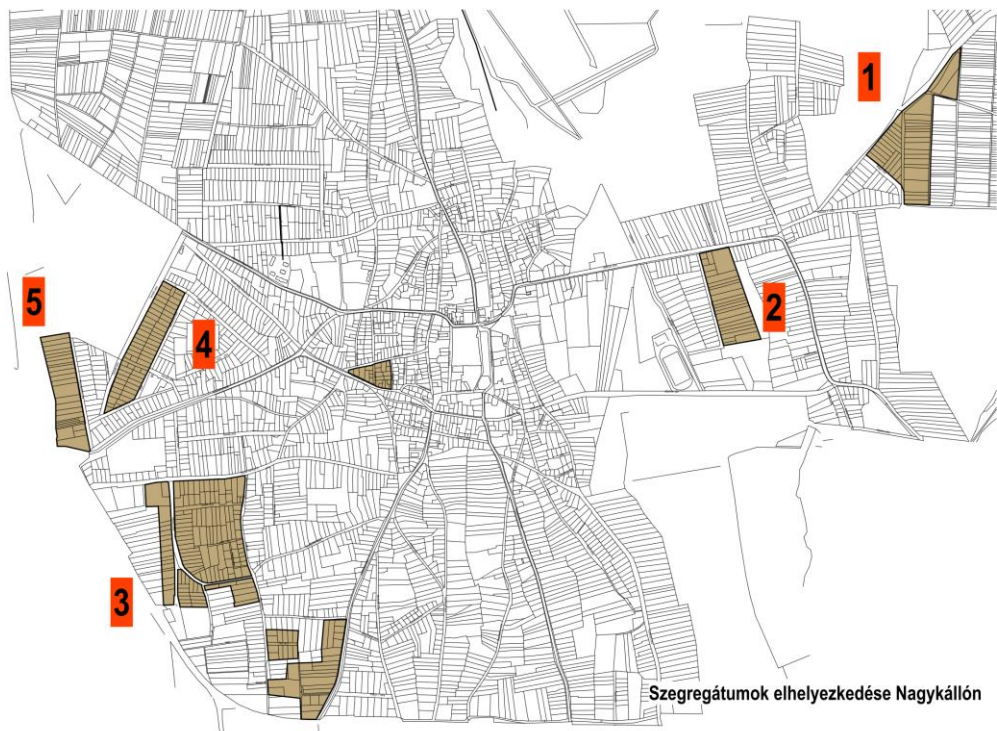
SWOT

63. táblázat A Ludastó belterület és Nagykálló külterületei SWOT elemzése

Erőségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kedvező közúti kapcsolatok a várossal ■ Nyugodt, természet közeli lakókörnyezet 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Infrastruktúra ellátottság mértéke változó, sehol sem teljes körű ■ A lakások egynegyede alacsony komfort fokozatú ■ A népességen belül a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magas ■ Szegregált külterület i részek (Birketanya)
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Lakáskörülmények fejlődése ■ Tanyai gazdálkodás jövedelemtermelő képességének növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Szegregációs folyamatok felerősödése ■ Lakáskörülmények romlása

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése

41. ábra Szegregátumok elhelyezkedése

Forrás: Nagykálló Város Önkormányzata, KSH

42. ábra Szegregátumok adatai

Nagykálló - Szegregátumok adatai							
A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt (Forrás: 2011. évi népszámlálás)							
Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	1. szegregátum (Torony út - Magyi köz - Magyi út - belterületi határ)	2. szegregátum (Kállai Éva út keleti oldala)	3. szegregátum (Akácós út mindkét oldala - Tavasz út - Rózsa út)	4. szegregátum (Temető út - Krúdy Gy. út - Bercsényi u. a Porosladány úti kereszteződésig)	5. szegregátum (Porosladány út nyugati oldala a Széchenyi úttól a Temető útig)	Birketanya (Külterület)
Lakónépesség száma	9702	56	68	327	210	60	89
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	16,0	44,6	30,9	27,2	24,8	23,3	20,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	64,6	55,4	54,4	63,3	61,0	61,7	60,7
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	19,4	0,0	14,7	9,5	14,3	15,0	19,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	20,7	74,2	56,8	61,4	49,2	59,5	50,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,4	0,0	5,3	1,7	4,9	0,0	3,4
Lakásállomány (db)	3640	8	20	87	63	21	33
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,3	50,0	0,0	23,0	20,6	14,3	24,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,9	87,1	67,6	76,3	69,5	59,5	70,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,4	64,5	48,6	52,2	40,6	43,2	38,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	50,7	12,9	30,8	22,4	27,4	39,5	28,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	39,1	66,7	57,9	63,6	57,1	52,4	56,7

Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	9707						
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	45,3	75,0	50,0	66,0	60,0	53,3	68,8
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	55,6	71,4	72,1	68,5	74,3	61,7	66,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	18,6	75,0	36,8	51,5	25,9	34,8	46,7
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,5	68,8	15,8	18,4	20,4	8,7	23,3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,3	50,0	0,0	23,0	19,7	14,3	17,9
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	0,0	15,8	6,9	18,0	14,3	14,3

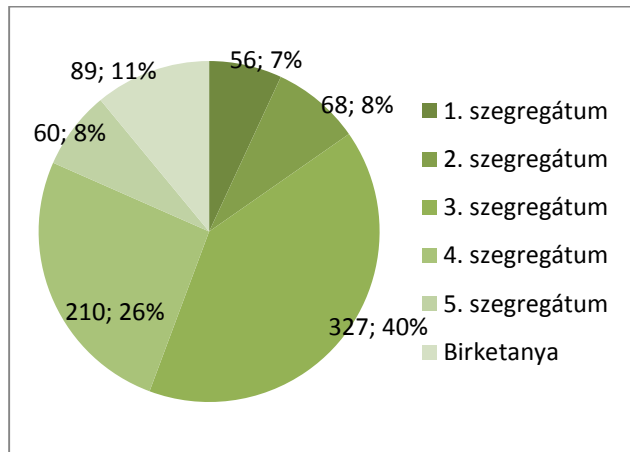
43. ábra Szegregátumok adatai II.

Nagykálló - Szegregátumok adatai								
A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt (Forrás: 2011. évi népszámlálás)								
Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	1. szegregátum (Torony út - Magyi köz - Magyi út - belterületi határ)	2. szegregátum (Kállai Éva út - keleti oldala)	3. szegregátum (Akácós út mindkét oldala - Tavasz út - Rózsa út)	4. szegregátum (Temető út - Krúdy Gy. út - Bercsényi u. a Porosladány úti kereszteződésig)	5. szegregátum (Porosladány út nyugati oldala a Széchenyi úttól a Temető útig)	6. szegregátum (Ősz út mindkét oldala - Debreceni út nyugati oldala a Hársfa utcától délre - vasút)	Birketanya (Külterület)
Lakónépesség száma	9702	56	68	327	210	60	81	89
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	16,0	44,6	30,9	27,2	24,8	23,3	27,2	20,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	64,6	55,4	54,4	63,3	61,0	61,7	61,7	60,7
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	19,4	0,0	14,7	9,5	14,3	15,0	11,1	19,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	20,7	74,2	56,8	61,4	49,2	59,5	46,0	50,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	13,4	0,0	5,3	1,7	4,9	0,0	2,0	3,4
Lakásállomány (db)	3640	8	20	87	63	21	22	33
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,3	50,0	0,0	23,0	20,6	14,3	9,1	24,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,9	87,1	67,6	76,3	69,5	59,5	70,0	70,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,4	64,5	48,6	52,2	40,6	43,2	38,0	38,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	50,7	12,9	30,8	22,4	27,4	39,5	29,4	28,1

Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	39,1	66,7	57,9	63,6	57,1	52,4	57,1	56,7
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	9707							
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	45,3	75,0	50,0	66,0	60,0	53,3	66,7	68,8
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	55,6	71,4	72,1	68,5	74,3	61,7	75,3	66,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	18,6	75,0	36,8	51,5	25,9	34,8	25,0	46,7
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,5	68,8	15,8	18,4	20,4	8,7	5,0	23,3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,3	50,0	0,0	23,0	19,7	14,3	9,1	17,9
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	0,0	15,8	6,9	18,0	14,3	9,1	14,3

Nagykállóban az anti-szegregációs helyzetelemzés alapján **öt** olyan **terület** azonosítható be, amely szegregátumnak minősül. Amint azt a helyzetelemzés is kimutatta ezek a szegregátumok **elsősorban az ott élők demográfiai jellemzői** miatt minősülnek szegregátumnak, **egyéb módon nem mutatkozik meg számottevően elkülönültségük a város más részeitől.**

44. ábra A szegregátumok élő lakosság létszáma (fő)

Településszerkezeti és közlekedési szempontból is vitathatatlanul a város szerves részét képezik. A négy nagykállói szegregátum lakosságának problémái hasonló okokra vezethetők vissza.

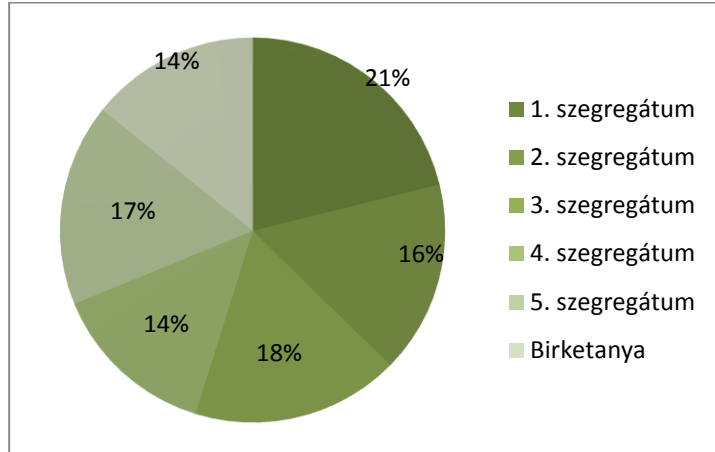
Kiindulásként fontos megemlíteni, hogy az önkormányzat már korábban felismerte a szegregáció kialakulásának veszélyét és annak a város életére nézve káros következményeit, így a következő konkrét intézkedéseket hozta:

- átszervezte az általános iskolai oktatást, oly módon, hogy minimalizálja az oktatásban jelentkező szegregáció kialakulásának lehetőségét,
- minden általa fenntartott oktatási intézményben olyan képzési programokat vezettek be, amely kiemelt figyelmet fordít a halmozottan hátrányos helyzet és roma tanulók tanulmányi elmenetelére és szocializációjára,
- az újonnan létrehozott 6 osztályos gimnáziumi képzésre való bejutást pozitív diszkriminációval segíti a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében,
- csatlakozott a *Bursa Hungarica* Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez a felsőoktatásban továbbtanuló nagykállóiak támogatása céljából,
- társalapítója Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központnak, amely széleskörű és magas színvonalú szolgáltatásokat nyújt a szociálisan hátrányos helyzetű lakosoknak és a gyerekeknek,
- rendeleteivel lehetővé tette a kötelező szociális alapellátáson túli támogatások nyújtását is a rászorulóknak számára (átmeneti segély, szociális kölcsön lakásfelújításra vis maior esetén, vízbekötési segély, vízdíj támogatás, gázbekötési támogatás, lakástámogatás),
- a város területén tartózkodó, önhibájukon kívül rászoruló személyeket szociális ellátásban részesíti, függetlenül attól, hogy be vannak-e jelentkezve vagy sem

A szegregátumokban élők hátrányos helyzetének egyik fő oka az alacsony iskolázottsági szint, ami azután a munkanélküliség, szegénység, majd rossz lakáskörülmények formájában gyűrűzik tovább és befolyásolja negatívan – a legtöbb esetben egész életre szólóan és generációkon át – az emberek életkörülményeit és esélyeit a kitörésre.

45. ábra Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül

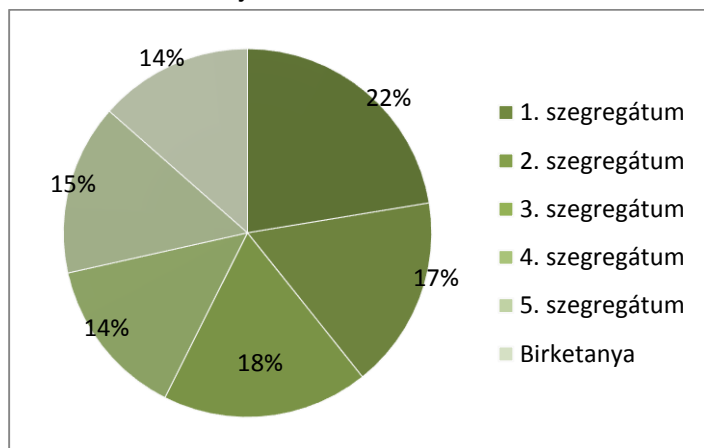

Forrás: KSH

Az oktatás kulcsszerepe tehát vitathatatlan a szegregáció kialakulásának megelőzésében, de az iskolázottság, képzettség javítása sikeres lehet a már felnőtt korú, de inaktív lakosok munkaerőpiacra való be- vagy visszavezetésére vagy az alacsony presztízs foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak munkaerő-piaci helyzetének javítására is.

A legfőbb cél a továbbtanulók arányának növelése. Minderre már megszülettek a legfontosabb lépések, ezek továbbfejlesztése és bővítése szükséges. Az egyik legfontosabb teendő e téren tudatosítani a szülőknél a tanulás fontosságát és szerepét a gyermekek további életében. Mindehhez szükséges a családsegítő és gyermekjóléti intézmények bevonása is, hiszen leghamarabb ők kerülnek kapcsolatba a családokkal.

46. ábra Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül

Forrás: KSH

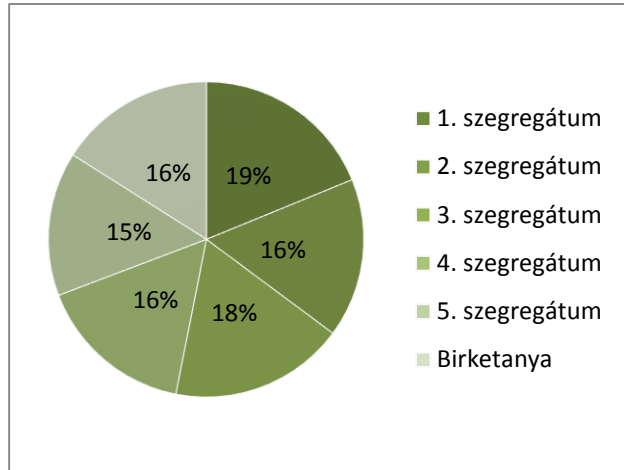
Fontos cél, hogy ne pusztán a középfokú oktatásban való továbbtanulást ösztönözzék, hanem elsősorban az érettségit adó képzésekre való bejutást, természetesen az egyéni képességek figyelembe vételével.

A különböző szakkörökben való részvétel, az egyéni érdeklődésnek megfelelő művészeti vagy sporttevékenységbe való bekapcsolódás ösztönzése is lényeges a sikeres szocializáció

szempontjából és legalább olyan fontos tényez a gyerekek fejlődése szempontjából, mint a tanulmányi elmenetel.

47. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya

Forrás: KSH

Az Akácós utcától délre található volt tó területét az elmúlt évtizedekben szemétdögörnek használták a helyiek. Bár a rekultiváció többször is megtörtént, a személtlerakás folytatódik.

Nagykálló Város Önkormányzata az Integrált Városfejlesztési Stratégia keretében szociális városrehabilitáció megvalósítását is tervezte, melynek akcióterülete lefedte a hátrányos helyzetű lakosság által legsűrűbben lakott Nyugati városrészt, így a benne lehatárolt három szegregátumot is. A szociális városrehabilitáció céljai és szempontrendszerrel teljes mértékben illeszkednek a fenti antiszegregációs-célrendszerhez, azonban nem kizárólag a hátrányos helyzetű és roma népességre vonatkoznak.

Tekintettel arra, hogy a szegregátumok között érdemi különbség nincs, így azokat jelen fejezetben nem elemezzük külön-külön, hanem egységes bemutatásra törekszünk.

A szegregátumok épített környezetéről elmondható, hogy infrastruktúrájuk szegényes. A közművel való felszereltség nem mindenhol teljes körű, így az alapellátás sem biztosítható teljes körűen. Az utcák állapota a normál közlekedést lehetővé teszi ugyan, de az egyes telkekre történő beközeledés gyakran földúton történik. Az utcák nagyrészt mindenhol aszfaltozottak. A csapadékvíz elvezetés hiánya miatt gyakran különösen nagy esőzések alkalmával több helyen is felgyűlik az esővíz, melynek elvezetésétől a jövőben gondoskodni kell.

Az itt álló épületek nagyságrendileg az 1950-es-60-as években épültek, állapotok gyakran meglehetősen leromlott. Egyes esetekben történtek kisebb javítások, felújítások, de az épületállományra általánosan jellemző, hogy előregedett, statikailag illetve épületfizikailag elavultak, zömében földszintes épületek.

A város többi részéhez képest elmondható, hogy a szolgáltatások gyakorlatilag csak alig lelhetőek fel, azok a város központjában koncentrálódnak.

Az itt élő emberek alacsony képzettségi szintje, rendkívül rossz anyagi kondíciói átgondolt és célzott segítségnyújtás nélkül nem lesznek képesek őket a helyzetükből kimozdítani.

3.3.3 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek

A nem tipizálható problémák Nagykálló esetében általában a külterületekre jellemzőek. Az átmenő forgalom terhelésének csökkentése az egyik legfontosabb feladat. A problématerékpen ábrázolásra került a két legfontosabb útszakasz, melyek azon túl, hogy jelentős por és zajterheléssel járnak, feleslegesen terhelik környezetüket. Az alföldre jellemző nagyarányú kerékpáros közlekedés számára itt (sem) biztosított teljes körűen a biztonságos közlekedés és áthaladás. Itt is illetve a város teljes területén szükség lenne egy összefüggő kerékpárút hálózat kiépítésére, mely azon túl, hogy csökkenti a település légszennyeződését, az olcsó és bárki által igénybe vehető közlekedési módot jelentené a városban.

Továbbá fontos lenne a zártkertek rendezése a külterületeken. Nagykállóban jelentős területen található zártkertek, gyakorlatilag a teljes belterületnél is nagyobb ezek aránya. A településképp emiatt meglehetősen heterogén, szétszabdalt.

Össességében pedig megállapítható, hogy ha a településen lévő tavak, vízfelületek környezetének további, koncepcionálisan tervezett fejlesztése megvalósulhatna, valószínűleg turisztikai szempontból is jelentős növekedés valósulhatna meg, hozzájárulva a város költségvetésének javulásához.

4 Mellékletek

64. táblázat: Nagykálló - városrészi adatok, 2011

Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	Belváros	Északi kertváros	Nyugati kertváros	Ipari, kereskedelmi	Déli kertváros	Kiskálló turisztikai, rekreációs	Ludastó belföld és Naonkálló
Lakónépesség száma	9702	1701	1441	2302	248	2473	1096	441
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	16,0	14,5	12,3	18,5	20,6	14,9	17,9	19,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	64,6	60,7	67,5	65,2	70,2	63,8	67,1	62,6
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	19,4	24,8	20,2	16,2	9,3	21,4	15,1	18,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	20,7	13,9	11,7	27,6	35,6	17,8	27,5	30,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	13,4	18,3	16,2	13,3	2,5	11,8	7,8	11,8
Lakásállomány (db)	3640	734	551	750	81	961	375	188
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	8,3	7,1	3,8	9,1	13,6	7,4	6,1	29,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,9	40,5	36,9	57,0	43,7	42,0	49,0	53,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,4	8,6	5,8	21,3	19,0	10,4	17,4	19,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	50,7	55,3	58,7	40,0	54,6	54,3	48,8	44,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	39,1	40,5	31,7	43,9	23,1	40,5	34,1	45,1
Állandó népesség száma	9707							
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	45,3	36,7	44,1	43,8	72,3	44,5	57,0	49,6
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	55,6	54,6	50,2	62,6	46,4	53,9	54,7	58,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	18,6	16,4	12,1	23,1	24,1	17,3	21,3	28,1

Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	Belváros	Északi kertváros	Nyugati kertváros	Ipari, kereskedelmi	Déli kertváros	Kiskállói turisztikai, rekreációs terület	Ludastó belterület és Naavkálló
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,5	7,4	5,6	11,4	12,8	9,5	11,7	15,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,3	5,9	3,1	8,8	10,7	6,7	6,0	25,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	5,7	2,1	7,5	9,3	5,2	4,6	16,3

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH

65. táblázat: Nagykálló - városrészi adatok, 2001

Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	Belváros (A)	Északi kertváros (B)	Nyugati kertváros (C)	Ipari, kereskedelmi övezet (D)	Déli kertváros (E)	Kiskállói rekreációs terület (F)	Városkörménye ki tanyák (G) + külterület
1. Lakónépesség száma	10 588	1 908	1 833	2 323	252	2 638	1 179	454
2. Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	16,8	19,3	19,9	26,6	18,1	24	21,4
3. Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	64,5	62,2	67,1	67,1	61,1	64,4	62,1	59,7
4. Lakónépességen belül 60-x évesek aránya	16	21	13,6	13,1	12,3	17,5	13,9	18,9
5. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	33,1	23,3	25,3	38,8	53,9	32,5	39,6	53,9
6. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	9	14	11,2	8,5	2	7,8	3,6	4,6
7. Lakásállomány (db)	3 467	689	586	658	79	907	371	177
8. Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	21,5	17,9	12	23,1	35,4	21,8	21,3	54,2
9. Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	54,9	52,7	48	64,6	57,8	50,8	55,5	63,5
10. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	23,8	17,6	15,4	30,8	34,4	22,7	27,3	39,1
11. Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	42,7	44,8	49,5	34,1	40,6	45,9	42,2	33,1

Mutató megnevezése	Nagykálló összesen	Belváros (A)	Északi kertváros (B)	Nyugati kertváros (C)	Ipari, kereskedelmi övezet (D)	Déli kertváros (E)	Kiskallói rekreációs terület (F)	Városkörnyéki tanyák (G) + külterület
12. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,8	44	31,6	43,1	37,3	43,3	41,6	58
13. Állandó népesség száma	10 205	1 817	1 824	2 028	252	2 651	1 182	450

Forrás: 2001. évi népszámlálás, KSH (Nagykálló Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, 2008.)

